

FRIVILLIGHED I KLITMØLLER

KANDIDATSPECIALE

Meghana Kloster Mikkelsen & Mette Lutro Christensen

Aalborg Universitet 2017

Titelblad

Projekttitlel: Frivillighed i Klitmøller

Antal anslag med mellemrum: 304.900

Antal sider: 127

Afleveringsdato: 24. maj, 2017

Meghana Kloster Mikkelsen

Mette Lutro Christensen

Aalborg Universitet

Kommunikation

10. Semester

Vejleder: Dennis Jim Fredriksen

Forord

Nærværende kandidatspeciale er udarbejdet i foråret 2017 og tager sit udgangspunkt i frivillighed i en landsby i Udkantsdanmark. Herunder undersøges tilflytteres motiver i forbindelse med frivilligt arbejde. Undersøgelsen retter endvidere fokus mod et mindre landsbysamfund, som modsat mange andre byer i Udkantsdanmark, oplever befolkningsfremgang og besidder et rigt foreningsliv, hvilket gør området interessant i forhold til frivillighed.

Motivationen for specialet udspringer af en fælles interesse for frivillighed, hvilket er et område vi begge har beskæftiget os med, både gennem vores kandidatuddannelse og i det private. Interessen har over tidligere semestre frembragt projekter indenfor både frivillighed og den tredje sektor, i samarbejde med forskellige rekvirenter. Hertil har vi gennem semestre deltageret i valgfag med fokus på frivilligt arbejde og foreninger, og dette har givet os indsigt i området. Ydermere har vi gennem vores praktikperiode på foregående semester, opnået et indblik i de problematikker, der kan være forbundet med frivillighed, herunder at motivere de frivillige.

Som følger af interessen er opmærksomheden blevet henledt på en særlig by, som Meghana var i praktik i på foregående semester. Som frivilligkoordinator i Klitmøller opstod der et indblik i betydningen af frivilligt arbejde, og hvilken virkning dette har på lokalsamfundet. Det er vores oplevelse, at frivilligheden spiller en stor rolle i den udvikling Klitmøller har gennemgået, da lokale ildsjæle står bag en mængde initiativer som har sat byen på landkortet. Undersøgelsen vender således blikket mod Klitmøller, og mod et fokus der omhandler frivillighed, lokalsamfund og tilflyttere.

Dette forord skal også benyttes til at rette en stor tak til de individer og foreninger, som har været villige til at bidrage til undersøgelsen, ved at fungere som informanter. Vi vil også gerne benytte dette forord til at rette en stor tak til vores vejleder Dennis Jim Frederiksen, for yderst motiverende og konstruktiv

vejledning gennem hele specialeskrivningsprocessen. Vejledningen har bidraget til den røde tråd igennem vores speciale, og i vores optik har det været et godt samarbejde, der gjorde en udfordrende situation overkommelig og tryk.

Abstract

This master thesis researches volunteerism in a village and if it has an impact on newcomers integration into the community. Further the master thesis researches the newcomer's motivation in volunteering. This study aims to discern and define which motivational factors determine the volunteer's level of commitment.

Our motivation for selecting this subject originates in a common interest in volunteerism, which is an area we have both engaged in through studies and in private. The basis for this master thesis is the village Klitmøller in Northern Jutland. Unlike other villages in Udkantsdanmark an increasing amount of people has moved to this small village during the past decade. The master thesis is a case study, where Klitmøller and volunteerism in the village is in focus.

To understand the context of the case various methodological applications have been used. Initially a preliminary study of the situation and the historical background has been drawn up and is followed by interviews with members of the local population. Furthermore the study includes methodological applications in form of participatory observation and research interviews with some of the newcomers, which constitutes the primary empirical data of the master thesis.

With a hermeneutic and phenomenological view, the study seeks to understand the newcomers' experiences of volunteering as a phenomenon, and how it affects the newcomers' integration in Klitmøller. The theoretical foundation of the master thesis includes motivational theory based on Ulla Habermann, and Intrinsic and Extrinsic Motivations by Richard Ryan and Edward Deci. Additionally the study contains theory of social capital by Robert Putnam, to see which affect social networks has in a small community. As a final theoretical contribution the study includes theory touching on different stages of life as presented by Eddy Hoggs and Erik Erikson.

In the analysis the newcomer's motivation in volunteerism is affected by both intrinsic and extrinsic motivation. The survey is divided into two informant groups of different ages and we have found that there is a difference between participation in volunteering, depending on what stage in their lives they are in. The thesis concludes that volunteering has an impact on the newcomer's integration in Klitmøller. The conclusion specifies the types of motivation that drives our informants as well as their individual approach to voluntarism and local community and the relationship between these subjects. Furthermore the relations to other people has an impact on the the newcomer's integration in Klitmøller.

INDLEDNING
SPECIALETS OPBYGNING
LITTERATURREVIEW
CASESTUDIE

SPECIALETS UNDERSØGELSESDSIGN

LIVSFASER
MOTIVATION
SOCIAL KAPITAL

ANALYSE GRUPPE 1
ANALYSE GRUPPE 2

SAMMENFATNING
KONKLUSION

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Abstract	5
Kapitel 1	11
Indledning	11
Stedbundne ressourcer	12
Frivillighed	13
Problemfelt	15
Undren	16
Problemformulering	16
Tidsinterval på 10 år.....	17
Specialets opbygning	17
Specialets indhold	17
Forundersøgelse	18
Resultaterne fra vores forundersøgelse	19
Præsentation af informanter.....	24
Litteraturreview	26
Samfundet og frivillighed.....	26
Klitmøller	33
Casestudie	35
Hvorfor og hvordan.....	37
Temaet	37
Analyserammen	38
Klitmøller	39
Da surferne kom til Klitmøller.....	39
Klitmøller i daw.....	40
KAPITEL 2	43
Forskningsinterviewet	43
Interviewguide	45
Transskription.....	46
Etik.....	46
Deltagende observation	47
Observationsstudier.....	48
Vores rolle i feltet.....	49
Feltnoter.....	50
Common sense viden.....	51
Meningskondensering	51
Vores videnskabsteoretiske fundament	52
Hermeneutik	53
Hans- Georg Gadamer	53
Forståelseshorisont.....	53
Den hermeneutiske cirkel	55
Fænomenologi	56
Førstepersons perspektiv.....	57
Sagen selv	58
Reduktion	58
Alfred Schutz	59

KAPITEL 3	62
Livsfaser	62
Kategorier af frivillige	63
Udviklingstrin	65
Den unge voksne.....	66
Midalder	66
Motivation	67
Motiver for frivillighed.....	68
Indre og ydre motivation.....	70
Indre motivation.....	70
Ydre motivation	72
Social kapital	74
Social kapital og frivilligheden	76
Bridging og bonding.....	77
Social kapital i Danmark.....	78
Kapitel 4.....	81
Analyse gruppe 1	84
Valget af Klitmøller	84
Forståelsen af et lokalsamfund	85
Integrationsprocessen	88
Modtagelsen	88
Forpligtelse over for lokalsamfundet.....	92
Tilhørsforholdet til Klitmøller	96
Betydningen af frivillighed i lokalsamfundet.....	97
Foreningslivet i Klitmøller	100
Opfordring eller eget initiativ	106
Motivationsfaktorer	108
Opsamling.....	115
Analyse gruppe 2	117
Valget af Klitmøller.....	117
Forståelsen af et lokalsamfund	120
Integrationsprocessen	122
Modtagelsen	122
Tilhørsforholdet til Klitmøller	128
Mølbo	131
Integrationsgrad.....	132
Foreningslivet i Klitmøller	136
Opfordring eller eget initiativ	137
Betydningen af foreninger og frivillighed	139
Frivillighed	143
Motivationsfaktorer	146
Opsamling.....	155
Kapitel 5.....	159
Sammenfatning.....	159
Konklusion	165
Litteraturliste	172
Udgivelser	172
Avisartikler	174
Websites	174
Bilag	177

Bilag 1 - Danmarks Statistik og Teknisk Forvaltning	177
Bilag 2 - Foreninger i Klitmøller	178
Bilag 3 - Feltnoter Suppeklubben	183
Bilag 4 - Bodil.....	187
Bilag 5 - Metode til indsamling af foreningsliste	189
Bilag 6 - Feltnoter - Æ'redningshus generalforsamling	192
Bilag 7 - Opslag i Klitmøller	196
Bilag 8 - Facebook opslag	197
Bilag 9 - Interviewguide.....	198
Bilag 10 - Lydfiler	200
Bilag 11-16 - Transskriptioner er vedhæftet separat.....	201
Bilag 17 - Feltnoter - Hawfruemesse	201
Bilag 18 - Feltnoter fra åbning af Guesthouse Klitmøller.....	203
Bilag 19 - Feltnoter fra NASAs generalforsamling	205
Bilag 20 - Feltnoter - Familiespejderne	209
Bilag 21-26 - Meningskondenseringer er vedhæftet separat.....	211

Kapitel 1

Indledning

For ikke så længe siden gjorde H. C. Andersen det almindelig kendt, at det var så dejligt ude på landet i eventyret "Den grimme ælling" (Andersen, 1991), og ligeledes har Dan Turell udtrykt sin begejstring for samme:

Der er så dejligt ude på landet

Det er der bare. Det er oplæst og vedtaget.

Der er så dejligt ude på landet.

Der har vi rod. Der har vi roer og der har vi ro.

(Turell, 2004, s. 460)

Som tiden er gået har denne forestilling ændret sig i en mere negativ retning. Det fremgår ofte i medierne (Web 1), at landdistrikterne ikke klarer sig så godt og der fortælles om arbejdsløshed, lukning af skoler og butikker samt befolkningsflugt, når snakken falder på områder, som ligger uden for landets vækstcentre. Der bliver til stadighed fundet på nye betegnelser for landdistrikterne, så som Den rådne Banan og Udkantsdanmark¹. Et af de centrale spørgsmål er, om den megen negative omtale i sig selv kan være det største problem, eller om Udkantsdanmark virkelig er udfordret, for måske er det stadig muligt, at livet på landet kan være dejligt.

En af de succeshistorier, der ofte bringes i spil, omhandler byen Klitmøller i Thy, som siden starten af 1980'erne har udviklet sig til et internationalt surfermekka med forøgelse af både turisme og befolkning. Klitmøller ligger 17 km. fra Thisted, hvilket er den største by i Thy med en befolkning på omkring 13.000. I modsætning til andre dele af Udkantsdanmark har Klitmøller oplevet en stigning i indbyggertallet inden for de seneste år. Ifølge Danmarks Statistik har byen fået

---

¹ Udkantsdanmark kan defineres som de områder, som er beliggende langt fra større byer. Disse

76 nye borgere indenfor de sidste 10 år (2007-2017)² (Bilag 1), hvilket står i stærk kontrast til de udfordringer den offentlige debat ofte omhandler, i forbindelse med yderområder. Klitmøller ligger i usædvanlige omgivelser, hvor det lille fiskerleje med sine 902 indbyggere står i skarp kontrast til det vældige Vesterhav på den ene side, og Nationalpark Thy til den anden. Skønt landsbyen er beliggende i Udkantsdanmark, har nogle flittige ildsjæle formået at sætte landsbyen på verdenskortet ved at brande Cold Hawaii³ og landsbyens unikke mulighed for surfing, der efterhånden er blevet verdenskendt.

Stedbundne ressourcer

Det gode liv ved kysten er en del af et partnerskabsprojekt kaldet Mulighedernes Land, der skulle åbne for kysten, ved at bygge videre på Klitmøllers potentiale (Web 3). Projektet er udviklet i samarbejde mellem Thisted Kommune, Realdania og lokale ildsjæle fra både surf-, biolog- og fiskermiljøet og andre lokale foreninger. Projektet blev afviklet i 2012, og havde til formål at skabe udvikling ved at styrke de særlige kvaliteter, der er tilknyttet Klitmøller. Projektet kan ses som et eksempel på, hvorledes Klitmøller formår at anvende landsbyens stedbundne ressourcer. Stedbundne ressourcer kan opdeles mellem naturgivne og samfundsskabte. Naturgivne ressourcer henviser til naturområder, vejforhold og naturfænomener, mens samfundsskabte omhandler økonomisk, human, social og symbolsk kapital (Fisker, 2016). I rapporten *Fritidsklynger - Interessebaserede fællesskaber som grundlag for landdistriktsudvikling?* af Jens Kaae Fisker (2016) fremhæves det unikke i de stedbundne ressourcer, som Klitmøller besidder. Hertil fokuserer Fisker på anvendelsen og udnyttelsen af både de naturgivne og de samfundsrelaterede stedbundne ressourcer i Klitmøller, og hvordan denne anvendelse kan inspirere og eventuelt overføres til kajakroning ved Vadehavet. I Klitmøllers tilfælde

---

² Vi har gennem vores undersøgelse indsamlet nogle andre tal fra Thisted Teknisk Forvaltning, som ud fra deres beregninger mener, at indbyggertallet i Klitmøller er bestående af 910 indbygger i januar 2017. Vi vælger dog at tage udgangspunkt i tallene fra Danmarks Statistik, idet de har indbyggertal som går længere tilbage.

³ Cold Hawaii er en betegnelse for 31 registrerede surf spots, der alle ligger på Vestkysten i Thy - fra Agger Tange i syd til lidt nord for Hanstholm.

fremstår disse naturgivne ressourcer som havet, kysten og ikke mindst bølgerne, hvor disse elementer er unikke for området.

Frivillighed

"Du lever af hvad du får. Du gør et liv ved, hvad du giver".

(Ukendt)

Frivilligt arbejde har været gennem en udvikling, der udspringer af velgørenhedens filantropiske basis, og i dag er hver fjerde voksne dansker på den ene eller den anden måde involveret i frivilligt arbejde (Habermann & Ibsen, 1997). I gennemsnit drejer det sig om en indsats på ca. fire timer om ugen, hvilket ledte os til at antage at frivillighed er et ganske udbredt fænomen i Danmark (Fridberg & Henriksen, 2014). Som følger af vores interesse i Klitmøller og frivillighed har vi fundet følgende eksempler på foreningslivet og frivilligt arbejde i Klitmøller, og hvorledes dette har haft en indflydelse på landsbyens udvikling. I Klitmøller ses denne frivillighed eksempelvis ved tilblivelsen af den frivillige forening Save Middles, som opnåede stor tilslutning med 500 medlemmer inden for kort tid. Initiativet blev oprettet efter en debat i den lokale forening North Atlantic Surf Association – i daglig tale NASA, som har 265 medlemmer (Bilag 2). Foreningen Save Middles blev etableret med formålene at bevare Cold Hawaii surfspots og optimere erhvervsudviklingen for Hanstholm havn (Johnsen, 2007)⁴. Efterfølgende blev *Masterplanen for Cold Hawaii* (2007) sammenfattet for at lave en plan for surfing i Thy. Dette eksempel viser, at foreningslivet i Klitmøller og det frivillige engagement har bidraget til et fokus på (videre)udviklingen af surfing i Cold Hawaii. Efterfølgende har Klitmøller formået at få surfingkonkurrencen PWA World Cup til landsbyen, og senest har Friends of Cold Hawaii fået en aftale på plads med at få VM i Stand Up Paddle & Paddleboard til Cold Hawaii i september 2017. Sikringen af ISA World Stand Up Paddle & Paddleboard verdensmesterskab er sket på baggrund af foreningen Friends of Cold Hawaii, som med sit frivillige indsats har fået sikret

---

⁴ Foreningen formåede at indsamle 130.000 kroner, hvortil de ansatte ingeniørfirmaet NIRAS til at udarbejde en langsigtet plan for de 2 formål.

sig en større international konkurrence til Thy (Web 4). Dette beretter igen om et foreningsliv, som har været med til at få Cold Hawaii i spil i forhold til afholdelsen af internationale konkurrencer. Formanden for Friends of Cold Hawaii, Finn Jorsal, udtaler i et interview med DR: "*Jeg bider mig fast. Hvis der er noget, jeg gerne vil, bliver jeg ved, til det lykkes.*". Dette giver et billede af en vedholdende ildsjæl, som forholder sig til begrebet Udkantsdanmark på følgende vis: "*Det bunder jo i uvidenhed. De snakker bare om den der rådne banan, og det har ikke noget på sig*" (Web 5). Gennem Friends of Cold Hawaii, arbejder han, i samarbejde med andre ildsjæle, for at skabe interesse for området og løfte egnens image, hvilket kan være medvirkende til at rykke på forestillinger om Udkantsdanmark (Web 6). Klitmøller har ikke kun foreninger med et fokus på surfing, men har i alt 24 forskellige foreninger med over 900 medlemmer (Bilag 2). Herfra er det rimeligt at antage, at Klitmøller har et succesfuldt foreningsliv, ud fra mængden af foreninger og antal medlemmer, set i forhold til indbyggertal. Omtalte frivillighed kommer også til udtryk gennem projektet *Det gode liv ved kysten* (Web 3), som er udviklet i samarbejde med frivillige ildsjæle, foreninger og kommunale instanser, som nævnt tidligere.

Vi er bevidste om, at folk kan være medlem i flere end en forening, samt at medlemmerne ikke nødvendigvis bor i selve Klitmøller. Dog vurderer vi, at medlemstallet, og hermed frivilligheden er højt i forhold til indbyggertallet og vi antager derfor, at Klitmøller har et succesfuld foreningsliv. Ovenstående eksempler giver et billede af, at frivilligheden og foreningslivet spiller en rolle i forbindelse med at katalysere fremgangen i landsbyen og uden at gå på kompromis med områdets autencitet.

Ovenstående sammenfatter, at Klitmøller har et aktivt foreningsliv og et godt image, der sammenlagt kan have betydning for den tilflytning, der finder sted. Hertil er det tidligere belyst, hvorledes lokale frivillige og ildsjæle er ganske engageret i dette arbejde, og at de har et stærkt sammenhold gennem foreninger og lokale initiativer. I Danmark skaber vi ofte vores sociale netværk uden for arbejdstiden ved frivilligt arbejde, og involvering i forskellige foreninger kan være en rigtig god vej ind i fællesskabet og nye relationer (Fridberg & Henriksen,

2014). Herfra kan der være mange forskellige former for motivation, som driver individet, hvilket kan spænde fra eksempelvis værdier, læring, identitet til kammeratskab alt efter, hvilken forening det drejer sig om (Habermann, 2007). Det lader dog til at litteraturen om tilflyttere i denne frivillige kontekst er mangelfuld. Som tidligere nævnt har Klitmøller oplevet en befolkningstilvækst, men hvorledes forholder disse tilflyttere sig til det frivillige engagement i lokalsamfundet i Klitmøller?

Problemfelt

Ud fra indledningen har vi fået fastlagt, at Klitmøllers foreningsliv har formået at bidrage til bevarelse og udnyttelse af nogle af Klitmøllers stedbundne ressourcer, og de frivillige har ydet en indsats for at videreudvikle Cold Hawaii, som er en del af Klitmøller. Denne frivillige indsats og de lokale ildsjæle, som blandt andet har bidraget til udviklingen i Klitmøller (Jf. Indledning), finder vi begge interessant, hvortil vi fra starten af har søgt at opleve deres indsats. Dette har vi blandt andet oplevet ved at undersøge de aktiviteter, som er blevet udbudt i Klitmøller i vintermånederne. I den forbindelse fandt vi frem til Suppeklubben, som er et tiltag som forsamlingshuset Æ'redningshus står for (Bilag 3). Tiltaget til dette sociale samvær med Suppeklubben og det frivillige arbejde, som ligger bag dette, finder vi interessant, for vi vurderer ud fra vores egen deltagelse til et af Suppeklubbens arrangementer, at klubben er med til at styrke det sociale samvær i landsbyen.

Hvor andre landsbyer i Udkantsdanmark oplever at borgerne fraflytter, står Klitmøller i den unikke situation, at indbyggertallet stiger i stedet for at falde, og heri kan der ligge en problemstilling i forbindelse med at inkludere disse tilflyttere i fællesskabet. Det lader til at det frivillige arbejde i Klitmøller har haft en stor positiv betydning for landsbyen og fællesskabet, hvilket vi selv har oplevet. Formanden for Æ'redningshus beskriver Suppeklubben, som en form for integration for mange af de tilflyttere, som er kommet til Klitmøller (Bilag 4). Vi vurderer ud fra formandens udtalelser, at hun gerne vil bidrage til, at tilflytterne bliver integreret i det lokale sammenhold. Ud fra indsamlede oplysninger

formoder vi, at vejen ind i et lokalsamfund blandt andet kan være gennem frivillig deltagelse i det lokale foreningsliv (Jf. Indledningen).

Undren

På baggrund af ovenstående har vi en undren om, hvorvidt tilflytterne involverer sig i frivilligt arbejde og medlemskab af en forening med det formål at blive en del af et etableret lokalsamfund, som vi vurderer at Klitmøller er. Herfra søger vi at indsamle oplysninger om hvem disse tilflyttere er, deres motivation for lokal deltagelse, samt viden om hvordan de bidrager til lokalsamfundet og frivilligheden heri, hvilket er et interesseområde for os begge. Vi vil gerne undersøge, hvad der motiverer tilflytterne til at yde et frivilligt arbejde - hvis de overhovedet arbejder frivilligt. Er det de lokale borgere, som er gode til at få tilflytterne til at arbejde frivilligt? Er det håbet om at få sociale relationer med de andre borgere, som drager tilflytterne? Eller er det at bidrage til det lokale samfund og til landsbyens bevarelse og dermed etablere tilhørsforhold, som motiverer tilflytterne?

Problemformulering

For at anskueliggøre denne undren, ønsker vi at anvende Klitmøller som case, som et led i en strategi for at belyse vores undren. Ovenstående og en antagelse om at tilflyttere deltager i frivilligt arbejde og foreningslivet i Klitmøller, leder os til følgende problemformulering:

Hvilken indflydelse har det lokale foreningsliv og frivilligt arbejde for tilflytternes integration i lokalsamfundet i Klitmøller, og hvilke motivation driver disse tilflyttere?

Tidsinterval på 10 år

Efter at have læst litteratur omhandlende Klitmøller og Cold Hawaii (Svendsen, 2007), (Johnsen, 2016) og (Fisker, 2016), blev vi klar over, at interessen for området allerede begyndte i 1981. Siden da er fokuset og tilflytningen steget støt, og landsbyen har været under udvikling lige side (Jf. Indledning). For at holde vores undersøgelse enkelt, vælger vi at koncentrere vores undersøgelse til de seneste 10 år. Denne beslutning er begrundet med en forventning om, at informanterne bedre kan huske og italesætte deres oplevelser inden for en kortere tidsperiode. Således har vi også søgt at opsøge forskning over samme årrække. Undersøgelsen vil kun fokusere på individer, som er flyttet til området inden for dette tidsinterval, da data ellers vil blive for mangfoldige til at udforske fyldestgørende med de begrænsninger, vi arbejder under.

Specialets opbygning

Specialets indhold

Kapitel 1 indeholder det indledende afsæt, som omfatter indledning, problemfelt, problemformulering og afgrænsning af specialet. I dette kapitel redegør vi for emnet og problemformuleringens relevans for genstandsfeltet. Kapitlet indeholder også et litteraturreview, som skal skabe overblik over eksisterende litteratur inden for emnerne frivillighed og Klitmøller.

Kapitel 2 indeholder en redegørelse for specialets undersøgelsesdesign. Kapitlet indeholder en præsentation af vores videnskabsteoretiske position og vores empiri, samt en beskrivelse af hvilke metoder, som vi har benyttet i forbindelse med indsamling af empiri.

Kapitel 3 indeholder vores teoretiske afsæt, hvor vi inddrager relevant teori til at undersøge vores empiri. Kapitlet har til formål at introducere de teoretiske begreber, som vi vil inddrage i analysen.

Kapitel 4, som er specialets mest omfattende kapitel, indeholder den analytiske del. I dette kapitel vil vi analysere på den empiri, vi har samlet gennem

interviews og observationer. Analysen vil blive delt i to dele med to opsamlinger, i tråd med vores to informant grupper (Jf. Udvælgelse af informanter).

Kapitel 5 indeholder kapitlet et diskuterende afsnit og hovedkonklusionen, hvor den samlede konklusion, på den rejste problemformulering, præsenteres. Kapitlet afsluttes med litteraturliste og bilag.

Forundersøgelse

Efter en del litteratursøgning måtte vi konkludere, at Klitmøller allerede var undersøgt på flere forskellige parametre, men vi fandt at området om tilflyttere var mangelfuldt. Dette fandt vi bemærkelsesværdigt i forbindelse med landsbyens fremgang i befolkning, i forhold til andre landsbyer i Udkantsdanmark. Vi besluttede således at koncentrere vores interesse om frivillighed om tilflytterne og måtte således finde frem til disse.

Som udgangspunkt har vi foretaget en forundersøgelse for at fastlægge, hvor mange personer som er flyttet til Klitmøller indenfor en periode af 10 år (Jf. Afgrænsning) (Bilag 1). Denne undersøgelse blev lavet for at konstatere antallet af tilflyttere, over en periode på 10 år. Forundersøgelsen har også inkluderet en søgning om emner inden for vores interesseområde for at fastlægge, hvilke fænomener der i forvejen var undersøgt og hermed lukke op for nye perspektiver (Jf. Litteraturreview). Ydermere har forundersøgelse bestået af deltagende observation og interviews, med det formål at danne os et billede af den kontekst, vi skulle arbejde med. Metoder og tidsintervaller er listet nedenfor.

Forundersøgelse – sekundær data.

Metode	Arrangement	Informanter	Tidspunkt	Formål
Danmarks Statistik og Teknisk forvaltning, Thisted			Januar, Februar, 2017	Konstatere et antal tilflyttere indenfor en periode
Søgning i databaser og kontakt til netværk			Januar, Februar, Marts, April, 2017	Danne overblik over foreninger i Klitmøller
Fysiske opslag i Klitmøller og henvendelse på Facebook				Identificere eventuelle informanter
Deltagende observation	Suppeklub i Æ'redningshus	50 medvirkende	Februar, 2017	Opnå indsigt i foreningslivet i Klitmøller
Interview	Suppeklub i Æ'redningshus	8 medvirkende	Februar, 2017	Identificere eventuelle informanter
Deltagende observation	Generalforsamling i Æ'redningshus		Februar, 2017	Opnå indsigt i foreningslivet i Klitmøller

Formålet med disse forundersøgelser har været at opnå en indsigt i, hvordan foreningslivet rent praktisk finder sted i Klitmøller, og identificere eventuelle informanter til senere brug. Indkommen data fra denne del af undersøgelse vælger vi at kalde sekundære data, da disse data som udgangspunkt hovedsageligt er benyttet i forundersøgelsen, og ikke som decideret analysegrundlag.

Resultaterne fra vores forundersøgelse

Gennem vores indsamling af information om foreninger fandt vi frem til, at Klitmøller havde 24 foreninger. Disse oplysninger havde vi fundet frem til ved at kigge på forskellige websider (Bilag 5). Endvidere fandt vi ud af, at der over de sidste 10 år er kommet 76 tilflyttere til landsbyen.

Ud over at indsamle viden om foreningerne har vores deltagelse i feltet i starten af processen givet os en indsigt i, hvordan lokalsamfundet i Klitmøller er og hvordan foreningslivet kommer til udtryk. Vi fik med vores deltagelse til Suppeklubbens arrangement i februar set, at Suppeklubben er et populært arrangement. Dette vurderede vi både på grund af stemningen til arrangementet, og på grund af vi havde kigget på Æ'redningshus' Facebookside, hvor vi kunne konkludere, at Suppeklubbens arrangementer hurtigt blev udsolgt hver gang. Til arrangementet foregik der en naturlig opdeling af deltagerne, hvor henholdsvis de ældre deltagere og børnefamilierne satte sig med hinanden. Der var flest ældre deltagere til arrangementet. Til deltagelsen i Suppeklubben udførte vi nogle sekundære interviews, for at identificere eventuelle informanter. Disse interviews blev udført med den ældre del af de fremmødte, da de var de eneste, som henvendte sig og ønskede at deltage. Gennem disse interviews fandt vi ud af, at de 8 informanter alle var medlemmer af flere forskellige foreninger, både lokale og nationale, og at denne gruppe ofte deltog i frivillighed og forskellige arrangementer i Klitmøller. For at få mere viden om Æ'redningshus valgte vi at deltage til deres generalforsamling i slutningen af februar (Bilag 6). Der var ca. 50 af redningshusets medlemmer, som valgte at deltage for at høre bestyrelsen beretning om det forgangne år. Der var også nogle nye tilflyttere, som hurtigt blev valgt ind i bestyrelsen. Alle deltagerne var i den ældre alder, som også var kendetegnet for bestyrelsen selv. Ud fra dette fik vi et indblik i, hvordan foreningslivet udfoldede sig i redningshuset. Vi undrede os over, hvor de yngre tilflyttende familier var henne, og om de var medlem af foreninger i Klitmøller. På baggrund af vores observationer valgte vi at fokusere på tilflytterne, som to forskellige grupper 30+ og 50+.

Primærundersøgelse – primær data.

Som udgangspunkt var vi ikke fastlagte på, hvilken gruppe inden for frivillighed vi ønskede at arbejde med, samt hvilken retning vores speciale skulle tage og vi måtte derfor undersøge bredt for at indhente perspektiver og inspiration. Denne proces vil vi klarlægge i det efterfølgende. Vi vil senere præsentere vores informanter for senere at kunne forstå baggrunden for deres udtalelser.

Information som er opnået gennem dybdegående interview og deltagende observationer, med henblik på besvarelse af problemformuleringen, vælger vi at kalde primær data.

Udvælgelse af informanter

Efter vores forundersøgelse har vi i vores efterfølgende søgning efter informanter anvendt ansigt-til-ansigt kontakt, Facebook, netværk i landsbyen og fysiske opslag forskellige steder i Klitmøller for at finde tilflyttere, som ville have lyst til at stille op til interview (Bilag 7). På dette tidspunkt søgte vi meget bredt, og havde ikke fastsat kriterier for informanter. Således var denne første søgning et forsøg på at få så mange informanter som vi kunne, og derefter sortere i dem. På Facebook søgte vi i en lukket gruppe kun for kvinder i området, hvor vi hertil fik mange positive tilbagemeldinger om at stille op til interview (Bilag 8). Kvinderne i gruppen tilmeldte både dem selv og deres mænd og vi kunne se, at de fleste var i en yngre aldersgruppe, end de informanter vi havde mødt til Suppeklubben. Som følge af vores deltagende observationer i forundersøgelsen kom vi frem til den antagelse, at alder muligvis kunne være en faktor i forbindelse med frivilligt arbejde. Denne antagelse kommer af at opleve, hvorledes det hovedsageligt var den ældre del af befolkningen, som deltog i Suppeklubben og at disse lod til at være medlem af flere foreninger, samt lægger flere timer i frivilligt arbejde end den yngre del, vi kendte fra Facebook.

Til vores deltagelse til Suppeklubben, hvor vi interviewede nogle af deltagerne, ville alle gerne stille op til et fremtidigt interview. De fysiske opslag gav ingen tilbagemeldinger, hvorimod opslaget på Facebook resulterede i, at en mængde informanter meldte sig. Herefter måtte vi gennemføre en udvælgelsesproces for at sortere i den samlede mængde informanter, som havde meldt sig, således at vi kunne håndtere mængden af data og indsnævre feltet til 6 informanter. Vi besluttede således at arbejde med i alt 6 informanter, som vi delte op i 2 forskellige aldersgrupper, da vi formodede, at der var en forskel på frivillighed alt efter, hvor i livsforløbet disse befandt sig. Således består gruppe 1 af den ældre del af vores informanter (57-62 år) og gruppe 2 af den yngre (34-44 år) (Jf.

Præsentation af informanter). Informanter fra begge grupper blev herefter sorteret og udvalgt ud fra følgende kriterier:

Kriterier	Baggrund
Alder	Vi ønskede at finde informanter, som var yngre end dem vi allerede havde kontakt til, for at se om alder kunne spille en rolle i forhold til involvering i frivilligt arbejde og foreningsmedlemskab.
Længden på bosættelse i Klitmøller	Vi ønskede at vores informanter ikke havde været bosat i Klitmøller længere end 10 år, da det var denne tidsinterval vi havde bygget vores forundersøgelse på.
Medlemskab i foreninger	Vi ønskede at vide om informanten var medlem af en forening, da mange foreninger benytter sig af frivilligt arbejde.
Deltagelse i frivilligt arbejde	Vi ønskede at vide om informanten havde erfaring med frivilligt arbejde, således at denne kunne bidrage med tanker herom.

Efterfølgende begyndte vi at kontakte de udvalgte informanter, med henblik på at aftale tid og sted til dybdegående interview. Skønt vi havde en mængde interesserede informanter, stødte vi på en udfordring, da vi begyndte at kontakte dem, da det i sidste ende var vanskeligt at få folk til at stille op. Det var især informanter fra gruppe 2, som vi ikke hørte fra, men med hjælp fra en anden informant lykkedes det at få gruppen fyldt ud. De få mænd, som var interesseret i at være informanter, var mellem de individer vi ikke fik svar fra, og således består begge informantgrupper af kvinder. Som følge af besværlighederne med at kontakte og få respons fra informanter, måtte vi gå på kompromis med et af vores kriterier, og således har informanten Susanne været bosat i Klitmøller i længere tid end de 10 år vi oprindeligt arbejdede ud fra. Vi vurderer dog ikke at denne undtagelse har betydning for vores resultater, da Susanne stadig har flytningen i frisk erindring.

Nedenstående er metoder og tidsintervaller for primær empiri listet:

Metode	Informanter	Tidspunkt	Formål
	1 til pilot interview	Februar, 2017	Afsøge om der kunne være anledning til misforståelser i interviewet
Dybdegående interview	6 informanter	Februar, marts, 2017	Undersøge hvilken indflydelse har det lokale foreningsliv og frivilligt arbejde for tilflytternes integration i lokalsamfundet i Klitmøller, og hvilke motiver driver disse tilflyttere?

Yderligere primære undersøgelser

Formålet med de yderligere undersøgelser har været at undersøge, hvordan frivillighed udfolder sig i Klitmøller. Observationer havde forskellige formål, da brugen af frivillige har været forskellige til samtlige arrangementer, men alle har givet os et indblik i, hvordan frivillighed udfolder sig i praksis.

Metode	Informanter	Tidspunkt	Formål
Deltagende observation til Åbningsreception af Guesthouse Klitmøller		April, 2017	At observere på social kapital hvordan det udfolder sig i praksis
Deltagende observation til spejdermøde		April, 2017	At observere på hvordan den frivillige situation udfolder sig i praksis
Deltagende observation til Hawfruemesse		April, 2017	At observere på social kapital hvordan det udfolder sig i praksis
Deltagende observation til generalforsamling i NASA		April, 2017	At observere på hvordan den frivillige situation udfolder sig i praksis

Vores primære resultater vil blive præsenteret i analysen (Jf. Kapitel 4).

Præsentation af informanter

I følgende afsnit vil vi præsentere vores informanter fra henholdsvis gruppe 1 og gruppe 2. Hertil vil vi komme ind på alder, civilstatus, beskæftigelse og informantens tilknytning til foreninger i Klitmøller.

Gruppe 1	
<i>Ulla</i>	57 år og gift. Hende og hendes mand har boet i Klitmøller siden februar 2014 og ejer Nystrup Camping. Ulla er beskæftiget som campingmutter, og har derfor ikke meget tid til foreninger og frivilligt arbejde, dog bidrager hun med donationer og morgenbrød til forskellige arrangementer i byen.
<i>Susanne</i>	61 og stammer oprindeligt fra Randers. Hun og hendes mand har været bosat i Klitmøller siden 2004, hvor de flyttede fra Århus. Hun har tidligere arbejdet med administration, men er nu udekørende for hjemmeplejen i Thisted. Hun er medlem af foreningerne Spejderkorpset, støtteforeningen på friskolen, Klitmøller Jagtforening, Hanstholt-Ræhr Jagtforening og Borger og Handelsstandsforeningen. Susanne har ydet frivilligt arbejde 5-7 gange indenfor det seneste år. Susanne har været frivillig i spejderkorpset, Klitmøller friskole samt Borger og Handelsstandsforeningen og er desuden passivt medlem af de to jagtforeninger.
<i>Helga</i>	62 år og har været bosat i Klitmøller i 4 år. Hun er gift og har tre børn. Hun har tidligere arbejdet som borgerservicechef i Thisted Kommune og Rebild Kommune, og flyttede til Klitmøller fordi hendes mand stammer derfra. Helga sidder i bestyrelsen i Æ' redningshus og Nationalpark Thy, og hun er også medlem af KL66 (lystfiskerforeningen). Som følge er hende involvering er hun ofte med til at arrangere, koordinere og yde frivilligt arbejde i lokalsamfundet.

Gruppe 2	
Kaja	34 år gammel og er tilflytter fra København. Hun er gift og har en søn på 11 måneder. Kaja er uddannet jurist og har boet i Klitmøller siden juli 2016. Hun er for tiden ikke medlem af en lokal forening og har heller ikke ydet frivilligt arbejde i Klitmøller.
Ditte	36 år og stammer fra Kasakhstan. Hun arbejder som tolk og har boet i Klitmøller siden 2011. Ditte yder frivilligt arbejde 7-10 gange pr. måned, og hun er medlem af foreningen NASA, mens hendes søn er medlem af spejderne.
Kelly	44 år og gift. Hun er kommunikationsansvarlig i Thisted Forsikring, og har boet i Klitmøller siden 1. maj 2016. Kelly er medlem af Æ-redningshus, og hun har været frivillig kok til Suppeklubben. Hun arbejder også frivilligt for Thorsted friskole, hvor hun arbejder med fundraising. Kelly er tilflytter fra København, hvor hun, hendes mand og deres 2 børn boede i et stort bofællesskab.

Litteraturreview

Følgende afsnit vil indeholde et litteraturreview, hvilket kan ses som en metaanalyse, der har til hensigt at sammenfatte og systematisere resultater fra en række undersøgelser, for således at skabe overblik og kortlægge eksisterende forskning. Formålet med litteraturreviewet har været at skabe et overblik over dansk og international litteraturs bidrag inden for vores problemfelt. Vores hensigt med at udarbejde et sådant review har været at kvalificere den baggrundsviden, som fungerer som inspiration til udformningen af undersøgelsen.

Vores litteraturreview tager hovedsageligt udgangspunkt i primær litteratur, som vi har fundet gennem følgende søgeværktøjer Primo, Google Scholar, Bibliotek.dk og Danmarks Statistik. I vores søgning har vi både fundet bøger og forskningsartikler; hertil har vi foretrukket peer reviewed videnskabelige artikler, hvor vi på forhånd ved, at der er foretaget en kritisk vurdering af en faglig ekspertise indenfor området. Dog har vi også valgt at søge oplysninger om Klitmøller og Udkantsdanmark gennem forskellige medier (Såsom Information og DR), for at finde inspiration til vores videre søgning. Resultaterne fra denne søgning, er inkluderet i indledningen og vil ikke blive benyttet som teoretisk grundlag i vores speciale. I vores litteratursøgning har vi søgt på både danske og engelske ord, eksempelvis har vi søgt på ord som: *Frivillighed*, *Klitmøller*, *Volunteering* og *Volunteers*. Denne søgning har vi udført for at kunne sikre os viden på et helt overordnet niveau, samt hjælpe os med at lukke op for nye perspektiver og klarlægge, hvilken retning undersøgelsen skulle tage. Yderligere har vi gennem vores søgning fundet frem til relevant litteratur ved at nærstudere de henvisninger, som vi har fundet i peer reviewed litteratur.

Samfundet og frivillighed

For at sætte rammen i forhold til vores søgning har vi først og fremmest valgt at fokusere på frivillighed og kommunikation, grundet vores baggrund som specialestuderende inden for kommunikation. Frivillighed og kommunikation hænger sammen ved at kommunikation er en underliggende del af frivillighed. Hermed mener vi, at kommunikation er en stor del af frivillighed, i det

udlægningen af det frivillige arbejde udtrykkes gennem det talte og det som generelt udtrykkes ved hjælp af forskellige kommunikative former. I forhold til litteratur har vi gennem vores søgning fundet en artikel, som beskriver forskningen af frivillighed inden for området kommunikation. Artiklen *Connecting Nonprofit and Communication Scholarship: A Review of Key Issues and a MetaTheoretical Framework for Future Research* beskriver forskningen på området og dens begrænsninger, som forfatterne mener området besidder. Hertil søger artiklen ligeledes at fokusere på, at kommunikation i et nonprofit organisation ikke kun har til sigte at handle om transmissionen af information for at øge effekten, men ligeledes at undersøge meningsproduktionen og den sociale virkelighed i nonprofit organisationerne (Koschmann, 2015). Artiklen beskriver, hvordan en grundlæggende tilgang til kommunikation kan give nogle disciplinære rammer for kommunikationsstuderende, for at de kan forklare og identificere deres arbejde og dets værd for personer inden for nonprofit området (Koschmann, 2015). Vi har ønsket at fokusere på individet livsverden og hvordan individet oplever frivillighed i forhold til dette. I vores speciale har vi fokuseret på kommunikationen i behandlingen af vores primære interviews, hvor vi analyseret informanternes kommunikative udlægning af deres virkelighed.

Med vores afsæt i vidensgruppen CDO⁵ har vi fokus på dialogen, hvor vi stræber efter at fokusere på individets kommunikative udlægning af sin virkelighed, i dette tilfælde med fokus på frivillighed. Vi har ønsket at få et indblik i tilflytternes virkelighed og hvorvidt de yder frivilligt arbejde i Klitmøller og hvilken motiver som ligger bag deres frivillige bidrag. Dette indblik søgte vi at opnå ved at benytte et samspil mellem deltagende observation og interview, hvilket vi vil redegøre nærmere for i et senere kapitel (Jf. kapitel 2). Ved at fokusere på dialogen med tilflytterne havde vi mulighed for at få et indblik i tilflytternes verdensbillede ved hjælp af interaktionen med dem.

Set ud fra et historisk perspektiv har den tredje sektor, som forbindes med nonprofit institutioner og foreninger (Klausen, 2001), eksisteret siden 1800-

---

⁵ <http://www.kommunikation.aau.dk/forskning/vidensgrupper/cdo/>

tallet, hvor den tredje sektor blev etableret (Klausen, 1995). Den tredje sektor har udviklet sig siden 1800-tallet, og i dag omhandler frivilligt arbejde ikke kun arbejdsmæssige eller religiøse gøremål, som var tilfældet i starten, men beskæftiger sig ligeledes indenfor fritids- og idrætsorganisationer samt humanitære og sociale organisationer (Klausen, 1995). Med det senmoderne samfund og med det senmoderne individs stræben efter at reflektere over sin selvidentitet (Giddens, 1996) påvirker dette ligeledes frivilligheden. Denne frivillighed er ifølge Ulla Habermann i dag præget af individualisering, hvor mennesket har behov for at have en identitet, og har brug for at føle en tilknytning til værdier. Disse værdier kan eksempelvis være at have et engagement i forhold til et frivilligt arbejde (Habermann, 2007). Gennem vores empiriindsamling har vi søgt at få defineret, hvilke værdier og motiver som ligger bag informanternes deltagelse i frivilligt arbejde. I analysen har vi stræbt efter at identificere forskellige kategorier af motivation, hvortil nogle af disse er forbundet med informantens refleksivitet. I artiklen *Collective and Reflexive Styles of Volunteering: A Sociological Modernization Perspective* defineres, diskuteres og sammenlignes to forskellige typer inden for frivillighed, hvor den ene tager udgangspunkt i det kollektive og den anden i det individualistiske. I modsætning til den kollektive, hvor de frivillige ofte deltager med et livslangt forpligtelse, har den individualistiske frivillig sporadisk og har en midlertidigt tilgang til frivillighed (Hustinx & Lammertyn, 2003). Dagens frivillige er styret af deres egen interesse: *“Nowadays, willingness to participate in volunteering seems to be more dependent on personal interests and needs than on service ethic and a sense of obligation to the community.”* (Hustinx & Lammertyn, 2003, s.168). Den individualistiske frivillige kan sidestilles med det senmoderne individ, som søger efter at realisere sig selv: *“Motivated by a search for self-realization, volunteers demand great freedom of choice and clearly limited assignments with tangible outcomes”* (Hustinx & Lammertyn, 2003, s.168)

Artiklen danner et billede af udviklingen af de frivillige, hvilke karakteristika som de kollektivt-orienterede og de individualistiske frivillige besidder, samt hvilke motiver som driver de forskellige frivillige. Ovenstående viden

viderebragte vi til analysen, for at anskueliggøre de forskellige motiver som er at finde i frivilligt arbejde, i forbindelse med at undersøge dette felt i en landsby som Klitmøller. Ligeledes, med henblik på (bagvedliggende) motiver i frivillighed, har vi tidligere i specialet nævnt Ulla Habermanns bog *Den postmoderne helgen* (2007) som tager udgangspunkt i undersøgelse af danskernes motiver bag frivilligt arbejde og sammenligner de frivillige i de forskellige arbejdsområder inden for frivilligheden. I denne bog diskuteres de bekymringer, som er forbundet med frivilligheden, blandt andet frivillighedens fremtidige plads i det senmoderne samfund. Bogen tager yderligere fat på, hvordan en postmoderne helgen vil fremstå i fremtiden (Habermann, 2007). Bogen giver os et indblik i de bagvedliggende motiver for de frivilliges arbejde, hvilket vi blandt andet har brugt som en del af vores teoretiske grundlag, til at undersøge tilflytternes motiver for frivilligt arbejde (Jf. Kapitel 3).

Med hensyn til vores fokus på frivillighed har vi fundet frem til rapporten *Udviklingen af frivillighed 2004-2012*, som danner et statistisk overblik over frivillighedens tendenser i Danmark. Undersøgelsen viser, at 43 procent af de 16-årige og opefter har arbejdet frivilligt inden for undersøgelsens 14 forskellige opdeltede områder, eller har ydet et tidsafgrænset frivilligt arbejde i 2012 (Fridberg & Henriksen, 2014). Tallene fra rapporten viser, at medlemsfrivilligheden er faldet med 9 procent siden den sidste rapport i 2004. I forhold til landdistrikterne giver rapporten et indblik i en lille nedgang i procent, hvor der fra rapporten i 2004 til rapporten i 2012 er sket et skifte:

“Frivillighedsundersøgelsen fra 2004 viste, at andelen af frivillige var størst i landdistrikter og bymæssige bebyggelser og mindst i hovedstaden. I 2012 finder man derimod den største andel af frivillige i hovedstaden med forstæder og de mindste andele i de mindre provinsbyer og i bymæssige bebyggelser”

(Fridberg & Henriksen, 2014, s. 11)

Med hensyn til engagementet i byerne og landsbyerne, har Levinsen & Sørensen undersøgt dette aspekt i artiklen *Foreningsengagement i små og store*

bysamfund,(2010) og de oplever at der er en stigning fra de frivilliges side. Sammenlagt giver de to udgivelser et billede af en grundlæggende stigning i frivilligheden og engagementet i byerne og i hovedstaden. Landdistrikterne har oplevet en mindre tilbagegang med deltagelsen til det frivillige arbejde. Skønt Klitmøller har oplevet en stigende befolkningsvækst i forhold til andre landsbyer (landdistrikter), betyder dette nødvendigvis ikke, at frivilligheden også har oplevet en stigning, men muligvis en tilbagegang, hvilket vi har været opmærksomme på.

I forhold til befolkningsudviklingen på landet har Jens Fyhn Lykke Sørensen (2015) gennemført en undersøgelse omhandlende, hvilke faktorer der påvirker denne på landet. Denne undersøgelse sætter fokus på betydningen af stedbundne ressourcer og den befolkningsmæssige trend (som måles ved brug af to variabler: sognets størrelse, målt ved befolkningstæthed, og sognets befolkningsudvikling i en eksakt periode). Undersøgelsen er baseret på data fra Danmarks Statistik og en spørgeskemaundersøgelse fra 2200 danske sogne. Baggrunden bunder i et betydeligt fald i befolkningsgrundlaget i landdistrikterne, hvilket har givet grobund for betegnelsen den rådne banan. Undersøgelsen konkluderer, at følgende har betydning for befolkningsudviklingen; *Sognets størrelse, niveauet for økonomisk kapital og niveauet for human kapital*. Ud af disse elementer er især begrebet human kapital interessant for os, da vi har en antagelse om, at dette kan have betydning for de frivilliges motivation i Klitmøller. Tilflyttere nævner også naturværdier og det lokale fællesskab som årsager til at flytte, hvilket er noget der kan relateres til Klitmøllers foreningsliv, det lokale fællesskab og stedbundne ressourcer. Det lader til, at de stedbundne ressourcer spiller en mindre rolle for befolkningsudviklingen end den generelle tendens mod agglomeration (det forhold at mange mennesker og aktiviteter er samlet et bestemt sted), og at humane ressourcer i form af en ung befolkning kan have en positiv indvirkning. Vi har vist hensyn til ovenstående aspekter gennem vores undersøgelse af tilflytternes motivation, ved at inkludere viden herom i vores dialog med informanterne. Hermed har ovenstående områder om human kapital, været medvirkende til udarbejdelsen af henholdsvis interviews.

Med henblik på tilflyttere i yderområderne har vi i søgningen efter litteratur om befolkningsfremgang fundet frem til en rapport, som tager udgangspunkt i Klitmøller. Pia Heike Johansen og Thomas Lund Chandler (2014) har undersøgt 68 landsbyer, herunder Klitmøller, for at finde en forklaring på deres befolkningsfremgang. Undersøgelsen blev lavet ud fra seks parametre, som var *afstand, infrastruktur, natur, lokalt engagement, udstykning af byggegrunde* samt *offentlig og privat service*. Undersøgelsen konkluderer blandt andet, at kun 13 af de 68 landsbyer har fastholdt befolkningsfremgangen fra 2007-2013, men også at der ikke kan gives et entydigt billede af hvorfor. Undersøgelsen viser også, at det lokale engagement er stigende i mange landsbyer, særligt fordi at der er eksperimenteret med nye måder at organisere det frivillige arbejde. Undersøgelsen følger op på Pia Heike Johansen og Karsten Eskildsens rapport *68 landsbyer i yderområder med befolkningstilvækst i perioden 1997-2007* (2008), der nåede frem til en lignende konklusion. Undersøgelsen fra 2014 viser, at Klitmøller klarer sig godt på parametrene; *natur, lokal handel og engagement* samt *offentlige services*, såsom skoler, ældrecenter og bibliotek, men er udfordret når det kommer til parametrene *afstand og infrastruktur*. Da Klitmøller fremstår positivt på visse parametre, kan vi med rimelighed antage, at der må findes et niveau af lokal engagement, for at opretholde disse.

I vores videre søgning om tilflyttere i yderområderne har vi fundet rapporten *Tilflyttere til yderområder: forandring, integration og strategier*, som er en undersøgelse af tilflytteres oplevelser af at flytte til yderområder (Nørgaard et. al. 2010). Helt præcist tager rapporten udgangspunkt i en spørgeskemaundersøgelse om tilflytternes integration i lokalsamfundet, samværet og relationer mellem fastboere og tilflytter (Nørgaard et. al. 2010, s. 22). En del af tilflytterne kommer fra Københavnsområdet og har taget beslutningen om at flytte fra storbyen til en mindre by/landsby. Dette stemmer overens med en del af tilflytterne i Klitmøller, hvor en del af disse stammer fra København:

Flytninger mellem kommuner efter tilflytningskommune, fraflytningskommune og tid

	2011	2012	2013	2014	2015
Thisted					
København	63	39	57	67	82

29-11-2016 *Danmarks Statistik*, © www.statistikbanken.dk/FLY66

Figur 1. Flytninger mellem København og Klitmøller. (Danmarks Statistik, 2006)

Rapporten giver et statistik indblik i tilflytternes oplevelse, hvortil vi har valgt at fokusere på enkelte områder i rapporten; tilflytternes eget engagement, de andre borgers modtagelse af dem og foreningslivet. En del af tilflytterne er blevet inviteret eller opfordret til at deltage i foreninger og de lokale aktiviteter i byen, dog efterlyser tilflytterne materiale fra kommunerne om aktiviteter og foreningslivet i byen. Samlet set efterspørger mange af tilflytterne en form for indføring i området, da tilflytterne ikke ved, hvad der findes i området (Nørgaard et. al., 2010). Med henblik på vores speciale har vi søgt at have for øje, hvilken betydning som opfordret deltagelse i det lokale foreningsliv har for tilflytterne i Klitmøller og deres bidragelse af frivilligt arbejde og deltagelse i det lokale foreningsliv. I forhold til tilflytternes deltagelse i foreningslivet er det 55 procent af tilflytterne, som deltager i foreningernes aktiviteter, og i besvarelsen af, hvad der har haft betydning for tilflytternes tilknytning fremhæves de uforpligtende, jævnlige samt kontaktstyrende møder i byen som væsentlig for deres tilknytning til det nye bosætningssted. En del af tilflytterne deltager ikke i foreningernes aktiviteter, hvortil nogle tilflyttere forklarer dette med, at de er blevet afvist i deres kontakt med foreninger, og dette begrundes med forskelligheder i forhold til kulturen og det sproglige (Nørgaard et. al., 2010). Med henblik på tilflytterne i Klitmøller er en del af de nyeste tilflyttere fra Sjælland/Københavnsområdet, hvortil vi formoder at når de kommer fra en anden kontekst, at de eventuelt har en anden sproglig repertoire og et andet kulturelt udgangspunkt. Denne forskellighed har vi taget højde for i udarbejdelsen af vores interviews. Grundlæggende finder vi rapporten relevant og betydningsfuld, da vores undersøgelse og rapporten har mange lighedspunkter. Dette ses eksempelvis i det, at rapporten beskæftiger sig med indflyttere og deres integration i

lokalsamfundet, som er vores genstandsfelt. I forhold til vores speciale har vi fokuseret på foreningslivet i Klitmøller, og hvilken rolle dette har med hensyn til tilflytternes integration. Vi har derfor forsøgt at komme nærmere dette specifikke område, som er et enkelt af mange områder, som Nørgaard et. als rapport beretter om.

Klitmøller

Følgende afsnit vil opsummere litteratur, som tager udgangspunkt i Klitmøller, og således give et overblik over tidligere forskning. En afsøgning af litteratur omhandlende Klitmøller giver mange resultater, da området er dækket rimelig bredt og fra flere forskellige perspektiver. Da litteraturen om Klitmøller er ganske omfattende, vælger vi at fokusere på de områder, der er relevante i forhold til vores speciale. Dette er områder, som giver et overordnet billede af Klitmøller, og afsøger hvorledes landsbyen har kunne generere et ry, som værende omdrejningspunkt for et helt særligt potentiale.

Klitmøller er blevet afsøgt på flere forskellige måder, eksempelvis har Jens Kaae Fisker (2016) undersøgt, hvorledes fritidsklynger kan være grundlaget for fællesskab i landdistrikter. Undersøgelsen definerer begrebet fritidsklynger, som en geografisk koncentration af blandt andet, foreninger og grupper, der løbende er engageret i aktiviteter med direkte tilknytning til bestemte fritidsinteresser. I modsætning til Sørensen's undersøgelse (2015) mener Fisker, at de stedbundne ressourcer spiller en større rolle i forhold til befolkningsudviklingen, da han mener, at disse kan være grundlaget for udvikling i landdistrikter. Hovedresultaterne omsættes i en samling strategiske anbefalinger inden for 4 hovedområder; *kultivering af praksisfællesskaber, kapacitetsopbygning, relationsopbygning og forankring*. Denne viden hjælper konkret med at indramme vores speciale, da Klitmøller er et landdistrikt, som har formået at udnytte de stedbundne ressourcer (Jf. Indledningen).

Klitmøllers stedbundne ressourcer nævnes også i forbindelse med Gunnar Haase Svendsen rapport *Hvorfor klarer nogle udkantssamfund sig bedre end andre? - En analyse af udnyttelsen af stedbundne ressourcer i to danske udkantssamfund*

(2007), hvor han laver en komparativ undersøgelse mellem Klitmøller og Karby. Undersøgelsen tager eksempelvis udgangspunkt i; *statistik om byerne, lokal positiv udvikling, stedbundne ressourcer, lokalt engagement, foreningslivets betydning og lokalsamfundets styrker og svagheder* (Svendsen, 2007). Svendsen sammenligner byerne, for at vise forskellen mellem disse og finde frem til, hvorfor den ene udkantsby klarer sig bedre end den anden, med et fokus på de lokale stedbundne ressourcer. I resultaterne bliver Klitmøllers stedbundne ressourcer, kystlinjen, nævnt i forhold til byens udvikling, samtidig fremhæves surfing som byens niche. Med udgangspunkt i Klitmøller fremhæves eksempelvis Spejderne og Lystfiskerforeningerne som platforme for integration. Dette har været relevant viden for vores speciale, da vi ønskede at komme området med tilflytterne motiver for frivillighed nærmere, og få indsigt i hvilken rolle frivilligheden havde i forhold til integrationen. Ud fra denne rapport fik vi et billede af Klitmøllers foreningsliv og betydningen af dette, integrationen af tilflyttere, de stedbundne ressourcer og borgernes lokale engagement, som vi har brugt til inspiration i vores egen undersøgelse.

Klitmøller er desuden blevet undersøgt som et selvstændigt case-studie med hovedfokus på surferne og Cold Hawaii (Kandidatspeciale af Ibsen & Pedersen (2011)). Denne rapport omhandler regional udvikling i en udkantsområde og undersøger de forandrende diskursive processer i forbindelse med udviklingen af en surferdiskurs. Ibsen og Pedersen konkluderer, at den eksisterende diskurs ændres omkring surfing og en ny surferdiskurs, der anser surfing som et muligt vækstområde opstår herefter, som følge af forskellige muligheder. Fokusset på surfing har været interessant i forhold til vores undersøgelse, hvor vi har undersøgt tilflytternes bevæggrunde for netop at vælge Klitmøller som destination.

Studiemæssigt lader det også til, at landsbyen følger med i udviklingen, da HF har oprettet en særligt uddannelse med surfing i centrum (Web 7). Denne uddannelse har været fokus for endnu et speciale, der fokuserer på social kapital blandt eleverne på HF Cold Hawaii (Kandidatspeciale af Petersen (2015)). Undersøgelsen arbejder med, hvilke typer af netværk de studerende opretter, og

hvorledes social kapital kan fremme samfund som Klitmøller. Det konkluderes, at der kan trækkes paralleller mellem disse netværk og Robert Putnams bonding netværk (Putnam, 2001), hvilket kan give en åbning for mere bridging netværk i landsbyen, og dermed generalisere mere gensidighed i Klitmøller. Putnam mener, at sondringen mellem bonding og bridging er vigtig i relation til social kapital (Putnam, 2001), hvilket vi finder interessant, i forbindelse med at skabe ny viden gennem en nærmere undersøgelse af de frivilliges motivation i et mindre lokalsamfund som Klitmøller. Herunder argumentere han for, at *bonding*, dækker over netværk, der forstærker homogenitet og identitet internt i gruppen og som kan blive ekskluderende, hvorimod netværksformen *bridging*, (brobyggende social kapital) dækker over netværk, der er inkluderende og åbne (Putnam, 2001). Denne viden om social kapital og bonding netværk har været interessant for os, og vi har valgt at inddrage Putnam som en del af vores teoretiske grundlag (Jf. Kapitel 3).

På baggrund af ovenstående litteraturreview har vi fået skabt et overblik over eksisterende litteratur, som har relevans for vores genstandsfelt. Ud fra dette litterære indblik har vi fundet frem til, hvor vores egen undersøgelse placerer sig i forhold til eksisterende litteratur.

Casestudie

I det følgende afsnit vil vi redegøre for det metodiske afsæt i casestudiet, og komme ind på betydningen af at anvende *hvordan* og *hvorfor* i et casestudie. Afsnittet vil indeholde begrundelse af vores valg af case med den nordjyske landsby Klitmøller, og vi vil yderligere redegøre, hvorfor casen er brugbar for os med henblik på vores genstandsfelt. Vi vil inddrage forskeren Gary Thomas, og vi vil tage udgangspunkt i hans bog *How to do your casestudy – A guide for students and researchers* (2001). Bogen vil danne rammerne for vores metodiske afsæt. Herunder vil vi redegøre for de grundlæggende principper inden for casestudie og betydningen af at arbejde med et casestudie. Ud over dette vil vi redegøre for casen, hvor vi vil beskrive Klitmøllers historie, den nuværende situation samt foreningslivet i landsbyen. Først vil vi definere, hvad et casestudie er, for at anskueliggøre hvad et casestudie indebærer.

Thomas beskriver, at casestudie ikke er en metode, men at det er et fokus, hvor forskeren koncentrerer sig om et område, som undersøges grundigt og fra flere vinkler (Thomas, 2011, s. 9). I definitionen af casestudie inddrager Thomas eksempelvis Helen Simons' definition af casestudie:

“Case study is an in-depth exploration from multiple perspectives of the complexity and uniqueness of a particular project, policy, institution, programme or system in a ‘real life’ context. It is research-based, inclusive of different methods and is evidence-led. The primary purpose is to generate in-depth understanding of a specific topic (as in thesis), programme, policy, institution of system to generate knowledge and/or inform policy development, professional practice and civil or community action.”

(Thomas, 2011, s. 10)

Ud fra Simons definition fremstår casestudie som en dybdegående undersøgelse med forskellige perspektiver på det unikke og kompleksiteten af et fænomen, som undersøges i et virkelig kontekst (Thomas, 2011, s. 10). Ifølge Thomas er det ikke muligt at generalisere ud fra et casestudie, men formålet er derimod at generere en dybdegående forståelse af emnet, som undersøges (Thomas, 2011, s. 10). Den viden, som vi opnår fra specialet, kan vi således ikke generalisere fra, men den viden kan anvendes som inspiration til andre undersøgelser. Samtidigt kan den viden også give os en dybdegående unik viden om emnet, i den særlige kontekst i Klitmøller. Thomas beskriver, at casestudie handler om studiet af en enkelt ting, hvor denne ting undersøges ned i detaljer og tingen anses som en helhed (Thomas, 2011, s. 3). Som følger af den viden vi har opnået i ovenstående, har vi i vores casestudie bestræbt os på undersøge fokuset dybdegående med brug af metoderne forskningsinterview, litteraturreview og deltagende observation. Metoderne har til formål at give en dybdegående indsigt i vores case.

Hvorfor og hvordan

Ordene *hvorfor* og *hvordan* fremhæver Thomas i arbejdet med casestudie. Gennem arbejdet skal casen anses fra mange forskellige vinkler for, at forskeren kan komme nærmere forståelse og svar på, *hvordan* og *hvorfor* i forhold til casen (Thomas, 2011, s. 4). Gennem problemformuleringen har søgt at spørge ind til casen med *hvordan* og *hvorfor*. Således sætter vi i første del af problemformuleringen fokus på: *Hvilken indflydelse har det lokale foreningsliv og frivilligt arbejde for tilflytternes integration i lokalsamfundet i Klitmøller*. Herunder ønsker vi at undersøge, *hvordan* involvering i frivillighed muligvis har haft betydning for tilflytternes integration, ved at spørge ind til deres oplevelser med frivilligt arbejde og tilflytningen til lokalsamfundet. I anden del af problemformuleringen fokuseres der på: *Hvilke motiver der driver disse tilflyttere?*. Dette ønsker vi at undersøge ved at se nærmere på bagvedliggende motiver og deres historie med frivillighed, så vi kan forsøge at fastlægge *hvorfor* informanterne vælger at indgå i frivilligt arbejde.

Som nævnt i ovenstående afsnit er det væsentligt i casestudier at undersøge fokuset fra flere vinkler. Denne søgning efter viden og atter mere viden stemmer overens med Thomas' fremhævelse af et de vigtigste elementer inden for casestudier, som er at fokusere på at undersøge mere og nærmere, så langt som det er muligt for at finde svar på casens *hvorfor* og *hvordan* (Thomas, 2011, s. 4). Vi har søgt at imødekomme dette gennem vores proces, hvor vi bestræbt at indsamlet viden til at besvare vores *hvorfor* og *hvordan*. Dette har vi søgt at gøre ved at undersøge Klitmøllers foreningsliv for at få et indblik i dette. Til at undersøge dette har vi anvendt deltagende observation og forskningsinterviewet som metoder, for at få indsigt i tilflytternes livsverden og et indblik i foreningslivet i Klitmøller. Dette vil vi komme nærmere ind på i undersøgelsesdesignet (Jf. Kapitel 2).

Temaet

I processen med casestudie er det første skridt at fastlægge, hvilket tema som ligger til grund for casen (Thomas, 2011, s. 76) I forbindelse med dette tema beskriver Thomas tre forskellige former for casestudier, som er; *key case*, *outlier*

case og *local knowledge case*. Ud fra disse tre identificerer vi vores case med et *outlier case*, som indebærer, at casen er interessant, fordi den afviger fra normen (Thomas, 2011, s. 77). Det har det været af afgørende betydning, at Klitmøller er en af de eneste landsbyer i Udkantsdanmark der oplever befolkningstilvækst (Jf. Indledning). Endeligt findes der i Klitmøller også en større mængde foreninger, det kan ligge grundlag for en stærk tradition inden for frivillighed og vi har opdaget at der er mange medlemmer i de forskellige foreninger, i forhold til indbyggertallet. (Jf. Litteraturreview). Samlet set giver udviklingen i Klitmøller et solidt og velunderbygget grundlag for at undersøge, hvorfor og hvordan tilflyttere forholder sig til frivillighed. Dette gør Klitmøller til en case of frivillighed i et landsbysamfund i vækst, da væksten afviger fra normen om landsbyer i Udkantsdanmark.

Analyserammen

Eftersom vi har redegjort for temaet i casen, vil vi nu afklare analyserammen i forhold til vores case. I dette skal vi som forskere forholde os til, hvorfor vi anvender et casestudie og herunder skal hensigten med inddragelsen af casen afklares (Thomas, 2011, s. 97). Vores casestudie bygger hovedsageligt på en fælles interesse i Klitmøller og landsbyens udvikling, hvorfra at casen ikke tager udgangspunkt i en decideret hensigt, men mere i vores interesse. Thomas beskriver det at undersøge subjektet ud fra ens interesse og ikke et andet formål, som at være et *intrinsic case*. Dette betyder, at casen udelukkende er undersøgt på grund af ens interesse (Thomas, 2011, s. 98). I vores tilfælde har vi udover vores interesse yderligere været opmærksomme på, at vores genstandsfelt ikke har været undersøgt tidligere, hvilket giver os en mulighed for at bidrage med ny viden. Den viden, som vi kommer frem til, er ikke generaliserbar, men giver et unikt indblik i tilflytternes deltagelse i foreningslivet i Klitmøller, hvilket, som tidligere nævnt, kan ligge til grund for yderligere undersøgelser. I ovenstående har vi redegjort for vores metodiske tilgang til casestudiet, og i det kommende vil vi gennemgå den konkrete case, som vi arbejder med.

Klitmøller

Nordjyder, Thyboer og Mølboer, kært barn har mange navne, når man snakker om borgerne i Klitmøller. Klitmøller ligger i det nordjyske område Thy, hvor landsbyen ligger direkte ned til Vesterhavskysten (Svendsen, 2007). Det nuværende indbyggertal er på 902 borgere, hvortil en del af tilflyttere er kommet til i løbet af de sidste 10 år (Bilag 1). Om sommeren fyldes landsbyen op med turister, som lejer de mange sommerhuse, som er at finde i området.

Landsbyen blev første gang registreret tilbage i 1600-tallet, hvor Klitmøller blev nedskrevet til folketælling i Danmark (Johnsen, 2016). Landsbyen kan dog spores helt tilbage til 1470, inden at området havde betegnelsen landsbyen tilknyttet sig (Sørensen, 2007). Fra 1660 til 1825 havde landsbyen sin storhedstid som handelsby, men grundet åbningen af en passage til Limfjorden på daværende tidspunkt, stoppede Klitmøller med at være attraktiv inden for handel. Hovederhvervet i landsbyen udviklede sig i 1800-tallet til at være fiskeri, hvor fiskeriet på sit højeste havde 20 fiskerbåde tilknyttet. I 1967 blev der bygget en havn i Hanstholm, som ligger 13 km nord for Klitmøller. Dette påvirkede fiskeriet i Klitmøller og resulterede i, at fiskerbådene forsvandt fra landsbyen og gjorde plads til lystfiskere i stedet for (Johnsen, 2016).

Da surferne kom til Klitmøller

Beretningen om en af de første surfers møde med Klitmøller stammer tilbage fra 1981. Historien lyder, at den tyske windsurfer Christian Dach opdagede Klitmøller og Vesterhavet, eftersom han var forhindret i at rejse fra Hanstholm til Norge på grund af vejret (Johnsen, 2007). Dette møde med Klitmøller fremhæves flere steder i litteraturen, som værende startskuddet for Cold Hawaii (Johnsen, 2007) (Fisker, 2016, s. 11). I dag er Klitmøller kendt af surfere fra både ind- og udland, specielt individer fra udlandet vælger at rejse til landsbyen for at surfe. Tilkomsten af de mange surfere skete ikke uden problematikker, hvor en del af byens borgere havde svært ved at forlige sig med surfernes indtog. En af problematikkerne var blandt andet, at surferne overnattede i deres biler i forhaven, offentlige veje og i klitterne (Fisker, 2015). Dette var lokalbefolkningen ikke begejstret for, og på grund af surfernes minimale forbrug tjente Klitmøller

ikke på surfernes tilstedeværelse. Efter etableringen af Hummerhuset, som er NASAs klubhus, er surfing blevet mere organiseret og etableret i lokalsamfundet (Fisker, 2015). I løbet af årene har den negative stemning i forhold til surferne og deres tilstedeværelse i landsbyen ændret sig. Eksempelvis har de mindst imødekommende i forhold til surferne, lystfiskerne, åbnet op for surferne og viser nu deres støtte ved at bidrage med frivilligt arbejde til eksempelvis den årlige World Cup konkurrence i surfing.

Klitmøller i dag

Fiskeriet er skiftet ud med surfing og lystfiskeri i landsbyen, hvortil disse har sat deres præg på Klitmøller. Erhvervsmæssig har landsbyen, i stedet for erhvervsfiskeri og handel, fået sig flere fælleskontor, hvor iværksættere har til huse (Bilag 2). I forhold til handlemuligheder har landsbyen en enkelt fødevarerbutik, Spar, hvortil der tidligere havde flere købmænd, som gik sammen om at varetage fælles butikken Spar (Bilag 3). Ud over Spar har Klitmøller 5 spisesteder og en nyåbnet café med salg af varme drikke og delikatesser. De fleste af butikkerne og alle spisestederne har kun sommeråbent, hvor Klitmøller i sommeren er fyldt med turister. I vintermåneder er aktivitetsniveauet lavere i Klitmøller på grund af mange af de lukkede butikker. Foreningerne i landsbyen samler dog stadig deres medlemmer til arrangementer, og Æ'redningshus arrangerer begivenheden Suppeklubben en gang om måneden, for at samle borgerne til fællesspisning. Ud over dette har frivillige aktører arrangeret Tour de Klitmøller i marts 2017, hvor fællesspisning i private hjem ligeledes er samlingspunktet (Bilag 2).

Med henblik på aktiviteterne i foreningslivet har Klitmøller haft en del fokus på surfing i landsbyen, og de aktiviteter som har været tilknyttet dette. I den forbindelse har surfklubben NASA haft en stor rolle med henblik på at lave forskellige arrangementer i Klitmøller (Web 8). Ud over frivilligt arbejde inden for surfing, så har Klitmøller en del andre foreninger. Helt præcist har vi fundet at Klitmøller har 24 foreninger som spænder fra Lystfiskerforeningen, som har eksisteret siden 1966 (Sørensen, 2007), til spejdere og gospelkor. Et udsnit af disse foreninger beskriver selv, at de gennem deres arbejde stræber

efter at fremme lokalsamfundet (Bilag 2). Foreningslivet i Klitmøller er bemærket af udefrakommende, og i 2016 fik spejderne i Klitmøller prisen som Årets forening 2016. Begrundelsen for dette var:

“Klitmøller Spejderne har demonstreret et højt lokalt aktiveringsniveau, med markant høje markedsandele i det samlede foreningsliv. Også på nationalt niveau er dette på et meget højt plan. Juryen fremhæver Klitmøller Spejdernes evne til at integrere sig i de øvrige aktiviteter i lokalområdet – herunder det store surfer community. Klitmøller Spejderne sætter ambitiøse mål og skaber synergier for Klitmøller. Disse synergier er med til at skabe lokal sammenhængskraft. Klitmøller Spejdernes virke har et klart link til Go’ons mål om at holde de lokale kørende.

(Web 9)

Ovenstående citat beretter om Klitmøller Spejder som en aktiv forening, som bidrager til andre aktiviteter i lokalområdet. Ovenstående giver et billede af en lokalsamfund, hvor foreningerne hjælper hinanden og dette giver lokal sammenhængskraft.

UNDERSØGELSESDSIGNET
METODISKE OVERVEJELSER
VIDENSKABSTEORETISK
FUNDAMENT

KAPITEL 2

KAPITEL 2

Indtil videre har vi i dette speciale fået defineret vores indledning og efterfølgende problemfelt, som indeholder problemformuleringen, som er grundlaget for vores undersøgelse. I vores litteraturreview har vi fået undersøgt, hvilken litteratur og forskning som allerede er skrevet og dokumenteret om vores genstandsfelt. Vi har i det foregående kapitel således fastlagt vores fokus og udgangspunkt for speciale, som vil være fundamentet for undersøgelsen. I dette kapitel vil vi beskrive og redegøre for specialets form; vores undersøgelsesdesign. Vi vil i løbet af kapitlet gennemgå vores metodiske afsæt, som vi har valgt at inddrage for at kunne besvare vores problemformulering. Kapitel 2 indeholder en metodisk gennemgang af indsamlingsmetoden *interview*. I afsnittet med interview gennemgår vi vores metodiske overvejelser og de etiske aspekter, som er forbundet med en interviewundersøgelse. Herefter vil vi gennemgå metoden *deltagende observation*, som har været en del af vores forundersøgelse og primære undersøgelse. Vi har eksempelvis brugt metoden i den indledende proces, for at indsamle viden om vores genstandsfelt. En viden som vi ikke havde på forhånd, hvoraf vi har deltaget i feltet for at få et forståelse og indblik i foreningslivet og frivilligheden i Klitmøller. Senere i kapitlet vil vi redegøre for vores meningskondensering, som vi vil anvende til at finde mønstre i vores indsamlede primære data; vores interviews. Yderligere vil vi beskrive vores videnskabelige fundament i form af hermeneutikken og fænomenologien, hvor vi blandt andet vil inddrage Hans Georg Gadamer (2007) og Alfred Schutz (2005).

Forskningsinterviewet

Følgende afsnit vil indeholde et metodisk gennemgang af vores kvalitative metode *forskningsinterviewet*. Vi vil i afsnittet beskrive det metodiske afsæt for undersøgelsens interviews, som tager udgangspunkt i et kort sekundær interview og et dybdegående primær interview (Jf. Specialets opbygning). I afsnittet vil vi tage udgangspunkt i Steinar Kvaales bog *Interview – En introduktion til det kvalitative forskningsinterview* (1997) og Svend Brinkmann og Lene Tanggaards *Interviewet – Samtalen som forskningsmetode* (2010). Litteraturen vil

danne rammerne for vores metodiske afsæt, og vi vil redegøre for vores *interviewform, interviewguide, det etiske aspekt af forskningsinterview* samt beskrive betydningen af forskningsinterviewet for vores speciale.

Vi mennesker kommunikerer hele tiden og dette gør vi blandt andet gennem samtalen. Samtalen mellem mennesker handler om spørgsmål og svar, og det er via disse, vi lærer hinanden at kende. Med samtalen får vi et indblik og et kendskab til modpartens følelser, oplevelser og viden (Kvale, 1997, s. 19). I vores speciale har samtalen sin plads i form af at være et forskningsinterview, som vi har anvendt i indsamlingen af vores empiri. Kvale betegner forskningsinterviewet som: "*Forskningsinterviewet er baseret på dagliglivets samtaler og er en professionel samtale.*" (Kvale, 1997, s. 19). Denne definition danner rammerne for vores opfattelse og anvendelse af forskningsinterview. Med dette mener vi, at vi gennem forskningsinterviewet interagerer med informanterne for at få et indblik i deres viden fra dagligdagen, og at denne interaktion sker på et akademisk niveau.

Kvale tager udgangspunkt i forskningsinterviewet *det halvstrukturerede livsverdensinterview*. Definitionen på det halvstrukturerede livsverdensinterview beskriver Kvale som værende et interview, der har til formål at give beskrivelser af informantens livsverden. Herunder er det forskerens opgave at fortolke meningen og betydningen af fænomenerne, som kommer til udtryk i beskrivelserne (Kvale, 1997, s.19). Begrebet livsverden i fænomenologien definerer informantens daglige verden, som udgangspunkt for interviewet (Kvale, 1997, s. 41) Formålet med vores interviews har været at få et indblik i informanternes livsverden, med henblik på at få en forståelse af informanternes handlinger og deres kommunikative udlægning af virkeligheden.

Interviewguide

Til at udforme interviewet anvendes en interviewguide, som ifølge Kvale giver et indblik i interviewets emner, og hvilken rækkefølge disse skal have i interviewet (Kvale, 1997, s. 133). Interviewguiden er opdelt i interviewspørgsmål og forskningsspørgsmål. Hertil anvendes en interviewguide opdelt med både interviewspørgsmål og forskningsspørgsmål (Tanggaard & Brinkmann, 2010, s. 40). Interviewspørgsmålet fremstår mere tæt på informantens livsverden og mere ligefremme (Tanggaard & Brinkmann, 2010, s. 40). Vores forskningsspørgsmål fremstår som forklaring, som er grundlaget for vores interviewsspørgsmål, som er formuleret med lægmandssprog uden nogle former akademiske betegnelser (Bilag 9). Med det sekundære interview stillede vi nogle få overordnede spørgsmål, som skulle være med til at give os en viden om informanternes deltagelse i foreningslivet i Klitmøller. Med udgangspunkt i vores viden fra forundersøgelsen og i vores problemformulering har vi udformet og struktureret vores interviewguide for det primære interview. Interviewguiden er inddelt i emnerne: *Generel viden, Klitmøller, lokalsamfund, frivillighed, foreninger, motivation og integration* (Bilag 8). Ud over inddeling af emner har vi interviewguiden forholdt os til, hvordan vi skulle stille spørgsmålene. Vi har i udformningen af vores interviewguide startet ud med nogle åbne og indledende spørgsmål, før vi har stillet mere direkte spørgsmål indtil emnet. Tanggaard og Brinkmann beskriver med det semistruktureret interview, at denne interviewform har planlagte interviewspørgsmål, men hvor det samtidigt er muligt at inddrage indskudte spørgsmål, for at spørge mere ind til en oplevelse (Tanggaard & Brinkmann, 2010, s. 38). Vi har i vores interviews anvendt ikke planlagte spørgsmål, eksempelvis til at spørge mere ind til informantens udsagn. På den måde har vi haft mulighed for en mere detaljeret forklaring af en oplevelse, eller en beskrivelse af et fænomen. Hertil har vi yderligere kunne spørge ind til informantens opfattelse af et givet ord, for at få et indblik i, hvilken betydning informanten tillægger ordet. Med dette har vi søgt at få yderligere og detaljeret viden om et fænomen, som har kunnet give os en større indsigt i informantens livsverden.

Transskription

Transskription handler om, at den mundtlige tale omsættes til skriftlig form, for at samtalen senere kan analyseres (Kvale, 1997, s. 170). Vi har i indsamlingen af vores primære interviews dokumenteret interviewene ved hjælp af lydoptagelser (Bilag 10), som har gjort det muligt for os efterfølgende at transskribere det talte sprog til skrift (Bilag 11-16). Formålet med dette har været at formidle og anvende indholdet i analysen. Vi har i vores transskribering af interviewene udeladt fyldord såsom 'hmm', 'øh' og 'mm' og interviewerens minimal respons i form af eksempelvis 'ja' for at gøre transskriptionen mere læsevenligt. Endvidere er gentagelser ofte undladt, og der er ligeledes tilrettet lidt i sætningskonstruktionen for at gøre indholdet overskueligt og læseligt. Vi vurderer at udeladelsen af disse ikke har en betydning for analysen af vores data. Vurderingen af dette sker på baggrund af, at vi mener, at vi uden disse fyldord stadig får et indblik i informantens livsverden og oplevelser.

Etik

Med vores dataindsamling og vores tilstedeværelse i feltet har vi haft nogle etiske overvejelser i forhold til interviewene og informanterne. Et af de etiske aspekter i arbejdet med forskningsinterview er at have informanternes informeret samtykke. Med informeret samtykke skal informanten have forklaret undersøgelsens formål, designet af undersøgelsen, samt hvilke fordele og ikke mindst risici, som er forbundet med deltagelsen. Yderligere består informeret samtykke af en sikring af frivillig deltagelse fra informantens side, hvor informanten har mulighed for at trække sig fra undersøgelsen gennem hele processen (Kvale, 1997, s. 118). Vi har fra starten af vores kontakt med informanterne informeret om formålet med vores speciale, samt hvilken rolle interviewene får i forhold til designet af undersøgelsen. Igennem denne præsentation af formålet har vi søgt ikke at give flere detaljer end nødvendigt, idet vi ikke har ønsket at farve deres syn af emnet frivillighed. Vi har spurgt deltagerne om de har lyst til at deltage i vores undersøgelse, og inden interviewets start har vi gjort informanterne opmærksomme på, at de til hver en tid kan stoppe interviewet, hvis de ikke har lyst til at deltage. Ud over at

informere deltagerne om frivillig deltagelse har vi yderligere meddelt deltagerne om muligheden for at fortroliggøre interviewet, samt mulighed for anonymisering. I forlængelse af disse muligheder, har vi valgt at give informanterne andre navne, da vi vurderer, at deres navne ikke har relevans for deres udtalelser.

Deltagende observation

I følgende afsnit vil vi redegøre for det metodiske udgangspunkt deltagende observation. Hertil vil vi ligeledes beskrive de overvejelser, som vi har gjort os inden vi har deltaget i feltet. Til at redegøre for vores metodiske udgangspunkt inddrager vi Hanne Kathrine Krogstrup og Søren Kristiansens bog *Deltagende observation* (2015), som vil danne rammerne for afsnittet. I afsnittet vil vi beskrive og reflektere over de grundlæggende principper inden for metoden såsom *observationsstudier, forskerens position og rolle i feltet, observationsmetodens videnskabelige udgangspunkt, feltnoter* og andre relevante perspektiver.

Formålet med inddragelsen af metoden *deltagende observation* har været at få et indblik i foreningslivet i Klitmøller, som vi i starten af vores proces havde et minimalt kendskab til. Vi blandt andet anvendt deltagende observation til vores indledende forundersøgelse, for at opnå viden om den konkrete kontekst, som vi har opereret indenfor. Vi ønskede med anvendelsen af deltagende observation at få et indblik i borgernes, specielt tilflytternes, livsverden, hvortil vi vurderede at få indblik i deres verden, så var vi nødt til at følge den og deltage i den. Yderligere har vi anvendt metoden i vores primære undersøgelse. Krogstrup og Kristiansen beskriver deltagende observation som en metode, der anvendes for at tyde og fortolke sociale fænomener, som er at finde i en given kontekst (Krogstrup & Kristiansen, 2015, s. 67). Herunder har vi i vores speciale undersøgt, hvordan det sociale fænomen foreningslivet tager sig ud i Klitmøller. Skønt vi har fokuseret på tilflytterne, har dog har vi med vores deltagelse i feltet taget højde for foreningslivet som en helhed, som har inkluderet alle borgere.

Observationsstudier

Krogstrup og Kristiansen beskriver fire observationsstudier, som er som følger: *Struktureret laboratorieforsøg*, *ustruktureret laboratorieforsøg*, *struktureret observation* og *ustruktureret observation* (Krogstrup & Kristiansen, 2015, s. 47). Med henblik på vores speciale har vi taget udgangspunkt i *ustruktureret observation*, for at få et indblik i vores felt. Observationsmetoden fokuserer på at undersøge feltets aktører som subjekter, og det er subjekternes meningsunivers, som forskeren søger en forståelse for. For at få en forståelse for subjekternes meningsunivers og deres hverdagsrutiner undersøges den kontekst, som subjekterne befinder sig i (Krogstrup & Kristiansen, 2015, s. 54). Vi har deltaget til flere forskellige foreningers arrangementer i Klitmøller for at få en viden om, hvem af borgerne i Klitmøller som valgte at deltage til eksempelvis arrangementer som Suppeklubben, Hawfrumessen og åbningen af Guesthouse Klitmøller (Bilag 3, 17 & 18). Ved at deltage til disse arrangementer fik vi et indblik i, hvem som valgte at deltage til netop disse. Vi oplevede, at Suppeklubben hovedsageligt var besøgt af den ældre del af befolkningen, mens deltagerne til Hawfrumessen var hovedsageligt kvinder forskellige aldersgrupper. Med hensyn til åbningen af Guesthouse Klitmøller var der både mandlige og kvindelige repræsentanter fra alle aldersgrupper. Med vores deltagelse til Suppeklubben og deltagelse til Æ'redningshus og NASAs generalforsamlinger har vi fået et indblik i foreningslivet og søgt at få et indblik i hverdagsrutinerne, som er forbundet med disse arrangementer (Bilag 3, 6 & 19). Til arrangementet med Suppeklubben spurgte vi ind til, hvordan arrangementet plejer at foregå, for at få en viden om, hvordan arrangementet var struktureret. Hverdagsrutiner var eksempelvis ved generalforsamlingen gennemgangen af dagsorden, hvor vi fik indblik i proceduren for Æ'redningshus og NASAs generalforsamlinger. Med gennemgangen af dagsordenen fik vi ligeledes et indblik i de daglige gøremål og rutiner, som er forbundet med redningshuset, som både bestyrelsen og de frivillige i redningshuset udfører.

Overordnet set er deltagende observation forbundet med to erkendelsesprocesser, hvor den ene tager udgangspunkt i det at deltage og den

anden i at observere (Krogstrup & Kristiansen, 2015, s. 111). Vi har gennem vores tilstedeværelse i feltet vekslet mellem at deltage i arrangementerne og med at holde os tilbage for at observere. Krogstrup og Kristiansen forklarer, at forskeren som deltagende observatør altid deltager og er tilskuer til informanternes liv (Krogstrup & Kristiansen, 2015, s. 111). Til vores deltagelse i Æ'redningshus generalforsamling valgte vi at have en mere tilbagetrukken rolle, hvor vi valgte at observere selve mødet, til forskel fra vores deltagelse i Suppeklubben, hvor vi var deltagende aktører på lige fod med borgerne (Bilag 3 & 6). Selvom vi havde en tilbagetrukken rolle til generalforsamlingen var vi dog stadig deltagende til mødet. Vi valgte rollen som tilbagetrukken, idet generalforsamlingen var et lukket møde, som vi havde fået lov til at være med til, og derfor valgte vi at være så usynlige som muligt.

Vores rolle i feltet

Selvom at vi i situationen med generalforsamlingen søgte at være usynlige i feltet, så er dette dog ikke til fulde muligt, da forskeren optræder som observatør i feltet som den fremmede (Krogstrup & Kristiansen, 2015, s. 69). Med vores tilstedeværelse til arrangementerne har vi derfor altid været den fremmede i forhold til de andre deltagere. Forskeren er ikke bundet til nogle af aktørerne, i det forskeren er fremmed, og skal heller ikke forholde sig til de regler, som er gældende for gruppens aktører (Krogstrup & Kristiansen, 2015, s. 70). Med hensyn til at påtage os en rolle som fremmed har vi søgt at gøre dette, dog har vi været bevidste om, at vi ikke har kunnet være helt fremmede i feltet, grundet Meghanas tidligere praktikforløb i Klitmøller.

Det har været relevant for undersøgelsen at gøre grundige overvejelser om, hvordan der på bedste vis kunne skabes adgang til feltet, da vi har ønsket at komme så tæt på vores informanter som muligt. Vi har forsøgt at bruge Meghanas kendskab og viden om Klitmøller i vores deltagelse i feltet, dog har vi været bevidste om ikke at lade os styre af den i vores observationer. På grund af Meghanas praktikforløb på foregående semester har det ikke været vanskeligt at udpege forskellige personer og fællesskaber, som har autorisation til at give eller

nægte adgang. Herfra har vi kunne vælge forskellige indfaldsvinkler, og vi har tilgået feltet gennem netværksvejen. En adgang, der måske virkede problemfri og lige til, men alligevel har givet grund til eftertanke, da vi har skulle kontakte kendte personer med vores dagsorden.

Ud over at påtage sig rollen som fremmed, skal forskeren i sit arbejde i feltet veksle mellem distance og nærhed, og samtidigt skal forskeren forholde sig objektivt (Krogstrup & Kristiansen, 2015, s. 70). Distancen har vi holdt ved at observere foreningslivet på afstand, som vi eksempelvis gjorde til Æ'redningshus generalforsamling. Nærheden kom på spil i de situationer, hvor vi har indgået i en social interaktion med aktørerne. Dette har vi gjort ved arrangementet med Suppeklubben, hvor vi deltog i spisningen og gennem dialog med deltagerne fik viden om arrangementet, Klitmøller, tilflytterne osv. (Bilag 3). Endvidere interviewede vi otte deltagere til arrangementet for at få et overordnet indblik i deres deltagelse i foreningslivet og ydelse af frivilligt arbejde. Med vores deltagelse fik vi en viden, som vi ikke ville have fået uden at tilgå feltet.

Feltnoter

Som forsker i feltet har vi observeret og interviewet, og ud over dette har vi nedskrevet feltnoter. Dette beskriver Krogstrup og Kristiansen som den vigtigste måde at indsamle data for observatøren (Krogstrup & Kristiansen, 2015, s. 146). I vores observationer har vi nedskrevet stikord undervejs, for hurtigt efter observationen at kunne skrive feltnoterne ud. I feltnoterne har vi beskrevet lokalet, stemningen, deltagernes handlinger og interaktion, som vi har fundet væsentlig for situationen. De feltnoter som vi har nedskrevet er vores tolkning af virkeligheden, og er derfor ikke virkeligheden i sin helhed (Krogstrup & Kristiansen, 2015, s. 148). Dette har vi været opmærksomme på i vores nedskrivning af feltnoter og anvendelsen af dem i vores videre forløb. Krogstrup og Kristiansen mener, at det er vigtigt at nedskrive feltnoterne hurtigt efter observationen, idet risikoen for at glemme information stiger ved jo længere tid, som går (Krogstrup & Kristiansen, 2015, s. 147).

Common sense viden

Som tidligere nævnt deltager forskeren i ustruktureret observation i feltet, for at få et indblik i aktørernes meningsunivers. Deltagelsen i feltet bygger også på, at forskeren søger en forståelse for aktørernes common sense viden (Krogstrup & Kristiansen, 2015, s. 73). Med common sense viden tager Krogstrup og Kristiansen udgangspunkt i Alfred Schutzs beskrivelse af dette, som stemmer overens med vores fænomenologiske fundament, hvilket vi vil beskrive senere i kapitlet (Jf. Fænomenologi). Krogstrup og Kristiansen fremhæver, at Schutz opfatter common sense viden som en social konstruktion, og individets common sense viden bygger på tidligere erfaringer, som anvendes som reference (Krogstrup & Kristiansen, 2015, s. 73). Yderligere beskriver Krogstrup og Kristiansen, at ifølge Schutz for at forstå en handling må individet forstå meningen bag handlingen. Vi har i vores deltagelse i feltet søgt at få en indsigt i aktørernes common sense viden. Gennem vores deltagelse i feltet har vi haft mulighed for at spørge aktørerne om foreningsliv, frivillighed, lokalsamfundet i Klitmøller og hvordan den enkelte oplevede at bo i Klitmøller. I dialogen med deltagerne fik vi indsigt i deltagerens livsverden.

Meningskondensering

Vores interviews er blevet forberedt til analyse ved at benytte meningskondensering. Meningskondensering indebærer at de meninger informanten udtrykker angives i en kortere formulering. Lange udsagn sammenfattes til kortere udsagn, hvor hovedbetydningen af det der er sagt, omformuleres i få ord (Kvale & Brinkmann, s. 227-228). I forbindelse med vores problemformulering, hvor vi ønsker at komme informanternes motiver nærmere, kommer meningskondensering i spil ved at være behjælpelig med at forkorte og danne overblik over mange lange udsagn og en omfattende mængde data. Ved meningskondensering sammenfattes essensen af betydningerne i de interviewedes udtalelser, således at hovedpointerne står tydelig frem. Ved meningskondensering vil vi knytte et eller flere temaer til vores empiri med henblik på senere at kunne gruppere citater (Kvale & Brinkmann, s. 223-227). Vi har koblet interviewguidens områder; *Klitmøller, lokalsamfund, foreninger,*

frivillighed, motiver og integration på vores transskriberede materiale, så vi kunne få et bedre overblik, og dette danner rammerne for vores meningskondensering (Bilag 21-26).

Vi knytter vores meningskondensering til vores videnskabsteoretiske ståsted i fænomenologien, idet vi ikke fortolker på data, men forenkler og omskriver de fundne temaer, og begrundet disse ud fra informanternes udsagn. Her er der konkret tale om de nævnte temaer *Klitmøller, foreninger, integration, frivillighed, motiver og lokalsamfund*, da disse er betydningsfulde for vores problemfelt og optræder flere steder i empirien. Andre udtalelser vi har vurderet til at have relevans, men som ikke umiddelbart passer ind under de nævnte temaer, har vi tematiseret ud fra empirien selv. I forlængelse af meningskondensering vil vi anvende en teoretisk ramme til fortolkning af et udsagns betydning, ud fra specialets teoretiske afsæt, som indeholder motivation, livsfaser og social kapital. Dette teoretiske afsæt vil blive gennemgået senere i specialet (Jf. Kapitel 3).

Vores videnskabsteoretiske fundament

Vores problemformulering lægger op til en fortolkende tilgang til undersøgelsen med fokus på forståelse af tilflytters motivation for at yde frivilligt arbejde. Her tænkes både på ydre og indre omstændigheder, i og med at vi antager, at det lokale foreningsliv og frivilligheden har en betydning for individets integration og deltagelse i lokalsamfundet. I følgende afsnit vil vi redegøre for vores videnskabelig ståsted i forhold til nærværende speciale. Vi har valgt at tage udgangspunkt i hermeneutikken, helt konkret den filosofiske hermeneutik, og fænomenologien, som vil danne rammerne for vores videnskabelige tilgang til vores undersøgelse. Med henblik på afsnittet vil vi inddrage Hans-Georg Gadamer til at beskrive vores hermeneutiske tilgang til specialet og efterfølgende vil vi beskrive vores fænomenologiske tilgang med udgangspunkt i Alfred Schutzs forståelse.

Hermeneutik

Det følgende afsnit gennemgår specialets videnskabsteoretiske fundament. Herunder vil vi redegøre for vores filosofiske hermeneutiske afsæt med udgangspunkt i bogen *Sandhed og metode* (2007) af Hans-Georg Gadamer og afsnittet *Hermeneutik* af Mogens Pahuus i bogen *Humanistisk Videnskabsteori* (2011). Vi vil i afsnittet beskrive de hermeneutiske principper og begreber, såsom *tekst, forforståelse, forståelseshorisont* og *den hermeneutiske cirkel*, og de overvejelser vi har haft i forbindelse med udarbejdelsen af specialet.

Hans- Georg Gadamer

I dette speciale lægger vi os i tråd med filosofen Hans-Georg Gadamer's filosofiske hermeneutik (Gadamer, 2007). Hermeneutikken opfatter de humanistiske felters opgaver, som at fortolke humane fænomener ved at forstå en persons intention. Endvidere er den menings- og helhedsorienteret i sin tilgang på videnskabeligt arbejde, og søger at forstå det unikke ved et individ gennem indlevelse (Pahuus, 2011). Ifølge den filosofiske hermeneutiske tilgang er fortolkning en betingelse for menneskelig erkendelse, da alt viden er baseret på fortolkning. Gadamer arbejder med, at subjektet altid vil besidde fordomme eller forforståelser, og at disse vil farve fortolkninger af omverden. Forforståelse er, ifølge Gadamer, umulig at fralægge sig, men er på samme tid en forudsætning for fortolkning, da enhver fortolkning skaber ny forståelse (Gadamer, 2007). På baggrund af vores fordomme og forståelse kan vi ikke være fuldt ud objektive i forhold til feltet. Ved at være meget opmærksom på vores egne fordomme og løbende tjekke forståelser, har vi søgt ikke at fortolke og konkludere på indtryk og data førhen vi havde en rimelig fornemmelse af fænomenet. Dette har været en løbende proces hvor vi har været kritisk opmærksomme undervejs.

Forståelseshorisont

Individet er indehaver af sin egen forståelseshorisont, som udgør de personlige og historiske erfaringer, der gøres gennem livet, og præger tilgangen til ethvert emne og aspekt af livet. Ifølge Gadamer sker forståelse i mødet mellem to forståelseshorisonter, hvorved en såkaldt horisontsammensmeltning finder sted

(Gadamer, 2007). Ved en horisontsammensmeltning er meningen ikke suverænt knyttet til fortolkeren eller genstanden, men sker i mødet mellem disse to. Selvom der tidligere havde været et samarbejde med lokalbefolkningen, kunne vi konstatere, at der var mange aspekter vi ikke havde indsigt i. Herfra måtte vi forsøge at fralægge os vores forståelseshorisont, hvordan tingene var, for at undersøge og måske opdage nye og interessante fænomener og heraf opnå en horisontsammensmeltning. Forståelseshorizonten har betydning for, hvordan vi orienterer os og handler i et samfund, og hvordan vi forstår et samfund, hvilket har haft betydning i vores tilgang og syn på feltet. Som nævnt har vi begge erfaring med frivillige og Meghana har erfaring med Klitmøller i denne kontekst. Herfra har vores forståelse af feltet været farvet af de erfaringer og fordomme vi måtte medbringe. Disse fordomme har for os været positive forhåndsantagelser, hvilket har været et grundvilkår for bedre at kunne forstå sig på feltets problematik. I og med at en af os allerede har arbejdet med frivillige i Klitmøller, har der fra starten været en forforståelse om engagement og motivation, baseret på tidligere erfaringer. For specialets vedkommende kom denne forforståelse til udtryk gennem en forhåndsviden om landsbyen og forskellige "typer" af frivillige. Herunder har vi søgt at være påpasselig med at fortolke for hurtigt på fænomener ud fra egne erfaringer, og lade enkelttilfælde tale for sig selv.

Vi har eksempelvis valgt at indsamle vores empiriske data ved at foretage interviews. Vi havde ikke tilstrækkelig viden om de frivillige i forvejen, men følte dog at vi havde en vis indsigt. Dette gjorde os nysgerrige på de frivilliges opfattelser af begrebet motivation og hvordan de så tilværelsen i Klitmøller i denne kontekst. Vi havde således en forforståelse for livet som frivillig i Klitmøller gennem levet erfaring fra Meghanas praktikperiode. Dette kunne ses som en fordel, da tolkningen af informanternes motiver, og forståelsen af konteksten blev mindre kompliceret i forhold til lokalsamfundet, men samtidig har det været vigtigt for os at være opmærksom på graden af indforståethed. Dette kan ses som et eksempel på, hvor vi har været forsigtige i forhold til vores forforståelse.

Den hermeneutiske cirkel

Ifølge Gadamer består forståelse af forforståelse og fordomme, som er indlejret i en cirkulær bevægelse - også omtalt som den hermeneutiske cirkel (Gadamer, 2007). Den hermeneutiske cirkel kendetegnes som et samspil mellem del og helhed, som optræder ved forståelsen af et humant fænomen. Hermed menes der, at det er nødvendigt at forstå de enkelte dele af et fænomen for at kunne forstå helheden, og omvendt (Gadamer, 2007). Denne cirkelbevægelse kommer til udtryk i vores speciale, gennem den forundersøgelse af feltet vi har udført. Som nævnt har vi opsøgt forskelligt litteratur om genstandsfeltet (Jf. Litteraturreview). Formålet med dette har været at åbne op for perspektiver og udforske forhold eller fænomener, der kunne frembringe interessante fokuspunkter til nærmere undersøgelse. Således har vores forståelse af feltet og interesseområde ændret sig over tid, da flere og flere perspektiver har bidraget til både fortolkning og forståelse. Med processen har vi søgt at skabe overblik over de forskellige dele, som begrebet frivillighed kunne bestå af, for bedre at kunne forstå selve helheden.

I specialet kommer cirklen også til udtryk gennem vores indledende empiriindsamling, i forbindelse med forundersøgelse af feltet. Vores sekundære empiri består hovedsageligt af observationer og interviews med individer, som på forskellig vis er tilknyttet frivilligheden i Klitmøller. Denne indsamling udførte vi med henblik på at arbejde os ind i emnet, og opnå en større forståelse for dette. For hver indledende observation og sekundært interview har det gradvist ændret sig, hvilke spørgsmål vi har fundet det relevant at stille og hvilke aspekter ved frivillighed, som vi har fundet interessante. Disse spørgsmål har varieret fra spørgsmål der bidrager til vores forståelse af frivillighed, og til spørgsmål der mere direkte er tilknyttet besvarelse af problemformuleringen. De forskellige interviews og observationer har endvidere været medvirkende til at åbne op for nye perspektiver (dele), som løbende har ændret vores syn og tilgang til emnet, samt forståelsen af helheden. Derfor har vi løbende revurderet vores spørgsmål til hvert interview. Denne fremgangsmåde afspejler, hvordan

hver enkelt horisontsammensmeltning har rykket og udvidet vores forståelseshorisont, samt affødt ny forståelse.

Vores hermeneutiske tilgang kommer også til syne i analysedelen, hvor vi ønsker at fortolke på de fænomener, som fremtræder (Jf. Kapitel 4). Ud fra den hermeneutiske fortolkning forsøges der at nå frem til en almen og gyldig forståelse af en tekst eller en samtals betydning, da hermeneutik er studiet af tekstfortolkning (Gadamer, 2007). I vores speciale, hvor vi anvender interview, finder vi det derfor relevant at anvende hermeneutikken, idet den belyser den dialog i interviewteksterne, der skal fortolkes. Desuden afklarer hermeneutikken den efterfølgende fortolkning af empirien, hvormed vi kan opnå en ny forståelsesramme for informanternes tilgang til frivilligt arbejde.

Fænomenologi

I forrige afsnit har vi redegjort for vores hermeneutiske verdenssyn og hvordan vi ud fra dette vil tilgå vores speciale. Vi vil i dette afsnit beskrive vores fænomenologiske tilgang, som vi har valgt at inddrage i indsamlingen af vores sekundære og primære datamateriale. Først og fremmest vil vi kort redegøre for nogle af de grundlæggende principper og begreber inden for fænomenologien, hvorfra vi vil komme nærmere ind på begreberne: *Førstepersons perspektiv*, *sagen selv*, *reduktion* og begrebet *livsverden*. Efterfølgende vil vi inddrage fænomenologen Alfred Schutz for at anskueliggøre en mere sociologisk tilgang til videnskabsteorien. Herunder vil vi redegøre for hans videreudvikling af begrebet livsverden, samt sætte tilgangen i forbindelse med vores speciale.

Grundlæggende er fænomenologien en videnskabsteori om fænomener. Herunder skal fænomenet forstås ud fra den måde, som denne tilsyneladende er, set ud fra den person, som fænomenet fremstår for (Zahavi, 2005, s. 13). Tilknyttet til et fænomen er *essensen*, hvilket er det, der gør fænomenet til det, det er. Essensen er noget, som forskeren ikke kan tolke sig frem til, men er noget, som allerede er tilknyttet subjektet og fænomenet. Grundlæggende for fænomenologien er at beskrive essensen af fænomenet, som det optræder for

subjektet (Jacobsen, Tanggaard & Brinkmann, 2010, s. 189). I vores arbejde har vi med vores tilstedeværelse i feltet og i interviews med tilflyttere undersøgt, hvad essensen i fænomenet var. I vores interviews har vi spurgt ind til tilflytternes opfattelse af et givet fænomen, eksempelvis frivilligt arbejde, for at finde ud af, hvad informanten forbinder med dette. Vi mennesker har forskellige opfattelser af fænomener, og dette er på grund af, at vi har forskellige forståelser af tingene. Alt dette er tilknyttet individets *livsverden*, som er den verden individet lever i og får sine erfaringer gennem, men som individet tager for givet (Jacobsen et. al., 2010, s. 187-189). I vores specialet tog vi udgangspunkt i informanternes livsverden, for at få en forståelse af deres opfattelse af frivilligt arbejde og foreningsliv, og hvilken betydning dette havde for dem. Vi vil senere i afsnittet forklare, med udgangspunkt i Alfred Schutz, om *hverdagslivets verden* (Schutz, 2005), som er inspireret af begrebet livsverden (Jacobsen et. al., 2010, s. 187).

Førstepersons perspektiv

Fænomenologien tager udgangspunkt i et førstepersons perspektiv. Dette betyder, at der fokuseres på det individ, som oplever fænomenet. For at kunne forstå fremtrædelsen af og meningen i eksempelvis en fysisk genstand, en proces eller en social relation, er vi nødt til at gå i dialog med de subjekter, som fænomenet fremtræder for (Zahavi, 2005, s. 17). For at opnå forståelse af foreningslivet i Klitmøller har vi fokuseret på, hvordan dette fremstod for de subjekter, som er en del af det. Ligeledes har vi, for at opnå forståelse af, hvilken motivation som ligger bag subjekternes deltagelse i dette, undersøgt, hvordan det fremtræder dem. I stedet for at fokusere på forholdet mellem subjektet og objektet fokuserer fænomenologerne på forholdet mellem subjektet og verden, og heri sammenhængen mellem verden og subjektiviteten. Forholdet mellem verden og subjektet fremstår som: "*Verden fremtræder, og strukturen af dens fremtrædelse er betinget og muliggjort af subjektet, der imidlertid kun kan forstås i sin relation til verden*" (Zahavi, 2005, s. 18). Med dette fremstår verden og subjektet som uadskillelig, og de kan ikke anskueliggøres og undersøges uden

den anden del. Vi har gennem vores arbejde forsøgt at anskue fænomenet ved at fokusere på både verden og subjektet, som en samlede del.

Sagen selv

I fænomenologien er det væsentligt at fokusere på sagen selv, og undersøgelsen skal være styret af det, som giver sig til kende i studiet. Vores teoretiske standpunkter og vores videnskabelige fordomme skal ikke styre undersøgelsen, men det skal sagen selv, som den foreligger. Metoden, som anvendes, skal være nøje udvalgt ud fra det, som undersøges (Zahavi, 2005, s. 25). I vores arbejde har vi forsøgt at tilgå genstandsfeltet uden at være for påvirket af vores fordomme, dog er vi klar over, at det ikke er muligt at være helt fordomsfri. Vi har gennem vores proces og med vores deltagelse i foreningslivet i Klitmøller forsøgt ikke at lade os styre af vores teoretiske viden, men at lade os styre af det, som kommer til syne i feltet. Ifølge Zahavi skal metodevalget ikke være styret af en grundlæggende videnskab, men skal forholde sig til det område, som skal undersøges, og der skal udvælges en metode som passer til dette. I forbindelse med teorivalg skal erfaringen styre vores valg, og ikke lade teorierne definere vores erfaring (Zahavi, 2005, s. 25-26). Med henblik på vores undersøgelse har vi ikke valgt vores teori på forhånd. Vi har haft en fornemmelse for, hvilke teorier som ville være oplagte at inddrage, men selve beslutningen har vi først gjort efter, at vi har indsamlet vores empiri. På den måde har vi ladet sagen styre vores teoretiske retning, og vi har forsøgt at holde vores fordomme i baggrunden.

Reduktion

Med henblik på at være opmærksom på fordomme, så har fænomenologien begrebet *reduktion*, som handler om at være åben i mødet med fænomenet, for at kunne give en præcis beskrivelse af dette. I reduktion skal forskerens videnskabelig forforståelse og common sense viden sættes i parentes, så man ikke lader sig påvirke af disse elementer. Dette gør det muligt at beskrive fænomenet uden nogen form for fordomme, sådan som det fremstår helt rent (Jacobsen et. al., 2010, s. 188). I vores metodiske arbejde med indsamlingen af

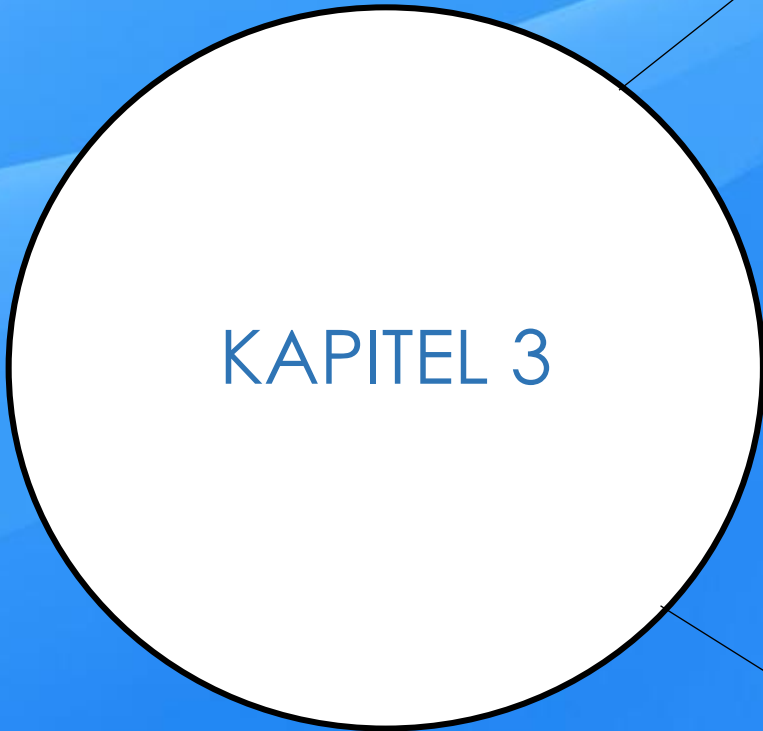
empiri har vi bestræbt os på at være åbne og imødekommende i forhold til vores arbejde, og ikke lade vores fordomme og vores forforståelse styre vores møde med fænomenet, som eksempelvis med teorivalg. Vi har dog bevidste om, at vi ikke har kunnet være helt fordomsfrie i vores arbejde, idet vi med vores hermeneutiske afsæt arbejder ud fra det syn, at objektivitet ikke er muligt. I vores feltnoter har vi nedskrevet fænomenet, som det fremstod for os med et forsøg på ikke at tolke på det, men at nedskrive det som det forelagde for os. Fænomenerne, som vi har beskrevet i løbet af vores deltagende observation, er kommet frem gennem informanternes handlinger og ytringer. Her har vi haft mulighed for at studere subjektet og dennes tilgang på nært hold og observere, hvorledes subjekterne har interageret og handlet.

Alfred Schutz

Alfred Schutz fremhæves i forbindelse med den fænomenologiske sociologi (Zahavi, 2003, s. 81) (Jacobsen et. al, 2010, s. 192). Schutz var inspireret af Edmund Husserl og Max Weber, og deres begreber om mening, hvilket var udgangspunktet for Schutzs bog *The Phenomenology of the Social World* (1967) (Bech-Jørgensen, 2005, s. 8). Schutz viderebringer Husserls begreb livsverden til sit eget teoretiske udgangspunkt, i stedet for *livsverden* forandrer han begrebet til *hverdagslivets verden* (Bech-Jørgensen, 2005, s. 12). I hverdagslivets verden anvender individet sine tidligere erfaringer som reference for handlinger. Disse erfaringer har individet enten selv erhvervet, eller også er de overført fra eksempelvis forældre. Individets common sense viden tager eksempelvis udgangspunkt i disse erfaringer (Schutz, 2005, s. 27). Som tidligere nævnt har vi gennem vores observationer og interviews søgt at opnå en forståelse for aktørernes common sense viden, som udspringer i deres hverdagslivs verden.

I forlængelse af hverdagslivets verden anser Schutz denne for at være intersubjektiv. Dette indebærer, at vores verden ikke er privat, men er en verden, hvor vi som individer lever blandt andre individer. Der er en gensidig forståelse mellem individer, hvor forståelsen er skabt på baggrund af, at vi påvirker hinanden (Schutz, 2005, s. 31). Viden i hverdagslivets verden er derfor

intersubjektiv, og kommer eksempelvis fra vores interaktion med andre individer. En del af vores erfaringer og viden stammer ikke kun fra os selv, men er overleveret fra familie og venner, som har videregivet deres erfaringer (Schutz, 2005, s. 35). Med henblik på den verden, som informanterne er tilknyttet, så er den påvirket af deres sociale interaktion med andre borgere i landsbyen. Deltagelsen i frivilligt arbejde og medlemskabet i foreningerne påvirkes af deres interaktion med de andre deltagere, og derfra opstår der også en intersubjektiv viden. Dette vil sige, at der opstår en social viden i eksempelvis foreningen. Den viden, som informanterne har givet udtryk for i interviewet, kan derfor være påvirket af lokalsamfundet i Klitmøller.

KAPITEL 3

LIVSFASER
MOTIVATION
SOCIAL KAPITAL

KAPITEL 3

I foregående kapitel har vi redegjort for specialets metodiske og videnskabsteoretiske afsæt. Dette kapitel indeholder vores teoretiske fundament for specialet. Hertil inddrager vi relevant teori, som vi først har fastlagt os på efter indsamlingen af vores empiri. På den måde har ladet vores empiri og vores erfaringer styre vores teorivalg, som stemmer overens med vores fænomenologiske udgangspunkt. I kapitlet gennemgår vi vores teoretiske afsæt om livsfaser, som tager udgangspunkt i Eddy Hoggs (2016) og Erik Eriksons (1971) teori om dette. Vi vælger også at inddrage Ulla Habermann, hvor vi fokuserer på hendes motiver inden for frivillighed, som danner rammerne for hendes egen dokumenterede undersøgelse. Med henblik på motivationsteori inddrager vi yderligere Richard Ryan og Edward Deci (2000) for at klarlægge deres teori om indre og ydre motivation. Slutteligt vil vi inddrage Robert David Putnams beskrivelse af social kapital. Vores teoretiske afsæt vil vi benytte som referenceramme i kapitel 4, som vil indeholde specialets analyse.

Livsfaser

Som tidligere nævnt (Jf. Udvalgelse af informanter) havde vi i vores proces erfaret, at alder muligvis kunne have betydning for individets involvering i frivilligt arbejde, og heraf finder vi det relevant at inddrage teori om livsfaser til undersøgelsen. Vi har valgt at inddrage Eddy Hogg (2016) og Erik Erikson (1971) i vores teoretiske afsæt herom, da de begge arbejder med livsforløb, men på forskellig vis. Hogg fokuserer på forskellige typer af frivillige, og hvorledes deres aktivitetsniveau er påvirket af deres livsforløb. Erikson derimod er optaget af, hvordan den personlige adfærd bliver præget af sociale interaktion, og hvordan forskellige kriser i livet påvirker individets motivation.

Vi er bevidste om, at disse undersøgelser ikke er udført i den danske kontekst, vi arbejder i, men finder at de anvendte begreber kan have relevans og betydning for vores undersøgelse, da vi er i stand til at trække flere paralleller mellem

teorierne og vores empiri. I nedenstående vil vi komme nærmere ind på de aspekter, vi finder relevante for vores speciale og klarlægge, hvordan vi ønsker at anvende dem i analysen.

Kategorier af frivillige

Eddy Hogg er lektor ved Center for filantropi ved University of Kent. Hogs forskning fokuserer blandt andet på velgørenhed og frivilligt arbejde, hvilket gør hans bidrag relevant i forbindelse med denne undersøgelse. Hans ph.d.-afhandling fra 2012 omhandlede hvorledes frivilligt arbejde udført af ældre voksne, relaterer til andre arbejdsrelaterede aktiviteter på tværs af helt livsforløb (Web 10).

Ifølge Hogg må vi se på frivillighed, som noget der er indlejret i en række sociale relationer og kontekster, i stedet for noget der står ved siden af, for at kunne forstå begrebet bedre (Hogg, 2016, s. 187). Dette har betydning for os, da vi undersøger både frivillighed og integration i Klitmøller samt motivation, hvor mange faktorer kan spille ind. Artiklen *Constant, serial and trigger volunteers: volunteering across the lifecourse and into older age* (Hogg, 2016) udforsker, hvorledes livsfaser kan hjælpe os at forstå forskellige typer af frivillige og opfordrer til forståelse af sammenhængen mellem frivillighed og forskellige faser af livet. Disse betragtninger kan være vigtige i forhold til vores undersøgelse, da vi har opdelt vores informanter i to aldersgrupper. Artiklen tager udgangspunkt i tre kategorier af ældre frivillige (Hogg, 2016, s. 170). Disse 3 kategorier ser ud som følgende:

Constant volunteers har udført frivilligt arbejde det meste af deres voksne liv. De er ofte tilmeldt den samme organisation livet igennem (som følger af en interesse fra barndommen), og deres ægtefælles involvering i frivillighed kan spille en rolle. De har generelt levet et relativt stabilt liv. Det er usandsynligt, at de har været skilt, og de er tilbøjelige til at have haft forholdsvis konsistente lønnet karriereforløb. Kort sagt, stabilitet i deres liv som helhed giver stabilitet i frivilligt arbejde. Et andet kendetegn for gruppen er, at de har tilbøjelighed til at

yde mere frivilligt arbejde i takt med, at de forlader arbejdsmarkedet og at deres børn flytter hjemmefra (Hogg, 2016, s. 176-179).

Serial volunteers har meldt sig med mellemrum, og for forskellige organisationer i deres voksne liv. Hovedsageligt er kvinderne i denne gruppe mere tilbøjelige til at lade sig påvirke af ægteskab, betalt arbejde, børn og deres livsforløb i forhold til at vælge deltagelse i frivillighed, end mændene. Ofte har individerne i denne gruppe ført et langt mere kaotisk liv end *constant volunteers*. Det er ikke usædvanligt, at personerne i denne gruppe har oplevet skilsmisse, og dette påvirker rutiner og evnen til at lægge tid i frivilligt arbejde. Ofte ses det, at frivillighed er forbundet med børnenes aktiviteter i forbindelse med skole og fritid (Hogg, 2016, s. 179-182).

Trigger volunteers er den gruppe, som først yder frivilligt arbejde i en ældre alder. De begynder først efter de er blevet 50 år, og har ikke haft nogen erfaring med frivilligt arbejde før. Nogle har haft meget stabile liv, andre meget kaotiske. Det eneste forbindelse mellem disse frivillige er, at de alle har oplevet en personlig begivenhed, hvilket har resulteret i, at de blev opfordret til at melde sig frivilligt. Denne begivenhed kunne være pensionering, enkestand, børn der flytter hjemmefra, hvilket betyder at deres vej mod frivillighed har været meget forskellig. Ofte har denne gruppe ikke været involveret i frivilligt arbejde før, fordi deres betalte arbejde har været for tidskrævende, og de derfor prioriterede tid med familien når de havde fri (Hogg, 2016, s. 182-184).

Disse tre kategorier af frivillige kan vise sig væsentligt i vores undersøgelse, da vi har erfaret at der muligvis er forskel på motivation alt efter, hvilken aldersgruppe vores informanter befinder sig i. Vi vil derfor benytte de tre kategorier i vores analyse for at undersøge om der kan findes eksempler i empirien.

Udviklingstrin

Psykologen Erik Erikson var en af de første, til at beskrive teorien om forandring som en livslang proces. Han opstillede en teori om livets otte vigtigste udviklingstrin i relation til alder, hvoraf to af disse faser kan have betydning for vores speciale. Erikson var inspireret af Sigmund Freud, men adskilte sig på flere måder. Denne adskillelse kan ses i spørgsmålet om, hvad som motiverer den menneskelige adfærd. Her mente Freud, at de biologiske instinkter spillede en altafgørende rolle, hvorimod Erikson var fortalende for at den personlige adfærd blev præget af individernes sociale interaktion (Erikson, 1971).

Eriksons otte udviklingstrin ser således ud (Erikson, 1971);

- Spædbarnsalder: Grundlæggende tillid vs. grundlæggende mistillid – Håb
- Tidlig barndom: autonomi vs. skam, tvivl. – Vilje
- Legealder: initiativ vs. skyld. – Målbevidsthed
- Skolealder: driftighed vs. mindreværd. – Kompetence
- Ungdom: identitet vs. identitetsforvirring. – Trokab
- Den unge voksne: intimitet vs. isolation. – Kærlighed
- Midalder: generativitet vs. stagnation. – Omsorg
- Alderdom: integritet vs. fortvivlelse. - Visdom

Ifølge Erikson skal individet løse en række kriser inden for et vist tidsrum for at opnå balance (Erikson, 1971). Hans teori om udviklingen af personligheden kan betegnes som en livslang proces gennem otte stadier, der hver er karakteriseret ved et spændingsforhold mellem to modsætninger. Ifølge Erikson gennemlever individet på hvert stadie en sårbar periode, hvor der er mulighed for at lære noget eksistentielt. Han beskriver disse perioder som kriser, hvor individet har mulighed for at løse stadiet for stadiet og som skal løses indenfor et vist tidsrum, før den næste krise melder sig. Kriser, som løses tilfredsstillende, vil blive positivt belønnet i form af personlig udvikling, mens kriser, der ikke løses (eller løses på en uhensigtsmæssig måde), vil optræde som kampe, eller problemer som vil blive ved at vende tilbage i individets liv (Erikson, 1971).

Af Eriksons faser finder vi især *Den unge voksne* og *Midalder* væsentlige for vores undersøgelse, da vi arbejder med to forskellige aldersgrupper, der muligvis har hver deres tilgang til motivation, som følge af hvor i livet de befinder sig.

Den unge voksne

Intimitet eller isolation 19–40 år

I denne tid skal individet lære at skabe intime og nære relationer, både i venskab og kærlighed. Den unge voksne skal lære at forholde sig til andre, både ældre og jævnaldrende. Alternativet er fremmedgjorthed, angst for at binde eller forpligte sig og en manglende evne til at stole på andre. Under dette stadie kan individet blive i stand til at give og modtage uden at gøre regnskab (Erikson, 1971, s. 248-251). Den unge voksen har lyst til at sammensmelte sin identitet med andres, engagere sig i samhørighed og samarbejde med andre mennesker og relationer, på trods af at det kræver kompromiser og ofringer. Krisen består således af at kunne håndtere nærhed til andre mennesker på forskellige niveauer. Vælger individet at undgå denne oplevelse, kan det udvikle sig en følelse af isolation, hvor der bevidst undgås kontakter (Erikson, 1971, s. 248-251)

Midalder

Aktivitet eller stagnation 40-65 år

Midt i livet skal individet blive i stand til at engagere sig i andre mennesker. Dette kan eksempelvis være som mentor, forælder, lærer eller som skaber af noget, der vil komme fremtidige generationer til gode (Erikson, 1971, s. 251-252). Dette er fasen, hvor det modne menneske har interesse for at lære fra sig til andre børn, børnebørn, og nærmiljø i form af det individet har erfaret og lært gennem livet. På dette stadie vil den modne voksne føle behov for at være produktiv og hjælpe den opvoksende generation. Individet vil interessere sig for større ting som for eksempel miljøet, menneskerettigheder og fremtiden. Løses udfordringen utilfredsstillende, kan resultatet blive et selvcentreret menneske, der langsomt går i stå, fordi individet ikke er i stand til at forholde sig dynamisk til omverden og derfor ikke kan udvikle sig. I dette stadie er der risiko for, at

individet kan blive bitter og fortvivlet, hvis livet virker tomt og meningsløst (Erikson, 1971, s. 251-252).

Identiteten er ifølge Erikson noget, der opstår i relationen mellem individet og omverdenen, og at processen er succesfuld, hvis personen har en selvidentitet og et tilhørsforhold til en gruppe. Han mener også, at en del af identitetsdannelsen stammer fra anerkendelse fra sine omgivelser, og det derfor kan være problematisk, hvis individet på en eller anden måde ikke føler sig anerkendt af omverden (Erikson, 1971, s. 220-224). Denne betragtning er væsentlig i forhold til vores undersøgelse, da vi har adspurgt vores informanter om integration og tilhørsforhold i lokalsamfundet.

Vores to informantgrupper taget i betragtning, kan teorien være behjælpelig med at sige noget om, hvilken motivation der ligger bag vores informanters involvering i frivillighed, alt efter hvilket udviklingstrin de befinder sig.

Motivation

Siden starten af vores proces, har vi haft interesse for at arbejde med motivationsfaktorer og hvad der driver de frivillige til at yde et frivilligt arbejde. Vores interesse i motiver og motivationsfaktorer kommer til udtryk i vores problemformulering, og derfor har vi tidligt i processen været bevidst om, at vi skulle inddrage teori om motivation i specialet. Gennem vores arbejde med litteraturreviewet fik vi første gang kendskab til bogen *En postmoderne helgen? – om motiver til frivillighed* af Ulla Habermann (2007), som ud fra sin egen undersøgelse diskuterer frivilligheden i Danmark og de bagvedliggende motiver for frivilligheden (Jf. Litteraturreview). Vi har valgt at inddrage Habermann i vores teoretiske afsæt for at anskueliggøre de væsentlige motiver bag frivilligt arbejde, med udgangspunkt i Habermanns top 10 liste over motiver. Til at supplere Habermann har vi valgt at inddrage Richard Ryan og Edward Deci (2000), som tager udgangspunkt i indre og ydre motivation, hvilket vi finder relevant for at komme vores informanters motivation nærmere.

Motiver for frivillighed

Ulla Habermann tager i sin bog *En postmoderne helgen? – om motiver til frivillighed* (2007) udgangspunkt i sin egen undersøgelse om frivillighed, som danner rammerne for selve bogen. Habermann har i undersøgelsen analyseret motiver inden for idrætsforeninger, patientforeninger og sociale organisationer, hvor det empiriske grundlag er tre spørgeskemaundersøgelser. I bogen diskuterer hun, hvordan og hvorfor individet anvender tid på at arbejde frivilligt (Habermann, 2007). Vi vil forholde os til de motiver, som Habermann har valgt at inddrage i sine spørgeskemaundersøgelser. De motiver, hun tager udgangspunkt i er: *Læring, værdier, sag, karriere, sociale forventninger, indflydelse, kammeratskab og identitet*. Disse motiver vil vi anvende i vores analyse, hvortil vi vil undersøge om de forskellige motiver kan sættes i forbindelse med vores informanter. Vi vælger at anvende kategorierne af motiver på baggrund af, at disse har haft betydning for frivillige i Habermanns forskning. Således vil kategorierne af motiver og ikke Habermanns resultater indgå som et redskab i vores analyse.

Motivet *læring* beskrives af Habermann, som værende forståelse for andres liv og det at møde nye mennesker og være sammen med dem. Det handler også om tolerance overfor andre mennesker og at lære gennem ens egen udvikling. Ved at være en del af foreninger lærer individet også grundlæggende om disse. Overordnet set tager motivet *læring* udgangspunkt i den personlige udvikling, dog sættes det ikke i forbindelse med uddannelse (Habermann, 2007, s. 195-196). *Værdier* handler om: "*Idémæssige baggrund, medmenneskelige forståelse og medfølelse*" (Habermann, 2007, s. 196). I denne forbindelse er det altruisme og uselvskheden, som er forbundet med motivet værdier. Den frivillige indsats har til hensigt at hjælpe andre mennesker (Habermann, 2007, s. 196). Dette betyder, at det som driver mennesket er muligheden for at hjælpe andre. Med hensyn til motivet *sagen* henviser dette til den overordnede idé, som er forbundet med foreningen (Habermann, 2007, s. 195). Dette kan eksempelvis være det overordnede formål, som foreningen og medlemmerne arbejder hen imod. Motivet *karriere* tager udgangspunkt i de erfaringer individet får gennem foreningen, og

som kan viderebringes til individets arbejdsliv. Ud over dette kan motivet *karriere* være aktuelt, hvis individet mener, at der er en forventning fra arbejdsgiverens side om, at individet er engageret og aktiv med frivillighed i sin fritid (Habermann, 2007, s. 199). *Sociale forventninger* er tilknyttet de forventninger, som individet måske føler fra omverdenen. Dette kan eksempelvis være, hvis individet har tilmeldt sig til at yde en indsats i forbindelse med foreningen, og derved føler sig forpligtet over for de medlemmer. Ud over dette kan motivet også være forbundet med et pres fra omverden, fra familie og venner, om at yde et frivilligt arbejde. På grund af det høje frie valg i forhold til at yde et frivilligt arbejde, mener Habermann ikke, at sociale forventninger er et af de primære motiver indenfor frivillighed (Habermann, 2007, s. 198). *Indflydelse* henviser til den indflydelse, som individet kan få i foreningen og i lokalsamfundet. Her hænger indflydelse sammen med status og magt. Med indflydelse og magt i foreningen har individet mulighed for at ændre, forme og udvikle foreningen, hvilket kan medføre status og indflydelse i foreningslivet, såvel som lokalsamfundet (Habermann, 2007, s. 198). *Kammeratskab* henviser til de relationer, som opstår mellem individet og andre medlemmer i foreningen (Habermann, 2007, s. 197). Relationerne til de andre i foreningen kan eventuelt være med til at motivere individet til at yde en frivillig indsats. Det sidste motiv *identitet* omhandler, at mennesket ønsker at se sig selv som en anerkendt, nyttigt og aktivt individ. Ved at yde et frivilligt arbejde har individet mulighed for at opnå anerkendelse, føle sig værdifuld og være aktiv inden for et område med frivillighed. Grundlæggende anses ens identitet, som værende en aktiv medborger i samfundet (Habermann, 2007, s. 196).

Indre og ydre motivation

I forlængelse af Habermann har vi valgt at inddrage artiklen *Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions* af Richard Ryan og Edward Deci (2000). Da motivation kan være en svær størrelse at arbejde med, grundet mange forskellige tilgange og former for motivation, samt forskellige bagvedliggende værdier (Jf. Habermann), finder vi det relevant at supplere med teori om indre og ydre motivation, for at forsøge at komme vores informanternes engagement i frivillighed nærmere.

I artiklen gennemgås de klassiske definitioner af indre og ydre motivation. Ryan og Deci skelner mellem forskellige typer af motivation, baseret på de forskellige årsager eller mål, der giver anledning til en handling. Herunder anfører de, at den mest grundlæggende forskel er, at indre motivation henviser til at gøre noget, fordi det i sig selv er interessant eller underholdende, og ydre motivation henviser til at gøre noget, fordi det fører til et resultat (Ryan & Deci, 2000, s. 55). Vi finder denne skelnen mellem indre og ydre motivation relevant, og har løbende benyttet den gennem analysen. Herigennem har vi haft mulighed for at vurdere, hvorvidt det er udefrakommende forhold eller ej, der har motiveret vores informanter til at yde frivilligt arbejde. Nedenstående vil vi gennemgå de forskellige former for indre og ydre motivation.

Indre motivation

Indre motivation kan defineres som udførsel af en aktivitet for sine iboende tilfredsstillende, i stedet for eksterne mål (Ryan & Deci, 2000, s. 56-57). Ved indre motivation ses belønning som selve aktiviteten, da denne skal have en iboende interesse for individet (Ryan & Deci, 2000, s. 56-57). Hos individet er indre motivation ikke den eneste form for motivation, men den er udbredt og vigtig, da vi fra fødslen og fremadrettet er aktive og nysgerrige skabninger, der gerne vil lære. Denne tendens er naturlig og fremmer individets udvikling, da man vokser i færdigheder gennem ens iboende interesser, hvilket kan være medvirkende til at påvirke individets præsentation, og velvære på tværs af livets epoker (Ryan & Deci, 2000, s. 56-57). Denne antagelse kan sidestilles med Erikson (1971) og

hans teori om udviklingstrin, hvor individet kan opnå personlig udvikling og velvære, gennem livets faser.

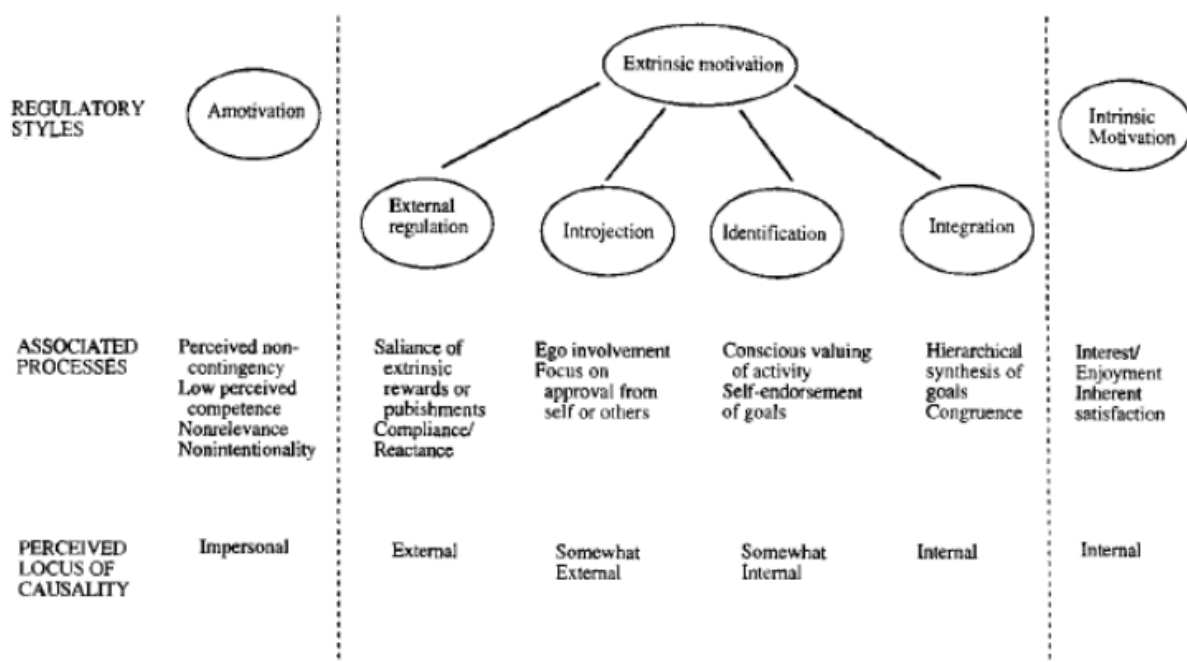
Artiklen omtaler forskellige forhold, der fremkalder, opretholder og forbedrer indre motivation og sætter dem imod forhold, som kan formindske det. Herunder nævnes der, at faktorer i sociale sammenhænge producerer indre motivation, fordi disse tillader individet at føle tilfredshed. Artiklen specificerer også, at følelser af kompetence ikke alene vil øge den indre motivation, medmindre disse også er ledsaget af en følelse af selvstændighed. Ryan & Deci henviser herunder til at adskillige andre undersøgelser der viser, at positive tilbagemeldinger forbedrer indre motivation, hvorimod negative tilbagemeldinger formindsker den (Ryan & Deci, 2000, s. 58). Ryan & Deci anfører, at ydre påvirkninger kan underminere den indre motivation. Herunder kan forventede belønninger, der er betinget af opgaveløsningen (eksempelvis karakter), i virkeligheden, mindske den indre motivation. Der er ikke kun tale om håndgribelige belønninger, men også trusler, deadlines, og konkurrencepres kan mindske indre motivation, da individet kan opleve dem, som kontrollerende for deres adfærd. I analysen har vi været opmærksomme på, hvilke faktorer der har kunne spille ind, når vores informanter har givet udtryk for en indre motivation.

Disse ovenstående betragtninger er interessante for os, da vi ved at anvende teorien om indre motivation muligvis kan vurdere, i hvor stor grad iboende interesse og positive tilbagemeldinger har haft af betydning for, hvorvidt vores informanter har påtaget sig frivilligt arbejde. For at forstå motivationen af aktiviteter, der ikke opleves som interessant, må vi undersøge selve dynamikken for motivationen, hvilket bringer denne gennemgang til aspektet om ydre motivation.

Ydre motivation

Ydre motivation relaterer til, når en aktivitet udføres for at opnå et ydre resultat, såsom løn eller en belønning. Dette står i kontrast til indre motivation, hvor individet udfører en aktivitet til glæde for selve aktiviteten, snarere end dens instrumentelle værdi (Ryan & Deci, 2000, s. 60). Ydre motivation kan variere meget afhængig af graden af selvstyre. Eksempelvis kan en studerende udføre sine lektier grundet frygt for forældrenes sanktioner, men også af personlige grunde der kan være motiveret af en kommende karriere. Begge dele er ydre motivation, fordi de har instrumental værdi snarere end interesse, men viser sig også som to forskellige typer af ydre motivation, da de er forskellige i deres grad af selvstyre (Ryan & Deci, 2000, s. 60). Således giver den sidste en følelse af valg, hvorimod den første viser kontrol.

For at kortlægge de forskellige former for ydre motivation og graden af selvstyre har Ryan og Deci skemalagt dem i forhold til det omfang, hvori motivationen for en adfærd udspringer fra sig selv.

Figur 2. Oversigt over Ryan og Decis former for ydre motivation. (Ryan & Deci, 2000, s. 61)

I den fjerneste venstre hjørne findes *amotivation*, hvilket er en tilstand, hvor individet mangler en hensigt til at udføre en handling. Et individ vil herunder mangle en følelse af personlig årsagssammenhæng, ikke værdsætte aktiviteten eller føle sig kompetent til at gøre det (Ryan & Deci, 2000, s. 61). Under de mindst selvstyrende former for ydre motivation findes *ekstern regulering*. Individer vil typisk opleve at blive kontrolleret meget af eksterne forhold. En anden type ydre motivation er *indarbejdet regulering*. Dette er en form for intern regulering, hvor handlinger udføres med en følelse af pres, for at undgå skyld, eller for at opnå stolthed eller ego-forbedringer. Et eksempel herpå kan være et individ, som udfører en handling med henblik på at forbedre eller opretholde selvværd (Ryan & Deci, 2000, s. 61). En mere selvstyrende form for ydre motivation er *regulering gennem identifikation*. Her vil individet identificere sig med den personlige betydning af en adfærd, og acceptere dette som hans eller hendes egen. Dette kunne være et barn, som husker hvordan man staver forskellige ord, fordi det bliver set som relevant, og hermed identificerer sig med værdien af aktiviteten (Ryan & Deci, 2000, s. 61). Endelig er den mest selvstyrende form for ydre motivation, *integreret regulering*. Dette sker, når individet sidestiller nye regler og årsagerne til en handling med sig selv, sine andre værdier og behov. Denne form har flere ting til fælles med indre motivation, men er stadig fordret af udefrakommende forhold. Det skal understreges, at nogle aktiviteter oprindeligt kan være fordret af ekstern regulering, for eksempel en belønning. Dette kan ændre sig, hvis individet eksempelvis identificerer sig med værdien af en aktivitet og finder den interessant. Således kan ydre motivation, der er mere selvstyrende, blive forbundet med større engagement, bedre ydelse og større velbefindende (Ryan & Deci, 2000, s. 62-63). Vi har fundet denne opdeling mellem forskellige typer af ydre motivation relevant i forbindelse med, hvorvidt lokalsamfundet i Klitmøller har haft betydning for de frivilliges engagement.

Opsummerende kan det siges, at motivation kan være påvirket af både ydre og indre faktorer og i mange tilfælde vil begge være til stede samtidigt. Ydre motivation referer til adfærd, hvor drivkraften stammer fra ydre belønning. I

forbindelse med arbejde stammer rendyrket ydre motivation udelukkende fra situationer, hvor vi udfører vores arbejde grundet ydre belønning som for eksempel løn, frynsegoder eller forfremmelse, eller for at undgå straf ved for eksempel opsigelse. Indre motivation refererer til adfærd udført med baggrund i indre belønninger som eksempelvis tilfredshed, arbejdsglæde eller meningsfulde opgaver. Dette kan sammenlignes med fritidsinteresser, som fanger os så meget at vi "glemmer tid og sted". Det centrale er, at individet udfører sin opgave, fordi vedkommende har lyst til det. Her er det oplevelsen af glæde, mening og kompetence, der skaber motivationen og ikke eksempelvis lønnen. Overordnet kan individet være motiveret af både indre og ydre faktorer, hvilket betyder, at teorien ikke kan forstås som enten eller, men to faktorer der eksisterer i samvær med hinanden.

Social kapital

Vi har fra starten af vores undersøgelse haft en fornemmelse af, at vi ville komme til at beskæftige os med social kapital i vores arbejde med frivillighed i Klitmøller (Jf. litteraturreview). Ud fra en indledende gennemgang af vores empiri fandt vi frem til, at sociale relationer og socialt samvær ofte nævnes i forbindelse med frivillighed og foreningsliv. Derfor har vi valgt at inddrage social kapital i vores speciale, og vi vil forholde os til et teoretisk afsæt i Robert David Putnams teori om social kapital. Vi har allerede beskrevet kort om Putnam i vores litteraturreview. I dette afsnit vil vi komme nærmere ind på at definere social kapital, og sætte dette i forbindelse med vores speciale. Hertil vil vi ligeledes beskrive begreber *bonding* og *bridging*, hvilket vi kort har berørt i specialet (Jf. Litteraturreview), som Putnam sætter i forbindelse med social kapital. Indledende vil vi redegøre for Putnams definition af social kapital.

Ifølge Putnam er social kapital blevet opfundet mindst seks gange, uafhængigt af hinanden, i løbet af det 20. århundrede. Alle disse fokuserer på, at vores liv er mere produktiv på grund af sociale relationer eller netværk (Putnam, 2000, s. 19). Putnam mener, at det grundlæggende i teori om social kapital er, at sociale relationer indeholder værdi. Dette grundlag har dannet rammerne for vores

inddragelse af social kapital, da vi havde en forventning om, at dette havde en betydning for frivillighed og foreningslivet i Klitmøller.

Putnam har selv svært ved at komme med en entydig definition på social kapital i sin bog *Bowling alone – The collapse and revival of American community*.

Putnam forsøger blandt andet at beskrive social kapital som:

“Social capital refers to connections among individuals – social networks and the norms of reciprocity and trustworthiness that arise from them.”

(Putnam, 2000, s.19)

Dette vil sige, at social kapital er forbundet med gensidighedsnormer, troværdighed og sociale netværk, som alt sammen udspringer fra netop de relationer, som findes mellem mennesker. Putnam beskriver yderligere social kapital og begrebets mange forskellige former med:

“Similarly social capital – that is, social networks and the associated norms of reciprocity – comes in many different shapes and sizes with many different uses.”

Putnam, 2000, s. 21)

I ovenstående citat beskriver Putnam, at social kapital ikke kun er en enkelt størrelse, men at social kapital har forskellige formål, og derved kommer i forskellige størrelser og former. Familien nævnes i denne forbindelse, som værende én form for social kapital, og yderligere nævnes eksempelvis roomies og fællesskaber på internettet (Putnam, 2000, s. 21). Ud fra citatet mener vi, at det er rimeligt at antage, at foreninger også kan repræsentere en form for social kapital. Med dette indikeres det, at social kapital ikke er en enkelt form, men er forskellige i forhold til konteksten og individerne i den. Vi har haft fokus på den social kapital, som er forbundet med frivilligheden, foreningslivet og lokalsamfundet i Klitmøller. Social kapital kan dog også være tilknyttet vore

informanternes familieliv og andre netværk, som de indgår i Klitmøller. Vi har i analysen undersøgt, hvilken rolle, form og formål social kapital har haft i forhold til frivilligt arbejde og foreningsdeltagelse for informanterne.

Social kapital og frivilligheden

Ifølge Putnam er velgørenhed, næstekærlighed og frivillighed, det at individet er parat til at hjælpe andre, som for nogle er en vigtig del af social kapital. I forhold til vores speciale stemmer dette godt overens med, at social kapital blandt andet sættes i forbindelse med frivillighed i denne undersøgelse. Putnam sætter frivillighed og blandt andet frivillig samarbejde sammen med social kapital i nedenstående citat fra bogen *Making democracy work - civic traditions in modern Italy* (1993):

"Voluntary cooperation is easier in a community that has inherited a substantial stock of social capital, in the forms of reciprocity and networks of civic engagement. Social capital here refers to features of social organization, such as trust, norms and networks, that can improve the efficiency of society by facilitating coordinated actions"

(Putnam, 1993, s. 167)

Med citatet forstår vi, at Putnam mener, at frivillig samarbejde er nemmere i et samfund, som har opbygget en beholdning med social kapital, gennem borgerlig engagement (civic engagement) og gensidighed. Hertil knytter Putnam begreberne normer, netværk og tillid, som kan være med til at styrke samfundet. Vi har i analysen undersøgt om begreberne var at finde i empirien, for at undersøge om Klitmøller kunne sammenlignes med det samfund, som Putnam beskriver i citatet ovenfor. Gennem vores analyse har vi undersøgt, hvordan informanterne beskrev Klitmøller og modtagelsen fra de andre borgere, for at vurdere, hvorvidt lokalsamfundet beskrives som åben eller lukket. Hertil har vi været opmærksomme på om informanterne selv hjælper til i lokalsamfundet, eksempelvis ved hjælp af frivilligt arbejde. Ud over dette har vi undersøgt, hvilken rolle som netværk, normer og tillid spillede i forhold til lokalsamfundet

og deltagelse i frivilligt arbejde. Ifølge Putnam har social kapital både et kollektivt og et individuelt aspekt. Disse er forbundet med et offentligt ansigt og et privat ansigt. Grundlæggende danner individet først og fremmest relationer, som styrker egne interesser (Putnam, 2000, s. 20). Dette vil sige, at individets relationer til andre tager udgangspunkt i det individuelle aspekt og ikke det kollektive aspekt. Med henblik på frivillighed kan både det individuelle og det kollektive aspekt være forbundet til dette. Den kollektive frivillige yder ofte frivilligt arbejde på baggrund af et livslangt engagement, hvortil der i dag ses flere, som deltager i frivillighed for at styrke sig selv (Hustinx & Lammertyn, 2003, s.168). Med en viden om, at individets relationer først og fremmest er dannet på baggrund af individets interesser, har vi i analysen undersøgt, hvorvidt informanterne valgte at deltage i frivillighed, som eventuelt tog udgangspunkt i deres egne interesser. Ud over dette har vi også undersøgt om nogle af informanterne har givet udtryk for at være aktiv i foreningslivet i Klitmøller på grund af det kollektive aspekt.

Bridging og bonding

Som tidligere nævnt beskæftiger Putnam sig med begreberne *bonding* og *bridging* inden for social kapital (Jf. litteraturreview). Bonding refererer til et ekskluderende netværk, som kigger ind ad i den homogene gruppe, og som forstærker gruppen og identiteten deri (Putnam, 2000, s. 22). Bonding fremstår som limen, som styrker netværket (Putnam, 2000, s. 21). I modsætning til bonding forholder bridging (brobyggende social kapital) sig til at kigge ud ad og være inkluderende. Således skaber bridging netværk på tværs af sociale skel og grupper (Putnam, 2000, s. 22). Putnam uddyber, at bonding og bridging ikke skal anses som to dele, hvor et netværk enten er det ene eller det andet, men det skal mere opfattes, som at være mere eller lidt (Putnam, 2000, s. 23). Gennem vores analyse har vi undersøgt nærmere, hvilken rolle de sociale relationer havde i forhold til informanternes deltagelse i foreninger og frivilligt arbejde. Hertil har vi ligeledes undersøgt, hvilke netværk informanterne beskrev, og hvordan disse påvirkede deres deltagelse i foreningslivet og frivilligt arbejde. Blandt andet har vi undersøgt, hvilken virkning bonding netværk har haft for informanternes

integration i Klitmøller. Med henblik på bridging har vi i analysen undersøgt, hvorvidt informanterne indgik i netværk, som forholder sig til at være brobyggende. Vi kan dog, som nævnt muligvis ikke adskille bonding og bridging som to dele, som ikke er påvirket af hinanden, og derfor har vi taget højde for, at et netværk kan indeholde begge elementer.

Social kapital i Danmark

For at sætte social kapital i en dansk kontekst har vi valgt at inddrage Lars Torpe med bogen *De stærke samfund - social kapital i Skandinavien*, som tager udgangspunkt i en del af Putnams teori. Torpe tager udgangspunkt i en del af begreberne inden for social kapital såsom *sociale netværk*, *generaliserede gensidighedsnormer* og *tillid*, og sætter disse begreber ind i en dansk kontekst med fokus på frivillighed (Torpe, 2013, s. 12). Disse begreber beskrives også i Putnams litteratur, dog har vi valgt at uddybe disse ud fra Torpes litteratur, idet han sætter det i forbindelse med en dansk og skandinavisk kontekst, som er vores arbejdsområde. Tillid henviser til en tro på andres pålidelighed, og generaliserede gensidighedsnormer henviser til forpligtelse for at bidrage uden at have en forventning om at få noget igen (Torpe, 2013, s. 13-14). Tillid kan ligeledes være generaliseret og dette betyder, at individet har tillid til alle mennesker (Torpe, 2013, s. 28). Torpe fremlægger i sin bog, at Danmark ligger højt i forhold til tillid i frivilligheden (Torpe, 2013, s. 52). Dette kan eventuelt hænge sammen med et højt generaliserede tillid for danskerne generelt, hvortil Torpe ud fra statistikker fremlægger, at Danmark og Norden ligger øverst i undersøgelser (Torpe, 2013, s. 71-72). I vores analyse har vi været opmærksomme på, om informanterne har givet udtryk for deres tillid (eller mistillid) til lokalsamfundet i Klitmøller. Samtidigt har vi undersøgt, hvordan dette har påvirket deres deltagelse i frivillighed i Klitmøller, samt deres følelse af at være integreret i Klitmøller. Ud over generaliseret tillid sætter Torpe generaliseret gensidighedsnormer i forbindelse med frivillighed. Ifølge Torpe tager frivilligt arbejde udgangspunkt i en generaliseret gensidighed (Torpe, 2013, s. 91). Dette vil sige, at det frivillige arbejde ydes uden en forventning om at få en modydelse tilbage. Individet har muligvis en forventning om, at det

frivillige arbejde i sig selv giver et eller andet tilbage til individet selv, for eksempel følelser som glæde, overskud og bekræftelse. Disse følelser kan være tilknyttet individets indre motivation i form af belønning (Jf. Indre motivation). Med henblik på vores analyse har vi undersøgt, hvad vores informanter forbandt med foreninger og frivilligt arbejde, og om de beskrev en generaliseret gensidighed i deres udtalelser. Hvis der er en høj generaliseret gensidighed i forbindelse med frivilligheden og foreningsdeltagelse, kan dette være med til at indikere, hvor stor en mængde af social kapital, som er forbundet hermed (Torpe, 2013, s. 92).

Begrebet sociale netværk defineres af Torpe til at være "*sociale strukturer, hvor individer står i gensidig relation til hinanden*" (Torpe, 2013, s. 59). Torpe mener ikke, at produktionen af social kapital og alle netværk har relevans for hinanden. De vigtigste er de sociale netværk, hvor individer samarbejder om et fælles mål. Dette kunne eksempelvis være en forening, hvor medlemmerne arbejder om et fælles formål om at fremme foreningen. Torpe tager udgangspunkt i netværket som en kollektiv ressource, hvor individerne løser problemer og opgaver i fællesskab (Torpe, 2013, s. 59). I forbindelse med netværk og herunder foreninger, kommer Torpe ind på Putnams begreber bonding og bridging. Foreninger med bonding har til formål at danne og fokusere på samarbejdet mellem medlemmerne internt, hvor der i en bridging forening fokuseres på samspil med omgivelserne, hvortil der også hentes oplysninger og sendes budskaber ud (Torpe, 2013, s. 61). Foreninger, som kun kigger indad og som ikke er inkluderende for omverden, producerer bonding social kapital, hvorimod foreninger som henvender sig til omverden og er inkluderende, producerer bridging social kapital. Torpe forklarer, at de fleste foreninger i Danmark besidder en udadvendthed og er inkluderende. Med et udgangspunkt i informanternes beskrivelse af foreninger i Klitmøller og deres egen medlemskab i disse, har vi i analysen været opmærksomme på, om det har handlet om bonding eller bridging foreninger. Hertil har vi undersøgt, hvilken betydning disse typer af foreninger har haft for informanternes integration i Klitmøller.

ANALYSE GRUPPE 1
ANALYSE GRUPPE 2

KAPITEL 4

Kapitel 4

Kapitlet indeholder specialets to analysedele, som danner grundlaget for besvarelsen af problemformuleringen. For overskuelighedens skyld vil den første analyse omhandle den ældre del af vores informanter (gruppe 1), og den anden analyse vil være centreret om vores yngre informanter (gruppe 2). Hver analyse vil blive efterfulgt af en delkonklusion, hvor vi vil samle op på de overordnede resultater, som vi har fundet frem til i analyserne. Analyserne vil tage udgangspunkt i citater fra vores meningskondensering (Bilag 21-26).

Gennem analysen vil vi undersøge hvordan informanterne har forholdt sig til de forskellige temaer vi har opstillet i vores interviewguide. Disse temaer var som følger *Klitmøller, lokalsamfund, foreninger, frivilligt arbejde, motivation og integration*. For god ordens skyld, vil vi lige anføre vores præsentation af informanterne igen:

Gruppe 1	
<i>Ulla</i>	57 år og gift. Hende og hendes mand har boet i Klitmøller siden februar 2014 og ejer Nystrup Camping. Ulla er beskæftiget som campingmutter, og har derfor ikke meget tid til foreninger og frivilligt arbejde, dog bidrager hun med donationer og morgenbrød til forskellige arrangementer i byen.
<i>Susanne</i>	61 og stammer oprindeligt fra Randers. Hun og hendes mand har været bosat i Klitmøller siden 2004, hvor de flyttede fra Århus. Hun har tidligere arbejdet med administration, men er nu udekørende for hjemmeplejen i Thisted. Hun er medlem af foreningerne Spejderkorpset, støtteforeningen på friskolen, Klitmøller Jagtforening, Hanstholm-Ræhr Jagtforening og Borger og Handelsstandsforeningen. Susanne har ydet frivilligt arbejde 5-7 gange indenfor det seneste år. Susanne har været frivillig i spejderkorpset, Klitmøller friskole samt Borger og Handelsstandsforeningen og er desuden passivt medlem af de to jagtforeninger.
<i>Helga</i>	62 år og har været bosat i Klitmøller i 4 år. Hun er gift og har tre børn. Hun har tidligere arbejdet som borgerservicechef i Thisted Kommune og Rebild Kommune, og flyttede til Klitmøller fordi hendes mand stammer derfra. Helga sidder i bestyrelsen i Æ'redningshus og Nationalpark Thy, og hun er også medlem af KL66 (lystfiskerforeningen). Som følge er hende involvering er hun ofte med til at arrangere, koordinere og yde frivilligt arbejde i lokalsamfundet.

Gruppe 2	
Kaja	34 år gammel og er tilflytter fra København. Hun er gift og har en søn på 11 måneder. Kaja er uddannet jurist og har boet i Klitmøller siden juli 2016. Hun er for tiden ikke medlem af en lokal forening og har heller ikke ydet frivilligt arbejde i Klitmøller.
Ditte	36 år og stammer fra Kasakhstan. Hun arbejder som tolk og har boet i Klitmøller siden 2011. Ditte yder frivilligt arbejde 7-10 gange pr. måned, og hun er medlem af foreningen NASA, mens hendes søn er medlem af spejderne.
Kelly	44 år og gift. Hun er kommunikationsansvarlig i Thisted Forsikring, og har boet i Klitmøller siden 1. maj 2016. Kelly er medlem af Æ' redningshus, og hun har været frivillig kok til Suppeklubben. Hun arbejder også frivilligt for Thorsted friskole, hvor hun arbejder med fundraising. Kelly er tilflytter fra København, hvor hun, hendes mand og deres 2 børn boede i et stort bofællesskab.

Analyse gruppe 1

Valget af Klitmøller

I følgende afsnit vil vi inddrage citater fra vores meningskondensering om informanternes valg af Klitmøller, for at anskueliggøre hvorfor de har valgt at flytte til landsbyen. Dette er ikke direkte forbundet med vores problemformulering, men vi vurderer, at en kontekstbeskrivelse af Klitmøller vil give en god indsigt i informanternes livsverden.

Med henblik på valget om at flytte til Klitmøller, havde alle kvinder en eller anden forbindelse til Klitmøller. To af kvinder, Helga og Susanne, er gift med mænd, som er født og opvokset i Klitmøller. Begge par har i flere år haft sommerhus i landsbyen inden, at de valgte at flytte dertil. På baggrund af kendskab til området og allerede etablerede netværk i Klitmøller har social kapitalen i form af sociale relationer muligvis haft en betydning for deres valg af landsbyen. Helga og hendes mand valgte at ombygge deres sommerhus:

Helga 01.17: "Ja grunden til at vi flyttede hertil, det var jo fordi vi kom her i mange år. Min mand han kommer jo herfra (...) Det er hans barndomshjem vi bor i. Han er jo Mølbo, men har boet, har så været flyttet væk jo i en tredive år (...) men så på et tidspunkt, da ungerne flyttede hjemmefra, så begynder man sådan når man er i halvtredserne (...) hvad ville vi i grunden, hvis vi skal flytte engang mere. Hvad ville vi, og hvor kan vi holde os beskæftiget henne, når vi ikke går på arbejde (...)"

Valget af Klitmøller var derfor ikke tilfældigt i dette tilfælde, idet de havde et kendskab til landsbyen og til lokalsamfundet inden, at de flyttede dertil. I tilfældet med Susanne, hvis mand også var opvokset i Klitmøller, var beslutningen taget på baggrund af mandens dårlige helbred:

Susanne: "Jeg havde en mand der var ved at arbejde sig selv ihjel, og jeg kunne ikke få ham til at gå på efterløn (...) og så satte jeg ham stolen for

døren og sagde, at nu kunne vi vælte det gamle sommerhus, og så byggede vi et nyt bjælkehus og så flyttede vi til Klitmøller (...)" #0:3:27.6#

I denne forbindelse har Susanne og hendes mand valgt at bygge et nyt hus i Klitmøller, og ud fra at de har haft et sommerhus i området og med mandens tilknytning, har de sikkert haft et kendskab til landsbyen og lokalsamfundet, ligesom Helga og hendes mand. Den sidste informant Ulla havde ligesom de andre haft et kendskab til Klitmøller, hvor hun udtaler, at hendes familie tidligere var fastliggere på campingpladsen:

05.21Ulla: *"(...) og hvorfor det lige blev den her. Vi ville gerne tilbage til området og her har jeg faktisk været fastlægger, og på den her plads er en af de tidligere ejere der hjalp min gamle far, så vi har faktisk købt pladsen med kærlighed"*

Ovenstående citater viser, at vores repræsentanter fra gruppe 1 har haft et kendskab til området og til Klitmøller, inden de valgte at flytte. Valget af Klitmøller kan derfor været forbundet med en kendskab til området og lokalsamfundet, og vi vurderer, at valget er taget på baggrund af erfaringer.

Forståelsen af et lokalsamfund

I forlængelse af temaet Klitmøller har vi valgt at uddybe med informanternes forståelse af et lokalsamfund, for at få indblik i, hvordan informanterne opfatter et lokalsamfund. Dette har vi valgt at medbringe, idet analysen i sin helhed tager udgangspunkt i integrationen i et lokalsamfund, og vi vurderer, at forståelsen af et lokalsamfund er med til at give et indblik i informanternes livsverden.

Helga beskriver betydningen af aktiv deltagelse i lokalsamfundet, hvortil hun vælger at inddrage Klitmøller. Dette ses i følgende citat:

Helga 06.32: *"Og være en del af et lokalsamfund det forstår jeg ved, at man deltager aktivt i det med de ting der sker, det som man selv har lyst til. Man*

er jo forskellige steder i sit liv også, hvor meget tid man har til at gøre, hvad det er. Men man bor i sådan et samfund på størrelse med Klitmøller, som nu er lige godt 900 indbyggere, så er det op til en selv og så deltage”

Helga mener, at lokalsamfundet er forbundet med aktiv deltagelse i de arrangementer, som foregår i området. Deltagelsen skal være drevet af lyst og det er op til den enkelte at deltage i lokalsamfundet. Helga nævner, et lokalsamfund som Klitmøller repræsenterer mennesker, som er forskellige steder i deres liv. Vi vurderer, at Helga har forståelse for forskelligheden i Klitmøller, og at alle borgere ikke har mulighed for at afsætte samme mængde tid på lokalsamfundet. Med udgangspunkt i Helgas alder og tilværelsen som pensionist er hun tilknyttet livsfasen *midalder*, hvor hun har tid og mulighed for at være produktiv i lokalsamfundet (Jf. Udviklingstrin). Andre borgere er tilknyttet andre livsfaser, og har muligvis ikke samme tid og lyst til at deltage, som Helga har. Vigtigheden fremstår som lysten til aktivt at deltage i lokalsamfundet, som borgerne har mulighed for på trods af forskellige livsfaser.

For Helga handler et lokalsamfund yderligere om accept af alle mennesker:

Helga 06.32 “(...) men det er også noget med at kunne acceptere alle typer af mennesker altså, det er ligegyldigt om, hvis man inddelte dem i sådan nogle social klasser, om det er lav eller høj fuldstændig ligegyldigt for, når folk de går herude i deres termokedeldragt, så er det fuldstændigt ligegyldigt hvad din årsindkomst er (grin), men du skal være et ordentligt menneske altså. Man skal ikke man skal opføre sig ordentlig, det er egentlig meget det det handler om”

For Helga handler det ikke om at dømme andre mennesker, og der skal være plads til alle i et lokalsamfund. Det handler om at opføre sig ordentligt overfor andre mennesker. Ligesom Helga handler lokalsamfundet også om deltagelse for Susanne, samtidigt handler det også om at være positiv i forhold til aktiviteterne

i lokalsamfundet. Hertil beskriver Susanne engagement i foreninger og hjælpsomhed:

Susanne: "Jeg forstår at man engagerer sig både i de foreninger der er, de arrangementer der er og man deltager, når der er noget at deltage i (...) og er positiv overfor nye tiltag, går ind i noget dialog og går ind i ja går ind i de aktiviteter der er, også byder ind med noget (...) ja, hvis der er en eller anden forening, der har behov for nogen til at komme og dele nogle brochurer ud eller kalder ind til et eller andet arrangement, jamen så synes jeg det er en naturlig del af, hvis man har muligheden for det så skal man selvfølgelig også deltage" #0:13:46.9#

For Susanne er lokalsamfundet ensbetydende med deltagelse i de lokale foreninger, og aktiv deltagelse i de arrangementer, som finder sted. Det handler om at give noget af sig selv og hjælpe andre, hvis man har muligheden for det. Med sin egen position som eksempelvis spejderleder kan Susannes deltagelse i foreningen være med til at præge hendes syn på et lokalsamfund. Vi vurderer, at Susanne på grund af sin egen aktive deltagelse i foreningslivet og som frivillig aktør i Klitmøller, mener at man som borger skal hjælpe i de situationer, hvor der er brug for hjælp.

Ulla anser blandt andet lokalsamfundet som et sted, hvor der er rart at være:

Ulla 12.51: "Det er vel selvfølgelig er det en form for velvære. Det er rart at være her og så videre, men en del det er jo, når du går nede i byen hej hej (p) (...) Det sociale altså og du kan være som du vil, du kan jo mænge dig med lokalbefolkningen, hvis du vil og du kan som også trække dig tilbage, hvis du vil herude. Det er op til dig, hvad du egentlig gerne vil ikke også"

Ulla forbinder lokalsamfundet med velvære. Det handler om at hilse på hinanden og anerkende de andre medborgere ved at hilse på dem. I ovenstående citat giver Ulla udtryk for betydningen af det sociale i et lokalsamfund. Ifølge Ulla

indeholder lokalsamfundet et socialt aspekt, og hun ser muligheden for det sociale samvær, som en vigtig del af lokalsamfundet. Hertil vurderer vi, at sociale netværk kan tilknyttes, hvortil vi mener Ullas udmelding peger på, at der er en gensidig relation til hinanden (Jf. Social kapital). Lokalsamfundet er omdrejningspunktet. Vi vurderer, at Ulla mener, at et lokalsamfund indeholder en del frihed, om hvad den enkelte borger har lyst til at bruge lokalsamfundet til. Det er både muligt at være social, men samtidigt er det også acceptabelt at trække sig tilbage. Med hensyn til Ullas eget kendskab til sine medborgere, siger hun: 13. 59: *"Jeg kan godt lide at man kender de mennesker der hvor man bor. Jeg kender selvfølgelig ikke alle, fordi jeg er meget herude (...)"*. Ud fra dette vurderer vi igen, at Ulla tillægger lokalsamfundet et socialt aspekt, idet hun gerne vil have et kendskab til sine medborgere og muligvis sociale relationer til dem. Ud fra dette kan vi udlede, at for Ulla handler et lokalsamfund om socialt samvær og sociale relationer til sine medborgere.

Integrationsprocessen

Følgende afsnit tager udgangspunkt i temaet integration fra vores meningskondensering. Integration fremstår som en del af vores problemformulering, og det er derfor en væsentlig del af vores analyse. Vi ønsker at få et indblik i informanternes integrationsproces, og i nedenstående afsnit vil vi komme ind på informanternes første møde med borgerne i Klitmøller. Derudover vil vi komme ind på, hvorvidt informanterne føler sig integreret i lokalsamfundet, og hvilken rolle informanter føler frivillighed har i forbindelse med integration i et lokalsamfund.

Modtagelsen

Gennem interviewene spurgte vi indtil modtagelsen fra de andre borgere, da informanterne lige var flyttet til Klitmøller og hvordan informanterne oplevede dette. Ulla, som har boet kortest tid i Klitmøller af informanterne fra gruppe 1, tænker tilbage på modtagelsen som en positiv oplevelse. Hun beskriver det som følgende:

10.49 Ulla: *"Jamen vi har fået en kanon velkomst synes jeg, Det var Hanne frisøren der sagde, vil du ikke med i den her Klitten We are the klitten (...) og de arrangerer jo et nogle ting i løbet af året, og det kan være biograftur vil i med piger eller et eller andet (...) der var der en sammenkomst her ved en, der lagde hus til ikke også, hvor vi var 25 piger der fik lidt godt at spise og vin og så videre, kanon hyggeligt ikke også. På Facebook var der nogen der skrev velkommen til Klitmøller, og folk kom og nogle af de nærmeste kom og satte en flaske vin. Jeg kan ikke sige andet end, at vi er blevet kanon modtaget"*

I forbindelse med spørgsmålet om modtagelsen kommer Ulla ind på Facebook gruppen We are Klitten (We <3 Klitten)⁶ (Jf. Udvalgelse af informanter), og hvordan hun kom i kontakt med denne. Dette har medført, at hun har følt sig velkommen i lokalsamfundet. Vi vurderer, at dette har været et værdifuld skridt i forhold til hendes integrationsproces. Med deltagelse i netværkets arrangementer har Ulla fået mulighed for at lære de kvindelige borger at kende. Hun tilkendegiver at et tidligere arrangement har været hyggeligt. Ulla har yderligere modtaget hilsner på Facebook, som har budt hende velkommen til landsbyen. I modtagelsen har de, hendes mand og hende, modtaget en gave i form af vin som velkomstgave fra nogle af borgerne. Vi vurderer på baggrund af ovenstående, at Ulla har følt sig velkommen fra starten af og forholdsvis hurtigt blev inkluderet i lokalsamfundets netværk.

Helga har haft en lidt anden indgang til Klitmøller end Ulla, men husker også modtagelsen fra de andre borgere som positiv:

Helga 05.27: *"Altså jeg blev modtaget rigtig godt. Nu er det jo lidt anderledes med Ole min mand fordi han kommer herfra, så har man jo en anden indgang til det ikke også, men vi blev modtaget rigtig godt på den måde også, at jeg sådan, jeg er da blevet, altså har været nemt ved at komme ind i noget frivilligt arbejde, men også med dem der bor her der er*

---

⁶ Herefter anført som We are Klitten

ikke sådan noget med at de står og siger hmm ikke og hilser eller noget. Men det er selvfølgelig lidt anden måde vi er kommet hertil, ellers hvis man bare lige flytter hertil det er jeg da godt klar over, vi har jo en genvej fordi vi er kommet her altid”

Hun mindes, at de blev modtaget på en god måde, dog erkender hun også, at de har haft en genvej ind i lokalsamfundet, idet de er kommet i området i mange år. Dette er på grund af deres sommerhus, som de havde i en del år, inden de valgte at bygge det om til et helårshus. Med fokus på modtagelsen fra de andre borgere, beskriver Helga sin vej ind til lokalsamfundet som værende nem. Overordnet set har både Helga og hendes mand haft et kendskab til lokalsamfundet, og de har muligvis haft et tidligere kendskab til borgerne, som kan have været medvirkende til at lette adgangen til lokalsamfundet.

I forhold til de to andre informanter har Susanne et andet billede af modtagelsen fra de andre borgere og tilvendelsen med at bo i Klitmøller, som hun ikke beskriver som udelukkende nemt og rosenrødt. Dette ses i følgende citat:

Susanne: “Det var egentlig sådan lidt stilfærdigt altså de forretningsdrivende kendte os jo (...) og vi har brugt håndværkerne heroppe, ved købmanden blev vi også modtaget med åbne arme og posten kendte vi jo også, vores naboer kendte vi, var søde og rare kom med blomster og bød velkommen, og men ellers syntes jeg det tog en lillebitte smule tid at falde til i området her, men det var så måske fordi at jeg umiddelbart efter kom til at arbejde udenbys så jeg var jo ikke så meget hjemme i dagtimerne og jeg tror min mand han syntes de første par år det var lidt svært fordi han troede jo med det samme at han kom tilbage så juhuu så er det med åbne arme , det er det altså ikke du skal ses an” #0:7:23.4#

De personer de kendte i forvejen, og købmanden, gav Susanne og hendes mand en god modtagelse med blandt andet blomster. Susanne fremhæver, at det har

været en længere proces at falde til i området og blive integreret. Dette kan muligvis skyldes, at hun har arbejdet udenbys, som hun selv fremhæver. Samtidigt er det ikke kun hende selv, som oplevede det som en længerevarende proces, da hendes mand, som kommer fra området, også oplevede at det var svært at komme tilbage. Der var en forventning om at det ville være en nemmere proces, og at nogle af borgerne ville stå med åbne arme, idet han som gammel borger havde kendskab til Klitmøller og formentlig nogle af borgerne. Denne forventning blev ikke opfyldt, da begge parter har skulle igennem en længere proces, hvor de skulle ses an af de andre borgere. Dette giver et andet billede af modtagelsen, end det positive billede, som vi har fået på baggrund af udtalelserne fra Ulla og Helga til selvsamme spørgsmål. Susanne fortsætter med at tale om, hvor lang tid processen har taget for hende, hvortil hun siger:

Susanne: "Jeg vil skyde på, inden for det første par år (...) men der synes jeg også det var altså til at starte på følte jeg mig jo mere hjemme i Hanstholm end jeg gjorde i Klitmøller, men det var jo fordi jeg kendte mange flere mennesker deroppe, så der var mange flere der hilste på mig når jeg var ude og handle og øh det følges ad" #0:9:53.9#

Med hendes tilknytning til Hanstholm, hvor hun havde flere sociale relationer og kendskab til området, gjorde dette muligvis, at hun følte det var sværere at falde til i Klitmøller. Susanne har måske på grund af sin tilknytning til Hanstholm, følt et tættere forhold til denne by end til Klitmøller, hvor det tog længere tid at falde til, og hun blev vurderet af sine medborgerne. Susanne nævnte i forbindelse med integrationen sin nabo, som i visse tilfælde ikke vil hilse på hende:

Susanne "Men vores næst nærmeste nabo en ældre mand som har boet alene hele sit liv og som for øvrigt er død for kort tid siden, jeg tror der gik de første 5-10 år efter vi flyttede herop før han hilste på mig når Hans ikke var med (...) når Hans var med så kunne han godt sige goddaw (...) men hvis jeg mødte ham alene så så han lige igennem, så kendte han mig ikke (...) så der er altså nogen der er lidt øhh (...) af den ældre generation" #0:8:21.4#

Susannes tidligere nabo ville kun hilse på hende, hvis hendes mand var sammen med hende. Hvis hun mødte ham alene, valgte han ikke at hilse på hende. Dette tyder på, at naboen eventuelt har været underlagt nogle andre normer, hvor han ikke ville hilse på Susanne uden hendes mand. Vi vurderer, at dette har været en tilvænningsproces for Susanne, idet hun muligvis ikke har været vant til dette fra tidligere. Dette har muligvis haft en indvirkning på hendes integrationsproces, og det har været med til at bremse kendskabet til naboen, som muligvis har været påvirket af andre normer.

Forpligtelse over for lokalsamfundet

For at få et indblik i, hvordan informanterne anser sig selv i forhold til lokalsamfundet i Klitmøller, valgte vi at spørge ind til, hvorvidt informanterne følte sig integreret. I forbindelse med dette valgte vi også at spørge ind til om informanterne opfatter sig selv som tilflytter, lokal eller som Mølbo. Til spørgsmålet om at føle sig integreret i Klitmøller svarede Ulla således:

Ulla 14.38: *"Jamen det synes jeg det synes jeg (...) Jeg synes ikke det er svært, men du skal selvfølgelig gøre noget (...) sådan en som Knud han kender lidt flere end jeg gør, fordi han får lidt flere ture ud af, og jeg er meget bundet her på pladsen ikke også ja"*

Ulla anser sig selv som integreret. Med integrationen i et lokalt samfund som Klitmøller forklarer hun, at integrationen kræver, at man selv yder en indsats for at blive integreret. Det er op til den enkelte borger at bidrage til lokalsamfundet. Som vi tidligere har nævnt er Ulla medlem af netværket We are Klitten, hvor hun har taget et aktivt valg for at blive en del af lokalsamfundet og lære flere borgere at kende. Dette kan være en indikation på den aktivitet, som Ulla har valgt at gøre for at blive integreret i lokalsamfundet. Hun nævner sin mand, som har et større netværk end hende, hvortil han kender flere borgere. I den forbindelse fremhæver hun sin position i forhold til campingpladsen, som hun flere gange i interviewet beskriver som tidskrævende og en faktor for hendes begrænsede

deltagelse i aktiviteter, både i foreningsammenhæng og med henblik på frivilligt arbejde.

I forhold til at gøre noget aktivt for lokalsamfundet forklarer Ulla senere i interviewet til spørgsmålet om, hvor meget frivilligt arbejde hun har gjort indenfor det seneste år, at hun forholder sig til lokalsamfundet: Ulla 26.07: "*Kun de økonomiske ting (...) jeg tænker meget lokalt og på et lille område, hvor man skal hjælpe hinanden og sådan noget, det må jeg sige det gør jeg*". På grund af citatet vurderer vi, at Ulla er motiveret af at hjælpe andre. Hun ønsker at støtte lokalsamfundet, men hun har dog ikke mulighed for at støtte med aktivt frivilligt arbejde på grund af sit tidskrævende arbejde som campingpladsejer. Overordnet set vurderer Ulla, at de som campingpladsindehavere har støttet med donationer mindst ti gange i løbet af det forgangne år.

Helga har et andet syn på sit forhold til lokalsamfundet. Med henblik på følelsen af at være integreret i Klitmøller, sagde hun:

Helga 07.43: "Det synes jeg de steder, hvor jeg selv vil. Der mange steder hvor jeg heller ikke deltager, det er klart jeg kommer ikke hen på friskolen det gør jeg nok, men det er ikke et sted hvor jeg arbejder frivilligt, men man finder jo sine steder var jeg lige ved at sige (...) Det har taget lidt tid altså, man skal selv, man skal ville det, det skal man"

Hun anser sig selv som værende integreret i lokalsamfundet i Klitmøller. Helga forbinder det frivillige arbejde med det at blive integreret i Klitmøller. I denne sammenhæng nævner hun, at hun er integreret de steder, hvor hun bidrager med frivilligt arbejde. Dette stemmer overens med det indblik, som vi fik til Æ'redningshus' generalforsamling (Bilag 3), hvor Helga deltog aktivt i beretningen om bestyrelsens arbejde i det forgangne år. Her fortalte hun yderligere om de kulturelle tiltag, som Æ'redningshus har planlagt for 2017. Vi vurderer, at hendes arbejde med bestyrelsen har haft en indvirkning på hendes integration i Klitmøller, da vi til mødet fik en fornemmelse af, at Helga er

respekteret og anerkendt i foreningen. På baggrund af denne observation vurderer vi, at Helga er integreret i foreningen. Ligesom Susanne nævner Helga også tiden som en faktor for at blive integreret, samt viljen til at blive en del af lokalsamfundet i Klitmøller. Selvom Susanne i interviewet nævnte, at det har taget tid for hende at falde til i Klitmøller, så modsagde hun dette i forbindelse med spørgsmålet, om hvorvidt hun følte sig integreret:

Susanne: "Absolut (...) jamen jeg har faktisk følt mig hjemme fra starten af" (... i forhold til naturen og i forhold til alene det jeg har hund, eller vi har hund hedder det jo, men så er du jo hele tiden kendt som Frejas mor, altså det ved børn og det ved voksne når du kommer i snak med alle mulige mennesker, altså enten man har små børn eller man har kæledyr så kommer man lidt i snak, så den første omgangskreds jeg fik herude det var faktisk folk jeg luftede hund sammen med #0:14:31.6#

Susanne udtaler, at hun har følt sig hjemme fra starten af i forhold til naturen og som hundeejer. Tidligere i interviewet, beskrev Susanne at det tog tid med at falde til i Klitmøller. Vi vurderer, at Susanne har følt sig hjemme i forhold til de fysiske forhold, dog har det taget længere tid at blive integreret med de andre borgere. Hertil ser vi altså en dobbelthed med hensyn til integrationen i Klitmøller. I citatet forklarer Susanne, at hendes hund har været medvirkende til at åbne op for nye sociale netværk, hvor omdrejningspunktet har været kæledyr. Dette vil sige, at medlemmerne i netværket har en gensidig relation imellem sig, hvor deres interesse i deres kæledyr og hunde fremstår som gensidig (Jf. Social kapital).

Med henblik på lokalsamfundet beskrev Susanne i interviewet nødvendigheden i at give noget af sig selv til lokalsamfundet for at blive en del af det:

Susanne: "Ja ligesom man også støtter friskolen og ligesom man også altså du skal også selv gøre lidt for at vise at du er en del af lokalsamfundet. Det og når man gør det så bliver man altså også taget rigtig godt imod synes jeg

(...) jeg tror det var tiden der arbejdede for os og så tror jeg altså også vi har jo altid begge to været meget udadvendte (P) og det virker for nogen og for andre der kan det virke det stik modsatte, så de skal lige se folk lidt an"

#0:9:25.5#

Betydningen af at støtte op om lokalsamfundet viser de andre medborgere, at man vil bidrage til lokalsamfundet. Ifølge Susanne har dette har en stor betydning for de andre borgere i Klitmøller, og ved at deltage og støtte op om lokalsamfundet bliver man taget godt imod. Susanne har selv støttet op om lokalsamfundet ved at yde frivilligt arbejde, og dette har haft en positiv virkning på hendes medborgere. Denne betragtning beskrives yderligere i forbindelse med spørgsmålet om, hvilken betydning foreninger og frivilligt arbejde har for integrationen i et lokalsamfund, som vi vil beskrive senere i analysen. Tidligere i interviewet nævnte Susanne, at hun havde en større tilknytning til Hanstholm. Vi vurderer, at denne tilknytning muligvis har ændret sig mod Klitmøller, i takt med hendes deltagelse i lokalsamfundet. Med deltagelse i foreningslivet i Klitmøller vurderer vi, at dette har åbnet op for, at Susanne har vist, at hun er en del af lokalsamfundet. Gennem vores deltagende observation til Familiespejdernes spejdermøde fik vi et indblik i Susannes frivillige arbejde, hvor vi mener, at det frivillige arbejde som spejderleder har en positiv indvirkning på deltagerne, og dette bidrager til lokalsamfundet. Hun italesætter, at tiden har haft en indvirkning på hende og hendes mand integration i lokalsamfundet. Integrationen for Susanne og hendes mand har taget tid, hvor vi vurderer, at integrationsprocessen kan være tidskrævende og varierende fra individ til individ. Hertil nævner hun også, at de begge er udadvendte, hvilket muligvis også har haft en indvirkning på integrationen. Vi tolker, at Susanne ser et tydeligt sammenhæng mellem udadvendthed og integration.

Tilhørsforholdet til Klitmøller

I interviewene spurgte vi informanter om, hvorvidt de anså sig selv som værende tilflytter eller lokal. Yderligere spurgte vi dem om de ville betegne sig selv som Mølboer. I forhold til spørgsmålet om hun anser sig selv som tilflytter eller lokal, sagde Ulla:

Ulla 15.13: *“Jeg er vel tilflytter men en velkommen tilflytter, jeg ved ikke hvor længe man skal bo i Klitmøller for at være Mølbo overhovedet (...) men jeg kan huske, at der var en der skrev en ægte Mølbo skrev til mig på Facebook velkommen Mølbo, og det blev jeg glad ved fordi det var en anerkendelse og en velkommen ikke også, ja det blev”*

På grund af Ullas korte tid i Klitmøller anser hun sig selv som tilflytter i forhold til lokalsamfundet. Hun anser sig ikke som en Mølbo, dog har hun heller ikke kendskab til, hvor længe hun skal have boet i Klitmøller, før hun kan kalde sig selv Mølbo. Hun refererer til en ægte Mølbo, som har skrevet til hende på Facebook. Hertil vurderer vi, at hun med betegnelsen ægte Mølbo henviser til en person, som er født og opvokset i Klitmøller. Vi vurderer, at Ulla anser det som værende værdifuldt at være en Mølbo, idet anerkendelsen fra en Mølbo skabte glæde for hende. På grund af denne glæde vurderer vi også, at betegnelsen er forbundet med status i forhold til lokalsamfundet, hvor vi vurderer, at Mølbøer har en særlig værdi i lokalsamfundet.

Selvom Susanne har følt sig hjemme fra starten, anser hun sig selv som tilflytter:

Susanne: *“Jeg er nok nødt til at sige at jeg anser mig selv som tilflytter, fordi for at være lokal så skal du være født herude og du skal nærmest være femte generation herude for at være lokal” #0:15:15.7#*

Susanne bruger ordene ”nødt til” som indikerer, at betegnelsen lokal er forbeholdt borgere, som er født og opvokset i området. Hertil vurderer vi, at der er tillagt en værdi i at være lokal, som Susanne ikke føler tilkommer hende, men

som hun måske ønsker at opnå. Med udgangspunkt i Susannes forståelse af begrebet lokal, bliver hun aldrig selv lokal i forhold til at bo i Klitmøller. Hun vil derfor altid fremstå som tilflytter i området. Helga anser sig selv som lokal i forhold til Klitmøller, dog anser hun ikke sig selv som Mølbo. Til dette forklarer hun: 08.26: *“Mølbo det er dem der er født her”*. Ingen af informanterne betegner sig selv som værende Mølbo og vi vurderer, at de ikke mener, at de kan opnå at blive Mølboer. Ud fra Ullas beretning vurderer vi, at der tillægges en værdifuld betydning i at være Mølbo, som eventuelt er noget, som hun stræber efter.

Betydningen af frivillighed i lokalsamfundet

For at kunne anskueliggøre, hvilken rolle frivillighed og foreningsdeltagelse har for integrationen i et lokalsamfund, valgte vi at spørge direkte ind til dette i interviewene. Dette med det formål at kunne besvare vores problemformulering, som blandt andet tager udgangspunkt i integration. Overordnet set har informanterne et positivt syn på brugen af frivillighed i forhold til integration i et mindre samfund. Ulla mener, at det har en positiv betydning, idet hun sagde:

Ulla 40.59: “Jamen det tror jeg da for så (...) lærer jeg jo nogen mennesker at kende selvfølgelig, det har jo altid nogen, det tror jeg selvfølgelig det kan have en stor indvirkning”

Med en indsats i foreninger og ydelse af frivilligt arbejde har dette en indvirkning på, at hun lærer flere personer at kende i lokalsamfundet. Vi vurderer, at et større netværk og kendskab til de andre medborgere medfører større integration i et mindre lokalt samfund. Ulla indikerer, at frivillighed altid har en indvirkning for integration. I Ullas situation har hun selv indgået i et lokalt netværk, We are Klitten, og har derved fået et større kendskab til de kvindelige borgere i Klitmøller. Vi vurderer, at involvering i We are Klitten har haft betydning for Ullas integration i Klitmøller.

Helga mener også, at frivillighed har en indflydelse på integration:

Helga 20.29: *“Ja det tror jeg da altså, men som sagt nu er den lidt speciel den måde vi er flyttet hertil (...) Ja men det gør jo at tidligere hvis man nu flyttede til Klitmøller, så ville jeg være Oles Helga i ved godt Ole og Helga, nå nu ved de godt hvem jeg er, altså det kan godt være det er mig de skal have fat i flere gange end omvendt (...) Ja men nu kan det jo godt være at det er mig de skulle have fat i som person i stedet for”*

I citatet refererer Helga til, hvordan det ville være forløbet, hvis de havde flyttet til Klitmøller på et tidligere tidspunkt. I den situation ville Helga være kendt og omtalt som Oles Helga, i stedet for kun at blive nævnt ved hendes navn. Vi vurderer, at dette muligvis har været tilfældet i starten, da Helga og hendes mand flyttede til området, i og med at Ole er født og opvokset i Klitmøller. Herunder har de andre borgere muligvis har et kendskab til ham, og de vil derfor referere til ham. Vi vurderer ud fra sætningen *“men nu kan det jo godt være at det er mig de skulle have fat i som person i stedet for”*, at på grund af hendes frivillige arbejde, i eksempelvis Æ’redningshus, søger nogle af borgerne hende selv i dag, i stedet for at referere til hende som Oles Helga. Vi vurderer således, at det frivillige arbejde har medført, at Helga har fået sin egen identitet og netværk i Klitmøller.

Som tidligere beskrevet har det frivillige arbejde og deltagelse i foreninger haft en betydning for Susanne i forhold til integrationen i Klitmøller. I nedenstående citat forklarer hun betydningen af det:

Susanne: *“Det tror jeg helt sikkert at det har, det tror jeg helt sikkert fordi det bliver jo også bemærket at du går rundt med en raslebøsse eller du går rundt i en uniform og har med folks børn at gøre og er aktiv på den front, så helt sikkert” #0:27:38.0#*

Interviewer: *“har du sådan hørt at folk har nævnt et eller andet?” #0:27:39.1#*

Susanne: *“Jamen at de syntes at det er rigtigt dejligt at der masser af aktiviteter for børnene og der er masser af aktiviteter efterhånden for de voksne og at der er nogen der gider og stå for at planlægge det og stå for at arrangere det, så det er jo det er jo rart at få lidt ros” #0:27:58.7#*

Susanne mener, at det frivillige arbejde har en betydning for integration i et lokalsamfund. Hun beskriver sin egen proces, og hvilken virkning hendes frivillige indsats har haft på hendes integration i Klitmøller. I ovenstående citater fra interviewet italesætter Susanne, hvilke aktiviteter som bliver bemærket i Klitmøller. Her fremhæves eksempelvis indsamling og aktiviteter med børn fra lokalsamfundet. At deltage i aktiviteter og planlægge disse anses som værdifuldt for andre borgere i Klitmøller. Dette kan sættes i forbindelse med Salamons tekst *“I grunden er vi enige – En ekskursion i skandinavisk foreningsliv”*, hvor Salamon beskriver antropologen Sørhaugs egen oplevelse med symbolsk kapital i forbindelse med hans barns medlemskab i et skolemusikkorps (Salamon, 1992, s. 113).

Symbolsk kapital hentyder her til individets handlinger og det omdømme som disse får, i stedet for materielle goder såsom penge (Salamon, 1992, s. 109). Sørhaug og hans kone bagte ikke kage til det første og det andet kagelotteri, som korpset stod for. De valgte at medbringe chokolade til det første lotteri, som blev accepteret af de andre forældre. Det blev det dog ikke anden gang de medbragte chokolade igen. Dette blev diskuteret til forældremøder, hvor forældre var utilfredse, da de mente, at alle forældre havde tid til at bage, hvis de prioriterede børnene og korpset højt nok. Det var et spørgsmål om at prioritere sin fritid, og forældrene mente, at hvis man ville medbringe andet end hjemmelavet kage, så skulle det være noget dyrt og eksklusivt konfekt. Dog kunne chokolade, købekage eller penge ikke erstatte det frivillige arbejde, som de andre forældre valgte at udføre (Salamon, 1992, s. 114).

Dette eksempel kan sættes i forbindelse med Susannes udtalelse. De andre borgere i Klitmøller bemærker frivilligt arbejde og dette vurderer vi, er

forbundet med symbolsk kapital, hvor det frivillige arbejde og engagement vejes højere end penge i lokalsamfundet. Tiden som bruges på frivilligt arbejde kan således ikke erstattes af en æske chokolade.

Med deltagelse i aktiviteter for børn og voksne har Susanne fået anerkendelse for hendes frivillige deltagelse. Vi mener hertil, at dette kan være en motiverende faktor for Susanne at få anerkendelse for sin indsats. Indsatsen i lokalsamfundet har haft en betydning for Susannes integrationsproces i Klitmøller, og med den frivillige indsat har de andre borgere set hende an, og dette har åbnet for integrationen i lokalsamfundet.

Foreningslivet i Klitmøller

Som nævnt i præsentationen af informanterne er alle informanterne i gruppe 1 medlem af foreninger eller netværk forbundet med Klitmøller. I dette afsnit vil vi gennemgå nogle af informanterne begrundelser for foreningsmedlemskab, og hertil vil vi også analysere på betydningen af medlemskaberne.

Medlemskabet i borgerforeningen i Klitmøller har haft en positiv virkning på Helga, dog er hun ikke længere medlem af borgerforeningen. I følgende udtrykker Helga, hvordan medlemskabet har åbnet op for mere kendskab til andre borgere i Klitmøller:

Helga 11.05: "Ja og så tænkte jeg, ej nu er jeg ud af noget også, men jeg er valgt ind i nationalpark Thy på grund af, at jeg sad i borgerforeningen og i noget der hedder kystbyernes netværk som er med Vorupør og de der (...) Ja og så derfor har jeg meldt mig ud af bestyrelsen i borgerforeningen, men for mig har det også været en måde og lære flere andre grupperinger i byen at kende, for ellers har det meget været redningshuset og lystfiskerforeningen"

Ud fra citatet italesætter Helga, at der er flere grupperinger i Klitmøller. Tidligere har vi fundet frem til, at gruppen Mølboer adskiller sig fra de andre borgere, som eksempelvis tilflyttere. I citatet fortæller Helga, at der er forskellige grupperinger

i lokalsamfundet. Til vores deltagende observation til Æ'redningshus generalforsamling og NASAs generalforsamling fik vi en indsigt i forskellige grupperinger, som var tilstede til møderne. Hertil vurderer vi, at disse foreninger repræsenterer lokalsamfundets forskellige grupperinger (Bilag 3 & 19). Som tidligere nævnt har Helga ikke en tilknytning til friskolen i Klitmøller, hvor vi vurderer, at de individer som er tilknyttet friskolen er en gruppering, som Helga ikke er en del af. Vi vurderer, at medlemskabet af borgerforeningen har åbnet op for nogle nye relationer til borgere, hvor dette giver udtryk for social kapital, i mødet mellem Helga og de andre medlemmer. De nye relationer fremstår som sociale netværk og gennem kendskabet til de andre grupper i Klitmøller har Helga mulighed for, at der opstår et bridging netværk mellem grupperne (Jf. Bridging og bonding).

Susannes grundlag for at være medlem af Borger og Handelsstandsforeningen tager også udgangspunkt i at være med til at bestemme og diskutere inden for foreningen. Dette ses i følgende:

Susanne: "Jeg tror det faktisk, og Borger og Handelsstandsforeningen der er fordi jeg kan godt lide at være med der hvor der er noget der rører sig og hvor noget bliver bestemt og diskuteret" #0:18:31.1#.

Ud fra udtalelsen vurderer vi, at Susanne muligvis også er drevet af indflydelse, da hun giver udtryk for, at hun gerne vil være med i dialogen om Klitmøller og landsbyens udvikling. Dette vurderer vi både på baggrund af citatet, og på grund af at Borger og Handelsstandsforeningen står for udvikling i landsbyen. Foreningen beskriver det selv som: *"Klitmøller Borger- og Handelsstandsforening er en forening, der repræsenterer byens borgere udadtil og tager initiativer til at forbedre forholdene i byen."* (Bilag 2).

Grundlaget for informanterne Helga og Susannes medlemskab i foreninger i Klitmøller tager udgangspunkt i et behov for at få viden om, hvad der sker i lokalsamfundet og være med til at diskutere det med andre. Helga fortalte om

begrundelsen for hendes medlemskaber, at det handler om at være orienteret i lokalsamfundet:

Helga 12.07: "Jamen jeg har jo overskud til det nu, og jeg synes det er for mig en måde at holde mig orienteret også om hvad der sker her, og hvis man har en mening om det, så må man også sætte sig ind i hvad det i grunden er"

På grund af overskud og tid har Helga mulighed for at deltage i foreningslivet i Klitmøller. Inden Helga flyttede til Klitmøller var hun ikke medlem af foreninger eller ydet frivilligt arbejde, idet hun ikke havde tid grundet et tidskrævende arbejde (Bilag 23). I dag har hun grundet overskud og tid mulighed for at yde frivilligt arbejde og dermed indgå i foreninger. På baggrund af dette vurderer vi, at Helga er i kategorien *trigger volunteers*. Denne kategori af frivillige begynder først i en senere alder at arbejde frivilligt, og de har tidligere ikke haft erfaring med dette (Jf. Udviklingstrin). Yderligere vurderer vi, at Helga på grund af sin pension og dermed overskydende tid har bedre mulighed for at være aktiv i foreninger, som kan være en indikator på, at hun befinder sig i livsfasen *midalder* (Jf. Udviklingstrin). Med hensyn til sidste del af ovenstående citat, hvor Helga beskriver: *"Og hvis man har en mening om det, så må man også sætte sig ind i hvad det i grunden er"*, kan dette eventuelt være et af de motiver, som driver Helga i forhold til foreninger. Vi vurderer, at dette udsagn er et udtryk for motivet *indflydelse*, som indikerer, at hvis individet gerne vil ændre og forme noget, så må individet engagere sig i *sagen* (Jf. Motiver for frivillighed).

Dette ses også senere i interviewet, hvor Helga svarer på, hvilke elementer som gør foreningerne attraktive. Hertil udtaler hun, at Æ'rdningshus tidligere har været anvendt til udenbysarrangementer. I den forbindelse afslutter hun med: 12.30 *"(...) og alt sådan noget, jeg synes det er lidt ærgerligt, så derfor at min genbo herhenne Bodil og mig vi havde en anden mening om hvad det skulle bruges til, så måtte vi jo melde os ind og gå i gang"*. Ud fra dette citat vurderer vi, at Helga endnu engang giver udtryk for motivet *indflydelse*, idet hun siger, at hun gerne vil

ændre på visionen for Æ'redningshus (Jf. Motiver for motivation). Helga valgte at engagere sig i foreningen for at kunne ændre og forme denne. Gennem vores deltagelse til Æ'redningshus' generalforsamling fik vi et indblik i det arbejde, formanden Bodil og Helga har udført. Vi fik det indblik gennem bestyrelsens beretning om det forgangne år (Bilag 6). Vi vidste på forhånd, at det var en forholdsvis ny bestyrelse (grundet valgt i efteråret 2016) med en ny formand, som skyldes uenigheder i den gamle bestyrelse. Helga og Bodil har gennem deres deltagelse i bestyrelsen fået mulighed for at give deres mening til kende.

I forbindelse med spørgsmålet om adskillelsen mellem at være passiv og aktiv medlem af en forening beskriver Susanne, at hun er passivt medlem af de jagtforeninger, hun er medlem af. På grund af dårlige skydefærdigheder og ubehag med at bære et haglgevær påtager hun sig andre opgaver, hvis hun bliver inviteret med til jagt (Bilag 22). Som begrundelse for, hvorfor hun stadig deltager, svarede hun:

Susanne: *"(...) men jeg kan godt lide at blive med at bevare det der jagttegn, dels fordi det er vanskelig at tage men også fordi man bliver somme tider inviteret med nogen steder, man ellers ikke har lov til og bevæge sig rundt (...) ja virkelig nogle super naturoplevelser"* #0:17:25.6#

Vi vurderer på baggrund af ovenstående citat, at det som er motiverede for at deltage i jagt, på trods af ubehag med haglgevær og dårlige skydefærdigheder, fremstår som det sociale aspekt. Hertil giver hun også udtryk for naturoplevelser, som vi vurderer som endnu et motiverende faktor for deltagelse i jagt. Susanne beskriver senere i interviewet, at hun sjældent er passiv medlem i foreninger (Bilag 22). Med hensyn til jagtforeninger handler medlemskabet om:

Susanne: *"og at vi har bevaret medlemskab i begge jagtforeninger det er nok også meget af hensyn til min mand og jeg ved godt han ikke kommer på jagt mere, men jeg vil heller ikke tage alting fra ham, så en ting er at man ikke kan arbejde længere man ikke har så stor social omgangskreds"*

længere man ikke må køre bil længere, der er altså ingen grund til at tage de sidste" #0:25:9.8#

På grund af mandens helbred befinder han sig ikke længere på arbejdsmarkedet og han er meget fastbundet til huset. Susanne ønsker ikke at tage medlemskabet væk fra ham, og dermed tage det allersidste fra ham, da han allerede har mistet kørekortet og andre friheder. Hun ønsker ikke, at manden skal miste interessen og netværket med jagtforeningen, som alt det andet. Selvom han måske ikke kan deltage i jagtforeningen, så er det princippet i, at han stadigvæk er medlem af foreningen, netværket og ikke mindst samfundet, som han har mistet i mange andre aspekter af sit liv. I citatet får vi en dybere indsigt i Susannes begrundelse for at være medlem af jagtforeningerne. Hun er medlem på grund af sin mand, og dette er eventuelt begrundelsen for hun er mere passiv end aktiv i foreningen, idet medlemskabet muligvis er mere mandens interesse end Susannes egen interesse. Vi vurderer, at Susanne både er motiveret i forhold til sig selv og til sin mand, og i denne situation opfatter Susanne mandens engagement for jagtforeninger, som sin egen.

Medlemskabet i de forskellige foreninger har haft betydning for Susanne, som hun beskriver i følgende:

Susanne: "det har da betydet rigtigt meget, synes jeg også fordi det er noget der bliver vægtet heroppe at man blander sig i lokalsamfundet og jeg har da kunne høre de gange hvor jeg har været til jobsamtaler at "nå hvad får du din fritid til at gå med" "nå nå, nå nå gør du det, nå gør du også det" altså at det bliver der set rimeligt positivt på ... så det er ren win win" #0:26:29.8#

Susanne er bevidst om, hvilken betydning deltagelse i Klitmøllers foreninger har for de andre borgere. Involvering i lokalsamfundet vægtes højt blandt de lokale, hvortil dette kan være motiverende for Susanne. Dette kan eventuelt medføre anerkendelse fra medborgere om Susannes indsats i lokalsamfundet. Tidligere har vi fundet ud af, at Susanne mener, at man selv skal gøre noget for at vise, at

man er en del af lokalsamfundet, og at hvis man kan deltage, så skal man deltage. Vi tolker, at der er tilknyttet symbolsk kapital til det at deltage aktivt i lokalsamfundet, og at Susanne finder det værdifuldt at være lokal, selvom hun ikke mener, at hun selv er lokal. Vi vurderer, at grundet den symbolske kapital, at Susanne mener, at alle skal lægge et symbolsk bidrag i lokalsamfundet, hvis man har mulighed for det. Ud over lokalsamfundet har det også betydning for mulige arbejdsgivere, som vægter Susannes frivillige indsats højt. Dette er muligvis ikke en primær motivation, idet vi vurderer, at det ikke er en grundlæggende motivation for Susannes deltagelse i foreningslivet. Dog er det en bonus, som eventuelt kan være motiverende på det ubevidste plan.

Til forskel fra de to andre i gruppe 1 er Ulla med sit medlemskab af kvindenetværket We are Klitten kun medlem i ét netværk, hvor de andre to er medlem af flere foreninger. Ulla forklarer i interviewet, at hun tidligere har været aktiv i flere foreninger. Da hun var yngre var hun spejder, og så har hun også været medlem af Thisted Garden i 15 år (Bilag 21). Grundet hendes arbejde som campingejer har hun ikke tid til at være mere aktiv i lokalsamfundet i Klitmøller, end med hendes deltagelse i kvindenetværket We are Klitten. På grund af at hendes tidligere medlemskab i Thisted Garden, vurderer vi, at Ulla repræsenterer *serial volunteers*, som er påvirket af betalt arbejde, ægteskab og deres eget livsforløb (Jf. Udviklingstrin). I dette tilfælde er det Ullas arbejde som fylder i hendes liv, og derfor er hun ikke i samme grad aktiv i foreninger som tidligere. Dette kan muligvis ændre sig i fremtiden, når Ulla ikke længere befinder sig på arbejdsmarkedet. I forhold til fremtiden nævner Ulla, at hun gerne vil lægge frivillige timer:

Ulla 23.40: *“De laver jo masser dernede nu kommer Havfruemesse eller et eller andet ikke også, det er jo også en masse piger der gør noget. Der kunne man jo også sagtens gå ned, der er jo tit noget de søger nogle frivillige, jeg har bare ikke tiden til at engagere mig i det nu, men den dag jeg ikke er her fint. Jeg kan ikke kun bare sidde ned og trille tommelfingre jeg kunne ikke drømme om det, så det jo ud så vil jeg da også med ned til stranden og så*

videre, og hvad det er jeg kunne jo sagtens give en hånd med der er jo masser af aktiviteter, og også der bruger frivillige har brug for frivillige world cup når det er der og arrangementer vi har surffjoint herovre (...)”

Ud fra citatet er Ulla bevidst om eksempelvis Æ’redningshus’ arrangement Hawfruemessen, og hun har et ønske om at deltage i frivilligt arbejde, når hun på et senere tidspunkt i sit liv får tid til dette. Ulla nævner, at der er brug for frivillige, hvilket indikerer at hun er bevidst om, at der er behov for frivillige. Med vores deltagelse i feltet har vi selv haft mulighed for at opleve Hawfruemessen, hvor en del kvinder frivilligt hjalp til på messen, med eksempelvis at sælge mad til de besøgende (Bilag 17). Ud fra vores deltagelse til NASAs generalforsamling fandt vi ud af, at foreningen oplevede problemer med at tiltrække frivillige (Bilag 19). Dette kom også til udtryk ved vores deltagelse til Familiespejdernes spejdermøde, hvor Susanne og Dorthe forklarede, at til eksempelvis Sommerfesten er det de samme frivillige, som hjælper til hver gang (Bilag 20). Vi vurderer, at der er et behov for frivillige i lokalsamfundet, hvilket Ulla og Susanne er bevidste om.

Med henblik på tidligere analyse har vi fundet frem til, at Ulla mener, at man skal gøre noget for lokalsamfundet, og at hun gerne vil hjælpe lokalt. Ovenstående citat viser, at Ulla gerne vil hjælpe lokalt, dog kun mulighed for at hjælpe økonomisk på nuværende tidspunkt. Vi vurderer, at Ulla og Susanne begge ved, at der er et behov for hjælp i lokalsamfundet, som de mener, at de og andre borgere skal gøre en indsats og opfylde behovet ved at hjælpe frivilligt.

Opfordring eller eget initiativ

Hvordan informanter fandt frem til foreningerne, valgte vi at spørge ind til, for at høre om de selv havde opsøgt foreningen eller de var blevet opfordret af andre til at deltage. Med sine mange år som sommerhusejer i Klitmøller, havde Helga kendskab til lokale foreninger inden de valgte at flytte til Klitmøller. Til spørgsmålet forklarede hun: 13.32 (...) *“Jeg har også selv meldt mig og blevet opfordret det er lidt forskelligt”*. Helga har dermed både opsøgt foreninger, samt

blevet opfordret af andre borgere til at deltage. Susanne forklarer, at hun har været påvirket af mund til mund metoden:

Susanne: "Det kan jeg faktisk ikke engang huske, det er sådan almindelig mund til mund metode, altså man spørger hvad rører der sig her og så kan man se opslag nede på købmandens opslagstavle på, at nu bliver der indkaldt til det ene og det andet, og så er der nogen der kommer og prikker til en "ej det skal du da være med til" ikke og det "kom nu lige" #0:19:50.1#

Susanne kan ikke erindre, hvordan hun blev opmærksom på foreningerne. Hun var påvirket af interaktion med sine medborgere, hvor hun selv har spurgt ind til aktiviteter. Yderligere har hun selv været opsøgende ved at holde sig opdateret gennem diverse opslag, og er også blevet opfordret af andre, som har sagt til hende, at hun skal være med. Den sidste informant i gruppe 1, Ulla, blev opfordret af en anden borger til at være med i eksempelvis We are Klitten. Dette ses i følgende citat:

Ulla 24.57: "Nej altså en af Mølboerne fortalte jo om we are the (...) og hun fik mig med og første gang jeg var med hende med alle de her kvinder der var samlet, der fulgtes vi ad. Det var fint for, at man lige kommer ind og siger dav (...) tour de klitmøller det var en Mølbo en ægte Mølbo, der sagde her det skal i til at gøre det er en rigtig god for og for ting til at komme til at lære folk at kende, den der med suppe det var også en ægte Mølbo der kom og sagde der arrangeres noget dernede (...)"

Ulla er blevet opfordret til at deltage i flere arrangementer i Klitmøller. Vi vurderer grundet hendes manglende tid, at Ulla ikke selv opsøger foreninger, idet hun med sit tidskrævende arbejde ikke har mulighed for at deltage. Ulla har tidligere anvendt betegnelsen *ægte Mølbo*, som hun også anvender i ovenstående citat. Vi vurderer, som tidligere, at hun tillægger værdi idet at være Mølbo. Hun har fået sin viden om aktiviteterne i Klitmøller fra Mølboer, og hun har fulgt deres råd og deltaget i arrangementerne. Vi vurderer, at hun følger deres

anvisninger på grund af den omtalte værdi. Overordnet set har informanterne både selv opsøgt foreninger og er blevet opfordret til at deltage af andre borgere i lokalsamfundet. Vi vurderer ud fra de tre informanternes udtalelser, at opfordring er væsentlig i forhold til deres frivillige indsats og foreningsmedlemskaber.

Motivationsfaktorer

Som en del af vores problemformulering har spørgsmålet om, hvilke motiver som driver informanterne, relevans for besvarelsen. Vi vil i dette afsnit koncentrere os om, hvilke motiver som driver informanterne i forhold til deres medlemskab i foreninger og deres frivillige indsats i Klitmøller, samt hvilke motivationsfaktorer som har spillet ind forbindelse med tidligere medlemskaber.

Ud fra de foregående afsnit i analysen har vi fundet frem til nogle af de motiverende faktorer, som spiller ind i forhold til informanternes deltagelse i foreningslivet og frivillighed i Klitmøller. Gennem tidligere analyse har vi fundet frem til, at Ulla er motiveret af at hjælpe lokalsamfundet, idet hun giver økonomiske donationer til diverse arrangementer i lokalsamfundet. Hun vil gerne hjælpe andre mennesker i et lille område som Klitmøller. Dette er et udtryk for motivet *værdier*, som henviser til individets medmenneskelige medfølelse og forståelse (Jf. Motiver for frivillighed). Helga mener, at frivilligt arbejde er drevet af lysten, som udspringer fra den indre motivation (Jf. Indre motivation). For Helga skal lysten være den motiverende faktor, hvis man skal yde en frivillig indsats. For Susanne handler det både om indre og ydre motivation, som virker motiverende for hende i forbindelse med frivillighed. Med henblik på den indre motivation er Susanne motiveret af anerkendelse fra sine medborgere, hvor hun gennem positive tilbagemeldinger muligvis får en følelse af at være værdifuld (Jf. Indre motivation). Anerkendelsen hentyder til motivet *identitet*, hvor det handler om at føle sig anerkendt og værdsat (Jf. Motiver for frivillighed). Ud over hendes medborgere bemærker mulige arbejdsgivere også den frivillige indsats, og dette kan muligvis også være en motiverende faktor, hvor det her er *karriere*, som er omdrejningspunktet (Jf.

Motiver for frivillighed). I forhold til sin mand forsøger Susanne at fastholde medlemskabet til jagtforeninger, for at tilgodese sin mands behov. Den ydre motivation fremstår som *regulering gennem identifikation* (Jf. Ydre motivation) hvor Susanne overtager betydningen af mandens medlemskabet som sin egen. Belønningen gennem dette fremstår derfor som værende mandens glæde og interesse for jagtforeningerne, som bliver den ydre motiverende faktor for Susanne (Jf. Ydre motivation). Hun er dog også motiveret af indre motivation og af motivet *identitet* på grund af den anerkendelse, som hun får for sit frivillige arbejde (Jf. Indre motivation og Motiver for frivillighed). Overordnet har vi gennem analysen fået et indblik i motivationen bag informanternes frivillighed. I interviewene spurgte vi direkte ind til motivationen bag informanternes deltagelse i frivillighed, for at kunne besvare vores problemformulering. Til spørgsmålet om motivation svarede Ulla:

Ulla 27.39: "*(...) foreninger det skal være noget med interesser og velvære og gøre for mig, og jeg tror uanset om det er foreningsarbejde eller om det er erhvervslivet eller det er dit arbejde, eller hvad det er, så er det lysten der driver arbejdet. Hvis du har et ejerskab så får du mest ud af det selv, plus din arbejdsgiver forening eller hvad det måtte være for, så får du det hele ja (...) jeg kunne ikke jeg gad ikke at være i en forening hvis det var tvang, så er det jo ikke rart længere, og så yder du jo heller ikke det du burde yde"*

Motivationen bag frivillighed består af flere motiverende faktorer for Ulla. Interesse og velvære bygger på indre motivation, som handler om personlig tilfredsstillelse for Ulla. Det er interessen, som er drivkraften bag hendes deltagelse i frivilligt arbejde (Jf. Indre motivation). Dette ses også, idet hun siger, at hun ikke vil tvinges til at være i en forening. Lysten sætter hun også i forhold til arbejdslivet, hvor det også her er lysten, der skal drive arbejdet. Velvære er eventuelt et tegn på motivationen *identitet*, hvor det handler om at føle sig værdifuld (Jf. Motiver for frivillighed). Ud over at tage udgangspunkt i den generelle motivation bag frivillighed giver Ulla udtryk for sin motivation ved tidligere deltagelse i Thisted Garden:

Ulla 21.39: "*Musik og så det er altid sundt og gå i en forening, ligeså vel som pigerne de spiller håndbold kanon sund og være sammen med nogle andre, hvor du skal tage hensyn til andre. Hvis du spiller håndbold så kan du ikke kun tænke på dig selv så må du ligesom, det er et samspil med andre og give bolden videre ikke også, og så giver det jo et godt resultat ikke. Jeg har spillet eller vi har spillet golf i mange år, det gør vi jo ikke nu for det har vi ikke tid til, det er jo mere en egoist spil fordi der går du alene men du går også sammen med nogen, og har noget socialt ikke også, men selve spillet det er jo så egoist spil kan man jo så sige"*

Her var det musikken, i form af motivet *sagen*, som har været udgangspunktet for deltagelsen. Den grundlæggende idé med foreningen, at spille musik, har været motiverende for Ulla i sit tidligere medlemskab i Thisted Garden (Jf. Motiver for frivillighed). Ulla udtrykker nogle af de motiverende elementer, som hun forbinder med sine døtres deltagelse i håndbold. Her er det de sociale relationer, som fremhæves. Ulla mener, at det er sundt at lære at vise hensyn til andre mennesker, og at denne læring kan ske gennem deltagelse i eksempelvis sportsgrenen håndbold. Disse sociale relationer kan forbindes med Habermanns motiver, specifikt motivationen *kammeratskab*, som henviser til relationerne mellem medlemmerne (Jf. Motiver for frivillighed). Samtidigt kan dette også forbindes med værdien af social kapital, hvor det er de gensidige sociale netværk som virker motiverende for Ulla (Jf. Social kapital). Ud over dette fremhæves væsentligheden i at tænke på andre end sig selv, som vi vurderer er et udtryk for motivationen *værdier*, hvor det er medfølelse og medmenneskelighed, som er den drivende kraft for individet (Jf. Motiver for frivillighed). I kontrast til håndbold nævner Ulla golf, som hun mener er et egoistspil, der dog har et socialt aspekt, idet sporten udøves sammen med andre.

Helga tager udgangspunkt i sin egen deltagelse i foreninger ved spørgsmålet om, hvad som motiverer hende i frivilligt arbejde. Hun udtrykker sin motivation for frivilligt arbejde og foreningsmedlemskaber i følgende citat:

Helga 17.55: *"Det der motiverer mig det er, at jeg synes det er sjovt og jeg synes det er rigtig rigtig sjovt og se alle de mennesker, vi har haft seks hundrede mennesker gennem suppeaftner her de sidste to sæsoner, men at se hvor glade de er for det hvorfor når jeg kan sidde dernede, i har selv prøvet at deltage i det og høre den der stemning der er folk de hygger i de der par timer og synes det er rigtig sjovt, og det synes de også når vi holder hawfest. Folk de kommer langvejs fra til det og til fiskeauktioner og hvad ved jeg, og også det der vi kalder det mølbohistorier det der lokalhistorisk der har været, der har flere været kommet og sagt til mig, at de er kommet til at tale med nogle barndomsvenner som de ikke har talt med i fyrre år måske og fået nogle minder frem, og grupperne de kører på kryds og tværs der er blevet lavet film og der er blevet lavet små pjecer og sådan noget, og det er jo motiverende"*

I citatet vurderer vi, at Helga giver udtryk for, at frivilligt arbejde grundlæggende handler om den indre motivation, hvilket driver hendes deltagelse. Vi tolker, at det for Helga skal være givende at yde en frivillig indsats med det afkast, at det skal være sjovt for hende. Den glade stemning til suppeaftnerne, som Helga beskriver i citatet, fik vi indblik i, da vi deltog til et arrangement med Suppeklubben. Her oplevede vi en afslappende og hyggelig stemning mellem deltagerne, som vi mener stemmer overens med Helgas beretning (Bilag 3). Aktiviteten i foreningslivet fremstår som det givende (Jf. Indre motivation). Dette vurderer vi kan være forbundet med en indre interesse. Vi vurderer, at dette også kommer til udtryk med de glade deltagere til suppeaftnerne, hvor hun kan se det værdifulde afkast af sit arbejde. Det værdifulde arbejde kan være et tegn på motivationen *identitet*, og hertil handler det også om anerkendelse fra andre (Jf. Motiver for frivillighed). Denne anerkendelse kommer til syne i Helgas udtalelse om, at hun har fået positive tilbagemeldinger på Æ'redningshus' mølbohistorier, hvilket har medført mulige genetableringerne af gamle relationer. Vi tolker, at tilbagemeldingen fremstår som anerkendelse for Helga og hendes arbejde, og hun får bekræftelse på, at hun er værdifuld. Anerkendelsen er også et tegn på ydre motivation, hvilket kommer til syne gennem formen

integreret regulering, hvorunder anerkendelsen fra de andre forbindes med Helga selv og hendes behov (Jf. Ydre motivation). Frivilligt arbejde og foreningsmedlemskab anses for at være værdifuldt for borgerne i Klitmøller, og ved at Helga bidrager til disse områder, hvilket gavner lokalsamfundet, og kan forbindes med et ydre resultat (Jf. Ydre motivation). Overordnet vurderer vi ud fra ovenstående udtalelse fra Helga, at hun både er drevet af indre og ydre motiverende faktorer.

I modsætning til de to andre informanter er Susanne også motiveret af det kollektive aspekt i foreninger og frivilligt arbejde. Dette forklarede hun med:

Susanne: "Jamen jeg synes grundlæggende at man har pligt til at engagere sig i lokalsamfundet, og jeg gør det fordi jeg gerne vil være med til at se vækst og jeg vil gerne se foreninger vokse og jeg vil gerne være med til at der er nogle gode arrangementer der løber at stablen og der er noget at komme ud efter og samarbejde om, og så er det uanset om vi går op gennem byen og tænder juletræer med spejderne eller vi holder fastelavns arrangement eller vi holder Sankt Hans fest nede ved Redningshuset og hvad det nu kan være altså. Der har jeg jo været frivillig massevis af gange nede også og stået og enten solgt pølser eller æbleskiver, bagt snobrød med børnene og ja, og jeg har hjulpet til ved Hawfesten dernede også nogle år med køkkentjans (...) og på den måde kommer man jo også til at lære masse af lokalfolk at kende" #0:23:31.2#

Pligten, som Susanne nævner i ovenstående citat, forbindes med pligt over for lokalsamfundet, som kan relateres til den kollektive type i frivillighed. Dette stammer ofte fra en religiøs tradition med næstekærlighed (Hustinx & Lammertyn, 2003, s. 173), som eksempelvis kristendommen. Hun vil gerne være medvirkende til at udvikle foreninger og være med til at forme aktiviteterne. Vi vurderer ud fra dette, at Susanne har fokus på pligten til at deltage i lokalsamfundet og det at fremme foreninger. Tidligere i analysen har vi klarlagt, at Susanne mener, at hvis man kan deltage, så skal man deltage. Dette er også et

tegn på pligten, som Susanne forbinder med lokalsamfundet. Susanne fremhæver også samarbejdet i foreningen, som vi vurderer er endnu et tegn på, at hun fokuserer på det kollektive aspekt i foreningslivet. Ud fra ovenstående citat vurderer vi, at hun kan sidestilles med den kollektive type inden for frivillighed (Jf. Litteraturreview). Susanne beskriver de forskellige arrangementer i lokalsamfundet, hvor hun har bidraget med hjælp. Deltagelsen i disse arrangementer har medført, at Susanne lærte flere mennesker at kende i lokalsamfundet. Dette indikerer, at foreningsdeltagelse og frivilligt arbejde indeholder social kapital, idet deltagelsen medfører sociale relationer med andre deltagere. Til spørgsmålet om, hvad hun vægter højest i forhold til motivation, svarede Susanne:

Susanne: "det er nok primært det sociale samvær og det og være med til at gøre en forskel (...) det vil jeg sige, pligten det er mere at det ligger i opdragelsen at bliver man spurgt og har man muligheden så siger man altså ikke nej" #0:24:2.1#

Susanne forklarer, at det sociale aspekt og altruistiske motiver er det mest motiverende for hende. Hertil anser vi, at det sociale samvær henviser til motivet *kammeratskab*, hvor det er de sociale relationer, som er motiverende for individet (Jf. Motiver for frivillighed). Samværet kan også kobles til social kapital, hvilket vi vurderer, at frivilligheden eller foreningen indeholder, idet medlemmerne arbejder for at samlet formål (Jf. Social kapital). Til vores deltagelse til Familiespejdernes spejdermøde kom det sociale aspekt til udtryk, idet børnene såvel som forældrene deltog i dagens aktiviteter, hvortil stemningen for os virkede hyggelig og afslappende. Vi fik med deltagelsen i feltet et indblik i det sociale samvær hos spejderne, og Susanne deltog aktivt (Bilag 20). Susannes ønske om at gøre en forskel, kan henvise til motivationen *identitet*, hvor vi vurderer, at ved at gøre en forskel føler Susanne sig værdifuld og nyttig, som er en del af motivet (Jf. Motiver for frivillighed). Susanne forklarer, at pligten, som hun tidligere har nævnt i interviewet, stammer fra hendes opdragelse. Vi vurderer, at det er hendes ideal at hjælpe andre mennesker, hvis

hun har mulighed for det, hvilket stammer fra hendes opdragelse. Ud fra citatet vægter hun dog de individualistiske behov højere end pligten over for det kollektive.

Som begrundelse for sine medlemskaber i foreninger, svarede Susanne:

Susanne: *"Jeg synes at, jamen altså jeg har jo været spejder siden jeg var ikke ældre end en 8-9 tror jeg det var jeg blev spejder første gang, så har jeg været sådan lidt on and off i mit arbejdsliv og efter jeg fik barn, men da jeg så kom tilbage hertil så rygtedes det jo, at jeg havde været spejder og så kom der en og bankede på en dag og sagde "Nu mangler vi altså en leder til vores Mikrospejdere, kunne du ikke tænke dig det?" nej det kunne jeg godt nok ikke fordi det syntes jeg ikke jeg havde overskud til, "visse vasse kom nu lige på besøg" (griner), og det gjorde jeg og så var jeg jo hooked igen"*
#0:18:12.5#

Med en livslang involvering i spejderne, med undtagelse af enkelte pauser, anser vi Susanne som værende forbundet med kategorien *contant volunteers*. Grundet hendes interesse i spejder siden hun var barn, stemmer dette overens med kategorien (Jf. Kategorier af frivillige). Vi vurderer dog på grund af, at Susanne har holdt pauser fra foreningsliv, og på grund af hendes tidligere skilsmisse fra hendes eksmand, at hun på visse punkter afviger fra kategorien *contant volunteers*. Med hendes pauser og skilsmisse vurderer vi, at hun også kan relateres til kategorien *serial volunteers*, hvor skilsmisse og deltagelse med mellemrum er nogle af kendetegnene (Jf. Kategorier af frivillige). Vi vurderer, at Susanne kan relateres til begge kategorier, da hendes frivillighed er kompleks, og at kategorierne ikke kan indfange denne kompleksitet.

Opsamling

Ud fra vores ovenstående analyse har vi fundet frem til, hvordan informanterne italesætter deres livsverden og hvordan dette kommer til udtryk gennem vores interviewspørgsmål. Vi har analyseret os frem til, at det at være en del af et lokalsamfund kræver noget af den enkelte borger. Det er op til det enkelte individ at deltage aktivt i lokalsamfundet for at vise, at man er en del af lokalmiljøet. Hertil tilknyttedes også forpligtelse til det at være en del af lokalsamfundet. Både Susanne og Ulla italesætter flere gange i løbet af interviewene vigtigheden i at gøre noget for lokalsamfundet, som er vægtet højt af de andre borgere. Vi vurderer, at deres deltagelse med frivilligt arbejde og foreningsmedlemskaber i Klitmøller har været med til at bidrage positivt til deres integration i lokalsamfundet. Integrationsprocessen for informanterne har været forskellig, hertil adskiller Susannes integration fra de andre. Hun har fra starten af følt sig hjemme i forhold til de fysiske rammer i Klitmøller, men det har taget længere tid at blive integreret med borgerne. Vi vurderer, at deltagelsen i lokalsamfundet og anerkendelsen fra sine medborgere har haft en positiv påvirkning på Susannes integration med de andre borgere.

Gennem vores deltagelse i feltet har vi observeret, at både Susanne og Helga er aktive og engagerede i deres foreningsarbejde (Bilag 20 & 3). Ud fra vores deltagelse i foreningslivet i Klitmøller har vi observeret, at eksempelvis atmosfæren til Suppeklubben har været afslappende, snaksaglig og hyggelig i den forstand, at deltagerne interagerede med hinanden, og gennem observation fik vi et indblik i foreningslivets sociale samvær (Bilag 3). Samme afslappende og hyggelige atmosfære fik vi gennem deltagelsen til spejdermøde med Familiespejderne, hvor vi fik et indblik i Susannes frivillige arbejde (Bilag 20). Til Æ'redningshus' generalforsamling havde en del ældre borgere valgt at møde op til begivenheden for aktivt at deltage og være med til at præge de beslutninger, der skulle tages i foreningen. Dette viste initiativ til at engagere sig i foreningslivet, hvilket kan relateres til værdier om at deltage i lokalsamfundet. Hertil valgte de at bruge deres tid på lokalsamfundet, som kan være en indikator på symbolsk kapital. Flere deltagere, som blandt andet var tilflyttere, valgte at

stille op til bestyrelsesposter i Æ´redningshus, og hermed viste de deres symbolske bidrag til lokalsamfundet. Dette kan eventuelt have en indflydelse på deres integration i Klitmøller, på baggrund af vores informanternes udlægning af deres oplevelser. Ud fra Susanne og Ullas oplevelser vurderer vi, at de borgere som deltager til eksempelvis Suppeklubben og generalforsamlinger aktivt viser, at de er en del af og støtter lokalsamfundet. Disse personer kan yderligere bidrage med frivilligt arbejde for vise lokalsamfundet, at de gerne vil engagere sig i Klitmøller.

Gennem analysen har vi fundet frem til, at betegnelserne lokal og Mølbo indeholder noget specielt og værdifuldt i lokalsamfundet, eksempelvis i forhold til Ulla. Hun anvender betegnelsen "*Ægte Mølbo*", og hun har fulgt anvisninger, som hun har fået af mølboer. Vi vurderer ud fra dette, at hun tillægger titlen som Mølboer status og værdi, samt at hun finder dem pålidelige. Ved hendes deltagelse i sociale arrangementer vurderer vi, at hun viser sit engagement over for Mølboerne, og muligvis har dette en positiv virkning på hendes position i lokalsamfundet. Helga italesætter også forskellige grupperinger, og gennem sit medlemskab i foreninger har hun skabt kendskab til flere grupperinger, som hun muligvis ikke ville have stiftet bekendtskab med uden foreningerne. Hertil har hun opnået et bridging netværk på tværs af forskellige grupper ved at være medlem af forskellige foreninger i Klitmøller.

I forhold til motivationen bag det frivillige arbejde nævner alle informanterne former for motiver, som repræsenterer den indre motivation for individet. Susanne er motiveret af anerkendelse fra andre. Hun nævner også ydre motivation, idet hun fastholder sit og sin mands medlemskab i jagtforeninger og overtager sin mands engagement for dette. Ud over dette er Susanne også motiveret af det kollektive aspekt i frivillighed, og anser det som en pligt at yde frivilligt arbejde, hvis man har tiden til det. I vægtningen af motiver vægter hun de indre motiver, såsom identitet og det sociale samvær med de andre deltagere, højere end pligten. Ulla og Helga motiveres af lysten og af interesse, og i Ulla

tilfælde handler det også om velvære. Hertil knytter Ulla også det sociale aspekt til foreninger og frivilligt arbejde.

Analyse gruppe 2

Valget af Klitmøller

Det følgende afsnit i analysen vil tage udgangspunkt i citater fra empirien, som omhandler temaet Klitmøller. Formålet med denne del er at klarlægge, hvorfor informanterne valgte at flytte til Klitmøller og give et indblik i, hvilke værdier informanterne forbinder landsbyen med. Ud af de tre informanter i gruppe 2 havde to af dem allerede et kendskab til Klitmøller, gennem deres mænd, før de valgte at flytte dertil.

Vi havde på forhånd, på baggrund af den empiri vi havde indsamlet i vores forundersøgelse, en idé om at Klitmøller var kommet i en position, hvor landsbyen var tillokkende for tilflyttere. Dette bekræftes af empirien, hvor vi spørger Ditte:

Interviewer: *"Hvordan kan det være at du valgte at flytte til Klitmøller?"*
#0:1:6.8#

Ditte: *"det er fordi jeg er gift med min mand, han er fra Klitmøller (...) vi mødte hinanden i Kasakhstan, hvor jeg kommer fra ... vi arbejdede sammen, såå"* #0:1:22.3#

(...)

Ditte: *"(...) min mand han er fra Klitmøller og så kender mange mennesker"*
#0:2:18.0#

Ditte giver udtryk for, at de valgte at flytte til Klitmøller, grundet at hendes mand var fra området og derfor var bekendt med stedet. Dette kendskab til et eksisterende netværk nævnte Kaja også til samme spørgsmål:

Kaja: "Men ja så det var en blanding, det var selvfølgelig altså Kim har nogle gode venner heroppe, jeg har lært nogen af dem at kende fordi vi er kommet så meget (...)" #0:11:18.0#

Ditte flyttede til Klitmøller på grund af, at hendes mand stammer fra landsbyen, hvorimod Kaja og hendes mand havde besøgt Klitmøller flere gange, grundet bekendtskaber. Venner til Kajas mand var allerede bosat i landsbyen, og dette kan være en af grundene til, at de valgte at flytte dertil. Ud fra ovenstående citater tyder det på, at et allerede etableret netværk kan have haft betydning for at disse to informanter er flyttet til Klitmøller. Herfra kan der trækkes paralleller til Putnams teori om social kapital, hvori han hævder, at denne kapital er forbundet med sociale netværk, som udspringer fra relationer mellem mennesker (Jf. Social kapital), hvilket informanternes allerede eksisterende netværk kan være et eksempel på. Fra disse citater kan det udledes, at en form for social kapital har været medvirkende til, at to af vores informanter er flyttet til Klitmøller, nemlig den form som repræsenterer venner (Jf. Social kapital). Ligeledes kan disse udtalelser relateres til det *bonding netværk*, som Putnam omtaler, da dette refererer til et netværk, som forstærker gruppen indefra, og at der her er tale om en allerede eksisterende gruppe af venner (Jf. Social kapital).

Kelly og hendes mand havde ingen relationer i Klitmøller, før de valgte at flytte dertil, men Kelly var dog bekendt med området, gennem en veninde hvis forældre har et sommerhus i området. Da vi spurgte Kelly, hvorfor det lige blev Klitmøller og ikke en af de mange andre landsbyer ved Vesterhavet, svarede hun:

Kelly 04.13: "(...) fordi vi ret hurtigt kunne se at her var mange børnefamilier at her var vækst (...) fik vi læst os frem til et af de eneste steder et af de eneste landsbyer i Danmark hvor der rent faktisk var

befolkningstilvækst, og så kunne vi også ret hurtigt finde ud af at jeg kan ikke sige det på en pæn måde, men at der var mange mennesker der lignede os altså her er mange kreative her”

Dette citat viser hvorledes, at Kelly og hendes mand selv har søgt oplysninger om Klitmøller, og fundet frem til at der var befolkningsvækst, ulig andre landsbyer i Udkantsdanmark. Af disse oplysninger lagde de vægt på, at der var mange familier som mindede om dem, hvilket lader til at have betydning for dem. Citatet viser, at Kelly og hendes mand har søgt efter grupper af mennesker, som var kreative og havde børn som dem selv. Vi tolker, at Kelly og hendes familie har foretrukket en landsby med værdier, som understøtter deres behov som børnefamilie, og som var i vækst. Da vi spørger nærmere ind til, hvad det præcist er ved Klitmøller, som er så tillokkende svarede Ditte:

Ditte: “(...) jeg kan lide menneskene, og jeg kan lide at det er så, hvad siger man, det er så safe for børn” #0:4:4.4#

Mens Kaja svarede:

Kaja: ”og så fik vi vores søn i april måned og så var vi bare sådan fuck it vi flytter derop, så finder vi ud af det han skal ikke vokse op i København (...) altså jeg tror det Klitmøller virkelig har for sig det er hele atmosfæren her, synes jeg er noget særligt i forhold til sådan andre små byer ikke, det er jo ikke sådan Løkken partyby og det er ikke sådan et totalt dødt (...)” #0:11:18.0#

Kelly fortalte også om hendes børn:

Kelly 04.13: ”vi vil gerne også for børnenes skyld flytte et sted hen hvor vi var helt sikre på at det at der var et miljø som vi alle sammen kunne trives i og være glade for både de voksne og børnene”

Alle tre informanter nævner deres børn som et betydningsbærende aspekt for, at de valgte Klitmøller, da de finder stedet egnet til børn og deres opvækst. Informanterne mener også, at der er noget ganske særligt over Klitmøller, som andre landsbyer i Udkantsdanmark, eksempelvis Løkken, ikke besidder. Herunder nævnes trygheden, atmosfæren og miljøet som noget unikt. Vi tolker af ovenstående citater, at informanterne forbinder Klitmøller med værdien tryghed, og at dette fremstår som værende af anselig betydning for dem.

Forståelsen af et lokalsamfund

Temaet lokalsamfund efterfølger Klitmøller, hvilket vi inddrager for at få indsigt i informanternes opfattelse af dette. Nedenstående afsnit indeholder de citater, som vi har fundet relevante at inddrage i denne sammenhæng. Ved adspurgt hvad informanterne forstod ved at være en del af et lokalsamfund, svarede Ditte således:

Ditte: "Da jeg kommer til Klitmøller så ligner folk at de er sure alle sammen de lokale, de lidt ældre mennesker (laver en lukket bevægelse med armene), men så begynder man at snakke med dem og lytter på hvad de siger fordi de har mange ting at fortælle dig, og så pludselig bliver vi som venner, ja så bliver det mere nemt at have, hvad siger man, ikke relationer men at snakke med andre, så det .. det handler om at acceptere, jeg ved ikke hvordan man siger det, at man acceptere andre også og hvordan de er, at være åben og venlig" #0:5:57.7#

Ifølge Ditte handler det om at acceptere andre, være åben og venlig. Det er samtalen, som er vejen frem for at være en del af et lokalsamfund. Det lader til, at hun fik et andet indtryk af lokalbefolkningen, da hun indgik i dialog med dem og derved fik afkræftet hendes formodning om, at de var sure. Det er, for Ditte, et spørgsmål om at give sig tid til at lære folk at kende ved at lytte ordentligt, som kan gøre en forskel i forbindelse med at være en del af et lokalsamfund.

Kaja udtrykte sig ved selvsamme spørgsmål således:

Kaja: "Jamen det forstår jeg vel sådan at man har mulighed for at modtage det man giver, altså så hvis du engagere dig i dit lokalsamfund så engagere det sig også i dig (...) sådan en del af et fællesskab som man selvfølgelig på godt og ondt kan man sige ret hurtigt bliver en stor del af" #0:22:45.4#

Kaja mener, at man skal engagere sig i sit lokalsamfund, og at dette engagement er gensidigt. Vi vurderer, at denne gensidighed kan forbindes med social kapital, hvor dette fremstår som et af normerne, der udspringer mellem mennesker i et netværk (Jf. Social kapital). Kelly havde følgende syn på sagen:

Kelly 13.46: "Ja men det for tror for mig (...) jeg er et meget lokalt menneske det er min mand overhovedet ikke så det har vi helt forskellige definitioner af men for mig der vil det sige og have en relation til mennesker som jeg møder i mit nærmiljø (...) jeg trives allerbedst når jeg møder folk nede i byen (...) slå en lille sludder og hilse på nogen i toget eller vinke til nogen der kører forbi i bilen eller det kan jeg godt lide" (...) "Ja det er det meget det er vigtigt for mig (...) jeg kan godt lide at være en del af et eller andet hvor jeg bidrager"

Kelly fortalte yderligere, at hendes mand har en helt anden definition af at være en del af et lokalsamfund:

Kelly 15.50: "Jamen han kan godt lide landsbyfølelsen her men han er ikke sådan en der synes at han på nogen som helst måde er forpligtet til og bidrage til et fælles foreningsliv for eksempel det er han er måske mere sådan good for you men det gider jeg fandme ikke"

Ifølge Kelly har hende og hendes mand forskellige syn på, hvordan man er en del af et lokalsamfund. For Kelly handler det først og fremmest om de sociale relationer hun får i hendes nærmiljø, og muligheden for at bidrage til det lokalsamfund, som hun tilhører. Hertil vurderer vi, at human kapital og fællesskab spiller en rolle for Kelly, da hun trives i sociale relationer. Hendes mand derimod kan godt se fordele ved lokalsamfundet, men føler sig ikke

forpligtet til selv at være med i dette sammenhold. Vi tolker, at Kelly selv føler sig forpligtet, da hun bruger dette ord til at sammenligne deres definitioner.

Opsummerende om temaerne Klitmøller og forståelsen af et lokalsamfund tolker vi, at informanterne i gruppe 2 anser, at værdierne tryghed, accept, åbenhed, gensidigt engagement og sociale relationer, har betydning for at være en del af det lokale.

Integrationsprocessen

Da vores problemformulering omhandler hvilken indflydelse blandt andet foreningslivet har på tilflytterne, har vi fundet det relevant at undersøge, hvorvidt vores informanter anser sig selv som lokale eller tilflyttere, og hvordan de forholder sig til disse titler. I følgende vil vi analysere på forskellige aspekter inden for det overordnede tema integration, fra meningskondenseringen.

Modtagelsen

Som udgangspunkt har vi spurgt informanterne, om hvorledes de blev modtaget i Klitmøller og bedt dem om at fortælle om denne proces. Ditte fortalte om hendes oplevelser med lokalbefolkningen, da hun først flyttede til Klitmøller, og hvilken betydning det havde for hendes integration:

Ditte: "ja syntes det gik rigtigt fint fordi, ja det var så fordi min mand han er fra Klitmøller og så kender mange mennesker, så jeg syntes det var faktisk, de er rigtigt søde og ja hjælper meget ja, det er for eksempel vores nabo de er nogen pensionister ægtepar og de inviterer mig og tager mig med til svømning og til gåture og viser mig forskellige ting" #0:2:18.0#

(...)

Ditte: "og så selvfølgelig min søn når han begyndte i børnehaven og så mødte vi forældre og så ja, det var faktisk, det var ikke så svært at komme ind der" #0:2:45.2#

Her ses det, hvordan social kapital i forskellige grupper (Jf. Social kapital), har betydning for integrationen i et lokalsamfund, da Ditte nævner hvordan forskellige netværk og relationer har gjort integrationen nemmere for hende. Vi udleder, at denne udtalelse omhandler flere grupper af relationer, da hun både omtaler venner, naboer og andre forældre. Disse sociale relationer kan relateres til de værdier, som Ditte knytter til lokalsamfundet, og som hun betragter som vigtige (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund). Et andet vigtigt aspekt er, at hendes søn har åbnet for forbindelser til andre forældre gennem hans tid i børnehaven, hvilket også er en tendens, som senere i analysen ses hos Kelly. Kaja fortalte om, hvordan hun blev modtaget af lokalbefolkningen. Dette ses i nedenstående citat:

Kaja: "Ja jeg tror jeg havde måske forventet at den, jeg havde nok forventet at den ældre generation, når jeg siger ældre så tænker jeg folk der er lige omkring pensionistalderen, jeg havde måske forventet at de havde været sådan lidt hej og velkommen men gud hvor er vi trætte af så mange mennesker der flytter hertil (griner), men det har faktisk været lige modsat (...) gud hvor er det dejligt at I flytter hertil og så er der lidt mere nyt liv i byen og som om det ikke var rigeligt af det, men de syntes virkelig at det er dejligt at der sker noget og at der kommer til (...) så kommer der også nye initiativer, nye arrangementer så det ér med til at holde gang i byen og at den ikke lige pludselig dør ud som man ser mange andre små byer gør ikke (...) men også om vinteren er det med til at holde gang i købmanden og det er med til .... sådan at folk har de der få muligheder der trods alt er ikke"

#0:16:57.7#

Her ses det, hvordan Kaja havde visse forventninger til, hvordan den ældre del af befolkningen ville modtage dem. Hun var klar over, at der allerede var mange, som var flyttet til området og forventede, at lokalbefolkningen muligvis ikke længere var så positive over for den store strøm af tilflyttere, men dette blev modbevist. Dels er de lokale glade for, at der kommer nye mennesker og dels kan de se, hvordan tilflytningen har betydning for landsbyens overlevelse. Kaja fortalte også andre historier om hendes modtagelse:

Kaja: *"Så virkelig virkelig varm modtaget, vores naboer har været super super søde og hjulpet os med alt altså simpelthen og i forhold til den sådan det at man kalder den yngre generation som så er min generation (griner), der har været det samme altså vi har virkelig været positivt overrasket over hvor søde og gæstfrie og hjælpsomme folk har været, man kommer jo hinanden meget mere ved her end, vi kunne måske lige til nød navnene på dem vi havde boet i opgang med og snakkede også lidt med dem, men det var ingenting ikke og her det er sådan hey skal I med ned til fredagsbar og nå har I ikke noget sted at vaske tøj, jamen I kan da bare vaske tøj hjemme hos os og jamen vi lader bare være med at låse døren, så kan I bare hvis I skal tisse om natten, så kan I bare komme over til os" #0:18:10.1#*

(...)

Kaja: *"så det har betydet utroligt meget at man har haft nogle naboer der har været villige til at hjælpe og ligesom sige I kommer bare ind til os og I spørger (...) jamen vi har plads oppe på 1. sal så I kan bare .. vi kan bare få lov til at fylde sådan et helt rum med vores kasser ikke, og det gør jo livet nemmere fordi de tilbyder at man kan vaske sit tøj" #0:21:33.3#*

Kaja fortæller i ovenstående citater en historie om Klitmøller som et meget åbent samfund, hvor det er kutyme at inkludere hinanden i fælles aktiviteter, og hvor borgerne er meget sociale og støtter med forskellige former for tjenester. Vi vurderer, at hun her omtaler værdier såsom sociale relationer, accept og gensidig engagement, hvilket er i tråd med informanternes værdier om lokalsamfund (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund). Ovenstående viser, hvorledes at social kapital allerede kan være til stede i landsbyen, da det virker naturligt, at både naboer og andre borgere tilbyder samvær og forskellige former for hjælp. Vi tolker, at det muligt, at landsbyen allerede har opbygget et lager med social kapital gennem borgerlig engagement og gensidighed, da citaterne tydeligt viser, hvorledes lokalbefolkningen naturligt hjælper hinanden med diverse ting i forskellige situationer (Jf. Social kapital).

Kelly fortalte en anderledes historie om hendes integration i Klitmøller:

Kelly 09.16: "Ja så skal jeg jo kunne huske det altså overordnet set blev vi modtaget med åbne arme (P) altså jeg tror nærmest samme dag vi flyttede ind fik vi talt med nærmest alle naboerne måske ikke dem ved siden af (...) Mia som boede heroppe hun er flyttet nu, altså allerede den første gang vi mødte hende tilbyder os at passe hunden der har vi ikke engang fået hunden endnu (...) og altså så vi synes vi er blevet mødt med åbne arme og en af de ting folk gør her er jo at de kommer med gaver de kommer med natura de kommer med mad så det skete sådan i løbet af foråret (...) eller Helga som I kender som her i efteråret pludselig så stod der en pose med nybagte kannelsnegle til os fra Helga og velkommen til altså det er det er jo super dejligt (...)"

Kelly 10.50: "(...) det er sådan noget man selv hvis jeg selv gjorde det ikke et andet sted med nogle naboer så ville jeg næsten føle at jeg var for meget (...) Ja næsten lidt for anmassende ikke og her er det bare helt naturligt og det kan man også sagtens mærke (...)"

Ifølge Kelly blev familien, som udgangspunkt, modtaget med åbne arme, og hun lægger megen vægt på, hvorledes lokalbefolkningen viste deres entusiasme ved at komme med forskellige gaver. Det virker dog til, at Kelly har haft svært ved at vænne sig til denne åbenhed, da hun også nævner, at venligheden er unik for Klitmøller og påpeger, at det andre steder kunne anses som værende anmassende. Kelly understregede dog også et andet aspekt ved Klitmøller, som de andre to informanter ikke omtalte:

Kelly 10.50: "der er et punkt hvor vi hvor vi også ligesom har mødt Klitmøller fra den anden side det var vi sådan set forberedt på det vidste vi godt, men vi har jo valgt at sætte vores børn i den for den anden skole (grin) så vores børn går i Thorsted friskole og det er der nogen især de gamle Mølboer der har spurgt til meget hurtigt når de har mødt os når hvor går

børnene så i skole når vi så har sagt Thorsted friskole, så har vi grinet lidt og de går selvfølgelig i Thorsted friskole også for at drille lidt det er jo vigtigt med den lokale skole (...) vi har faktisk en historie vi fortæller fordi det er ikke fordi vi har et problem med Klitmøller friskole overhovedet vi vil hjertens gerne bakke op (...) så det er bare det vi siger for så behøver vi ikke ligesom og gå ind i den diskussion men den er der"

(...)

Kelly 12.16: "Og der er også nogen der ikke accepterer vores lille historie så det kan man godt mærke sådan mmm siger de så det er jo vigtig og bakke op ja, men jeg har altså store børn så så man sige det er sådan den eneste malurt i bægeret det er der jo det findes her"

Kelly giver, i ovenstående citater, udtryk for, at der findes en vis modstand i Klitmøller, i og med at den ældre del af befolkningen har givet udtryk for manglende forståelse over, at deres børn ikke er indskrevet i Klitmøller friskole. Vi vurderer, at det er muligt at Kelly, ved at lade børnene gå i en anden friskole end Klitmøllers, har modsat sig enkelte borgers opfattelse af støtte til lokalsamfundet. Med dette vurderer vi, at Kelly ikke har bidraget med symbolsk kapital, og derved har forbrudt sig mod en særlig værdi. Her ses det, hvorledes at værdien accept (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund) ikke nødvendigvis kommer til udtryk i denne situation, da de ældre Mølboer ikke viser forståelse for Kellys valg i forhold til hendes børn.

Hun fortalte yderligere om den nævnte modstand:

Kelly 12.33: "Den der konflikt der eller der er nogle konflikter dem kender vi jo også til dem finder vi jo ud af (...) Det ved jeg ikke om det er det tror jeg ikke det opleves som stor betydning for dem som møder stor modstand (...) Og det er rigtig ærgerligt for Klitmøller det er sådan, vi vidste det godt i

forvejen og vi var også når ja alle steder har deres kvadrupler det er der jo også ja der er alt muligt hellige konflikter ikke"

Kelly er af den mening, at der findes en del konflikter i Klitmøller, og at dette kan være skadeligt for landsbyen. Hun udtrykker også, ganske som Kaja, at hendes mand og hende havde forventet en form for modstand, men uddyber ikke hvad hun mener med dette. Ud fra forrige citat og kendskab til hele interviewet kan vi udlede, at diskussionerne om børnenes skolegang er en af de konflikter familien har mødt. Hvad hun mener med *ærgeligt*, kan vi kun gisne om, men det virker til, at hun ikke anser modstanden for værende af stor betydning. Vi tolker, at Kelly i ovenstående citater har oplevet et mere lukket samfund end Kaja og Ditte giver udtryk for. Da vi spurgte ind til, hvor nemt hun føler, at integrationen har været i Klitmøller, svarede hun:

Kelly 20.10: "Ja jeg har følt at det har været meget nemt, men jeg skal ikke kunne sige hvordan det har været ville have været hvis vi har gået hvis vores børn havde været i en anden skole og med det mener jeg ikke Klitmøller friskole (...) det tror jeg helt sikkert også findes på Klitmøller friskole det havde bare været et andet netværk, altså jeg tror jeg forestiller det ville være nogenlunde det samme sådan er det jo tit når man har mindre børn at det netværk man hurtigt får når man flytter det er via børnene"

Skønt Kelly endnu engang nævner visse besværligheder ved at have børnene i en anden skole, mener hun stadig, at integrationen har været nem. Her nævner Kelly, ligeledes som Ditte, at børnene har haft en vis betydning for at opbygge netværk.

På baggrund af ovenstående kan vi udlede, at informanterne fortæller to forskellige historier. På den ene side fortæller Ditte og Kaja om et meget åbent samfund, hvor lokalbefolkningen har modtaget dem på positiv vis. Kelly, derimod, mener også, at de overordnet blev modtaget meget godt, men sætter også fokus på en anden side af samfundet, som fremstår mere lukket. Kelly

nævner at de, som familie, har mødt flere forskellige konflikter, hovedsageligt fra den ældre del af befolkningen, hvilket kan tolkes som et mere lukket samfund. Det er bemærkelsesværdig, at Kaja nævner en forventning om modstand fra den ældre generation, som hun har fået afkræftet, modsat Kelly, som rent faktisk har oplevet den.

Tilhørsforholdet til Klitmøller

I interviewet spurgte vi ind til, hvorvidt informanterne opfattede sig selv som lokal eller tilflytter. Ditte mener, at hun på nuværende tidspunkt er *en lokal pige* og at omvendingen skete, da hun fik arbejde i en lokal forretning. Gennem arbejdet fik hun mere kontakt til lokalbefolkningen:

Ditte: "Nu jeg tænker over det, hvis det er nu i dag så tænker jeg på mig selv som lokal (...) måske er det dengang jeg begyndte at arbejde, så tænkte jeg at nu er jeg en lokal pige (...) ja ja jeg mødte mange mennesker og også du ved de kommer og begynder at fortælle, nogen der kommer bare for at snakke (...) ja især igen de ældre folk de kommer bare for at snakke "går det godt" ja og så begynder de at fortæller om hvordan det var i gamle dage bla bla (griner) det er så hyggeligt" #0:8:57.7#

Ud fra ovenstående citat vurderer vi, at Ditte forbinder det at være lokal med at have arbejde i lokalsamfundet, og derigennem få relationer til lokalbefolkningen. Her ses det hvorledes Ditte igen henviser til værdien sociale relationer, som værende betydningsfuld (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund). Vi tolker, at det at være et integreret ansigt i området, i en meget besøgt butik, har haft betydning for hendes selvopfattelse. For Kaja forholdte sagen sig lidt anderledes:

Kaja: "Tilflytter, jeg har også altså på en eller anden måde så har jeg meget stor respekt for at folk der kalder sig lokale de virkelig er lokale, altså folk der er født og opvokset her de er lokale, de ved hvad det vil sige og være rigtig Thybo og det syntes jeg ikke at man skal tage fra folk ved at sige jamen nu har jeg boet her i 6 måneder eller to år og så er jeg lokal ... det

*kan da godt være at jeg tror da nok med tiden at man skal føle sig lokal men jeg syntes også at det forbeholdt dem der er født og opvokset her (...) Jeg tror aldrig at jeg vil sige om mig selv at jeg var lokal, jeg tror altid at jeg vil sige at om mig selv, også hvis jeg bor her om 30 år, at jeg var tilflytter“
#0:31:5.7#*

Citatet viser, at Kaja opfatter det at være lokal på en anden måde end Ditte. Ud fra Kajas perspektiv er det ikke muligt at betegne sig selv som lokal, uanset hvor længe man har været bosat et sted, med mindre man er født i området. Vi vurderer, at Kaja tilsyneladende tillægger titlen lokal en helt særlig betydning og respekt, og vi tolker at individet skal opfylde særlige kriterier, for at kunne anvende denne titel. Hun mener at det er forbeholdt dem, som er født i området, og hun vil ikke tage den titel fra dem.

Kelly havde et helt tredje syn på det at være lokal:

Kelly 17.14: “Hvordan fanden skal jeg nu forklare det men det gør mig ikke noget altså (...) jeg kan godt lide jeg vil gerne møde folk og jeg synes det er dejligt og have nogle altså som i (...) have nogle vi kender have sociale relationer i mit miljø der hvor jeg færdes men (P) det skal også ses i relation til at vi kommer fra et stort bofællesskab som vi selv har været med til at skifte og bygge, 54 familier og stormøder og fællesspisning seks dage om ugen og det har vi været rigtig rigtig glade for men for os er det jo også en befrielse ikke og skulle relatere sig så meget til andre mennesker hele tiden”

(...)

Kelly 18.25: “(...) men for os der trængte vi til noget andet så derfor så er jeg heller ikke voldsom ivrig altså mine succeskriterier er ikke at jeg kender alle og er med i alting, fordi det er faktisk en lettelse ikke altid at følge med i alting (grin)”

Interviewer 20.52: *"Så du anser dig ikke sig selv som en lokal endnu du er stadig tilflytter?"*

Kelly 20.56: *"Ja ja da"*

Interviewer 20.58: *"Tror du nogensinde du vil sige ja jeg er lokal?"*

Kelly 21:00: *"Det ved jeg ikke (...)Ej men jeg synes nødvendigvis ikke at det er et problem (...) altså jeg har ikke det er ikke et succeskriterier"*

Ifølge Kelly er det at være lokal ikke noget hun stræber efter. Vi tolker, at hendes oplevelser med at være bosat i et bofællesskab med 54 familier, har været lidt overvældende for hende og at hun nu søger lige mere ro. Hun nyder sociale relationer, og ser det som en del af at være lokal, men det fremstår ikke som et succeskriterie for hende at opnå det hurtigt. Vi tolker, at hun muligvis er overvældet af at skulle relatere til andre på jævnlig basis. Ifølge Kelly betyder det at være lokal tilsyneladende at skulle indgå i mange sociale relationer, hvilket hun på nuværende tidspunkt ikke har overskud til at engagere sig i.

Det at være lokal er altså ikke noget, der automatisk sker over tid, og alle informanterne har forskelligt syn på det. Ifølge Ditte har betydningen af at blive et kendt ansigt i lokalsamfundet og komme i arbejde, været forbundet med titlen lokal. For Kaja skal man være født og opvokset i området, mens Kelly mener, at titlen som lokal kommer på baggrund af relationer i lokalsamfundet, og derfor er noget, som kan opnås over tid. Det lader overordnet til, at en vis involvering i lokalsamfundet er forbundet med at kunne betragte sig som lokal. Det ses i ovenstående, at engagement og sociale relationer er værdier, som italesættes igen, ganske som informanterne nævner dem i forbindelse med lokalsamfund (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund).

Mølbo

Efterfølgende blev informanterne adspurgt, om de ville betegne sig selv som værende Mølbo, og om de nogensinde vil blive det. Ditte gav følgende svar:

Ditte: *"nej ikke så meget, jamen som Mølbo ... nej men (...) jeg ved ikke, for eksempel som min mand siger så er jeg Mølbo pige nu, fordi når jeg snakker så er det en anden accent, så måske lidt"* #0:9:43.6#

Kaja svarede:

Kaja: *"Nej det synes jeg er forbeholdt folk der er født og opvokset her"* #0:31:14.0#

Mens Kelly forholdte sig lidt forsigtig til sagen:

Kelly 21.04: *"Det ved jeg ikke (...) ja selvfølgelig altså når vi har boet her i ti år så har jeg da været lokal i flere år på en eller anden måde ikke (...) Nej det tror jeg ikke nødvendigvis jeg bliver (...) det tager jo noget tid at opadrette og så ja så tror jeg lidt nogen men det kan godt være at det er forkert måske nogen der ville blive kede af det"*

Det er tydeligt, at Ditte har et mere uformelt forhold til det at være lokal og Mølbo, end de andre to informanter. Kaja forholder sig kort og kontant til spørgsmålet, som hun også gjorde i samtalen om at være lokal, mens Kelly åbner for muligheden om at blive lokal med tiden (Jf. Tilhørsforholdet til Klitmøller). En Mølbo vil Kelly ikke ende med at betegne sig selv som, da hun mener, at nogen muligvis vil blive kede af det. Vi tolker heraf, at Kelly lægger så stor betydning i at være Mølbo, at hun forbinder en risiko med at bruge betegnelsen, da hun mener, at lokalbefolkningen vil føle sig frarøvet denne titel. Det tyder på, at tilflyttere ikke kan anvende titlen Mølbo, da dette er forbeholdt dem, som er født i området, og at denne titel tilsyneladende har en særlig og vigtig betydning.

Integrationsgrad

I forbindelse med det overordnede tema, integration, har vi spurgt informanterne om, hvorvidt de føler sig integreret i Klitmøller. I nedenstående svarer Ditte på, om hun føler sig integreret og hvordan det kommer til syne:

Interviewer: *"Føler du at du er integreret her ude i Klitmøller?"* #0:6:27.1#

Ditte: *"ja"* #0:6:29.3#

Interviewer: *"ja hvordan føler du det? hvordan kommer det sådan til kende?"* #0:6:31.9#

Ditte: *"jaa det er måske et, man kommer til at kende mange der bor her i Klitmøller og at kende deres familie og hvad de laver og så kan man snakke med alle, så på den måde"* #0:6:58.6#

Interviewer: *"Så det er den måde at du føler at, når man kender hinanden og så er man integreret simpelthen i et lokalsamfund?"* #0:7:8.7#

Ditte: *"ja også det plus selvfølgelig når man som eksempel hvis der er nogen aktiviteter i Klitmøller som jeg går til banko som de ældre de spiller banko hver måned, så kommer jeg til dem og så går ud og surfer så, hvis der er fester på skolen eller sommerfest så er jeg også som frivillig til at lave mad eller gøre et eller andet, så være en del af Klitmøllers liv det synes jeg også er et godt tegn på integration"* #0:7:54.6#

Ifølge Ditte er hun fuldt ud integreret i Klitmøller og er blevet det ved at lære mennesker og deres liv at kende, samt at deltage i forskellige aktiviteter. Citatet viser, hvorledes Ditte har gjort et aktivt forsøg på at være en del af Klitmøllers liv ved at deltage i mange forskellige arrangementer, og dermed bidrage med hendes tid og vise engagement (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund). Kaja forholdte sig til spørgsmålet om integration på følgende måde:

Interviewer: *"Ja, føler du at du sådan er en del af fællesskabet? At du er integreret her i Klitmøller?" #0:22:52.6#*

Kaja: *"Jeg tror ikke jeg føler at jeg er fuldt ud integreret endnu, og det hænger nok lige så stor, eller i ligeså høj grad sammen med at jeg føler jo ikke at vi har nogen base endnu, altså fordi det har været sådan lidt nå men så bor vi i den her skurvogn og nu annekset og nu venter vi på at flytte ind i huset, så jeg tror når det falder på plads så er der noget, så kommer der noget mere ro over i hvert tilfælde mentalt ro over hvordan tingene skal foregå plus jeg er jo sådan midt i det hele stoppet med mit gamle job og blevet selvstændig og det skal også lige på plads, så jeg tror når de ting er på plads og man har sådan endnu mere overskud til at deltage i nogen ting, for der er mange ting hvor vi har været sådan lidt "nå skal vi deltage i det her eller skal vi deltage i det her (...)det er egentligt bare blevet valgt lidt fra fordi der mentalt ikke lige har været rummelighed eller hvad man nu skal sige" #0:23:51.5#*

Kaja: *"For det er rigtig mange spændende og gode arrangementer, hvor vi bare sådan "ej det tager, det tror jeg ikke lige vi gør" der er blandt andet en side, det er jo så specifikt for Klitmøller selvfølgelig, men der er en side som er en Facebookside som er kun for kvinderne heroppe der laver sociale arrangementer, og der er mange ting hvor jeg er sådan lidt nå det kan jeg ikke lige eller det ved jeg ikke lige om, om det hænger helt sikkert også sammen med det der mentale overskud ikke, når man føler at man er på plads så er det lidt nemmere at sige ja til nogen af alle de der ting" #0:24:28.1#*

Det ses, hvorledes Kaja nævner at deres mangel på fast base, har haft betydning for deres deltagelse i fælles aktiviteter. De er på tidspunktet for interviewet midt i en proces med at bygge eget hus, og bor i mellemtiden i en skurvogn, hvilket betyder, at mange ting endnu ikke er faldet på plads for dem. Efter hendes vurdering findes der mange aktiviteter i Klitmøller, som hun finder spændende

og gerne vil deltage i, hvilket kan paralleliseres med den nævnte værdi engagement (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund), men grundet mangel på mental ro, har de endnu ikke fundet overskud til at deltage i mange ting. Skønt Kaja ikke føler, at hun har deltaget i fælles aktiviteter i landsbyen endnu, har vi dog observeret hende til åbningen af Guesthouse Klitmøller (Bilag 18). Her deltog Kaja aktivt i dialoger, med såvel tilflyttere som lokale. På baggrund af denne observation tolker vi, at Kaja på nuværende tidspunkt allerede, i en vis grad, er integreret i lokalsamfundet. Vi vurderer på baggrund af ovenstående, at Kaja befinder sig i stadiet *den unge voksne*, da hun henviser til, at hendes liv er forholdsvis kaotisk for tiden, og at hun viser interesse i at engagere sig i samhørighed med andre mennesker og relationer (Jf. Udviklingstrin). Skønt Kaja endnu ikke føler sig fuldt integreret, nævner hun flere elementer, som hun ser som betydningsfulde i den forbindelse. I samtalen vurderer vi, at Kaja mener, at social kapital og stedbundne ressourcer har haft en betydning for hendes foreløbige integration:

Kaja: "Jamen det har jo de her fantastisk søde mennesker man møder alle steder (...) og det handler selvfølgelig også om at være integreret i sit eget liv så at sige hvor man sådan er faldet lidt til ro og faldet lidt på plads så jeg vil sige ja menneskene og selvfølgelig skal man kunne lide at bo i de her omgivelser ellers så tror jeg ikke man bliver integreret her (...) så man skal selvfølgelig kunne lide den natur ikke så, men det kan man kan tage ud og surfe, og en af Kims gode veninder bor heroppe og hende har jeg set rigtig meget, taget ud og surfe med og træne med og altså jeg kendte hende også inden det men, det gør jo selvfølgelig at man føler sig mere integreret (...)"
#1:2:16.5#

Ifølge Kaja er det en blanding af forskellige ting, som gør, at hun allerede føler integrationen er påbegyndt og vil fortsætte. Hun nævner således den megen hjælp fra naboerne, som har gjort det nemmere at få overblik over en situation, som de selv havde problemer med at overskue (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund). Kaja nævner også at naturen og muligheden for at surfe, har haft

betydning for hendes integration. I dette tilfælde drejer det sig om en blanding af social kapital i forskellige former, og de stedbundne ressourcer som Klitmøller er kendt for (Jf. Litteraturreview). Vi tolker, at Kaja giver udtryk for social kapital i forskellige former, da hun omtaler både naboer og venner, hvilket er to forskellige typer af netværk (Jf. Social kapital). Ganske som Kaja, mente Kelly heller ikke, at hun er fuldt ud integreret endnu:

Interviewer 16.50: "Når men i forbindelse med lokalsamfund føler du så at du er integreret nu i det her lokalsamfund i Klitmøller?"

Kelly 16.56: "Nej det gør jeg ikke (...) det er der sikkert nogen der vil sige at det er vi da i højeste grad altså eller så meget så meget som man nu kan nå at overhovedet være på 11 måneder"

Kelly mener ikke, at hun integreret i Klitmøller endnu, hvortil andre borgere muligvis vil opfatte familien som integreret. Hun nævner hertil tiden som en faktor, som vi vurderer er essentiel for Kellys integrationsproces.

Opsamlende kan vi udlede, at informanterne er forskellige steder i deres integrationsproces. Med undtagelse af Ditte føler de resterende to informanter sig ikke integreret endnu. Med rimelighed skal det dog herunder nævnes, at Ditte har været bosat i Klitmøller siden 2011, hvorimod Kaja og Kelly først er ankommet i 2016 (Jf. Præsentation af informanter). Som tidligere i analysen ses det, at engagement og sociale relationer viser sig som værdier, da både Ditte og Kaja nævner disse som værende betydningsfulde (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund og Tilhørsforholdet til Klitmøller). Ditte udtaler således, at det er vigtigt at lære befolkningen at kende, og Kaja nævner også fælles aktiviteter som en vigtig del af integrationen.

Foreningslivet i Klitmøller

Følgende afsnit vil tage udgangspunkt i de citater, hvor informanterne fortæller om deres erfaringer med foreninger og betydningen heraf. Hertil har vi både spurgt ind til nuværende medlemskaber og graden af involvering i foreningerne. To af informanterne fra gruppe 2 er medlemmer af foreninger i Klitmøller, og har været aktivt deltagende i den forbindelse (Jf. Præsentation af informanter). Informanterne fortalte om deres overordnede kendskab til foreningslivet i Klitmøller:

Kelly sagde:

Kelly 28.09: "men ellers altså for at være helt ærlig så ved jeg ikke nødvendigvis hvad der findes (...) Ja men jeg ved godt der er en masse og jeg har sikkert også set en liste og fået et venligt brev fra nogen, hey har I ikke lyst til at melde jer ind i det her, men det har jeg glemt igen altså der er mange ting når man kommer et nyt sted hen"

Hvortil Kaja sagde:

Kaja: "(...) foreninger der er her det tror jeg simpelthen er et spørgsmål om viden at jeg ikke, altså jeg har endnu ikke fundet ud af hvad der er muligheder her og hvordan og hvorledes (...) Altså jeg ved der er en spejderforening (griner) (...) jeg synes der er en fodboldklub og sådan noget jeg ved ikke rigtigt og jeg tror også nogen gange at man bliver mere, altså jo mere ens børn bliver integreret i det jo mere går det op for en sådan nå ok der er også det her og det her men hvor mange sådan foreninger og sådan noget her er det ved jeg ikke, jeg ved der er meget for pensionister her, men det er vist også det" #0:43:14.5#

Disse citater viser tydeligt, at begge informanter endnu ikke har overblik over foreninger i området. Kelly mener dog, at hun sikkert har fået en liste eller et brev om indmeldelse af en forening, men det er ikke noget hun har reageret på.

Det lader til, at begge informanter ikke har fået en indføring i landsbyen Klitmøller. Begge informanter giver også udtryk for, at tiden er en faktor for dem, i og med at de begge ikke har været bosat længe i Klitmøller, hvilket Kelly nævner således: *“altså der er mange ting når man kommer et nyt sted hen”*. Vi kan udlede, at foreninger muligvis ikke har højeste prioritet for relativt nye tilflyttere, og at kendskabet til disse er lavt.

Opfordring eller eget initiativ

I interviewet spørger vi videre ind til, hvordan informanterne blev opmærksomme på de forskellige foreninger i Klitmøller. Vi stiller dette spørgsmål, da vi er interesserede i at vide, i hvor stor grad lokalbefolkningen har opfordret tilflytterne til at engagere sig. Ditte sagde hertil:

Ditte: *“ja da jeg flyttede og kendte alle de forskellige mennesker så siger de at vi går til surfing og hvordan finder jeg så ud af” #0:14:43.2#*

(...)

Ditte: *“NASA hvordan var det lige, jeg tror jeg fandt det på Facebook ja, der var nogen Facebook-opslag og så tænkte jeg hvad er det for noget, fordi jeg syntes det var sjovt med NASA (griner) så jeg gik ind på profilen og så nå det er sådan (...) jeg tror et par dage og så betalte jeg medlem” #0:15:36.2#*

Ditte nævner hendes oplevelser med NASA og fortæller, at hun blev opmærksom på foreningen gennem opfordring fra venner og eget intuitiv. Til denne søgning fandt hun det sociale medie Facebook anvendeligt, hvor hun kunne finde de oplysninger hun skulle bruge for at tage en hurtig beslutning om indmeldelse. Kaja fortalte ligeledes om, hvordan hun blev opmærksom på NASA:

Kaja: *“Jamen, ja hvordan gjorde jeg det ... det var vel egentlig bare igennem World Cuppen som vi var oppe og se (P) ja lige ja i starten af min mand og mit forhold tog vi herop mener jeg, og så World Cuppen og deltog lidt og så*

tror jeg bare det var sådan helt almindelig introduktion nå der er det og det i klubhuset og sådan og sådan og World Cuppen var sponsoreret mellem dem og det er dem her der står for det og så viste man ligesom ja ok det er den forening (...) ja det var en af Kims gode venner” #0:48:50.0#

I Kajas tilfælde blev hun opmærksom på NASA gennem opfordring fra venner, som allerede var bekendte med foreningen. Kelly beskriver hendes oplevelser med at finde foreninger i følgende citater:

Interviewer 28.51: ”Det er jo det også med at finde ud af hvordan det fungerer, nu ved vi jo at der findes rigtig mange foreninger herude, men også der er nogle der selv opsøger det og bliver opmærksom på det og så er der nogen der bliver opfordret til det, var for eksempel jamen redningshuset NASA Friends of cold Hawaii er det noget I selv har fundet frem til, eller det nogen som har opsøgt jer og opfordret jer til det fortalt jer om det?”

(...)

Kelly 29.16: ”Ej men det har vi selv fundet frem til surfklubben, fandt vi frem til før vi skulle flytte herover og meldte os faktisk ind inden vi flyttede (...) Friends of cold Hawaii tror jeg først at jeg har hørt om efter vi flyttede herover, og det skal jeg ikke kunne sige det er bare sådan i samtaler tror jeg eller måske jeg har læst det i avisen eller og redningshuset (P) det kan jeg faktisk ikke huske, jo jeg tror jeg havde hørt om de der suppeaftner allerede inden vi flyttede herover også vi researchede lidt på hvad var der af begivenheder og så noget”

(...)

Kelly 30.01”(...) tror jeg Facebook er i virkeligheden et af de der steder hvor jeg hvor det dukker op foran næsen under næsen på mig og så kom jeg med og så ja”

For Kelly har det været en blanding af personlig research og opfordring, hvorfra hun hovedsageligt selv har opsøgt begivenheder via Facebook. Hun nævner også forskellige samtaler, avisen og Redningshuset som værende involveret i hendes viden om foreninger, men hun finder dog, at Facebook har været det bedste redskab i informationssøgningen. I hendes tilfælde vurderer vi, at opsøgning nærmere end opfordring har været udslagsgivende.

Informanterne oplever, at både opfordring og personligt initiativ har vist vejen ind i foreningslivet. Alle informanter nævner, at de er blevet personligt opfordret til at deltage af andre, hvilket kan sættes i forbindelse med de omtalte værdier sociale relationer og involvering i lokalsamfundet (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund og Integrationsprocessen). Til gengæld skal det også bemærkes, at i både Dittes og Kellys tilfælde har Facebook været et meget hjælpsomt middel til at søge oplysninger. Vi vurderer, at det er bemærkelsesværdig med tanke på, at informanterne forbinder lokalsamfundet med et sted, hvor deltagelse i fælles aktiviteter ønskes, at det ikke hovedsageligt er opfordring fra lokalbefolkningen, som har været i fokus.

Betydningen af foreninger og frivillighed

For at kunne belyse, hvilken rolle frivillighed og foreningsdeltagelse har for integrationen i et lokalsamfund, valgte vi at spørge informanterne direkte om dette aspekt. Ditte svarede som følgende:

Interviewer: "sådan overordnet, har foreningslivet eller det frivillige arbejde har det haft en betydning for din integration her i Klitmøller?"
#0:21:7.4#

Ditte: "ja helt sikkert, ja selvfølgelig det er igen det med at møde andre og komme ud og snakke og ja, det også hjælper mig meget med at lære sproget, så ja det betyder meget" #0:21:26.3#

For Dittes vedkommende har, både deltagelsen i foreningerne og frivilligt arbejde, haft en meget positiv indflydelse på hendes integration, i og med at hun har fået forbindelse til mange mennesker, og derigennem også har fået hjælp til at lære det danske sprog. Det ses, at Ditte endnu engang nævner de sociale relationer, som værende betydningsfulde (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund).

Kaja forholdte sig til spørgsmålet på følgende måde:

Interviewer: "Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvis du nu forestillede dig at du blev medlem af nogen foreninger her i Klitmøller tror du så det ville have en betydning både for dig, og din mand og jeres søn, sådan integration i lokalsamfundet heroppe?" #0:59:40.8#

Kaja: "Ja det tror jeg helt sikkert, jeg tror for eksempel at hvis man blev medlem af NASA så ville man naturligt være, man ville naturligt møde lidt flere mennesker og ja så det tror jeg ville have betydning for familien" #1:0:4.9#

Kaja ser den samme fordel i foreningslivet som Ditte, da hun nævner, at et medlemskab i NASA naturligt ville resultere i en større omgangskreds, hvilket ville have betydning for hele familiens integration. Ganske som Ditte, tillægger hun de relationer, der skabes i en forening en betydning for integrationen.

Kelly sagde om betydningen:

36.03 Interviewer: "Medlemskabet af eksempelvis NASA, har det haft nogen betydning sådan på det personlige plan for dig, og egentlig også for jeres familie sådan samlet?"

36.17 Kelly: "Ja det synes jeg faktisk det har fordi jamen mange forskellige egentlig sådan små konkrete årsager (...) hvis vi skal snakke om altså børnefællesskaber faktisk får mødt hinanden på tværs så er det faktisk også i surfklubben (...) men jeg tror faktisk at det har været med til at og gøre at

vi har landet i Klitmøller og lige som følt os hurtigt hjemme altså (...) de der vi har gået til junior surf med begge børn, og det begyndte vi på allerede en måned efter vi var flyttet her til da gik de i gang, og så var vi dernede hver tirsdag og fandt lynhurtig ud af åh det var noget med noget grill (...) og så finder man sådan ud af undervejs og så de der sådan sommeraftener der har været hvor vi har siddet dernede sammen med folk og spist og hygget, det er det var faktisk meget vigtig del af vores sommer sidste sommer i at sådan at føle at nu var (...) og det nok skulle blive godt alt sammen og tænk at vi kan sidde her allerede nu to måneder efter vi er flyttet, og at den her stemning ved langbordet og solen går ned og man spiser pizzaer ikke det er dejligt så det har faktisk betydet rigtig meget”

Kelly fremhæver, som de andre informanter, sociale relationer på tværs af hinanden til betydningen af foreninger. Ifølge Kelly har de børnefællesskaber, som er blevet skabt gennem surfing betydet, at de har følt sig hjemme i landsbyen meget hurtigt. Hun nævner også, at sommerens måltider sammen med andre folk blev en meget vigtig del af deres integrationsproces. Kelly fortsatte og fortalte:

Kelly 38.51: “(...) og engagere sig på en eller anden måde, det er ikke nødvendigvis at melde sig ind i foreninger, men man er nødt til og så bide hvad skal man sige bide al generthed i sig og så trampe ud i og møde folk og det gør man jo godt i foreninger ikke så når der er nogen tjanser eller altså (P) hvis børnene, hvis andres børn går de samme fritidsaktiviteter som ens egne så skynd jer og meld jer til at være dem der kører dem tilbyd og køre hele banden, og bring dem rundt og stå i dørtrinet og få kaffe og vær med så på den måde det er at engagere sig, det man skal på en eller anden måde finde de lommer hvor man selv passer ind. Men det er klart at de gir noget når man gerne vil integrere sig som tilflytter for nu at bruge jeres ord altså, så kan man få rigtig meget ud af at give noget det der bare er faren ved det vil jeg sige som tilflytter, det kommer selvfølgelig an på hvem man er vi kommer med børn det er at det er røvhamrende hårdt og flytte så hvis man

ligesom kommer, og det tror jeg nok lidt vi gjorde, vi kom helt klart med en forventning til os selv om at vi skulle eddermame bare vi skulle bare have vagter på surfjoint og vi skulle alt muligt, og vi havde overhovedet ikke tiden vi havde heller ikke psykisk overskud (...) til det altså vi havde huset fuldt af gæster og, der alle sammen nå vi savner jer, det var helt overvældende sidste sommer så man kan sige vores egne ambitioner om ligesom bare sparke dørene ind for at lære en masse mennesker at kende ved at hjælpe til, det kunne vi slet ikke konkurrere altså og så er vi netop også bare blevet meget mere realistiske, og har sagt det er også fint nok så tager det tre år i stedet for et år det er sgu fint eller fem eller altså men det har en betydning er det meget korte svar og det er helt sikkert brug"

Ifølge Kelly har involveringen i frivillighed haft betydning i forbindelse med familiens integration. Hun opfordrer andre til at engagere sig på den måde, som passer bedst ind i deres livsstil og at give noget af sig selv, da hun mener, at man kan få rigtigt meget ud af det som tilflytter. Om det er at køre børnene til forskellige aktiviteter eller tage vagter til surfjoint, spiller ingen rolle. Uanset lærer man en masse mennesker at kende og bliver involveret i lokalsamfundet (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund og Integrationsprocessen), hvilket har stor betydning for integrationen. Her ser det igen, hvorledes det sociale aspekt viser sig som et gennemgående tema i flere afsnit i analysen.

I forbindelse med frivillighed nævnte Kelly en ekstra betragtning om frivilligheden og lokalbefolkningen:

Kelly 21.33: "man skal bevise sit værd over for nogle af de gamle Mølboer i hvert fald (...)"

Interviewer 22.56: "Hvordan beviser man sit værd over for dem?"

Kelly 22.58: "Ja men jeg tror så skulle man lægge noget lige præcis lægge noget frivilligt arbejde et eller andet sted og måske gøre det et andet sted end forventet altså (...)"

Kelly mener, at frivillighed er en vej ind i lokalsamfundet, og samtidigt en måde at blive en del af fællesskabet på. Ifølge Kelly er det vigtigt at yde frivilligt arbejde, hvis man ønsker at være en del af lokalsamfundet, og hun mener det særligt er de gamle Mølboer man skal vise sit værd overfor. Vi tolker, at Kelly tillægger frivilligt arbejde en form for forpligtelse og at man særligt som tilflytter skal bevise, at man ønsker at bidrage til lokalsamfundet.

Samlet set kan vi udlede, at involveringen i Klitmøllers foreningsliv og frivilligt arbejde har haft en ganske stor betydning på informanternes integration, da alle tre nævner, hvorledes det sociale aspekt har været med til at give dem en følelse af tilhørsforhold. Det ses, at sociale relationer og involvering er et gennemgående emne i analysen, i og med at dette nævnes i flere forskellige afsnit (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund og Integrationsprocessen).

Frivillighed

I dette afsnit vil vi analysere på informanternes citater om frivillighed. Af de tre informanter i gruppe 2 har to af disse været involveret i frivilligt arbejde. Citaterne vil omhandle informanternes egen erfaring med frivillighed i Klitmøller. Til dette svarede Ditter:

Ditte: "ja i VM (Hentyder til PWA Wold Cup), og hvad var det, nu kan jeg ikke huske det, det kommer engang imellem ... et eller andet ... ja selvfølgelig er jeg altid med når skolen eller spejder gør noget, så hjælper jeg lidt hvis det er (...) det er engang imellem, som VM det er hvert år og så til sommerfest er jeg også frivillig men også i hverdag som i mit arbejde, for jeg arbejder som tolk men jeg er selv som frivillig og hjælper alle de folk"
#0:16:27.7#

Det viser sig, at Ditte, skønt hun kun er medlem af foreningen NASA, har ydet mange former for frivilligt arbejde i løbet af det seneste år. Det kan udledes, at den frivillighed hun arbejder med, ikke nødvendigvis er betinget af foreninger. Meget af frivilligheden omhandler lokalsamfundet og de arrangementer der foregår, samt spejderne hvor hendes søn er medlem. Ditte nævnte også, at hun ikke har ydet frivilligt arbejde, før hun flyttede til Danmark:

Ditte: "det tror jeg ikke, nej faktisk, det er ikke noget jeg kan huske måske lidt som ... men det er nej faktisk, først her men det er også her (P) det er normalt og det er som, der er mange der vil lave frivilligt arbejde og også med dit foreningsliv det er noget Danmark har fordi Kasakhstan det har vi ikke sådan" #0:22:19.4#

Ditte: "ja det er kulturelt betinget, og frivilligt det er, jeg kan se andre som det frivillige de tager det som, hvad siger man, det tager det alvorligt de arbejder hårdt og de laver så alt er godt, vi har det ikke i vores kultur nej de synes, de synes meget at frivilligt det er, det er ikke noget seriøst, så det er først faktisk i Danmark jeg er begyndt" #0:23:0.5#

Ifølge Ditte er frivilligt arbejde ikke noget, der hverken eksisterer, eller bliver taget alvorligt i Kasakhstan. Hun mener, at hele konceptet er kulturelt betinget og har således ikke begrebet, før hun flyttede til Danmark, hvor hun finder, at frivillighed er en normal del af livet. Ud fra ovenstående citater kan vi udlede, at Ditte er en såkaldt *Trigger volunteer*. Dog er hun ikke over 50 år, men hun har ikke haft erfaring med frivilligt arbejde før i hendes liv. Til gengæld har hun oplevet en personlig begivenhed, ved at flytte til Danmark, hvilket resulterede i, at hun blev opfordret til at melde sig som frivillig (Jf. Kategorier af frivillige).

Til forskel fra Ditte mener Kaja som udgangspunkt ikke, at hun har ydet frivilligt arbejde inden for det seneste år: Da vi spørger ind til, hvorfor hun ikke har været frivilligt i Klitmøller, svarede hun følgende:

Kaja. "(...) nej det tror jeg ikke, jeg har haft travlt med at lære at blive mor (griner)" #0:50:20.0#

Kaja nævner ikke, hvorvidt hun har ydet frivilligt arbejde før i tiden, men vi vurderer på baggrund af samtalen, at det kan være noget hun ønsker at bidrage med fremadrettet, når de kommer ordentlig på plads. Ud fra ovenstående citat vurderer vi, at Kaja kan være forbundet med kategorien *serial volunteer*, som tilmelder sig med mellemrum og for forskellige organisationer. Dette vurderer vi grundet, at Kaja på nuværende tidspunkt virker påvirket af sit barn og det temmelige kaotiske livsforløb, som hun har levet i forbindelse med opførsel af deres hus over det sidste år (Jf. Kategorier af frivillige). Kelly beskrev hendes involvering i frivillighed som følgende:

Kelly 30.44: "*Jamen det er jo det nej altså næ jeg har været suppekok jo (P) og så ja så laver jeg jo jeg laver frivilligt arbejde ud på friskolen det skal man, man skal lægge et eller andet men det er ligesom det hedder som vi vil have vi forventer (...) så jeg er med i fundraising udvalget det går skide godt (grin fra begge) der har jeg virkelig gjort noget nytte, i hvert fald fået hentet nogle penge hjem så det det er nok det her i Klitmøller (...)*"

Kellys involvering i frivilligt arbejde spænder fra at være kok ved Suppeklubben i Redningshuset til forskellige former for aktiviteter i friskolen, hvor begge dele er tidsbegrænset og kun lettere tidskrævende. Ud fra vores deltagelse til Suppeklubben fik vi mulighed for at observere Kelly i rollen som suppekok, hvortil vi vurderer, at hun virkede engageret og deltagende i arrangementet (Bilag 3). Vi fortsatte med at spørge Kelly til grunden for, at hun endnu ikke har ydet så meget frivilligt arbejde:

Interviewer 32.35: "*Hvad er grunden til at det ikke sådan, at det ikke rigtig er blevet til noget mere frivillig arbejde herude?*"

Kelly 32.40: *"Det er tid (...) Ja ja altså den er der simpelthen for lidt af i forvejen og der skal være der skal være luft til at ja til at pille tæer"*

Ovenstående citat viser, at det ikke kun er gæster, som har forhindret Kellys involvering i frivilligheden, men at hun også vægter at have fritid, som hun selv råder over. På nuværende tidspunkt har det frivillige arbejde været af tidsbegrænset karakter i forbindelse med hendes børns aktiviteter og været enkeltstående opgaver. Ud fra Kellys udtalelser vurderer vi, at hun kan klassificeres som en *serial volunteer*, da hun med jævne mellemrum yder frivilligt arbejde. Vi tolker dette, da det er muligt, at hun er påvirket af hendes børn, da hun ofte involverer sig i frivillighed, der omhandler dem og deres interesser (Jf. Kategorier af frivillige).

Fra temaet frivillighed kan vi udlede, at to ud af tre informanter bidrager til fælles aktiviteter i Klitmøller. Dette kan muligvis hænge sammen med, at samtlige informanter forbinder deltagelse med at blive integreret i lokalsamfundet (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund og Integrationsprocessen).

Motivationsfaktorer

Som en del af vores problemformulering indgår spørgsmålet om, hvilke motiver som driver informanterne i deres frivillighed. Denne del af analysen vil fokusere på informanternes svar om, hvilke motiver som driver dem i forhold til deres medlemskab i foreninger og deres frivillige indsats i Klitmøller.

I forbindelse med vores interview, spurgte vi direkte ind til motivationen bag informanternes deltagelse i frivillighed og foreningsliv. Til dette spørgsmålet gav Ditte følgende svar:

Ditte: *"for at møde nye mennesker, for at være en del af den der samfundslivet for eksempel meget af det frivillige arbejde jeg tager det handler om Klitmøller for jeg synes det er vigtigt at udvikle byen, så det er min største motivation" #0:18:33.5#*

Ditte: "måske det også handler lidt om at være en del af samfundet, for eksempel det er vigtigt for byen for os der bor her så det er, jeg tager altid det som jeg kan af opgaver fordi det er en hjælp" #0:12:7.5#

Vi vurderer, at motivationen for Ditte består af kategorierne *kammeratskab* og *sagen* (Jf. Motiver for frivillighed). Ditte vil gerne møde nye mennesker og vi vurderer, at hun således er motiveret af kategorien *kammeratskab*, som henviser til relationer mellem individet og andre medlemmer, hvilket har været et gennemgående tema for hende (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund og Integrationsprocessen). Da Ditte henviser til sociale relationer og fællesskab som værende en motiverende faktor for hende, antager vi, at social kapital spiller en stor rolle for hende (Jf. Social kapital). I og med at Ditte er 36 år gammel, tilhører hun livsfasen *den unge voksne*, hvor individet skal lære at skabe nære relationer og forholde sig til andre (Jf. Udviklingstrin). Det er muligt, at Ditte er motiveret af dette, da hun henviser til fællesskab og engagerer sig i samhørighed, samt samarbejde med andre mennesker. Som det ses i ovenstående citater, er det vigtigt for Ditte at være med til at udvikle landsbyen, og vi tolker herunder, at hun er motiveret af *sagen*, hvor alle arbejder mod at overordnede mål (Jf. Motiver for frivillighed). Denne form kan vise tegn på, at det her er ydre motivation, som driver hende, da *sagen* har mere instrumentel værdi snarere end interesse, men stadig indeholder en vis grad af selvstyre. Herunder antager vi, at der er tale om *regulering gennem identifikation*, da det tyder på, at Ditte identificerer sig med den personlige betydning af at udvikle landsbyen (Jf. Ydre motivation). Hun nævner endvidere, at denne udvikling er væsentlig for alle i Klitmøller, og at dette også er en af grundene til hun yder frivilligt arbejde. Dette vurderer vi er et udtryk for motivationen *værdier*, hvor medmenneskelighed og medfølelse driver individet (Jf. Motiver for frivillighed). Ditte nævner to gange udviklingen af landsbyen, hvortil vi tolker, at dette er den stærkeste motivation for hende, hvilket vi sidestiller med det kollektive aspekt i foreninger og frivilligt arbejde (Jf. Litteraturreview). I Kajas tilfælde startede hun med at sætte motivation i forhold til Klitmøller og nævnte, at muligheden for at præge i lokalsamfundet er motiverende for hende:

Kaja: *"altså så hvis du engagerer dig i dit lokalsamfund så arrangerer det sig også i dig ... og man har mulighed for at præge og det er jo en af de fede ting ved og flytte sådan et sted hen her at hvis du har lyst til at starte noget, eller gøre noget eller ændre noget så er dine muligheder, virker det til ret store" #0:22:45.4#*

Her vurderer vi, at Kaja er motiveret af *indflydelse*, i og med at denne form for motivation tillader individet at ændre, forme og udvikle foreningen (Jf. Motiver for frivillighed). Ifølge Kaja kommer denne motivation let til udtryk i Klitmøller, da hun ser landsbyen som et sted, hvor der er forholdsvis nemme muligheder for at præge eller starte noget nyt. Vi tolker, at Kaja henviser til den omtalte værdi gensidigt engagement, som nævnes flere gange i analysen (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund).

Kaja nævnte, at der skal være noget der holder hende fanget, for at hun vil fortsætte sit arbejde eller medlemskab. Hvad der skal fastholde hende hos Dansk Naturfredningsforening, er hun i tvivl om, men giver udtryk for en interesse for sagen i følgende citat:

Kaja: *"Jeg ved ikke for eksempel med Dansk Naturfredningsforening det er jo simpelthen så egoistisk at sige (griner) men jeg vil gerne have naturen og jeg vil selvfølgelig også gerne give noget tilbage men jeg ved ikke rigtigt hvad det er der skal fastholde mig, for jeg ville ikke være typen der vil stå i en eller anden skov med et skilt og råbe "I må ikke fjerne den her skov" altså det jeg ved ikke helt hvordan jeg skal forklare det, men det er jeg måske ikke bare lige typen" #0:46:11.2#*

Kaja: *"Jamen det er lidt, altså det kommer sådan lidt tilbage til det der, måske hvor egoistisk man er eller hvor, altså for eksempel med strandoprydningen det vil jeg jo i princippet, ikke fordi det står sådan højt på min liste, men det vil jeg godt have været med til fordi stranden skal*

selvfølgelig være ren, giver det mig noget særligt, ikke i det store hele (...)

#0:53:38.4#

Kaja demonstrerer her, hvorledes hun har en interesse for at bevare naturen, hvilket er Dansk Naturfredningsforenings overordnede mål, samt at hun gerne ser, at stranden er ren, skønt hun ikke tænker så meget over det. Hun finder hendes udtalelse egoistisk, da det er ikke selve sagen, som driver hende, men muligvis mere hvilken indsats hun har lyst til at ligge, i forhold til at bidrage med tid. Vi tolker, at det er muligt, at Kaja har et ideal om, at man bør gøre noget aktivt, og at hendes omtalte egoisme derfor er et udtryk for dårlig samvittighed.

Vi spørger efterfølgende ind til om der er andre faktorer, og vi nævner eksemplerne læring, socialt samvær, og karriere. Hertil svarede Kaja:

Kaja: "jeg tror, nej der er ikke noget karriere, der er i socialt samvær det kan du få så mange steder, det får du også gennem dine venner og sådan så det vil jeg også sige nej, jeg tror hvis man reflekterer over de situationer man ligesom er i eller har været i så vil man nok altid opleve at man får noget igen ved frivilligt arbejde, men jeg tror motivation og jeg syntes også rigtigt tit at jeg lære et eller andet af det, men jeg tror motivationsfaktor det er at man bliver glad og at andre bliver glade, man er glad over at man har hjulpet andre (...)" #0:56:30.0#

I ovenstående citat ses det, hvorledes Kaja omtaler en gensidig glæde ved at yde frivilligt arbejde. Hun fortæller, hvordan hun bliver glad, når hun har ydet et stykke frivilligt arbejde, og heraf vurderer vi, at der kan være tale om gensidighed i et socialt netværk, hvor Kaja får en modydelse tilbage i form af glæde, overskud og bekræftelse (Jf. Social kapital i Danmark). Kaja nævner også, at hun altid lærer noget, når hun har ydet frivilligt arbejde. Hun udspecificerer ikke, hvilken læring det omhandler, men gennem interviewet fornemmer vi, at hun taler om personlige udvikling og ikke decideret uddannelse, hvilket kan

være et udtryk for motivationsfaktoren *læring*, hvor et fokus er at lære gennem egen udvikling (Jf. Motiver for frivillighed).

Kelly giver, som de andre informanter, også udtryk for forskellige former for motivation. Hun mener, at motivation handler om, hvor ærlig man er omkring det. Hun mener, at det er nemt at sige, at man er motiveret af at hjælpe andre og bidrage til lokalmiljøet og have et godt fællesskab, men at det måske ikke er helt ærligt. Ifølge hende så er det også motiverende alene i sig selv at få anerkendelse, fra andre, når man bidrager med frivilligt arbejde:

Kelly 33.05: "Jamen det er et utrolig godt spørgsmål, fordi det kan man svare mere eller mindre ærligt på, man kan sige at alle de gode ting at det er dejligt at hjælpe andre og bidrage til lokalmiljøet og have et godt fællesskab og alt det der det er rigtigt, men hvis jeg skal være sådan bidende ærlig så det jo også motiverende alene i sig selv den anerkendelse der er fra andre, når man har gjort et godt stykke arbejde, så det som er rart når der er nogen der kigger på en og siger ej hvor er det fedt tak skal du have altså, men det er selvfølgelig også alt det andet"

Kelly giver her udtryk for, at det nok først og fremmest er anerkendelse, der motiverer hende, men at fællesskab og det er bidrage til lokalsamfundet også tæller. Denne anerkendelse kan sidestilles med motivet *identitet* (Jf. Motiver for frivillighed), der indebærer at individet har et ønske om at se sig selv som anerkendt og nyttigt. Ved at yde et frivilligt arbejde har Kelly således mulighed for at opnå denne anerkendelse, og identificere sig som en aktiv medborger i samfundet. Denne type motivationsfaktor vurderer vi som værende en indre motivation, hvor individet udfører en aktivitet for iboende tilfredsstillelse i stedet for eksterne mål (Jf. Indre motivation). Ligesom Ditte, nævner Kelly også fællesskab og lokalsamfundet som en motiverende faktor, hvilket leder os til at tro, at hun ligeledes er motiveret af social kapital (Jf. Social kapital) og *sagen* (Jf. Motiver for frivillighed), da hun har et ønske om at bidrage til begge dele. Her ses det, hvorledes et individ kan være motiveret af både indre og ydre faktorer,

skønt det lader til at den indre motivation betyder mere for Kelly. Senere i samtalen er det dog som om, at Kelly genovervejer hendes svar og kommer med en anden vurdering af hendes motivation:

Interviewer 34.20: *"Hvad vægter du højest anerkendelsen eller fællesskabet og det at give noget til andre?"*

Kelly 34.25: *"Ej men det er fællesskabet selvfølgelig, fordi hvis jeg synes det var sur sur sur røvtur hver gang så holdte jeg alligevel hurtigt op, men altså det er ligesom det er helt klart forventningen om de gode følelser, der gør at jeg gør det altså når jeg melder mig til så tænker jeg ej det er også dejligt når man skal lave maden, og så dagen før så er jeg bare sådan nej (grin fra interviewer og observatør) sig nu nej for helvede altså så altså"*

Kelly giver udtryk for, at hun vægter fællesskabet højere end anerkendelsen, endvidere nævner hun også, at frivillighed ikke altid er motiverende i sig selv. Hun skal ofte overvinde sig selv for at komme ud af døren, og overholde den aftale hun har sagt ja til, hvilket hun udspecificerer i det følgende:

Kelly 33.05: *"(...) men jeg kan sige så meget som hver eneste gang jeg har meldt mig til noget frivilligt så gider jeg ikke, og når jeg så står midt i det så er det sådan det er jo faktisk meget hyggeligt, og når jeg er færdig så siger jeg ej det var faktisk rigtig hyggeligt, men dagen inden der er jeg sur som en citron jeg gider ikke og har fortrudt ikke, så og så det jo så det er jo også anerkendelsen af altså fra andre når man så står midt i det, at man tænker ej okay ej det er dejligt alligevel ikke så vil jeg jo stadig være sur over at jeg havde spildt min tid, men når man står i det så kommer der en eller anden gevinst som er rar"*

Interviewer 34.55: *"Man skal lige overvinde sig?"*

Kelly: 34.56: *"Ja ja så vil man altid jeg vil altid heller sidde i sofaen når det kommer til stykket, og derfor så melder jeg mig nogle gange også til nogle ting så er det det er faktisk også derfor at jeg nogle gange melder mig, selvom jeg godt ved at jeg vil blive sur lige dagen før, fordi ellers så gjorde jeg aldrig noget altså jeg prøver ligesom at stå der og tænke, ja Kelly det er rigtig nok når vi når frem til september så fortryder du det her men nu sætter du det der kryds alligevel fordi man skal også gøre lidt ikke så"*

I ovenstående citater ses det, at Kelly føler, at det er svært at overvinde sig selv til at deltage i frivillighed, men at hun alligevel melder sig til forskellige ting, fordi hun mener at man skal gøre noget. Hvori den omtalte hygge består i, kommer hun ikke nærmere ind på, men under samtalen får vi indtryk af, at det er de sociale relationer det drejer sig om (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund og Integrationsprocessen). Det virker ikke som om, Kelly er motiveret af interesse i opgaven, men nærmere personlig tilfredsstillelse, i form af de gevinster hun kan opnå, hvilket også er en indre motivation. Vi vurderer således, at Kelly her giver udtryk for motivationen *identitet* (Jf. Motiver for frivillighed), da hun omtaler at være aktiv i samfundet som noget vigtigt, på trods af hun ikke altid vil det. Hvad angår det sociale fortæller Kelly mere om dette i nedenstående citat:

Kelly 35.28 *"Ja ja men det gør det jo og det er jo fordi jeg synes det er rigtig vigtigt, altså jeg tror på at det er altså det er en del af fundamentet for vores lokale fællesskab, og det er at vi gør noget sammen gør det frivilligt så og mødes på nogle andre måder"*

Her ses, at Kelly finder det vigtigt for det lokale fællesskab at yde frivilligt arbejde, således at mennesker kan mødes, hvilket vi vurderer er i tråd med motivet *kammeratskab* (Jf. Motiver for frivillighed), da hun omtaler relationer som værende betydningsfulde. Vi kan herunder også trække paralleller til bonding netværk, der har til sinde at forstærke og styrke en eksisterende gruppe (Jf. Bridging og bonding). Tidligere i interviewet fortalte Kelly også, at der er

forskel på, hvordan hendes mand og hende selv, har det med at yde noget til lokalsamfundet:

Kelly: 15.50 (...) "hvor jeg man kan sige jeg render mere rundt og har dårlig samvittighed over at jeg ikke gør noget ikke (...) han føler ikke den samme forpligtelse som jeg gør, altså jeg ser det sådan set som en del af livet, og derfor så skammer jeg mig lidt over jeg ikke kan være helt så meget med som jeg gerne ville"

Kelly mener, at hun har en forpligtelse over for lokalsamfundet og faktisk kan skamme sig, hvis hun ikke føler, at hun deltager nok. Her ses det, hvordan hun giver udtryk for en fornemmelse af forpligtelse over for lokalsamfundet, hvilket hun har nævnt før i analysen (Jf. Frivillighed). Hun giver her udtryk for, at hun kan føle dårlig samvittighed, hvilket kan ses som den ydre motivation *indarbejdet regulering*, hvor handlinger udføres med en følelse af pres, for at undgå skyld (Jf. Ydre motivation). Vi vurderer dette, da hun fortæller om, hvordan hendes uvilje til at medvirke bliver modvirket af hendes samvittighed og følelse af forpligtelse.

Som nævnt i forrige afsnit nævner Kelly også, at der er en form for forventning i forbindelse med frivillighed i Klitmøller. Kelly mener, at frivillighed er vejen ind i lokalsamfundet og at der ligger en forventning i det. Kelly giver således udtryk for at være drevet af ydre motivation, i og med at hun i nedenstående citater udtrykker ønske om at opnå et ydre resultat (Jf. Ydre motivation):

Kelly: 21.33: "man skal bevise sit værd over for nogle af de gamle Mølboer i hvert fald (...)"

(...)

Kelly 22.58: *"Ja men jeg tror så skulle man lægge noget, lige præcis lægge noget frivilligt arbejde et eller andet sted og måske gøre det et andet sted end forventet altså (...)"*

Ovenstående sætninger kan tyde på, at Kelly muligvis er motiveret af *sociale forventninger* (Jf. Motiver for frivillighed), som er tilknyttet de forventninger, individet måske føler fra omverdenen. Hun nævner, at man skal bevise sit værd overfor de gamle Mølboer og gerne gennem frivilligt arbejde, hvilket kan ses som et pres fra omverden om at yde en frivilligt indsats, og vise støtte til lokalsamfundet. Kelly fortsatte med at give udtryk for ydre motivation, da hun fortalte om en metode til at blive integreret og accepteret i lokalsamfundet:

Kelly: 23.34: *"(...) ja det ved jeg sgu ikke altså så skulle man melde sig ind i redningshus foreningen ikke altså for eksempel, det ville være sådan et sted hvis man gjorde det og lavede en ny hjemmeside til dem, eller der ville være et eller andet jeg kunne så tror jeg man ville få nogle point (...) men jeg føler mig ikke forpligtet til det på samme det gør jeg jo, så kan man sige grundlæggende set men jeg kommer ikke til at gøre det af den grund, for jeg synes det er noget pjat det synes jeg ikke at jeg behøver, hvis jeg gjorde det en dag så ved jeg godt at det ville give noget"*

Det ses i ovenstående, hvorledes Kelly ser frivillighed som en aktivitet, til at opnå et mål, hvilket kan være et eksempel på *ekstern regulering* (Jf. Ydre motivation). Hun nævner dog også, at hun ikke har i sinde at benytte denne metode, da hun ikke føler det er den rette fremgangsmåde. Til sidst i interviewet spurgte vi Kelly om tidligere aktiviteter og hendes daværende motivation. Kelly fortalte, at hun tidligere har været spejder og at det var fællesskabet, som var den motiverende faktor dengang:

Interviewer 27.39: *"Hvad motiverede dig til det dengang?"*

Kelly 27.41: *"Jamen det er fællesskabet (...) Ja det helt enormt sjovt og hyggeligt"*

Vi kan udlede, at ydre motivation og motivationsformen *individ* er noget Kelly ikke altid har oplevet at være drevet af. Til gengæld har motivet *kammeratskab* (Jf. Motiver for frivillighed) og sociale strukturer (Jf. Social kapital i Danmark), altid spillet en rolle for Kelly. Citatet viser, at værdien sociale relationer også har forbindelse til motivation, for Kelly (Jf. Forståelsen af et lokalsamfund og Integrationsprocessen).

Opsamling

Ud fra analysen af informanterne i gruppe 2 har vi fundet frem til, hvorledes informanterne italesætter deres livsverden og hvordan den relaterer sig til Klitmøller. Overordnet har vi fundet ud af, at informanterne forbinder lokalsamfundet med en del forskellige værdier, og at disse går igen gennem analysen. Informanterne er meget enige om, hvad som karakteriserer Klitmøller og de forbinder alle værdien tryghed med landsbyen.

Selve processen med at blive modtaget i Klitmøller, har udspillet sig forskelligt for de tre informanter. Skønt der er ligheder mellem Dittes og Kajas oplevelser, har de alligevel forskellige historier at fortælle, men både Ditte og Kaja fortæller historier om et meget åbent samfund. For Kelly stiller processen sig lidt anderledes. Skønt hun også fortæller om en åben modtagelse med mange besøg og gaver, har hun alligevel forbehold, da hun har oplevet konflikter fra de ældre Mølboers side, hvilket har præget hendes oplevelse af landsbyen. Til forskel fra Ditte og Kaja fortæller hun således en historie om et mere lukket samfund. Vi kan dog udlede af informanternes historier, at de hjælpsomme naboer har fremvist brobyggende social kapital ved at være inkluderende og skabe nye netværk.

Der er enighed om, hvad der kendetegner et lokalsamfund, da alle informanter er inde på, at værdierne accept, åbenhed, gensidigt engagement og sociale relationer, har betydning for at være en del af dette. Gennem analysen ses det,

hvorledes informanterne sætter disse værdier i relation til integration, frivillighed og foreningsliv. Vi vurderer, at informanterne er enige om, at aktiv deltagelse i fælles aktiviteter er en vigtig del af at være en del af Klitmøllers liv, og at et sådant engagement leder til accept og succesfuld integration. For især Kelly handler denne involvering om forpligtelse, da hun mener, at aktiv deltagelse er noget der vægtes højt, i forhold til de ældre borgere. Det er betydningsfuldt at *visе sit værd*, støtte udviklingen og bidrage med tid. Ifølge Kelly er deltagelse lig med anerkendelse fra lokalbefolkningen, hvilket vi tolker kan være medvirkende til at påvirke integrationsprocessen i positiv retning. Gennem vores deltagende observation til Suppeklubben så vi, hvorledes at Kellys rolle som suppekok resulterede i anerkendelse fra de andre deltagere, og hvorledes hun viste engagement i lokalsamfundet.

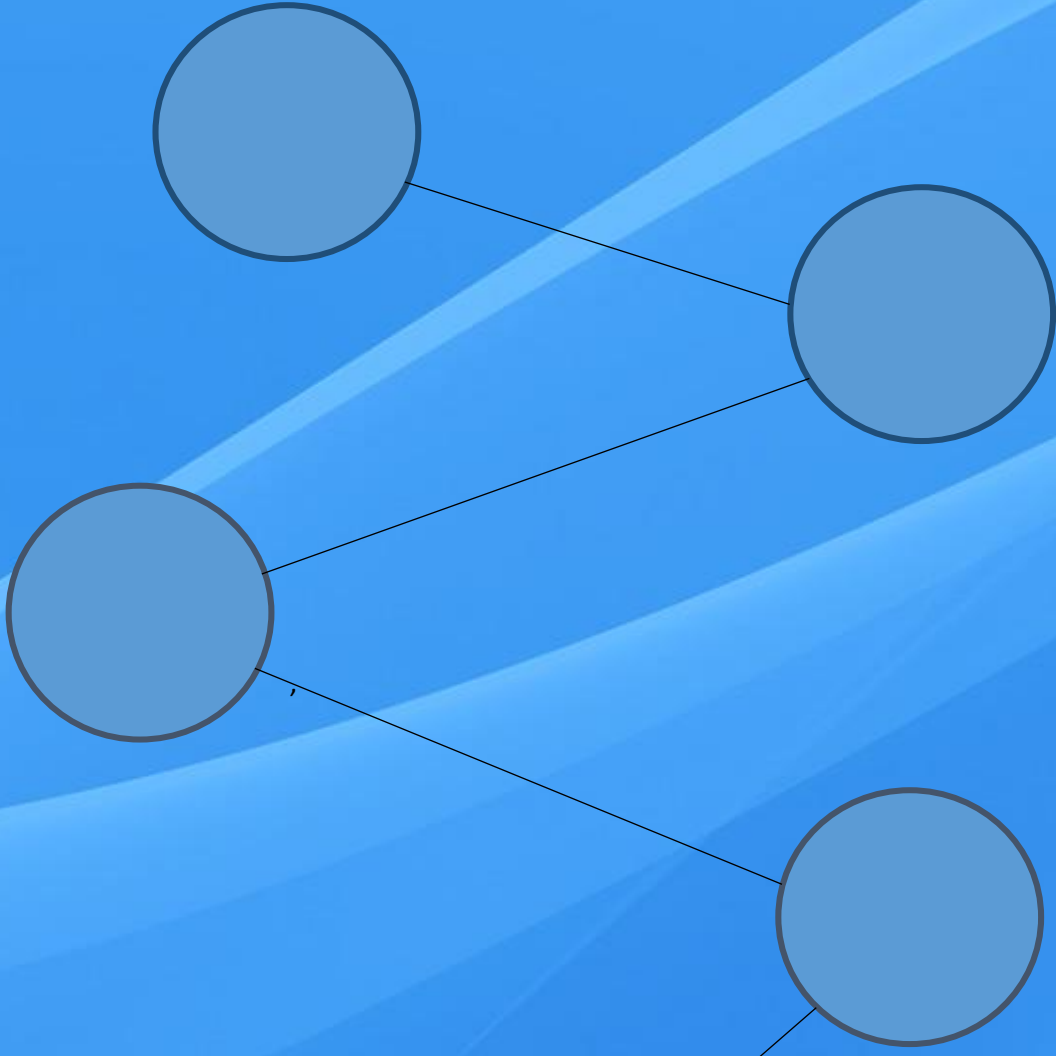
Ud fra vores deltagende observation i Klitmøller har vi også haft mulighed for at observere på, hvorledes frivilligheden kommer til udtryk i praksis andre kontekster. Til Æ'rdningshus' generalforsamling så vi, hvorledes adskillige borgere var mødt op og aktivt deltog i diskussionerne og afstemningerne. Vi kunne her opleve, hvordan det gensidigt engagement mellem Æ'rdningshus og borgerne havde betydning for lokalsamfundet.

Alle informanter er enige om, at både foreningsliv og frivillighed har stor betydning for integrationen, da sociale relationer har betydning for dem alle. Samtlige tre informanter nævner, at de sociale relationer kan opnås gennem deltagelse og engagement i Klitmøllers lokalsamfund. Alle informanter mener, at det er vigtigt at engagere sig for at skabe bånd, og vise involvering i lokalsamfundets værdier. Med hensyn til frivillighed kan vi udlede af informanternes udtalelser, at Ditte er drevet af den kollektive tilgang, hvor imod Kaja og Kelly er præget af den individualistiske.

I analysen bliver det også klart, hvordan titlerne lokal og Mølbo splitter informanterne. Ditte betegner sig velvilligt som både lokal eller Mølbo, hvilket er noget som både Kaja og Kelly modsætter sig. Det lader til, at disse titler betyder

noget særligt og at en tilflytter ikke blot kan identificere sig som lokal eller Mølbo. Titlen som Mølbo er tydeligvis forbundet med noget særligt, og dette skal ikke fratages dem, som er født i området.

Med hensyn til motivationen ses det i analysen, hvordan alle informanter kommer ind på forskellige typer af motivation. Både indre og ydre motivation bliver nævnt, og her italesættes sociale relationer og gensidigt engagement som et gennemgående tema. Overordnet tolker vi, at der kan ses en sammenhæng i informanternes motivation, og nogle af de værdier de sidestiller et lokalsamfund med.

SAMMENFATNING
KONKLUSION

Kapitel 5

Dette kapitel vil være specialets afsluttende kapitel, som vil indeholde et sammenfattende afsnit og specialets konklusion. I det sammenfattende afsnit vil vi sammenholde vores viden fra analysen med forskningen fra vores litteraturreview. Hertil vil undersøge, hvordan vores viden fra speciale enten understøtter eller afviger fra tidligere forskning. Afslutningsvis vil kapitlet indeholde specialets konklusion, hvor vi vil bedst muligt vil besvare vores problemformulering på baggrund af vores empiri.

Sammenfatning

Følgende vil indeholde et diskuterende afsnit, som vil tage udgangspunkt i den viden, vi har fået gennem vores analyse og tidligere forskning, som vi har beskrevet i vores litteraturreview. Med analysen af vores primære interviews har vi fundet frem til en konkret og unik viden om tilflytters oplevelser af integration og frivillighed i Klitmøller, og hvilken motivation som driver dem til at yde frivilligt arbejde. På baggrund af dette har vi opnået specifik viden om frivillighed i en konkret kontekst. Gennem vores litteraturreview blev vi opmærksomme på litteratur som vi fandt relevant for vores undersøgelse. Med udgangspunkt i vores litteraturreview vil vi inddrage dele af den fundne forskning, hvortil vi kort vil opsummere studierne og sætte deres resultater overfor den viden, som vi har fået gennem forundersøgelsen og analyse af primære interviews.

Med hensyn til frivilligheden har vi i litteraturreviewet fokuseret på forskellige tendenser inden for frivillighed. Hertil har vi gennemgået to forskellige typer inden for frivillighed, som er henholdsvis den kollektive og den individualistiske (Jf. Litteraturreview). Den ene af disse typer har vi kunnet identificere i vores analyse, hvor vi i to tilfælde har italesat det kollektive aspekt ved to af informanternes udtalelser. Gennem analysen har vi fremhævet den indre motivation ved begge informantgrupper, hvortil vi mener, at denne form for motivation kan forbindes med den individualistiske frivillige. Dette vurderer vi

på baggrund af, at det gentagende motiv *identitet* omhandler anerkendelse af individet og det at føle sig værdifuld. Vi mener at dette, kan sammenlignes med behov og personlige interesser, hvilket er noget den individualistiske frivillig stræber efter. I forhold til den individualistiske frivillige, kan denne ses i forhold til det senmoderne samfund, hvor Giddens mener, at individet stræber efter refleksion over sin egen identitet. Som mennesker stræber vi efter at reflektere over vores egen selvidentitet, og dette kan eksempelvis gøres gennem frivillighed. Med udgangspunkt i senmoderne samfund diskuterer Ulla Habermann netop dette i hendes bog *En postmoderne helgen? - om motiver til frivillighed*, hvor hun tager stilling til frivillighedens plads i det senmoderne samfund. Med de mange forandringer som forbindes med vores samfund og usikkerheden om, hvordan fremtidens vil se ud, mener Habermann, at individets frihed kan anses som både en trussel og en værdi. Hun stiller her spørgsmål til, hvad som skal forbinde individet med kollektivet og om hvorvidt den postmoderne helgen findes. Hertil mener hun, at på grund af individualiseringen og de mange forandringer, som er forbundet med samfundet, så har individet behov for et tilhørsforhold til værdier og en identitet. Det handler i sidste ende om individet engagement kan komme ud over individualiseringen, og dermed skabe mulig kontakt til kollektivet (Habermann, 2007, s. 284). Vi mener med udgangspunkt i vores undersøgelse, at de fleste af informanterne fra begge grupper formår at række ud over individualiseringen og engagere sig i lokalsamfundet. Med udgangspunkt i ovenstående mener vi, at med tilhørsforholdet og identitet er en sammenhæng med vores egen undersøgelse, da flere af vores informanter, fra begge grupper, er motiveret af indre motivation, i form af socialt samvær og anerkendelse.

I vores litteraturreview beskrev vi med udgangspunkt i rapporten *Udviklingen i frivillighed 2004-2012* (2014), hvordan frivilligheden i storbyerne oplever en fremgang, mens frivilligheden i landdistrikterne gennemgår en tilbagegang. Vi har ikke undersøgt frivillighedens udvikling i Klitmøller, dog har vi fået et indblik i frivilligheden som helhed. Gennem vores deltagelse i foreningslivet i Klitmøller har vi dannet os et billede af frivillighedens rolle i lokalsamfundet. Vi har fået det

indtryk, at der er visse problematikker med frivillighed i Klitmøller, idet NASA og Susanne beretter om udfordringer med rekrutteringen af frivillige (Bilag 19 & 20). Ud fra disse oplysninger, vurderer vi, at det der ikke sker en rotation i de frivillige, og at det eventuelt er de samme borgere som tilmelder sig det frivillige arbejde, i hvert fald ved sommerfesten, som Susanne nævner. Om der er tale om en reel tilbagegang i frivilligheden i Klitmøller kan vi ikke udtale os om, idet vi ikke har indsigt i statistisk data om dette. På baggrund af vores foreningsliste med 24 foreninger og over 900 medlemmer (Bilag 2) vurderer vi dog stadig, at Klitmøller har et rigt foreningsliv, på trods af de nævnte problematikker med rekrutteringen.

Ud over frivilligheden har tidligere forskning om samfundstendenser såsom befolkningsudvikling været at finde i vores litteraturreview. Med udgangspunkt i befolkningsudvikling på landet fik vi gennem litteraturreviewet indblik i Jens Fyhn Lykke Sørensens forskning af dette (2015). Han fremhæver eksempelvis det lokale fællesskab og naturværdier som årsag til flytning, hvortil vi vurderer, at dette kan kobles til vores undersøgelse. Informanterne nævner naturen og fremhæver betydningen af det, dog udtrykker de ikke naturen som en decideret årsag til deres valg med at flytte til Klitmøller. Vi vurderer dog, at naturen har haft en form for indflydelse på informanterne. Med udgangspunkt i det lokale fællesskab udtrykker vores informanter ikke, at det har været udslagsgivende for deres flytningen, men vi mener dog, at dette også har haft en indflydelse på dem. Dette vurderer vi grundet, at informanterne italesætter betydningen af at være en del af lokalsamfundet, hvilket vi vurderer kan sammenlignes med det lokale fællesskab. Sørensen fremhæver yderligere de stedbundne ressourcer i sin forskning, som Fisker også tager stilling til (Jf. litteraturreview). Hvor Sørensen mener, at de stedbundne ressourcer spiller en mindre rolle i forhold til befolkningsudviklingen, mener Fisker at dette er modsat. Fisker tager udgangspunkt i Klitmøllers stedbundne ressourcer, hvor omdrejningspunktet er fritidsklynger og hvordan disse skaber fællesskaber. De stedbundne ressourcer nævnes også i forbindelse med Svendsens forskning (2007), hvortil eksempelvis kystlinjen i Klitmøller fremhæves som unikt for landsbyen.

De stedbundne ressourcer fremstår i Klitmøller som naturen og havet, hvortil vi vurderer, at disse samler borgere i lokalsamfundet. Dette fik vi et indblik i ved at deltage til NASAs generalforsamling, hvor deltagerne til mødet havde en fælles interesse i surfing, hvilket er muligt på grund af de stedbundne ressourcer, vind og hav. Ydermere omtaler mange af vores informanter ligeledes både surfing og naturen som betydningsfulde for dem. Vi vurderer, at Fiskers konklusion om vigtigheden af de stedbundne ressourcer kan sidestilles med Klitmøllers og befolkningsudvikling, dog ved vi ikke om dette er gældende andre steder. Ud over at forholde sig til stedbundne ressourcer beskriver Svendsen også foreningernes rolle i forhold til integration i Klitmøller, hvortil Svendsen fremhæver Lystfiskerforeningen, NASA og Spejderne som platforme for integration (Svendsen, 2007, s.75). Dette er foreninger som vi kan forbinde med vores informanter, da mange af informanterne er medlem af netop de nævnte foreninger. Med henblik på tilflyttere skal disse selv yde en indsats (Svendsen, 2007, s. 76), hvortil vi mener, at denne indsats kan forbindes til integrationen i lokalsamfundet. Dette stemmer overens med udtalelser fra vores informanter, hvor nogle af disse mener, at man selv skal gøre noget for at blive en del et lokalsamfund. Vi kan derfor se en parallel mellem Svendsens udtalelse om tilflyttere og integration i Klitmøller, og vores egen undersøgelse af frivillighedens indflydelse på informanternes integration i landsbyen. Forskellen er, at vi har fokuseret yderligere og konkret på tilflytternes integration i Klitmøller, hvortil Svendsen har beskrevet det ganske kort i sin rapport.

Med fokus på tilflytters integration i lokalsamfund har vi i vores litteraturreview beskrevet om rapporten *Tilflyttere til yderområder: forandring, integration og strategier* (Nørgaard et. al, 2010). Hertil beskrives eksempelvis relationerne og samværet mellem tilflytterne og fastboerne. Vi har gennem vores analyse fundet frem til, at relationen mellem de andre borgere og tilflytterne har en betydning for vores informanter. Eksempelvis har vi fundet frem til, at Mølboerne har en speciel værdi i lokalsamfundet, og at ikke alle og enhver kan bruge denne titel. Vi vurderer at tilflyttere ikke kan anvende titlen Mølbo, hvilket eventuelt kan være med til at påvirke integrationsprocessen og følelsen af tilhørsforhold for nye

borgere. Yderligere fremhævede nogle af vores informanter værdien i at lægge et symbolsk bidrag, i form af tid, i et lokalsamfund, hvortil vi vurderede, at dette kunne være med til at påvirke integrationen i positiv retning. Rapporten (2010) beskriver, at de adspurgte tilflyttere både er blevet inviteret og opfordret til at deltage i lokale aktiviteter og foreninger. Dette stemmer overens med vores undersøgelse, hvor vores informantgrupper både har oplevet opfordring fra de andre borgere og selv har opsøgt foreninger og frivilligt arbejde. Ydermere eftersøger en del af tilflytterne indføring i lokalområdet, idet tilflytter ikke har viden om, hvad lokalsamfundet kan tilbyde. Gennem vores analyse har vi fundet frem til, at nogle af informanterne ikke har viden om, hvilke foreninger som befinder sig i Klitmøller. Indføring i lokalsamfundet vurderer vi, at informanterne har fået i en anden grad gennem modtagelsen fra de andre borgerer i lokalsamfundet, og i analysen har informanterne ikke eftersøgt yderligere indføring i lokalsamfundet. Vi vurderer dog, at viden om Klitmøllers foreninger kan være gavnlige for informanternes viden om lokalsamfundet, som eventuelt kan påvirke deres integration. En af tilflytterne i rapportens undersøgelse (2010) deltager ikke aktivt i foreningernes aktiviteter, som eksempelvis skyldes afvisning fra foreninger og forklaring om forskellighed i det sproglige og kulturen. I vores analyse har informanterne ikke italesat afvisning fra Klitmøllers foreninger, og samtidigt nævner de ikke problematikker med sproget eller kulturen mellem dem og de andre borgere. Vi har derimod fået et indblik i et foreningsliv og lokalsamfund, som har været imødekommende og åbent og hvor forskelligheder bliver accepteret. Med hensyn til kultur og sprogproblemer har vi ikke adspurgt vores informanter om dette, og selvom at de ikke italesætter disse problematikker, kan det dog stadig være tilfældet, idet vi ikke har spurgt dem direkte. Vi vurderer dog ud fra vores deltagelse i feltet, at vi ikke har fået et indblik i kulturelle og sproglige problematikker mellem lokalbefolkningen.

Overordnet har vi fundet mange sammenligningspunkter mellem litteratur og vores egen undersøgelse. Vi vurderer at vores undersøgelse stemmer overens med den forskning vi har valgt at inddrage, i vores litteraturreview. Ud over

sammenligninger har vi også fundet afvigelser, eksempelvis i rapporten fra Nørgaard et. al. I deres rapport tager de udgangspunkt i flere yderkommuner, og vi vurderer, at den større mængde data giver et bredere udsnit af flere tilflytteres integration i et lokalsamfund. Vores undersøgelse fremstår som unik viden om den konkrete kontekst i Klitmøller, hvortil vi vurderer, at afvigelsen skyldes at rapporten tager udgangspunkt i flere forskellige kontekster, hvor nogle af disse kan afvige fra Klitmøller.

Konklusion

I følgende afsnit vil vi konkludere på de resultater, vi har fundet frem til på baggrund af analysen af vores empiri. Nedenstående følger specialets problemformulering:

Hvilken indflydelse har det lokale foreningsliv og frivilligt arbejde for tilflytternes integration i lokalsamfundet i Klitmøller, og hvilken motivation driver disse tilflyttere?

Vi har undersøgt den kontekst informanterne er flyttet til, med henblik på at skabe en større forståelse for lokalsamfundet, og de værdier som er til stede. Forundersøgelsen viser, at der findes et rigt foreningsliv i Klitmøller og analysen viser, at det er værdsat at bidrage til lokalsamfundet, ved at støtte op om fælles aktiviteter og lokale institutioner.

Med henblik på vores sammenfatning har vi kunne udlede, at vores undersøgelse har lighedspunkter med forskning fra vores litteraturreview. Yderligere har vi fundet frem til afvigelser, som vi mener bunder i forskellen mellem vores undersøgelse og bredere landsdækkende undersøgelser. Dette har givet os indsigt i, at vores viden kan placeres i forhold til anden litteratur, og give unik og konkret viden om tilflytteres integration i Klitmøller.

Gruppe 1

På baggrund af vores empiri og efterfølgende analyse har vi opnået viden om informanternes motivation for frivillighed og foreningsdeltagelse i lokalsamfundet Klitmøller. Med henblik på vores analyse af gruppe 1, som består af de ældre informanter, har vi fundet frem til, at en del af dem drives af indre motivation. Dette er baseret på baggrund af deres egen beskrivelse af deres virkelighed, hvortil vi ikke kan være sikre på, at de i en given situation er motiveret af disse. Individet er muligvis ikke fuldt ud bevidst om, hvilke

elementer som motiverer individet. Derfor kan der være forskel på det sagte og den reelle virkelighed. Ud over indre motivation motiveres vores informanter af ydre motivation, eksempelvis Susanne som håndterer sin mands motivation som sin egen. Ud over dette virker eksempelvis også ydre motivation såsom anerkendelse for sit arbejde, som motiverende for Helga. Med udgangspunkt i ydre og indre motivation kan vi ikke forstå disse som enten eller, og derfor kan anerkendelse også være et tegn på indre motivation, som tilfredsstillelse af individets iboende interesse. Med et fokus på anerkendelse stemmer dette overens med Ulla Habermanns motiv *identitet*, som vi har fundet evidens for flere steder i analysen af gruppe 1. Både Ulla og Susanne italesætter dette motiv, hvor det kommer til udtryk som velvære, det at gøre en forskel og anerkendelse for sit foreningsarbejde. Ud over dette motiv kan vi konkludere, at motiverer såsom *karriere, indflydelse, værdier, sagen og kammeratskab* også motiverer informanterne. Ud fra dette kan vi konkludere, at informanterne er motiveret af forskellige aspekter i frivillighed og foreningsdeltagelse, hvortil vi mener dette kan være forbundet med forskellige situationer, som informanterne refererer til.

Ud fra vores analyse har vi fundet frem til, at informanten Ulla befinder sig i fasen *midalder*. Med udgangspunkt i de to andre informanters alder kan vi konkludere, at de befinder sig i selvsamme fase. I forhold til de forskellige kategorier inden for frivillige har vi identificeret Helga som værende *trigger volunteer* og Ulla som værende *serial volunteer*. Susanne er mere komplekst, da hun både kan sidestilles med *serial volunteer* og *constant volunteer*.

Med henblik på integrationsprocessen for informanterne i gruppe 1 har denne været forskellig for den enkelte informant. Med udgangspunkt i informanternes forståelse af et lokalsamfund skal den enkelte borger deltage aktivt og forpligte sig for at vise, at individet er en del af dette. Ulla betegner sig selv som integreret i Klitmøller, og udtaler, at man skal gøre noget aktivt for at opnå dette. Hertil konkluderer vi, at hun har gjort en indsats for at blive integreret i lokalsamfundet. I Susannes tilfælde har aktiv deltagelse haft en betydning for hendes integration, hvilket er blevet bemærket og værdsat af andre, og har

medført anerkendelse af hendes arbejde. Anerkendelsen fremstår ligeledes som en motiverende faktor for hende. Hertil konkluderer vi, at frivilligt arbejde og motivet anerkendelse har haft en indflydelse på Susannes integrationsproces i Klitmøller. Vi konkluderer, at deltagelsen i lokalsamfundet kan have større eller mindre symbolsk kapital for borgerne i Klitmøller, og hvis den enkelte tilflytter støtter og bidrager til lokalsamfundet genereres der en værdi, som eventuelt kan gavne integrationsprocessen.

På baggrund af vores analyse kan vi konkludere, at integrationen for vores informanter tager tid, og integrationsprocessen kan variere mellem individer. Med udgangspunkt i det sociale aspekt i foreninger og frivilligt arbejde italesætter informanterne betydningen af at deltage i foreninger, som medfører et større kendskab til lokalbefolkningen. Vi konkluderer, at deltagelse i foreningslivet kan generere social kapital i form af sociale relationer, hvilket har en indflydelse på informanternes integrationsproces. Alle informanterne mener, at frivillighed og foreningsdeltagelse har en indflydelse på integration i et lokalsamfund. Med henblik på deres egen integration i Klitmøller kan vi konkludere, at foreningsdeltagelse og frivilligt arbejde har haft en positiv indflydelse. Her giver det symbolske bidrag i form af aktiv deltagelse anerkendelse fra medborgerne, som vi kan konkludere har en positiv effekt på integrationsprocessen.

Med henblik på informanternes motivation og frivillighedens indflydelse på integration kan vi konkludere, at disse påvirker hinanden. Foreninger og frivillighed har en indflydelse på integrationen i et lokalsamfund, dog skal individet være motiveret til deltagelse. I gruppe 1 kan vi konkludere, at der er lighedspunkter mellem motivationen og deltagelsen i frivillighed.

Gruppe 2

Informanterne i gruppe 2, som er de yngre informanter, giver udtryk for enslydende værdier og motiver. Samtlige informanter giver udtryk for at være motiveret af *kammeratskab* og *værdier* i større eller mindre grad, da de alle

nævner sociale relationer og glæden ved at bidrage og hjælpe andre. Informanterne forholder sig også til selve *sagen*. Skønt *sagen* omhandler en overordnet idé, som eksempelvis udviklingen af landsbyen, så er det kun Ditte, som arbejder aktivt på dette mål. Vi konkluderer, at der her er tale om ydre motivation, da *sagen* har mere instrumentel værdi snarere end interesse. Motiverne *identitet* og *indflydelse* nævnes også som motivationsfaktorer. Hertil vurderer vi, at fokuset er anerkendelse af individet og muligheden for at præge lokalsamfundet, hvilket vi konkluderer kan være et udtryk på indre motivation.

Ud fra ovenstående konkluderer vi, at informanterne i gruppe 2 er motiveret af både indre og ydre motivation, men at de indre kommer mest til udtryk. Vi bemærker, at informanterne ikke nødvendigvis er bevidste, om hvad der egentlig motiverer dem, da vi kan konkludere, at Kaja og Kelly nævner mange former for motivation, men samtidig modsiger sig selv. Skønt Habermann ikke mener at, *sociale forventninger* er et af de primære motiver indenfor frivillighed, kan vi konkludere, at informanterne henviser til flere gange, da de nævner, hvorledes det er vigtigt at bidrage og vise støtte lokalsamfundet, og at en frivillig indsats bliver bemærket og værdsat.

De sociale relationer vægtes højt af informanterne i gruppe 2, og vi kan gennem analysen se, at dette er et gennemgående tema for dem alle. Samtlige informanter har oplevet, at de hurtigt er blevet inkluderet i forskellige sociale netværk i byen, og de understreger vigtigheden af dette. Vi konkluderer, på baggrund af dette, at forøgelse af social kapital er et betydningsfuldt aspekt for informanterne. Yderligere kan vi konkludere, at de borgere informanterne har været i kontakt med, har fremvist en brobyggende social kapital ved at være inkluderende og skabe netværk på tværs af grupper. Vi kan konkludere at hjælpsomheden fra naboer, har gjort integrationen nemmere og at informanterne har følt sig velkommen.

Med udgangspunkt i analysen kan vi konkludere, at det er den individualistiske tilgang til frivillighed, som hovedsageligt præger informanterne, da to ud af tre har en midlertidigt tilgang til frivillighed. Vi konkluderer dette på baggrund af, at

Kaja og Kelly viser en mere sporadisk tilgang til frivilligt arbejde, mens Ditte medvirker i diverse forskellige aktiviteter. Den sporadiske tilgang kan kobles med kategorien *serial volunteers*, hvor vi i analysen har fundet frem til, at Kaja og Kelly repræsenterer denne kategori. Vi konkluderer på baggrund af analysen, at disse informanter, for nuværende, er påvirket af arbejdsliv og mindre børn. Vi kan udlede, at de alle har mindre børn og fast arbejde, og at dette påvirker dem i deres deltagelse i frivillighed. Ditte skiller sig ud fra gruppen ved at yde meget frivilligt arbejde, men har træk til fælles med kategorien *trigger volunteers*, selvom hun afviger fra denne, ved ikke er være over 50 år. Ud fra hendes udtalelser kan vi konkludere, at denne forskel skyldes hendes baggrund fra Kasakhstan, hvor hun ikke tidligere har kendt til begrebet frivillighed. Dette kan være et eksempel på, hvorledes Hoggs kategorier af frivillige ikke er fyldestgørende.

På baggrund af analysen kan vi konkludere, at alle tre informanterne har et ønske om at bidrage til fællesskabet. Det viser sig også, at informanterne er enige om, at engagement og deltagelse har stor betydning for at være en del af et lokalsamfund, og at dette er vigtigt i forhold til at vise sit tilhørsforhold og støtte. Værdierne gensidigt engagement og sociale relationer er faktorer, som informanterne mener er tilknyttet lokalsamfund, frivillighed og foreningsliv samt deres egen motivation. Kaja og Kelly giver udtryk for dårlig samvittighed i foreningsliv og frivillighed grundet manglende tid og prioritering. Vi konkluderer, at dette kan relateres til de værdier de sidestiller lokalsamfundet med og et ideal om, at man bør gøre noget aktivt. Vi kan således konkludere, at der er enighed om, at det er vigtigt selv at yde en indsats for at blive integreret. Dette stemmer overens med, at alle med undtagelse af Kelly befinder sig under udviklingstrinet *den unge voksne*, hvor det er vigtigt for individet at skabe relationer og bidrage til fællesskabet. Vi kan konkludere, at informanterne i gruppe 2 har lysten til at engagere sig i samhørighed og samarbejde.

Ud fra informanternes udtalelser kan vi konkludere, at de alle er blevet modtaget på bedste vis, men at de har oplevet deres modtagelse forskelligt. I den

forbindelse har vi fået et indblik i Klitmøller som et samfund, der både fremstår som åbent og lukket. Grundet lukketheden har en informant oplevet konflikter med de andre borgere, som vi konkluderer kan være opstået på baggrund af manglende symbolsk bidrag til lokalsamfundet. Netop deltagelse og engagement i lokalsamfundet vurderer informanterne kan bidrage til sociale relationer, hvortil disse relationer kan opnås gennem frivillighed og foreningsdeltagelse. Foreningslivet og frivilligheden mener informanterne, har indflydelse på integrationen i et lokalsamfund, hvortil de sidestiller frivilligt arbejde med opnåelsen af sociale relationer, som vi konkluderer styrker integrationsprocessen.

Opsamling

Overordnet kan vi konkludere, at der er en sammenhæng mellem de værdier informanterne sidestiller lokalsamfundet med og deres tilgang til både frivillighed og foreningsliv. Det er bemærkelsesværdigt at disse værdier ikke er noget, der afspejles synligt i deres om motivation. Herunder er informanterne blandt andet motiveret af *kammeratskab* og *værdier*. Med undtagelse af Ditte, kommer disse motiver ikke til udtryk i deres integrationsproces, da Kaja og Kelly ikke bidrager synligt med frivillighed. Med henblik på informanternes egen integrationsproces vurderer vi, at sociale sammenkomster har haft en indvirkning på informanternes integration. Vi kan konkludere, at frivilligt arbejde har haft en positiv effekt på Dittes integration, hvortil de andre yder minimalt til, at vi kan konkludere dette. Ydermere viser der sig et klart billede af, at der er et tæt sammenhæng mellem frivillighed og foreninger i forhold til integration. Samtlige informanter er enige om at deltagelse i lokalsamfundet, hvad enten det er via foreninger eller frivillighed, værdsættes i Klitmøller, åbner for relationer og bidrager til en positiv integration.

Ud fra ovenstående kan vi konkludere, at der er markante forskelle mellem informantgrupperne. De er begge hovedsageligt motiveret af indre motivation, hvor det er den iboende interesse som er væsentlig for deres frivillige indsats. Informanterne befinder sig i forskellige livsfaser og vi kan konkludere, at dette

muligvis kan have en indflydelse på deres deltagelse i frivillighed. Informanterne i gruppe 1 yder eventuelt mere frivilligt arbejde grundet af, at de befinder sig i en livsfase, hvor de muligvis engagerer sig for at give videre og lære fra sig. Med udgangspunkt i gruppe 2 konkluderer vi, at det her er de sociale relationer, som er fremtrædende og betydningsfulde. Tid har muligvis også indflydelse, da vi kan konkludere, at dette er relevant for begge informantgrupper. Overordnet er der forskelle mellem informantgruppernes deltagelse i Klitmøllers frivillighed og vi konkluderer, at livsfaserne og tidsfaktoren har indflydelse på deres deltagelse i frivillighed og integrationsprocessen i Klitmøller. Vi kan konkludere, at der i informantgrupperne er enighed om, at foreningsliv og frivilligt arbejde har haft indflydelse på deres integration.

Med henblik på gruppe 1 bidrager foreningsdeltagelse og frivilligt arbejde til større kendskab til lokalbefolkningen og sociale relationer, hvilket vi kan konkludere har en indflydelse på informanternes integration. For gruppe 2 forholder denne indflydelse sig lidt anderledes. Informanterne er enige om, at deltagelse i lokalsamfundet har betydning for integrationen. Grundet deres korte tid i Klitmøller har de dog endnu ikke været i stand til at være så aktive, som de udtrykker et ønske om, med undtagelse af Ditte som allerede føler sig fuld ud integreret. Vi kan dog konkludere, at deltagelsen i sociale netværk og fællesarrangementer har bidraget til at lette processen, og skabt en følelse af samhørighed.

Litteraturliste

Udgivelser

Bech-Jørgensen, B. (2005) Indledning: Alfred Schutz og hverdagslivet. I: B. Ulff-Møller, *Alfred Schutz hverdagslivets sociologi - en tekstsamling*. København: Hans Reitzels Forlag. S. 7 - s. 20.

Brinkmann, S., Jacobsen, B. & Tanggaard, L. (2010) Fænomenologi. I: Brinkmann, S. & Jacobsen, B. (red.), *Kvalitative metoder – En grundbog*. København K: Hans Reitzels Forlag. S. 185 - s. 205.

Erikson, E.H. (1971). *Barnet og Samfundet*. (3. Udg.). Hans Reitzels Forlag A/S.

Fisker, J. K. (2016) *Fritidsklynger - Interessebaserede fællesskaber som grundlag for landdistriktsudvikling ?*. Esbjerg: Syddansk Universitet. S. 1- s. 87.

Fridberg, T. & Henriksen, L. S. (2014) *Udviklingen i frivilligt arbejde 2004 – 2012*. København: SFI – Det nationale forskningscenter for velfærd.

Gadamer, H.G. (2007). *Sandhed og metode – grundtræk af en filosofisk hermeneutik* (2. udg) Acadamica.

Giddens, A. (1996) *Modernitet og selvidentitet: selvet og samfundet under sen-moderniteten*. København K: Hans Reitzels forlag.

Habermann, U. (2007). *En postmoderne helgen? - om motiver til frivillighed*. Museum Tusulanum Press.

Habermann, U. Og Ibsen, B. (1997). *Den frivillige sektor i Danmark – 150 års historisk udvikling*. Center for frivilligt arbejde. Kontaktudvalget til det frivillige sociale arbejde.

Hogg, E. (2016). *Constant, serial and trigger volunteers: volunteering across the lifecycle and into older age*. *Voluntary Sector Review*, Volume 7, Number 2, July 2016, pp. 169-190.

Hustinx, L., & Lammertyn, F. (2003). Collective and Reflexive Styles of Volunteering: A Sociological Modernization Perspective. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 14(2), 167–187.

Ibsen, A. B., Pedersen, U.K. (2011) Surfing i Klitmøller: en case på de forandrende diskursive processer i en governance kontekst i Thisted Kommune. Kandidatspeciale. Aalborg: AAU.

Johnsen, R. (2007) *Cold Hawaii: Masterplan 2007*. Klitmøller: North Atlantic Surf Association (NASA).

Johansen, P.H., Chandler, T.H. (2014) *68 landsbyer fem år efter*. CLF Report 30. Esbjerg: SDU.

- Johansen, P.H., Eskildsen, K. (2008) *68 landsbyer i yderområder med befolkningstilvækst i perioden 1997-2007*. Esbjerg: SDU.
- Klausen, K. K.(2001). *Skulle det være noget særligt? Organisation og ledelse i det offentlige*. København K: Børsens forlag.
- Klausen, K. K. Klausen (1995) En historisk rids over den tredje sektors udvikling i Danmark. I K. K. & Selle, P. (Red.), *Frivillig organisering i Norden*. København K: Jurist- og Økonomiforbundets Forlag. S. 35 - s. 48.
- Koschmann, M. A., Isbell, M. G., & Sanders, M. L. (2015). Connecting Nonprofit and Communication Scholarship: A Review of Key Issues and a Meta-Theoretical Framework for Future Research. *Review of Communication*, 15(3), 200–220.
- Kristiansen, S. & Krogstrup (2015) *Deltagende observation*. (2. udg.). København K: Hans Reitzels forlag.
- Kvale, S. (1997) *InterView - En introduktion til det kvalitative forskningsinterview*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Levinsen, K. & Sørensen, J. F. L. (2010) Foreningsengagement i små og store bysamfund. *Politica*. 42(2). 218-235.
- Nørgaard, H., Jensen, J. O., Simon, C. & H.S. Andersen. (2010). *Tilflyttere til yderområder: forandring, integration og strategier*. Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet.
- Pahuus, M. (2011) Hermeneutik. I: Collin, F. & Køppe, S. (2011). *Humanistisk Videnskabsteori*. (2. udg.). DR Multimedie. S. 139-171.
- Pedersen, U. K. & Ibsen, A. B. (2011). *Surfing i Klitmøller - en case på de forandrende diskursive processer i en governance kontekst i Thisted Kommune*. Aalborg: Aalborg Universitet.
- Petersen, C. P. (2015) *Social kapital blandt eleverne på HF Cold Hawaii*. Aalborg: Aalborg Universitet.
- Putnam, R. D. (2001). *Bowling alone: the collapse and revival of American community*. Simon & Schuster.
- Putnam, R. D. (1993) *Making democracy work - Civic traditions in modern Italy*. New Jersey: Princeton University Press.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). *Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions*. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 54–67.
- Salamon, K. L. G. (1992) I grunden er vi alle enige – En ekskursion i skandinavisk foreningsliv. *Antropologi*, 25, s. 105-116.

Schutz, A. (2005). Hverdagslivets sociologi. In B. Ulf-Møller, *Alfred Schutz hverdagslivets sociologi - en tekstsamling*. København: Hans Reitzels Forlag. S. 21 - s. 42.

Svendsen, G.L.H (2007) *Hvorfor klarer nogle udkantssamfund sig bedre end andre? En analyse af udnyttelsen af stedbundne ressourcer i to danske udkantssamfund*. Esbjerg: Syddansk Universitet.

Sørensen, J.F.L. (2015) *Hvilke faktorer påvirker befolkningsudviklingen i lokalområder på landet? Betydningen af stedbundne ressourcer og den befolkningsmæssige trend*. Esbjerg: SDU.

Tanggaard, L. & Brinkmann, S. (2010) Interviewet: Samtalen som forskningsmetode. I: Brinkmann, S. & Jacobsen, B. (red.), *Kvalitative metoder – En grundbog*. København K: Hans Reitzels Forlag. S. 29 - s. 53.

Thomas, G. (2001) *How to do Your Case Study - A guide for students and researchers*. London: SAGE Publications Ltd.

Torpe, L. (2013) *De stærke samfund - Social kapital i Skandinavien*. Frederiksberg C: Frydenlund Academic.

Zahavi, D. (2003) *Fænomenologi*. Frederiksberg C: Roskilde Universitetsforlag.

Ikke akademisk litteratur:

Andersen, H. C. (1992). Den Grimme Ælling. I: *H. C. Andersen eventyr - i udvalg ved Johannes Møllehave*. Viborg: Forlaget Sesam.

Turell, D. (2004) *Udvalgte digte 1973-1993*. København K. Borgen.

Avisartikler

Information <https://www.information.dk/moti/2010/02/surferne-kom-landsbyen> Hentet d. 28.11.2016.

Websites

Web 1: <https://www.information.dk/emne/udkantsdanmark>. Hentet d. 03.02.2017

Web 2: <http://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=udkantdanmark&tab=for>. Hentet d. 12.05.2017

Web 3: Realdania (2012) Klitmøller åbner Det gode ved kysten. <https://realdania.dk/samlet-projektliste/det-gode-liv-ved-kysten/nyheder/mulighedernesland300312> Hentet d.

Web 4: <https://www.dsrf.dk/copencold-hawaii-vi-byder-paa-isa-vm-i-stand-up-paddle-and-paddleboard-2017/>

Web 5 - DR <http://www.dr.dk/nyheder/regionale/midtvest/kongen-af-cold-hawaii-den-raadne-banan-bunder-i-idioters-uvidenhed> . Hentet d. 28. 11.2016.

Web 6: <http://www.coldhawaii.com/om/>

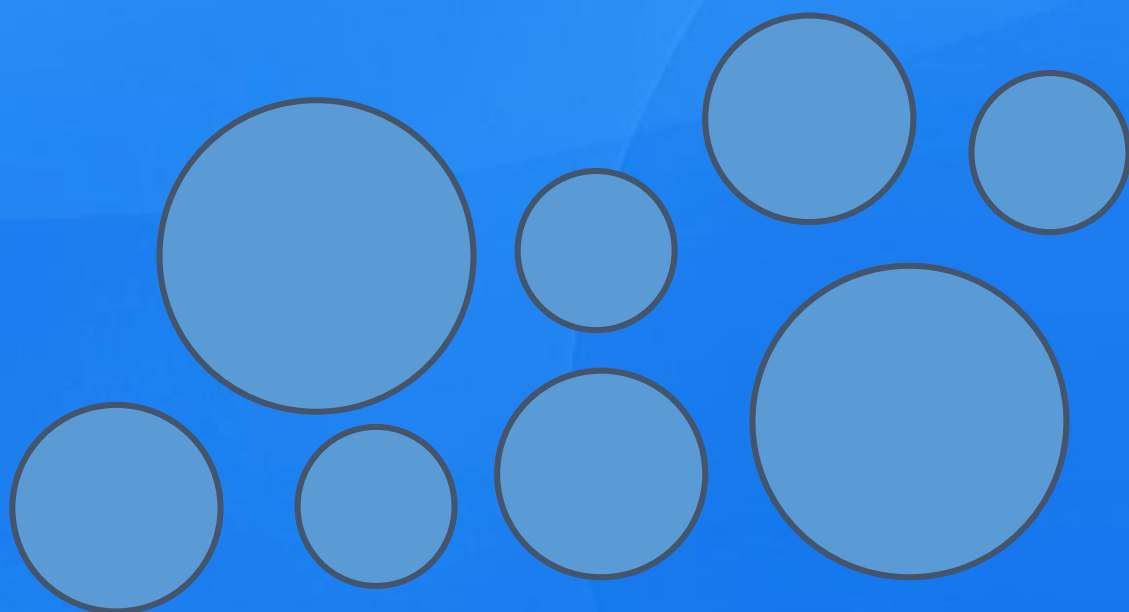
Web 7 - Thy-Mors HF & VUC (2015) HF-Cold Hawaii.
<http://vuctm.dk/uddannelser/2-aarig-hf/hf-cold-hawaii.aspx>

Web 8 - <http://nasa.coldhawaii.eu>

Web 9: <http://støtdelokale.nu/forening/>? Hentet d. 12.05.17

Web 10 - <https://www.kent.ac.uk/sspsr/staff/academic/e-i/hogg-eddy.html>

BILAG

Bilag

Bilag 1 - Danmarks Statistik og Teknisk Forvaltning

Danmarks Statistik

Statistikbanken - data og tal

17/01/17 11.29

Folketal 1. januar efter sogn og tid

	2007
787-9127 Klitmøller	827

17-1-2017 Danmarks Statistik , © www.statistikbanken.dk/KM5

Statistikbanken - data og tal

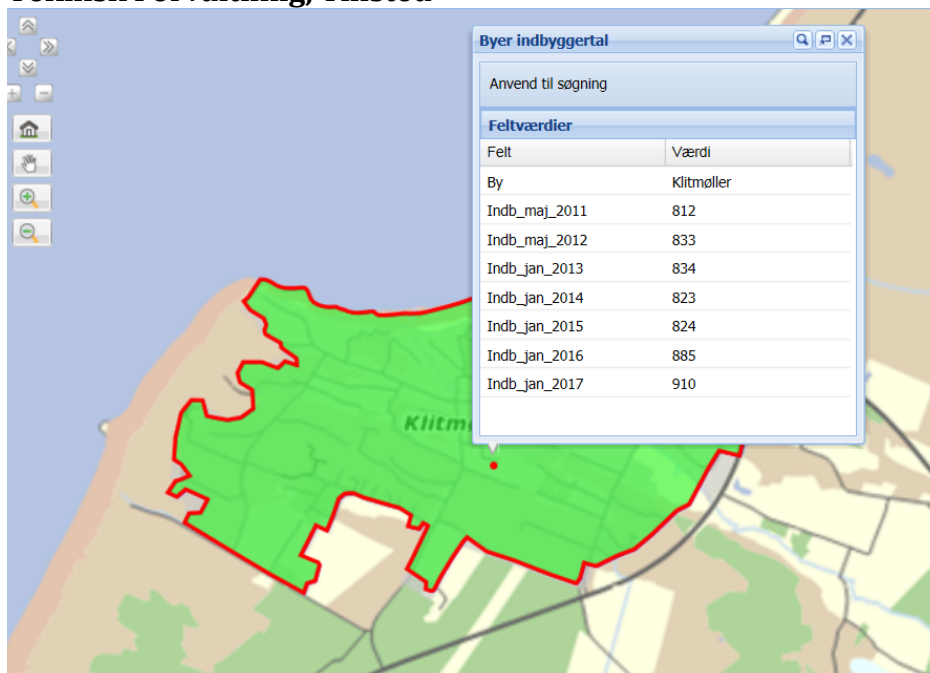
22/05/17 15.18

Folketal 1. januar efter sogn og tid

	2017
787-9127 Klitmøller	943

22-5-2017 Danmarks Statistik , © www.statistikbanken.dk/KM5

Teknisk Forvaltning, Thisted

Bilag 2 - Foreninger i Klitmøller

Følgende liste over foreninger er oprettet i tidsrummet januar til maj 2006, med det at formål, at skildre mængden af foreninger i byen, antal medlemmer og deres formål i lokalsamfundet. Oplysninger om metode til indsamling kan findes i bilag 5.

(Vilkårlig rækkefølge)

Navn	Stiftet	Antal medlemmer / Bestyrelses	Formål	Kontingent
Klitmøller Spejderne	1959	75	Korpsets formål er at udvikle børn og unge til vågne, selvstændige mennesker til efter bedste evne at påtage sig et medmenneskeligt ansvar i det danske samfund og ude i verden.	Forskelligt alt efter gruppe
Biologisk Forening for Nordvestjylland	2004	/5	Har til formål at øge kendskabet til naturen i Nordvestjylland samt udøve naturformidling.	50-210 kr./år
Klitmøller Lystfiskerforening (KLF 66)	1966	275/11	KLF66 har det formål at oplyse om fritidsfiskeri, fiskepleje og Søfartens sikkerhedsregler, samt bevare bygninger og fiskelejet ved Ørhage i sin hidtidige form. KLF66 indgår aktivt i samarbejder med andre foreninger mv. om emner og aktiviteter til gavn	100 kr./år

Frivillighed i Klitmøller

Mette Lutro Christensen & Meghana Kloster Mikkelsen

			for hele Klitmøller.	
De frie pensionister i Klitmøller	2016	162	Foreningens formål er at skabe aktiviteter for medlemmer af "De Frie Pensionister". Som medlemmer, kan optages pensionister, efterlønsmodtagere, 60+ samt førtidspensionister.	150 kr./år
Cold Hawaii Starfish	2007	7 virksomheder	Kontorfællesskab - Vi har en hyggelig hverdag. Vi holder omkostninger nede. Vi holder det enkelt – så vi kan fokusere på vores forretninger.	1.131,- kr./måned
Klitmøller Borger- og Handelsstandsforening	1990	100/7	Klitmøller Borger- og Handelsstandsforening er en forening, der repræsenterer byens borgere udadtil og tager initiativer til at forbedre forholdene og det lokale engagement i byen.	
Klitmøller Ålekistelaug	1800 tallet	42 husstande	Ålekistelaug har bidraget til lokalsamfundet, ved at skænke penge nok til at Klitmøller Kirke kunne bygges.	
Cold Hawaii Water Safety	2014		Sikre surfere og andre sportsudøvere på vand – særligt i mere voldsomt vejr.	
Friends of Cold Hawaii	2012	4 bestyrelse 65 erhverv 350 privat	Friends of Cold Hawaii er en erhvervsdrivende forening, som står	150-5.000 kr./år

			bag den årlige afholdelse af "Cold Hawaii PWA World Cup" og arbejder for at skabe interesse for området.	
Klitmøller Gospelkor	2002	30/5	Korets formål er at tilbyde undervisning i Gospelkorsang og udvikle Gospelmusikken i et lokalt samfund, men henblik på at styrke det lokale engagement i et kreativt og musisk miljø.	
Æ' redningshus	1985	500/9	At etablere et samlingssted for byens borgere. At gøre en aktiv indsats for at fremme turismen i Klitmøller. At opstarte, koordinere aktiviteter og funktioner som: forsamlingshus, filmaftener, studiekredse, klubaktiviteter samt andre former for arrangementer til fælles gavn for byens borgere og turister	75 kr./år
Klitmøller Jagtforening		35		
NASA	1998	265/10	Surfklub der arrangerer 3-4 stævner årligt og har været vært ved bla. DM i Wave og freestyle. Støtter tiltag i området og	200-400 kr./år

			brander naturoplevelser	
Støtteforening for friskolen	2011	350	Giver fysisk sted til forældre, bedsteforældre, gospelkor, styrketræning, de frie pensionisters gymnastik, yoga og HF Cold Hawaii	
CoWork	2013		Cowork Klitmøller er et samlingsrum og en matchmaking Zone, for beboere og beta-beboere i Klitmøller. Rum kan lejes til arbejdsformål.	
Klitmøller idrætsforening – Fodboldklubben	1933	54		
Bellis' Venner				100 kr./år

Foreningerne på nedenstående liste, er ikke nødvendigvis udelukkende placeret i Klitmøller, man har alle forbindelse til landsbyen. Disse foreninger er eksisterende, men det har ikke været muligt for os at finde tilgængelige og fyldestgørende oplysninger på dem.

Klitmøller Fitness	2014
Share - Eco	2016
Thy Mavedanserforening	
Klitmøller Sporlaug	2015
Yoga Klub	
Thisted Flyveklub	1943
Klitmøller Rideklub	2008

Udover de ovenstående foreninger, findes der også en række aktiviteter i området, det har til formål at skabe sammenhold i byen. Et af disse initiativer er

Tour de Klitmøller, hvor formålet er at møde nye mennesker og bygge tilhørsforhold. Et andet tiltag er en månedlig Suppeklub der afholdes i vinterhalvåret, i Æ'redningshus, hvor frivillige laver suppe på skift og hjælpere tilbyder deres assistance, med det formål at skabe sammenhold.

Bilag 3 - Feltnoter Suppeklubben

D. 7. februar 2017

Vi ankommer til arrangementet lidt inden at det starter. Helt præcist en halv time inden, for at vi kan snakke med arrangørerne og se os rundt. Vi kommer ind af døren og bliver mødt af flere frivillige, som går rundt og gør klar til aftenens arrangement. Vi tager vores jakker af og hænger dem i entreen/gangen, som har et stort vindue ud mod havet. Ude i bølgerne kan man ane nogle surfer, som har trodset kulden og hoppet i havet med deres bræt. Vi bevæger os videre ind i det store lokale, hvor spisningen skal foregå. Vi bliver mødt af 8 borde beklædt med hvidt velour dug og dertil 8 glas og 8 skeer fordelt på et enkelt bord. Bordopdækningen er enkel men der er tænkt over tingene. I den ene del af rummet (den del som er vendt mod havet) står et anretterbord, hvor suppen skal serveres om ikke så længe. I det ene hjørne er der et bord med drikkevarer. Drikkevarerne består af vin, øl, sodavand, te og kaffe. Thy er repræsenteret med både en Thy pilsner og en Thy classic fra Thisted bryghus. For enden af rummet mod havet er væggen skiftet ud med et kæmpe vinduesparti, hvor vi kan se vandet og stranden, hvor nogle børn går nede ved vandkanten. Surferne er stadig ude i det kolde vand. Vi snakker med en af de frivillige ved anretterbordet, som fortæller om Suppeklubben. Hun fortæller om tidligere, tilbage til dengang da surferne kom til byen. Hun fortæller, at de overnattede mange steder i byen. I skoven og i forhaven for eksempel. Hun fortæller om at hun gav nogle af surferne mulighed for at holde i sin indkørsel, hvor de måtte tage vand fra vandhanen, men at de skulle være væk, når hun kom hjem. Hendes naboer synes det var underligt, at hun gav dem lov til dette. Hun forklarer, at hun er/var tilflytter, og at naboerne måske ikke synes det var noget man kunne gøre. Meghana snakker lidt videre med hende. Ud fra vinduespartiet fremstår de flotte bølger og det ser blæsende ud. Efterfølgende snakker vi med Bodil, som er formand for Æ'rdningshus. Hun spørger ind til specialet og siger at hun vil præsentere os til forsamlingen, inden at maden bliver præsenteret. Så kan vi jo selv gå rundt at høre dem som kommer. Hun er meget imødekommende og åben, og i hendes formidling af vores deltagelse får hun det til at virke let og almindeligt. De første er allerede kommet. Det er en børnefamilie. En far og mor med deres to børn. De er i god tid. Børnene løber rundt i lokalet. Frem og tilbage. Ved et af bordene har en dame sat sig for at tage imod betaling fra deltagerne. Det er ikke det nærmeste bord til døren, men hun er alligevel noget af det første deltagerne kommer til at se, når de kommer ind i lokalet. Vi beslutter os for at finde et sted at sidde, og vi finder frem til at vi vil sidde nede i den modsatte ende til vinduespartiet, så har vi et godt overblik, når folk kommer ind i rummet. Det er et godt observationspunkt. Vi sætter os overfor hinanden og lægger vores notesblokke på bordet. Der kommer flere og flere deltagere. Mange af dem kommer i par. Mange af dem som kommer i god tid ser ud til at være i alderen 50+. En ældre par kommer ind og forholder sig lidt til sig selv. De skal lige finde sig tilrette i selskabet. To par kommer ind i lokalet og er i et godt humør. De giver hånd til flere af de andre deltagere i lokalet og de går hen til damen, som står for betaling. Mange af deltagerne giver hinanden hånd, og det virker som om, at de ved hvem hinanden er. En del af gæsterne er kommet i god tid. I det med at finde plads ved bordene, så bliver mange af bordene hurtigt fyldt halvt op. Et par går

hen og spørger et bord, hvor de sidder 4 personer, om de andre stole er optaget. De siddende siger, at det er de ikke i med en venlig stemning. Folk sætter sig som de har lyst til. Der fremkommer en opdeling med bordene. De ældre deltagere sidder med hinanden og børnefamilierne sidder til bords med børnefamilierne. Børnefamilierne er også dem, som kommer i sidste øjeblik til arrangementet end de ældre. Der er i alt 4 børnefamilier og en mor med sine to børn og sine forældre. Midt i det hele (inden klokken er 18) er maden ankommet til køkkenet, hvor den skal holdes varm. Suppen er lavet hjemme ved nogen. Vi ved på forhånd, at familien som står for at lave suppe er tilflyttere. Manden har været rundt på bordene med smør og noget der ligner en tynd pesto. Formanden har været rundt til bordene med vandkander. Da hun skal til at sætte det på vores nabobord, hvor deltagerne enten har en øl eller et glas med vin, siger en af mændene ved bordet, at det behøver hun ikke sætte på deres bord – de har nok at drikke. Hele bordet griner. Der er en god stemning. Inden at klokken helt er 18 ankommer en mor med sine to børn og en ældre dame, hvor de hører os om der er plads ved vores bord. Vi siger, at det er der selvfølgelig. Idet næsten alle bordene er fyldt bliver der ringet på klokken, som hænger på væggen henne ved barbordet. Det er formanden som ringer med den. Der bliver stille i lokalet og folk kigger på hende. Hun siger velkommen og giver forskellige informationer. Efter dette præsenterer hun os (hun peger ned på os for at vise, hvor vi sidder), ved at sige at de ikke er alene, men at forsamlingen har besøg af M og M, som skal skrive om, hvorfor det er så vidunderligt at bo i Klitmøller. Folk vender sig om og kigger på os. Vi vinker. Efter dette giver hun ordet til kokken. Vi havde egentligt regnet med at skulle præsentere os selv og fortælle lidt om, hvad vores speciale handler om. Kokken siger goddag og siger at vi skal spise Kartoffel/porresuppe med lidt bacon. Hun forklarer, at det som står ude på bordene er en persille, citron og hvidløgsolie, som kan puttes ovenpå suppen, hvis man har lyst til det. Derudover forklarer hun, at der er bagt brød til suppen. Men dette vil hun ikke præsentere, for det skal bageren selv. En mand med briller stiller sig foran forsamlingen og forklarer, at brødet er lavet med surdej og de har brugt en helt bestemt kornblanding, som de selv har malet. Det er et forsøg, for han vil måske gerne sælge nogle brød på et tidspunkt. Folk klapper efter dette og suppen kommer ind på anretterbordet. Det dufter af bacon. Bordene kommer skiftevis op for at få suppe. Kvinden fra kokkefamilien og en anden kvinde står og øser op til folk. Tallerkenerne tager deltagerne på anretterbordet. Folk er gode til at vente med at tage til det er deres tur. Efter et stykke tid bliver det vores tur til at komme op for at få suppe. Vi stiller os i køen. En af kvinderne med gryderne har ikke en kø, så hun råber, at folk også kan få suppe fra hendes side af bordet. Venlig. Vi går over til hende og får øset os en suppe, hvor vi bagefter tager bacon fra en tallerken ved siden af gryden. Brødet er skåret ud, og vi tager et par skiver med inden vi går ned til vores bord. Vi spiser den gode suppe og kigger os lidt omkring. Moren fra vores bord har taget to madpakker op til sine børn. De spiser derfor rugbrødsmadder og skårne gulerødder. Ud over dette så har moren også hentet suppe til dem, som de kan smage. Endnu en har sat sig ved vores bord. En mand som er forbundet med familien. Muligvis er det bedsteforældrene til børnene. Vi snakker om, hvordan vi kan gribe det bedst an med at interviewe deltagerne. Vi ønsker ikke at forstyrre for meget og vi vil også gerne have at de interviewede kan svare uden at blive forstyrret og påvirket af nogle af de andre

deltagere. Vi beslutter os for, at vil udføre interviews ude i gangen, så folk kan komme til os og vi kan sidde i mere ro. Vi placerer en stol ude i gangen ved siden af en bænk. Vi forhører os med formanden om vi må forstyrre med en besked til forsamlingen. Det siger hun er helt i orden. Meghana ringer med klokken og holder en tale om, hvor vi kommer fra og at vi gerne vil snakke med deltagerne om frivillighed. Hun forklarer, at vi har nogle få spørgsmål og at hun vil sætte sig ud i gangen, så håber at der er nogen som vil komme derud. Til sidst slutter hun at det ikke kommer til at tage lang tid, og at de sagtens kan nå hjem og se Hammerslag. Mange folk i forsamlingen griner. Det, som er sjovt, er at der i aftenens udsendelse af Hammerslag er et hus med fra Klitmøller. Derfor skal mange af deltagerne måske se dette program. Meghana sætter sig ud i gangen, og jeg når lige ned til vores bord og sidder i et minut inden, at en kvinde rejser sig og går ud til Meghana. Stemningen til arrangementet er afslappende. Børn render rundt i lokalet og leger bag ved et forhæng i den ene ende af lokalet. Snakken går ved de forskellige borde og lydniveauet er højt. Mange af deltagerne drikker enten vin eller øl. Imens Meghana er ude i entreen og interviewer deltagerne, falder jeg i snak med deltagerne ved vores bord.

Snak med et ægtepar, som er bosat i Klitmøller

Jeg spørger ind til om det er første gang de er til arrangementet. Det er det ældre ægtepar/bedsteforældrene, som jeg snakker med. De fortæller mig, at de er her hver gang og dette er deres faste bord. Jeg spørger ind til om de er indflyttere og de fortæller, at de altid har boet her. Kvinden forklarer, at hun har været ude i et par år og så er kommet tilbage. De siger, at de har boet her fast siden 1988. Manden arbejder som tømrer og har et tømrerfirma i byen. Kvinden er fodplejer. I forhold til tilflytterne så hører hun mange historier fra pensionister, som kommer ved hende. Pensionisterne kan ikke forstå, hvordan de (tilflytterne) kan aflevere deres børn i en ladcykel ved dagplejen klokken 10. Pensionisterne er jo vant til at det gøres meget tidligere – klokken 7. De (pensionisterne spørger hende) – hvad er det de laver? Kvinden forklarer, at mange af dem som flytter til jo arbejder derhjemme. Hun fortæller om en som er webdesigner. Manden som har den nyåbnet café er oversætter, tidligere ansat på Aalborg Universitet. Kvinden kan ikke forstå, at det kan blive med at gå godt. Det må jo vende på et tidspunkt, mener hun. I forhold til redningshuset forklarer hun, at den nye bestyrelse ikke kun lejer huset ud til andre, for eksempel et brudepar fra Fyn. Dem som lejer huset må ikke tjene på det de holder. Snak om at tilflyttere kommer med ideer – at de ser det på en anden måde. Så sker der nye ting, mener hun. Kvinden spørger ind til vores speciale, min fremtid osv. Uformel samtale. Dog virker det til, at hun måske holder tilbage med at sige for meget om tilflytterne. Hun siger, at dem som flytter til Glyngøre er dem som har fat i det lange – for det er muligvis upcoming. Dem som flytter til Klitmøller følger strømmen, fordi det er populært. De gør jo ligesom de andre I forhold til Simon Kvamm (kendt musiker), som er flyttet til Klitmøller, så synes hun, at han gerne snart må fortælle nogle andre historier om Klitmøller. Simon Kvamm er ofte fremhævet i medierne og i den forbindelse fortæller han om Klitmøller og hvordan det er at bo der. Kvinden har ikke noget imod Kvamm, han er jo også et brand, men han må gerne fortælle nogle andre historier. Manden siger, at der er andre i Klitmøller som også er gode til deres ting. Kvinden fortæller om at

plejehjemmet lukkede sidste år, som gjorde at mange af pensionisterne ikke havde et opholdssted. (fitness, spar).

Snakken falder på Spar – kvinden fortæller at mange handler andre steder.

Kvinden og manden fortæller, at der tidligere har været flere købmænd i Klitmøller.

Kvinden fortæller til sidst, at de ikke har et behov for at vise noget for nogen. De hviler i sig selv. "Vi har nok i os selv".

I mellemtiden har en del af deltagerne forladt arrangementet. De første forlod skuden omkring klokken 19. En del er begyndt at rydde op. Der går højskole i den og vi samler tallerkenerne. Mange hjælper med at rydde op. Bordene bliver hurtigt ryddet. Glas og andet samles på et rullebord. Tidligere på aftenen meddelte Bodil, at de manglede et opvaske team til næste gang d. 7. marts, og der blev hurtigt samlet et team efter, at Bodil havde været henne til nogen for at høre om de ikke ville være med til at vaske op næste gang. Denne aftenens opvaske team har placeret sig i køkkenet. Det hele går meget hurtigt. Klokken er kun 19.30, da Meghana og jeg sidder ude i gangen og snakker om aftenens forløb. En mand, som hjælper til arrangementet spørger Meghana om hun har fået nok interviews. Folk er venlige og hjælpsom med oprydningen. Vi bliver tilbudt en småkage, inden at de bliver pakket væk. Inden at skal til at gå siger Bodil til os, at vi ses vel på et andet tidspunkt. Vi følges ud med en kvinde, som skal hjem og bage fødselsdagskage til sin egen fødselsdag dagen. Det ved de andre godt. Det virker til, at de kender hinanden godt.

Bilag 4 - Bodil

Generelt

	Navn	Alder	Er du tilflytter
	Bodil	65	
Ja			Siden 2008
Nej			

Suppeklubben

		Ja	Nej
Er det første gang du deltager?			x
Hvor mange gange har du deltaget?		Alle gange (Bodil er grundlægger af suppeklubben)	
Har du været kok?		1 gang	
Hvorfor deltager du?	Klubben er oprettet for at få mere brug ud af Redningshuset om vinteren og aktivere de lokale folk. Også for at få tilflyttere med og skabe noget socialt med dem.		

Frivilligt arbejde og foreninger

		Ja	Nej
Er du medlem af en forening?		x	
Hvilken forening?	Redningshuset KL66	NASA PWA medhjælper	
Har du udført frivilligt arbejde?		x	
Hvilket arbejde?	Koordinering med Redningshuset.		

Frivillighed i Klitmøller

Mette Lutro Christensen & Meghana Kloster Mikkelsen

	Praktisk arbejde til KL66 Hawfest.		
Hvor længe?	2 år		
Hvad motiverer dig?	Jeg vil gerne støtte KL66 og hjælpe dem med at finde nye folk gennem mit arbejde for Redningshuset.		

Bilag 5 - Metode til indsamling af foreningsliste

For at skabe størst mulig overblik i vores undersøgelse, har vi søgt at oprette en fyldestgørende liste over foreninger i Klitmøller. Listen er oprettet med det formål, at skildre mængden af foreninger i byen, antal medlemmer og deres formål i lokalsamfundet. Dette afsnit vil klarlægge vores proces, i forbindelse med at søge disse foreninger.

Som udgangspunkt foretog vi en simpelt internetsøgning men ordene *Klitmøller* og *forening*, for at se hvor mange der var registreret online og hvor mange der havde en egentlig hjemmeside med informationer. Vi brugte i den forbindelse søgetjenesterne Google, Krak, klitmoeller.dk, De Gule Sider, foreningshjemmesider samt Eniro, der er et redskab til søgning af virksomhedsinformation. Efter denne søgning kom vi frem til at mange foreninger ikke brugte et online medie, og at vi derfor ikke kunne finde frem til alle af den vej.

Efterfølgende fik vi gennem vores primære interview indsigt i, hvilke foreninger vores informanter var medlem af og på denne måde lykkedes det os at løbende at opdatere listen. Men i forhold til hvad vi hørte fra informanter i forbindelse med foreninger i Klitmøller, måtte vi indse at listen endnu ikke var fyldestgørende.

Som sidste led i søgningen anvendte vi netværksvejen. I forbindelse med vores pilotinterview (Jf. Forskningsinterviewet), fik vi det indtryk at informanten Niels Jørgensens kone var i besiddelse af en del viden om foreninger i byen, og herefter kontaktede vi hende for at bede om assistance til at fuldende listen. Da vi ikke fik svar på denne forespørgsel, forsøgte vi at henvende os til andre informanter, da vi havde det indtryk af nogle var meget involveret i foreningslivet, og derfor kunne have en bred viden om dette. Dette gav ikke mange resultater, hvorefter vi søgte hjælp via Facebook og fik brugbare oplysninger, der gjorde os i stand til at opdatere listen på tilfredsstillende vis.

 Meghana K. Mikkelsen ▶ We ❤️ klitten
11. april · 🌐

Hej alle 😊

Først og fremmest, tak for jeres hjælp som informanter - det er meget værdsat! 😊

Jeg mænger mig lige igen fordi vi godt kunne bruge en smule hjælp mere 😊 Vi er ved at oprette en liste over foreninger i Klitmøller og vi har en fornemmelse af at I måske kender en del? Vi har lavede en foreløbig liste, men vi er sikre på at vi mangler en del. Mon I evt. kunne være behjælpelig med at udfylde hullerne?

Vi skal bruge navn på foreningen, hvornår den er stiftet, antal medlemmer og formål.

Nedenstående er en liste over dem vi har nogenlunde styr på:

Klitmøller spejderne, Biologisk Forening for Nordvestjylland, KLF 66, Cold Hawaii Starfish, Klitmøller Borger- og Handelsstandsforening, Friends of Cold Hawaii og Klitmøller Gospelkor.

Vi har også fundet frem til følgende foreninger, men kan ikke finde de oplysninger vi skal bruge på dem. Måske I kender til 1...2... mange af dem? 😊

Klitmøller Boldklub, Klitmøller Jagtforening, Aktivgruppen Klitrosen, Vandråd Thy, Yoga, Æ´redningshus, Share – Eco, Klitmøller Ålekistelaug, De frie pensionister i Klitmøller og Klitmøller Sporlaug.

Hvis I har flere i ærmet, vil vi selvfølgelig gerne høre om dem 😊

På forhånd tak! ❤️

Mvh

Meghana & Mette

Foreningsoplysningerne er opnået på følgende vis:

Klitmøller Spejderne	Mundtlig og http://www.klitmoller.spejder.dk
Biologisk Forening for Nordvestjylland	http://bfn-nyt.dk
Klitmøller Lystfiskerforening (KLF 66)	Mundtlig og http://www.klf66.dk/klf66/index.php?ho=home

De frie pensionister i Klitmøller	Mundtlig
Cold Hawaii Starfish	http://www.star-fish.dk/page/2/
Klitmøller Borger- og Handelsstandsforening	Mundtlig og http://klitmoller.dk
Klitmøller Ålekistelaug	Mundtlig
Cold Hawaii Water Safety	https://www.proff.dk/firma/cold-hawaii-water-safety/thisted/-/50096364-0/
Friends of Cold Hawaii	Mundtlig og http://www.coldhawaii.com
Klitmøller Gospelkor	http://www.klitmoellergospelkor.dk
Æ´redningshus	Mundtlig og http://redningshus.dk
Klitmøller Jagtforening	Mundtlig
NASA	Mundtlig og http://nasa.coldhawaii.eu
Støtteforening for friskolen	Mundtlig
Klitmøller idrætsforening - Fodboldklubben	Mundtlig
KRK - Klitmøller Rideklub	Mundtlig
CoWork	Mundligt
Tour de Klitmøller	Mundligt

Bilag 6 - Feltnoter - Æ' redningshus generalforsamling

D. 24. februar 2017

Vi ankommer til Æ' redningshus lige inden at mødet skal til at starte. Vi bliver mødt af bestyrelsesmedlem Helga i døren til det store lokale, som skal stå for aftenens møde. Vi hænger vores jakker op i entreen og bevæger os ind i rummet. Vi bliver mødt af et stor fremmøde, som sidder rundt 6 borde og et hovedbord, hvor bestyrelsen skal styre aftenens møde. Vi vælger at sætte os ned i et hjørne, for ikke at drage alt for meget opmærksomhed og for at forsøge at blende ind med tapetet, som dog ikke er muligt. Vi sætter os ned på vores stole, og ikke lang tid efter bliver der ringet med klokken, som indikerer at generalforsamlingen skal til at starte. Efter mødet skal hele forsamlingen spise sammen, hvor de skal have Skipperlabskovs. På mange af bordene har deltagerne drikkevarer, som de har taget oppe fra et bord i den ene ende. Deltagerne har haft valget mellem øl, vand og vin. Deltagerne til generalforsamlingen består af mange ældre borgere fra byen. Det er rundt regnet 50 deltagere med bestyrelsen, som er samlet til generalforsamlingen. Der sidder seks personer oppe ved bestyrelsesbordet, hvor fem af disse personer er medlem af bestyrelsen. Der vælges af bestyrelsen (formanden Bodil meddeler dette til forsamlingen) en dirigent til mødet, som også er det første punkt på dagsordenen. Det er Ole, som de vælger og han rejser sig op. Han sidder yderst ved bestyrelsesbordet og taler højt og tydeligt til forsamlingen. Det første han forklarer er dagsordenen (som han læser højt), hvor han går igennem alle 11 punkter på dagsordenen. Han nævner også at der ikke er indkommet forslag til dagsordenen. Efterfølgende forklarer han, at indkaldelsen til generalforsamlingen er kommet ud i Hanstholm avis 14 dage inden mødet, som er den lovlige varsel for et sådant møde. Ole udnævner to af deltagerne (Erik og Kurt) til at være stemmetællere, som er det andet punkt på dagsordenen. Ordet gives videre til formanden Bodil, som skal komme med sin beretning om året 2016 for Æ' redningshus (3. punkt på dagsordenen). Bodil forklarer, at de har haft et travlt år. De har snakket med en del foreninger. De havde i et møde med Redningshusets venner, hvor der var en god opbakning (mange fremmødte). Bodil fremhæver, at der har været et godt samarbejde mellem bestyrelsen og vennerne. Redningshusets venner har blandt andet været frivilligt med til at hjælpe med rengøring og andre praktiske gøremål i huset. Hun fremhæver endnu engang travlheden i 2016. Hun forklarer, at der er blevet skruet op for redningshusets kommunikation. Æ' redningshus hjemmeside er blevet mere dynamisk, og de er begyndt at poste meget på Facebook. Bodil beskriver, at der foregår meget på Facebook. Bodil går videre og begynder at tale om 2017, og planerne for dette år. Hun forklarer, at der ligger aktivitetsprogrammer ude på bordene, som deltagerne kan kigge i. Mange af deltagerne finder programmerne, tager den op, og kigger i dem. Bodil gennemgår aktiviteterne i programmer. Hun nævner en båltale, hvor de skal finde en person, som kan holde en tale. Hun hentyder til et eller andet, som er sket i det forrige år. Mange af deltagerne griner af dette. I gennemgangen af aktiviteterne overtager bestyrelsesmedlemmet Helga, som står for aktiviteterne, taleturen og hun begynder at tale om Suppeklubben. Klubben har været igang i 2 sæsoner, hele 12 gange, og 600 personer har været med til at deltage i disse arrangementer, fortæller Helga. Der er kommet et nyt tiltag forklarer Helga, som hedder Mølbohistorier. Hun forklarer, at det er gået over alt forventning. Næste omgang

er den 21. marts, hvor der fortælles Mølbohistorier, som er en historisk gennemgang af Klitmøllers historie. Ud over dette så er der lavet en folder om Klitmøllers fiskeimport, som skal sælges i lystfiskerforeningen om sommeren til turister. Det bliver dog ikke færdig denne sæson. Helga fortæller om et tidligere arrangement med Steffen Brandt, som var en succes, med 90 publikummer i redningshuset (der kan være max 120 gæster i redningshuset). Helga fortæller, at der kommer til at være et vælgermøde i oktober, på grund af kommunalvalget i november, og hun har taget kontakt til flere politikere for at få dem til at deltage. Helga kommer ind på befolkningsstigningen i Klitmøller og fortæller at det er gået fra 810 til 900 borgere (fra år 2011 til 2016). Disse tal har hun fra Teknisk forvaltning i Thisted. Niels fra bestyrelsen rejser sig op og fortsætter med at berette på bestyrelsens vegne (stadig samme punkt på dagsordenen) (Alle fra bestyrelsen har stået op, når de har talt til forsamlingen. Niels fortæller om, hvad der er sket i huset.

- Der er blevet malet døre, som ikke er grå men er blå. Grin fra forsamlingen.
- Musik anlægget er kommet i et nyt skab, som er blevet meget bedre end det gamle.
- Vaskemaskinen er dyr i vedligeholdelse.
- Niels forklarer, at de gerne vil have et nøgleskab til lejere, så de kan få et nummer til boksen, og på den måde få lettet overlevering af nøgler. (Grin fra forsamlingen).
- Tjekker hele tiden med dupper på stolene
- Flagstangen står i lod. Grin fra forsamlingen.
- Niels forklarer, at foreningen har forpligtelse til at vedligeholde det indvendige af Æ' redningshus, mens kommunen er forpligtet til at vedligeholde det udvendige.

Anne Mette overtager efterfølgende ordet. Hun sidder også i bestyrelsen. Hun forklarer, at hun er rosinen i pølseenden, og at hun ikke ved, hvad hun skal snakke om. Bodil siger til hende, at hun skal snakke lidt om bestyrelsen. Hun forklarer, at hun stadig er på arbejdsmarkedet, hvortil de andre i bestyrelsen ikke er. Hun siger, at hun kigger ud på forsamlingen og at der er mange, som har været med til at holde Æ' redningshus ved lige. Hun forklarer, at hun er helt forpustet efter beretningen fra formanden Bodil. Bodil siger til hende, at "Du skal sælge det (...) vi skal have lokket folk med i bestyrelsen". Rundt omkring på bordene står der Cold Hawaii vin og mange sidder med øl, mange sidder med en Thy øl. Niels fortæller om bestyrelsesmedlemmerne og om det skifte som der skete sidste år. Han forklarer, at den tidligere formand trak sig. Han taler langsomt, idet han forklarer dette. Kvinden går hen til en tavle og vender den mod forsamlingen. Hun spørger om alle kan se. Nogle siger nej, og hun rykker rundt på den. Hun begynder at skrive det ned, som Niels fortæller. Han forklarer, hvem som sidder i bestyrelsen, navn og post. Derudover forklarer han, hvem som stiller til genvalg (det gør Helga og Niels). Niels forklarer en stigning i leje af redningshuset, og han forklarer, at der er snak om, at der var snak om at anskaffe Swipp. Dog bliver dette ikke til noget. Han forklarer, at han lige præcis i dag så en ny ATM på hjørnet. En kvinde fra forsamlingen siger højt, at hun ikke kan høre

Niels. Det er en kvinde, som sidder ved bordet ved siden af os, og hun har i længere tid indikeret til de andre ved bordet, at hun ikke kan høre Niels. Niels tager en mikrofon på, og spørger om alle kan høre ham. Forsamlingen siger i kor ja. Efter dette går Niels i gang med at berette Æ' redningshus årsregnskab. Vi har valgt ikke at inddrage nogle tal eller andet fra dette punkt (kun i form af den måde det bliver sagt). Dette skyldes ligeledes, at vi fik lov til at deltage i mødet, hvis vi ikke videregav nogle af de økonomiske oplysninger.

Der er et enkelt spørgsmål under årsregnskabet. Dirigenten venter et øjeblik med at tage spørgsmålet. Manden, som stiller spørgsmålet, fortæller at det er første gang at han er med til generalforsamlingen (han har et sjællandsk accent). Han får svar på spørgsmålet fra Niels. En fra forsamlingen snakker uden at have haft hånden op og dirigenten påpeger det, hvortil han siger, at det er typisk formanden for de frie pensionister ikke at række hånden op og bare snakke. Forsamlingen bryder ud i et højt grin. Som det næste skal bestyrelsen vælges. Flere stiller til genvalg og disse bliver genvalgt af forsamlingen. Dette gøres ved at forsamlingen klapper, som virker som om dette ikke er aftalt på forhånd. Det fortsætter gennem alle afstemninger. Bestyrelsen skal have et nyt medlem, og de har været ude at forhøre sig, som dirigenten fortæller i sin tale. Han spørger efter Linda Vognstrup, og hun får ordet. Hun forklarer:

- Flyttede til Klitmøller sidste forår fra Thisted
- Forklarer hvor hun bor i byen. Dirigenten spørger, hvad huset hedder og hun fortæller det. En del fra forsamlingen griner, da de får navnet at vide. (Idet navnet siges fremstår det som om folk ved, hvor det er henne).
- Hun er på efterløn.
- Både hendes mand og hende er nye i Klitmøller og hun synes det kunne være spændende med bestyrelsesarbejde.
- Hun forklarer, at hun er vild med Æ' redningshus.

Hun bliver valgt som nyt bestyrelsesmedlem ved klap fra forsamlingen. Helga og Niels bliver også valgt, genvalgt, ved klap fra forsamlingen. Dirigenten forklarer, at der skal være nogle suppleanter i bestyrelsen. Bestyrelsen har været ude at forhøre sig, siger han. Han spørger, hvor Henrik Førby sidder henne. Henrik rejser sig op og fortæller:

- Han har boet her i par år
- Han bor i sommerhus med sin kone, fordi de fik solgt deres hus, og så flyttede de ind i sommerhuset.
- Han forklarer også, hvorhenne det er han bor
- Han siger at han ved hvor alt er

Den næste, som bliver råbt op af dirigenten, er Per Rasmussen. Han forklarer med en sjællandsk accent (dette er den samme person, som stillede et spørgsmål til årsregnskabet tidligere på mødet):

- Forklarer at han og sin afdøde hustru er kommet i Klitmøller siden 1976
- Han valgte at købe et hus i Klitmøller i 2002
- Han vil gerne ind i bestyrelsen, fordi han ønsker et større netværk i Klitmøller.

- Pers søn og sønnens kæreste bor i Thisted. Sønnen har været påvirket af at være kommet i Klitmøller i gennem årenes løb.
- Da han var på arbejdsmarkedet (pensioneret) var han økonomisk ansvarlig. Forklarer yderligere omfanget af dette.
- Han forklarer, at han i 15 år har haft meget med foreningsliv at gøre.

Dirigenten spørger om, der er andre forslag. Forsamlingen begynder at klappe og dette indikerer, at både Per og Henrik er valgt som suppleanter. Der bliver forklaret, at som i lystfiskerforeninger, så deltager suppleanter til alle møderne, men de kan ikke afgive stemme, hvis der er en afstemning i bestyrelsen. Der vælges revisor, som bliver Margit og en anden, som bliver genvalgt. Niels forklarer, at de ikke er med til dagens møde. Han forklarer yderligere, at en af dem er også revisor i de frie pensionister. Han siger en joke om dette og forsamlingen griner. Sidste punkt på dagsordenen er eventuelt. Der bliver spurgt ud til forsamlingen om der er nogen, som har noget til eventuelt. En kvinde rækker hånden op og spørger om de ikke kan få en husorden i papirform i redningshuset. Hun synes det er uoverskueligt at se den inde på hjemmesiden, fordi at den hele tiden skifter side. Niels siger, at der allerede er en i papirform i redningshuset. Bodil siger, at de nok skal printe en ud og have den i redningshuset, samt have en tilgængelig på hjemmesiden. Dirigenten tager ordet og siger, at han er begejstret for bestyrelsen og også på den måde, som de har valgt at berette om det foregående års arbejde. Han er vild med, at det ikke kun er formandens beretning, men at det er hele bestyrelsens beretning. En mand forklarer, at der gerne måtte være bedre lys i lokalet, som vi sidder i. Han snakker om nogle små lamper, og disse er ikke gode set med perspektiv som fotograf. Niels siger, at han er enig. Formanden siger tak for god ro og orden, og siger at nu skal forsamlingen have mad, Skipperlabskovs. Forsamlingen begynder at snakke. Maden bliver sat på et anretterbord i den ene ende af lokalet. Folk begynder at gå op mod maden. En mand kommer hen og spørger os, hvad vi egentlig lavede til forsamlingen. Meghana forklarer om vores projekt og interesse i at være til denne generalforsamling.

Efter at vi har snakket lidt sammen indbyrdes og faktisk vil til tage hjem bliver vi tilbudt både Skipperlabskovs og drikkevarer til, og vi vælger at takke ja. En kvinde siger til os, at hun håber vi fik det ud af det, som vi havde brug for. Hun snakker om Suppeklubben, som hun også vidste, at vi havde været til. Vi får at vide, at vi kan sætte os ved bestyrelsesbordet. Hun forhøre sig desuden om muligheden for at se noget af vores undersøgelse, da hun mener lokalsamfundet vil være interesseret i hvad vi finder ud af. Vi fortæller hende at vi ikke kan give hende adgang til hele undersøgelse, men at vi er villige til at lave et referat der kan hænges op i Æ' redningshus. Da vi henter maden spørger en mand om vi kommer fra en avis og viser interesse i hvad vi laver til generalforsamlingen, da han ikke genkender os. Vi forklare endnu engang hvorfor vi er der, og han smiler ønske os held og lykke med undersøgelsen. Efter at vi har spist maden, går vi hen og takker for maden samt siger farvel til bestyrelsen, der understreger at vi altid er velkommen.

Dirigenten siger på et tidspunkt i løbet af mødet: "I en by der er så fremadgående. Vi skal snart have hevet bremsen i".

Bilag 7 – Opslag i Klitmøller

Hjælp søges

Vi er 2 studerende der er i gang med at skrive vores speciale på Aalborg Universitet. Som emne har vi valgt at arbejde med Klitmøller og frivillighed – inspireret af min tid som projektkoordinator for Friends of Cold Hawaii, ved PWA World Cup 2016.

I den forbindelse vil vi meget gerne i kontakt med tilflyttere.

Vi arbejder med en årrække det hedder 10 år (2007-2017).

Hvis du/I er flyttet til Klitmøller i den årrække vil vi gerne invitere dig/jer til at deltage i en kort undersøgelse. Har du/I lyst til at være med, så kontakt Meghana og spred gerne rygten - det vil være en kæmpe hjælp! ☺

Knus fra Mette & Meghana
(mkm12@student.aau.dk)

Meghana Mikkelsen
mkm12@student.aau.dk

Meghana Mikkelsen
mkm12@student.aau.dk

Meghana Mikkelsen
mkm12@student.aau.dk

Meghana Mikkelsen
mkm12@student.aau.dk

Meghana Mikkelsen
mkm12@student.aau.dk

Meghana Mikkelsen
mkm12@student.aau.dk

Meghana Mikkelsen
mkm12@student.aau.dk

Meghana Mikkelsen
mkm12@student.aau.dk

Meghana Mikkelsen
mkm12@student.aau.dk

Meghana Mikkelsen
mkm12@student.aau.dk

Bilag 8 - Facebook opslag

D. 18. Januar, 2017

Meghana K. Mikkelsen
18. januar

Hej skønne kvinder i Klitmøller (og omegn) 😊

Jeg og en fælles studerende er i gang med at skrive vores speciale på Aalborg Universitet. Som emne har vi valgt at arbejde med Klitmøller og frivillighed – inspireret af min tid som projektkoordinator for Friends of Cold Hawaii, under PWA World Cup 2016.

I den forbindelse vil vi meget gerne i kontakt med tilflyttere. Vi arbejder med en årrække det hedder 10 år (2007-2017). Jeg henvender mig her i håbet om at I måske kender nogen der har bosat sig i Klitmøller indenfor den årrække og kan give mig navne og evt. kontaktoplysninger, sådan at vi kan henvende os til dem og høre om de vil være med i vores undersøgelse.

Håber I har lyst til at give en pote med – det vil være en kæmpe hjælp! 😊

Knus fra Meghana

 June Hamgren Jensen og 5 andre 26 kommentarer

 Synes godt om Kommenter

Bilag 9 - Interviewguide

Inden at vi starter dette interview vil vi først og fremmest fortælle, at du på hvilket som helst tidspunkt i løbet af interviewet kan trække dig, hvis du ikke ønsker at deltage.

Vi vil spørge om det er i orden, at vi optager interviewet, så vi kan bruge det i specialets videre forløb.

Til gruppe 1: Vi er klar over at der vil komme et par spørgsmål som vi har fået dit svar på tidligere, men vi er nødt til at stille dem igen for at have alt med i den dokumentation vi optager i dag.

Forskningsspørgsmål	Interviewspørgsmål
Vi spørger ind til <i>navn, alder, civilstatus og beskæftigelse</i> for at få nogle af de grundlæggende oplysninger på plads, inden at vi stiller nogle af de mere dybdegående/reflekterende spørgsmål. Dette skal være med til at gøre, at informanten får nogle 'lette' spørgsmål til at starte med, for at gøre informanten mere tryk ved situationen.	Hvad er dit navn? Hvor gammel er du? Hvad er din civilstatus? Har du børn? Hvad er din beskæftigelse?
Vi stiller dette spørgsmål for at få en viden om, hvor lang tid informanten har boet i Klitmøller. Spørgsmålet er et grundlæggende spørgsmål for interviewet, dog ikke et dybdegående spørgsmål.	Hvor længe har du boet i Klitmøller?
Vi ønsker at få en viden om, hvilke faktorer som har været med til at påvirke beslutningen om at flytte til Klitmøller.	Hvorfor valgte du at flytte til Klitmøller? Hvor flyttede du fra?
Vi er både interesseret i at høre om hvorvidt informanten er blevet modtaget af borgerne og hvordan informanten har oplevet at blive modtaget af byens borgere. Vi spørge om dette for at lede op til vores interesse i integration.	Hvordan blev du modtaget af borgerne i Klitmøller? Kan du give eksempler på det?
Vi ønsker viden om informanten føler sig integreret i lokalsamfundet. Ved at spørge ind til dette kan vi forholde os til, hvorvidt informanten selv opfatter sig selv som integreret eller om informanten ser sig som en uden for lokalsamfundet.	Hvad forstår du ved det at være en del af et lokalsamfund? Er der nogle dele, som du vægter mere end andre? Føler du at du er integreret i lokalsamfundet i Klitmøller?

<p>Med dette spørgsmål vil vi gerne have informanten til at italesætte processen med at blive integreret i lokalsamfundet, og få informanten til at reflektere over processen, samt faktorer der har haft betydning.</p>	<p>Hvis ja, var det nemt at blive integreret i lokalsamfundet?</p>
<p>Vi ønsker viden om, hvordan tilflytteren opfatter sig selv.</p>	<p>Anser du dig selv som lokal eller anser du dig selv som tilflytter? Hvis ja til lokal, vil du så betegne dig selv som Mølbo?</p>
<p>Viden om hvad informanten forbinder med at være frivillig, og hvilke kvaliteter som informanten tillægger at være frivillig</p>	<p>Hvad forstår du ved frivilligt arbejde og ved det at være frivillig?</p>
<p>Vi ønsker viden om informantens deltagelse i foreningslivet og have informanten til at italesætte disse foreninger.</p>	<p>Er du på nuværende tidspunkt medlem af nogle foreninger? Hvis ja, hvilke er du medlem af? <i>Hvis nej</i>, har du tidligere været medlem af en forening? - hvis ja, hvad motiverede dig til at være medlem dengang? Hvad er grunden til, at du ikke er medlem af en forening? Hvad er grunden til at du ikke er medlem af en forening i Klitmøller? Er der nogle ting der kunne gøre det mere attraktivt at være medlem af en forening?</p>
<p>Viden om hvorhenne eller af hvem, informanten blev opmærksom på foreningslivet i Klitmøller. Vi er interesseret i at høre om informanten er blevet opfordret til at deltage i foreningslivet, eller selv har været opsøgende.</p>	<p>Hvordan blev du <i>oprindeligt</i> opmærksom på foreningslivet i Klitmøller? <i>Opsøgte du det selv eller blev du opfordret til at deltage af andre?</i></p>
<p>Indsigt i informantens ydelse af frivilligt arbejde samt hvor og hvornår.</p>	<p>Har du indenfor det seneste år ydet frivilligt arbejde? Hvis ja, hvad har det bestået af? hvornår og hvorhenne? Hvor ofte har du ydet frivilligt</p>

	<p>arbejde inden for det sidste år? Hvor længe af gangen har du ydet et frivilligt arbejde - har det været et kortsigtet eller et langsigtet arbejde? (Kort afgrænset eller permanent)</p> <p>Hvis nej, hvad er grunden til du ikke yder frivilligt arbejde?</p>
<p>Viden om hvor der præcist motiverer informanten i forhold til deltagelse i foreningsliv og i frivilligt arbejde, for at få et indblik i om det adskiller sig fra, hvad der generelt motiverer informanten.</p>	<p>Hvad motiverer dig med henblik på foreningsliv og frivilligt arbejde?</p> <p>Værdier, læring, dig selv (selverkendelse), socialt samvær, sociale forventninger, indflydelse i foreningslivet og karriere og CV</p>
<p>Vi stiller dette spørgsmål i forlængelse af interessen i integration sådan at vi kan få en viden om hvilken betydning medlemskabet har haft for informantens livsverden.</p>	<p>Hvad har medlemskabet i foreninger betydet for dig personligt og for din familie?</p>
<p>Viden om der er et tilknytning mellem foreningslivet & frivillighed og informantens integration i Klitmøller.</p>	<p>Har foreningslivet eller frivilligt arbejde haft en betydning for din integration i Klitmøller?</p> <p>Hvis nej, hvad har haft en betydning for din integration i Klitmøller?</p>
<p>Vi stiller dette spørgsmål for at garantere, at informanten kan dele noget, som vi nødvendigvis ikke har stillet spørgsmål til.</p>	<p>Har du eventuelt noget, som du ønsker at spørge os om? Eller er der noget, som du har lyst til at fortælle os, som du synes er relevant?</p>

Til sidst vil vi gøre opmærksom på, at det er muligt at fortroliggøre interviewet, hvis du ønsker dette. Hvis dette er tilfældet vil vi anonymisere dit navn og andre private oplysninger. Ønsker du dette?

Bilag 10 - Lydfiler

Lydfiler

https://www.dropbox.com/sh/jw26u29rdt88smv/AADCqRflpM2eqMdUGB_LYmQ_a?dl=0

Bilag 11-16 – Transskriptioner er vedhæftet separat

Bilag 17 - Feltnoter - Hawfruemesse

D. 9. april 2017

Det er en solrig dag, at redningshuset afholder deres årlige Hawfruemesse. Vi kommer ind i redningshuset entré, hvor vi bliver mødt af en dame, som sidder og tager imod betaling til arrangementet. Vi betaler de 25 kroner, som det koster at komme ind. I entreen bliver vi mødt af en madbod, hvor frivillige kvinder sælger hjemmelavede fiskefrikadeller og søde sager. Der er flere om salget, hvorfra nogen fylder op med mad, nogen er i køkkenet og en står for salget. Vi har hørt fra en informant at disse fiskefrikadeller bliver lavet af frivillige kvinder i byen, op til messen. Ud over madboden er der et amerikansk lotteri, samt en tombola med præmierne udstillet på en bord. Vi går videre ind i det store rum, som vi har været mange gange før i. Rummet er forandret sig til et marked med forskellige boder. Der er blandt andet en bod med hjemmelavede flødebolle, en anden med blomster og delikatesser, en bod med salg af vin, flere boder med smykker osv. Ud over materielle ting så udbydes der også gratis fodmassage, hvor Klitmøllers fodterapeut tilbyder en kort fodmassage på 20 minutter. En anden lokal kvinde tilbyder akupunktur på sin medbragte massageseng. Hun reklamere også for yoga, hvor hun har et hold senere på dagen. Yderligere har hun medbragt smagsprøve af hjemmelavet saft med gulerødder, ingefær og peber. Nederst i lokalet sælger to lokale kvinder tøj, som de har udstillet på to tøjstativer. Ud over dette bliver der ligeledes solgt Tupperware, aloe vera og lokalt naturfarvede stoffer og muleposer. Lokalet er hovedsageligt fyldt med kvinder, og der er kun en mand, som står bag boderne. Gæsterne er også hovedsageligt kvinder – kvinder i alle aldre. Vi beslutter os for at smage nogle af de hjemmelavede fiskefrikadeller, som vi kan se er populære, idet mange sidder og spiser dem. Der er kun et bord, som man kan sidde ved i lokalet og spise. Så det bliver en form for fællesspisning, da de spisende må rykke sig gladeligt sammen for, at der er plads til alle. Vi får to fiskefrikadeller med smørbelagt rugbrød ved siden af. Det er muligt at tage citroner og remoulade til, som er stillet frem på madboden som tag selv bord, og priserne er meget rimelige. Vi er fire personer i det hele, så vi kan ikke sidde sammen ved bordet. Idet jeg Mette kigger efter plads ved bordet mens fiskefrikadellerne bliver købt tilbyder to kvinder deres pladser, for de er alligevel færdig med at spise. Jeg sætter mig ned ved bordet som den første, og to kvinder sidder ved bordenden og snakker. Den ene kvinde, som ser ud til at være i midten/slutningen af trediverne, snakker om København og snakker om nogle sjællandske byer, som hun i stedet kunne være flyttet til. Der går ikke lang tid før, at de forlader bordet. Vi sidder og spiser fiskefrikadellerne. Flere kvinder joiner bordet. En ung kvinde som lytter til vores samtale om fodmassage, som Meghanas far skal have efter vi har spist. Hun spørger ind til om han skal have fodmassage. Meghana snakker kort med hende om underholdningen der bestod af mavedansere, og som vi gik glip af. En mor og hendes to teenagedøtre sætter sig for enden af bordet ud mod markedet. De sidder og deler en flødebolle alle tre. Den ene datter sidder på sin mors skød. Efter at vi har spist går vi rundt til de forskellige boder. Der går nogle enkelte mænd rundt med deres kærester eller koner. De havde måske ikke kommet her selv. Hawfruemesse har markedsført

sig til kvinder og de er også kvinderne, som har valgt at deltage i arrangementet. Stemningen til arrangementet er hyggeligt, rart og afslappet.

Bilag 18 - Feltnoter fra åbning af Guesthouse Klitmøller

Lørdag d. 1. april 2017

Da jeg ankommer til Guesthouse Klitmøller skinner solen og et par folk står udenfor og ryger med en kold øl i hånden. Folkene kigger nysgerrigt på mig og hilser. Der virker meget stille da jeg bevæger mig ad en sti om mod terrassen, men da jeg kommer derover er der mennesker overalt. Det nye byggeri fremstår meget flot og gennemført og på den fælles terrasse findes der en skøn udsigt ud over klitterne. Terrassen rummer også et vildmarksbad og en sauna, og er beliggende mellem værelserne som en form for gårdhave. Jeg kigger mig lidt omkring og hilser kort på en del mennesker, der ikke kender mig men alligevel lige løfter glasset når jeg går forbi. Herefter vælger jeg at gå indenfor og hilse på værten som jeg kender. Der er mange mennesker og snakken går lystigt. Stemningen er varm og imødekommende og alle lader til at være stolte af det nye guesthouse. Efter omkring 5 minutter begynder jeg at se mennesker jeg kender og de henvender sig alle til mig, meget interesseret i hvad jeg laver nu. Da de høre jeg stadig studerer og arbejder med Klitmøller tilbyder de alle at hjælpe hvor de kan, og opfordrer mig til at søge job i forbindelse med det kommende VM.

Jeg kan næsten ikke få fred til at observere fordi en mængde mennesker henvender sig til mig, både kendte og ukendte, og ønsker at høre hvad min forbindelse til Klitmøller er. Jeg ser at to af vores informanter også er kommet til åbningen og hilser på dem. Herefter havner jeg som 3. part i en samtale mellem en af vores informanter og en lokal. Ud fra samtalen kan jeg forstå at den lokale mand allerede er meget gode venner med vores informants mand og at de bruger meget tid sammen. Samtalen mellem dem går lystigt, og vidste man ikke bedre, kunne man sagtens tro at de havde kendt hinanden hele livet. Den lokale tilbyder endda at komme den følgende weekend i arbejdstøj, og hjælpe med at færdiggøre alle småting på huset.

Som jeg står og kigger mig omkring kan jeg se at folk er samlet i små grupper der både består af tilflyttere og lokale, og at grupperne hele tiden skifter. Det giver mig en følelse af samhørighed og ingen klikke dannelse. Der er en meget blandet skare af mennesker. Alle fra surfere til kontorfolk er samlet, men det virker som om at alle mødes på lige fod og har et meget afslappet forhold til hinanden.

Indenfor er der taler og de er meget uformelle. Det virker som om der tales til en familie og alle stemmer i, klapper og griner. Jeg bider mærke i en kvinde der isæt starter klapsalverne og det gør taleren også for han vælger at imødekomme denne kvinde ved at sige: *"Nu kan jeg se at Kathrine står og klapper og hun er et eksempel på Klitmøller i en nøddeskal, for hun gik forbi tidligere i dag og så at vi ikke var færdige endnu, så hun greb konsekvent støvsugeren og gik i gang med at hjælpe"*. Dette starter en stor omgang klapsalver.

Efter taleren får jeg udenfor igen for at nyde udsigten, og her møder jeg Stian fra NASA. Han henvender sig til mig for at høre hvordan det går med specialet og bliver meget flov over at han har glemt at svare på vores forespørgsler. Han kvitterer på den dårlige samvittighed med løfte om, at vi altid er velkommen,

giver mig NASAs kommende program og siger at vi ikke behøver at henvende os først, vi skal bare komme og deltage.

Herefter møder jeg præsidenten og kassereren for Friends of Cold Hawaii og snakker om det kommende VM. Mens vi snakker dupper pressechefen fra København op, der siger *"nu hvor der er møder i næste uge, kunne han lige så godt komme nu og få del i alt det sjove"*. Alle tre tilskynder mig at blive ved med at arbejde med Cold Hawaii, hvilket giver mig en god følelse og gør at jeg føler mig både velkommen og værdsat.

Som timerne går bliver folk mere og mere lystige og jeg ser flere der kommer og går alt efter om de lige har noget at lave. En tidligere frivilligs mand til PWA sender mig programmet for dagen, og jeg opdager at åbningen fortsætter til den lyse morgen med mad og live musik. Det er oplivende at se hvordan der aldrig bliver mennesketomt, da der hele tiden kommer flere og flere til, i takt med at andre går hjem.

Hele dagen er stemningen meget afslappet og alle, uanset om de kender hinanden eller ej, føre samtaler på kryds og tværs. Hvis nogen mangler noget, bliver det straks tilvejebragt af hvem der lige måtte være i nærheden. Da jeg forsøger at køre hjem, bliver jeg stoppet af værten der ønsker at jeg skal blive til festen. Jeg forklarer at jeg ikke har mulighed for at komme hjem senere, da der ikke går offentlig transport, men dette afviser han med at sige *"du har gjort så meget for os under PWA, så det mindste vi kan gøre er da at betale en taxa for dig"*.

Bilag 19 - Feltnoter fra NASAs generalforsamling

D. 22. april 2017

Vi ankommer til Hummerhuset i god tid, for at have mulighed for at kigge nærmere på Hummerhuset inden, at generalforsamlingen starter. Huset er NASAs klubhus i Klitmøller. Der er mulighed for at komme op på bygningen og kigge ud over havet. Samtidigt er det børnevenligt, idet børn og andre barnlige sjæle kan gå gennem et net, som hænger mellem to af afdelingerne i Hummerhuset. Da vi ankommer går nogle turister rundt oven på bygningen. Det er en solrig dag, dog meget blæsende. Vi venter et øjeblik inden, vi beslutter os for at gå inden for i klubhuset. Døren står åben og vi træder inden for i huset. Vi træder ind i et stort fællesområde, hvor der er en stor reol på den ene side af rummet og på en anden væg hænger en masse billeder fra forskellige arrangementer. Vi kigger nærmere på billeder, som pryder væggen. Vi går længere ind i lokalet, og bliver mødt af et par mænd, som sidder ved et af to langborde, som står ved et stort vindue med udsigt ud over havet. Bordene står ved NASAs køkken, som er et åbent samtalekøkken. Vi bliver budt velkommen og sætter os ved det modsatte bord end mændene for at være mere i baggrunden. Mændene snakker om, at kaffemaskinen ikke virker og en af mændene ringer efter hjælp til at fikse maskinen. To mænd som ankommer til forsamlingen snakker sammen om gårsdagens bølger, hvor den ene siger, at han fik "4 2'er", som henviser til surfing. Forenden af det andet bord sidder Stian, som er formand for NASA, med sin computer og forbereder sig til mødets start. Flere personer ankommer til mødet, både mænd og kvinder, og der kommer hele tiden nogle flere, som gerne vil være med. Inden mødets start er der hyggesnak mellem deltagerne. Stian fordeler dagsordenen og papirer om årets økonomi rundt ved det bord, han sidder ved. Der bliver snakket om, at der er et surf stævne i dag i nabobyen Nørre Vorupør. Der er flere deltagere som tilslutter selskabet. Et par, som har været væk i et stykke tid, kommer tilbage til selskabet. De har muligvis været ude at ryge inden, at mødet skulle starte. Der ankommer forsyninger til selskabet. En mand kommer ind med en kasse øl, og der kommer en mere kasse øl, samt forskellige sodavand, som bliver fordelt på bordene. Vi bliver tilbudt noget at drikke, som vi takker ja tak til. Der kommer flere dumpende til mødet og klokken 16.16 bliver mødet sat i gang, 16 minutter forsinket. Stian siger velkommen og forklarer, at der mangler 2-3 personer fra bestyrelsen. Han udnævner Rasmus Johansen som dirigent. Rasmus Johansen har blandt andet været med til at lave masterplanen fra 2007, og laver meget kommunikationsarbejde for Klitmøller og for NASA. Han er iført en trøje fra tøjmærket Klitmøller Collective, som navnet indikerer er tilknyttet Klitmøller. Mærket har en tøjbutik i Klitmøller. Stian begynder at berette om 2016 og hvordan året er gået. Han fortæller, at der har været rigtig mange børn gennem deres hold. Han fortæller også, at pengene er brugt, hvor de har købt meget nyt udstyr til klubhuset. Derudover har klubben haft god indtjening på arrangementerne Surfjoint og World Cup i 2016. Stian forklarer, at det har været et meget godt år med mange aktiviteter. Økonomien bliver gennemgået, og ud fra de papirer som er kommet ud på bordene og med Stians forklaring har der været 172 senior medlemmer og 71 junior standard medlemmer tilknyttet klubben i 2016. Hf Cold Hawaii, som er en hf-linje i Klitmøller med kombinationen af

uddannelse og surfing, har også haft deres studerende tilknyttet klubben. Stian beretter, at klubben har brugt lidt for meget i forhold til deres budget, men at de havde penge fra 2015, som gør at det alligevel går i plus. En af deltagerne spørger ind til om NASA skal betale moms, og hertil siger Stian, at alt er som det skal være. I forhold til økonomien spørger en anden af deltagerne ind til om deres donation til Læger uden grænser ikke skulle have været mere end det, som de endte med at give. Hertil siger Stian, at det er forskelligt, hvor meget de giver. Der er grin fra deltagerne. Stian siger, at hvis der er nogen, som gerne vil være kasserer så må de meget gerne melde sig, men at det er meget arbejde. Hertil siger en af deltager til Stian, at han virkelig sælger den godt. Flere af deltagerne og Stian griner af dette. Stian fortsætter med dagsordenen og forklarer, at der er kommet et indkommet forslag fra en, som vil høre om NASA kan anskaffe padler til surfboards. En mand og en dreng ankommer til selskabet og sætter sig ved det ene bord. Endnu en mand kommer lidt efter klokken 16.30 og tilslutter sig forsamlingen. En kvinde kommenterer det indkomne forslag hvortil at hun siger, at folk selv kan tage padler med. Det bliver vedtaget, at folk selv må tage padler med, idet klubben har mistet en del af dem sidst de købte nogle. Stian spørger forsamlingen om der er andre forslag, selvom at de skulle være indsendt inden mødet. En kvinde siger, at hun har et forslag til klubben. Hun vil høre om det er muligt at lave en café i Æ'redningshus under vm'et, som bliver afholdt i Nørre Voruprør. Hun tager udgangspunkt i den café, som klubben tidligere har haft i redningshuset under World Cuppen. Klokken er en 16.37 og en kvinde tilslutter sig forsamlingen. Kvinden, som er kommet med forslaget, siger, at caféen skal være for de lokale og skal være åben fra klokken 17. Hun vil gerne have, at der sker noget i Klitmøller selvom, at vm'et foregår i nabobyen. En af de mandlige deltager siger, at denne café kan laves i forbindelse med det telt, som NASA skal have til arrangementet i Nørre Voruprør. Kvinden siger, at det har hun ikke lyst til at deltage i, hvis det skal være i Nørre Voruprør. Der snakkes om, at der ikke er noget specielt forhold mellem NASA og surfklubben i Nørre Voruprør. Ud over dette siger en af deltagerne, at NASA gerne vil melde ud hvis surfklubben i Nørre Voruprør har brug for frivillige. En kvinde forklarer, at halvdelen som plejer at være med som frivillig ikke er medlem af NASA. Hun siger, at det er omfattende at finde frivillige og forklarer, at de oplever at der er færre og færre frivillige gennem årene. Første år var der mange frivillige, forklarer hun. Endnu en mandlig deltager ankommer til forsamlingen. En anden kvinde kommer med et forslag om at nedsætte udvalg, som skal være med til at hjælpe og aflaste bestyrelsen. Stian forklarer, at foreningen tidligere har gjort dette, men at det løb ud i sandet. Han siger dog, at hvis nogen har lyst, så er de velkommen til at tage fat i bestyrelsen. De har brug for et ekstra indsprøjt. En mand fortæller, at Thy Rock har flere udvalg og det fungerer rigtig godt for dem. Stian siger, at de har tænkt på at få udvalg. Det næste punkt på dagsordenen omhandler foreningens kontingent, som de skal vurdere om det er skal være samme pris igen. Stian siger, at det er billigt at være medlem, og at de i bestyrelsen ikke har snakket om at sætte kontingentet op. En kvinde vil høre om betaling af kontingentet kan forgå på en anden måde. Hun forklarer, at hun har hørt fra andre, at det er besværligt at gennemgå betalingen, fordi man som medlem skal skrive alle oplysninger ind igen. Hun vil gerne høre om det kan gøres med MobilePay, i stedet for en bankoverførelse. En mand forklarer, at han

netop har betalt sit kontingent, og at han ikke synes, at det var simpelt. En fra NASA svarer, at det ikke kan laves om med betalingen, men at folk er velkommen til at komme ned om torsdagen, for at få hjælp til det. En anden kvinde forklarer, at det er svært for en hende at komme ind med hendes armbånd, som skulle give adgang til klubben. Armbåndet virker dog ikke altid. Klokkeren 17.09 kommer en mand og sammen med en pige, og sætter sig ved to stole ved en væg. I forhold til bestyrelsen har en af bestyrelsens medlemmer sagt, at han gerne vil trække sig. En kvinde vil gerne med ind i bestyrelsen, dog har bestyrelsen allerede 11 bestyrelsesmedlemmer. Kvinden holder en salgstale om, hvorfor hun gerne vil være med i bestyrelsen. Hun sidder i en bestyrelse i en idrætsforening, og hun savner nogle mere hands on opgaver, som hun mener, at hun kan få igennem NASA. Der er snak om, at de skal om de skal en mindre bestyrelse, så dem som er med i bestyrelsen virkelig gerne vil være med. Tidligere skulle de trække i folk for at få dem med i bestyrelsen. De vælger ikke at lave en mindre bestyrelse, idet Stian synes det er bedre, at de er flere som gerne vil være med i bestyrelsen. Kvinden kommer med i bestyrelsen selvom, at de allerede er flere i bestyrelsen end det maksimale antal, som står i foreningens vedtægter. Stian beretter om et punkt i vedtægterne, som Thisted kommune gerne vil have, at foreningen ændrer. Det handler om et vedtægt om udenlandske medlemmer. Grunden til at Thisted vil have det ændret, er på grund af, at Nørre Voruprør med NASAs gode vilje kopierede NASAs vedtægter, og de blev afvist af Thisted kommune. Ved Stians fortælling om dette, griner en del af deltagerne i forsamlingen. I de nuværende vedtægter er det beskrevet, at der ikke må være udenlandske medlemmer i NASA, og Stian vil gerne have dette ændret til, at udenlandske interesserede bare skal have en adresse i Danmark, for at kunne blive medlem. I forhold til dagsordenen er mødet kommet til punktet eventuelt, og en kvinde fortæller til dette punkt, at Junior holdet, som hende og en anden står for om torsdagen, godt kunne bruge en mere til at hjælpe. Dette er på grund af, at de sidste år måtte aflyse nogle gange, fordi de ikke kunne. Der kommer flere forslag med, hvem det eventuelt kunne være. En af mændene til mødet bliver fremhævet, men han siger, at sit XXXX skal fornyes. Hertil forklarer Stian, at NASA gerne vil uddanne folk til at blive trænere. De vil gerne betale eller give tilskud til det. En kvinde mener, at de skal tage fat i Hf Cold Hawaii, idet de studerende kunne være mulige hjælpere til træning. Hun siger, at det vil være godt for dem, at få det på cv'et. Forsamlingen er begejstret for ideen, og den kvindelige junior træner vil tage fat i Hf. Klokkeren 17.28 forlader en dreng forsamlingen, og hilser på vej ud af huset for at indikere, at han ikke kommer tilbage. En anden kvinde kommer med et forslag til bestyrelsen (dette er den samme kvinde, som gerne ville have udvalgt til bestyrelsen). Hun ønsker, at der kommer en opdeling af junior holdene, idet der er forskellige niveauer i holdet. Stian anerkender, at der er et Gap i de børn, som er en del af eliten. Der bliver oprettet et udvalg med kvinden, som skal finde ud af det. Stian præsenterer årets Surfjoint og forklarer, at de godt kunne bruge mere hjælp. Hjælperne til arrangementet søger nogle frivillige, som kan være med i hele processen, for at de har mere viden om arrangementet. Der er en enkelt, som melder sig til at hjælpe, men de vil gerne have flere til. Stian og en kvinde som også er med til surfjoint, forsøger at sælge det, men der er ikke nogen, som melder sig. Klokkeren 17.35 trækker to af kvinderne fra selskabet for at forberede mad i

Hummerhusets køkken. De henter gryder ind fra bilen og begynder at forberede aftensmaden, som står på chili con carne. I forhold til dagsordenen er vi kommet til punkt 10, hvor Stian beretter om de nye rengøringsforhold. I stedet for en virksomhed som gjorde rent for dem, har NASA ansat en enkelt person til at rengøre Hummerhuset. Der er snak om, at medlemmer skal være bedre til at rydde op efter sig. Der skal ske noget med badeforholdene i Hummerhuset, hvortil Rasmus forklarer, at de har problemerne med fugt. En kvinde har et forslag om en udendørs bruser, hvor medlemmerne kan vaske sandet af inden, at de går i bad. Problemet med dette er bare, at andre muligvis også vil benytte denne bruser, og hvem skal betale vandet. De vil snakke med Thisted kommune om muligheden for en udendørs bruser. Punkt 11 handler om status af Elite sats klub, hvilket NASA er, og en kvinde forklarer hertil, at NASA skal være bedre til at melde ud, hvad det indebærer at være Elite sats klubben. Punkt 12 drejer sig om nye tiltag, hvor der er plusmedlemsskab til medlemmer, som er frivillig. Plus-medlemskab indebærer muligheden for anvendelse af klubbens surf udstyr. Klokkeren 18 ankommer to mænd til forsamlingen. Generalforsamlingen skulle være slut på dette tidspunkt, og maden skulle serveres, men mødet er stadig i gang. Punkt 13 handler om om status på Vandet sø. De må gerne bruge broen nede ved søen, men NASA skal selv putte penge i at få den helt færdig før, at de kan bruge den. Thisted kommune vil ikke putte flere penge i det. Dette er det sidste punkt på dagsordenen. En mand spørger Rasmus ind til situationen med Hanstholm havn, og Rasmus forklarer situationen. Hanstholm havn skal udvide havnen og dette betyder, at Cold Hawaii mister et surfspot. Han siger, at der er to faser i det. Først er der redegørelsen og så er der vindmøller, som skal placeres midt i Middles på land. Rasmus forklarer, at han har snakket med andre om det, og vindmøllerne skulle ikke påvirke surfing. Rasmus forklarer, at han synes det er underligt, at det skal gå ud over kommunens bedste aktion, surfing. De 13500 underskrifter som blev indsamlet tidligere imod udvidelsen af havnen, kan ikke bruges mere. Det er en ny udfordring for Cold Hawaii. En mand fortæller, at han har været til et oplæg om udvidelsen og var chokeret over det han hørte til mødet. Han spørger ind til Rasmus om han har hørt det, eller om han har set de nye planer. Rasmus siger, at det har han ikke. To kvinder forlader forsamlingen og går ud for at ryge. Som det sidste til mødet holder en mand oplæg om Agger Athlon, og forklarer om deres arrangement og lægger flyvers, som deltagerne kan tage. Dette er det sidste på mødet. Kvinderne i køkkenet siger værsgo, og deltagerne begynder at hente mad i køkkenet. Vi bliver tilbudt mad, og vi vælger at spise med. Der er en hyggelig stemning til spisningen, og folk småsnakker med hinanden.

Stemningen til mødet: uformelt, afslappende

Deltagere til mødet:

Mænd: 15

Kvinder: 10

Bilag 20 - Feltnoter - Familiespejderne

D. 14. maj 2017 klokken 10-12

Vi ankommer til spejdermødet, hvor tre forældre er til stede med deres børn og spejderlederen Dorthe. Spejderne i Klitmøller har et hus i landsbyen, hvor der er et stort grønt areal rundt om huset, som spejderne kan bruge. Der er to små bakker, hvor der på den ene er placeret en flagstang og på den anden er der nogle fuglebræt. I den ene ende af haven er der et bålsted med tilhørende træstole. Yderligere er der et større legehus i samme ende. Ved døren til køkkenet står to bænke, hvor der står en symaskine, to glødeskrivere og andre småting, samt papirer. Vi møder Dorthe som hilser varmt på os. Dorthe nævner forældrene, at vi er dem, som de skrev om inde i Facebook gruppen. Dorthe siger, at vi bare kan stille spørgsmål til Jim, som også er leder, og peger hen mod en mand, som står med sin datter. Ud over de tre forældre kommer der et barn mere med sin far. De er i alt en mor med sin datter, en mand med sin søn og to fædre med deres døtre, hvor den ene af disse også er leder for Familiespejderne. Til familiespejderne skal børnene have en eller to forældre med til spejdermødet. Vores informant Susanne ankommer få minutter for sent. Hun møder os glad og imødekommende, og giver os et kram, i det hun ser os. Hun spørger ind til, hvordan det går med vores speciale. Hun siger, at hun er glad for at det endelig kunne lade sig gøre, at vi kunne komme med til et spejdermøde. Hun siger, at når vi så endelig kommer, så er det den gang, hvor hun kommer for sent ud af døren. Susanne fortæller, at der plejer at være flere deltagere, det kan muligvis være på grund af mors dag eller konfirmation, siger hun. Vi spørger hvor mange børn som er tilknyttet Familiespejderne, og hun siger det har Dorthe styr på. Susanne tæller på et af Dorthes papir, og siger 14 børn. Forældrene, børnene og de tre ledere samles oppe ved flagstangen, hvor de står rundt om i en cirkel. Dorthe siger velkommen til mødet og fortæller, hvad dagens program er. De skal lave en stander for Familiespejderne, hvor børnene må arbejde med læderrester, som derefter skal syes sammen. Til standeren skal de finde en gren, som de skal ud og lede. Susanne præsenterer os, hvor vi sidder på en bæk lidt væk fra flagstangen. Hun forklarer, at vi skriver om frivillighed i Klitmøller. Dorthe meddeler, at deres hule næsten er blevet fjernet og at de derfor skal have deres malerier med hjem i dag. Ud over dette skal børnene også ud i skoven og finde dyr, som de kan kigge nærmere på. Som afslutning ved flagstangen synger de en fællessang, som eksempelvis handler om venskab. Efter sangen fordufter børnene og forældrene bliver stående ved flagstangen. De kommer ind på en snak om hugorme, og om at der er mange hugorme i området. Moren siger, at hun ikke bryder sig om hugorme, og at hun har oplevet, at en hugorm var neden under deres hus, og at den sneg sig ind i huset. Hun forklarer, at de var nødt til at hente naboen. Datteren står ved siden af sin mor under forklaringen, og bekræfter at moren var bange for hugormen. Der er snak om at hugge hovedet af en hugorm med en skovl. En anden af forældrene forklarer, at hvis det var en hund, så kunne han ikke hugge hovedet af. Han sammenligner hugorm med hunden. Kvinden siger, at man ikke kan lave den sammenligning. Efter samtalen brydes cirklen, og dagens aktiviteter startes. Imens snakken om hugorme stod på, løb nogle af børnene ned i skoven. To af forældrene, en far og en mor, sætter sig ved en af de bænke, som står tæt ved huset. De sætter sig ved det bord med

glædeskriverne. De får deres børn til at komme hen til bænken, og de skal vælge et læder, som de skal tegne på, for at forældrene bagefter kan brænde det. Faren for sønnen til at tegne på læderet, og moren tegner for hendes datteren. Forældrene begynder efterfølgende at brænde i læderet, imens børnene løber ud og leger. Forældrene snakker sammen, imens de brænder tegningerne. De andre forældre var med deres børn i skovområdet. Dorthe finder malerier frem og lægger dem på fliserne foran bænkerne. Der bliver meddelt, at der er kakao og knækbrød til børnene i køkkenet. Dorthe spørger om der er nogen, som kunne tænke sig kaffe. Der bliver sagt ja, og der bliver sat en kande kaffe over i køkkenet. Børnene henter kakao og knækbrød i køkkenet, efter lidt tid kommer de tilbage efter mere kakao. På et tidspunkt står vi i køkkenet med Susanne og en af børnene kommer ind med sin kop og afleverer den til Susanne. Susanne spørger pigen: "Ligner jeg en opvaskemaskine? ". Pigen ryster på hovedet, og Susanne siger: " Så kan du godt stille den på bordet ". Susanne spørger os: "Har i set huset? ". Vi svarer nej, og hun siger, at hun vil give os en. Efter køkkenet kommer vi ind i et rum med masser af pinde i loftet. Susanne peger hen mod et toilet, og siger at det er det lille toilet, som godt kan lugte lidt nogle gange. Vi kommer videre ind i et rum med et bord midt i rummet og skabe langs den ene væg. Susanne forklarer, at skabene er til opbevaring og i det ene skab har spejdergrupperne hver deres hylde til gruppens ting. Inden vi går ud af rummet viser Susanne, at bag døren er checken med de 150.000 kroner, som de vandt sidste år for Årets forening 2016. Vi går videre hen til et stort rum, hvor der er placeret et lang bord. Det er et stort rum. Vi spørger ind til om de altid er uden for, og hun forklarer, at når det er dårligt vejr er de inden for. De overnatter også nogle gange inde i huset. Susanne tjekker nogle planter i vindueskarmen, som et andet spejderhold har plantet. Hun siger, at de mangler at blive vandet. Vi går uden for, og går om bag ved huset. Her er der en overdækket terrasse, hvor der ligger en hoppepude til tørre over nogle borde og bænke. Susanne viser os skuret, som er lige ved siden af terrassen. Skuret bruges til opbevaring, og Susanne forklarer, at der er alt muligt derinde blandt andet telte. Dorthe kommer ind i skuret og leder efter nogle forstørrelsesglas, som børnene kan bruge til at kigge på dyrene i. Hun kan ikke finde de rigtige. Vi går videre ud og Susanne fortæller, at der bor et par ovenpå. Vi kan se ind til lejligheden ovenpå, hvor en kvinde går rundt i lejlighedens køkken. Da vi kommer tilbage til bænkerne ved køkkenet er de andre to fædre ved at brænde i læder. Moren sidder ved symaskinen og forsøger at sy læderstykkerne sammen. Hun syer en del af dem sammen, men oplever problemer undervejs med tråden og vælger at stoppe. Hun opfordrer andre til at tage over. Børnene kommer tilbage med snegle, som de har fundet i skoven. Dorthe finder et stykke papir og forsøger at arrangere snegleløb på papiret. Der er kun en snegl, som er vågen, og der går ikke lang tid før, at snegleløbet droppes og en af børnene tager sneglene ned i gennemsigtig boks. Undervejs findes der flere dyr, som placeres i boksen. I alt findes der fire snegle, to frøer og en larve. En af pigerne vil gerne have Mette med ind i skoven, og pigen viser hende rundt i skoven, imens de forsøger at finde en af de andre spejderbørn. Der ledes efter grene til standeren i skoven, og til sidst finder de en lang gren, som kan bruges til standeren. Lederen Jim og hans datter vælger at tage lidt tidligere hjem. Lidt inden at de to timer, som mødet varer, er gået, samles alle oppe ved flagstangen igen. Dorthe meddeler, at et af børnene skal

have udleveret et mærke, på grund af at hun har lært om skovens dyr. Pigen får mærket, og faren udtrykker sin glæde til datteren. En af de andre forældre laver thumps up med begge hænder til pigen, som holder mærket. Afslutningsvis synger de den samme sang, som tidligere ved flagstangen. De holder alle sammen i hånden i en cirkel. Efter dette siger de forskellige forældre og børn farvel. Et af børnene tager sit maleri med hjem. En dreng vil gerne have en pind med hjem, men får at vide af sin far, at der er spejdnernes. Drengen protesterer, men bliver nødt til at lade den ligge. Pigen, som har modtaget et mærke, spørger Susanne og Dorthe om hun må tage boksen med dyr med hjem, og Dorthe siger, at det må hun gerne. Dorthe fortæller faren til pigen, at så længe de kommer tilbage med boksen, så er det i orden. Vi får en snak med Dorthe og Lene efter mødet. Lederne siger, at der plejer at være flere deltagere. De fortæller, at forældrene ikke plejer at snakke så meget med hinanden, som de har gjort den følgende dag. Vi har i løbet af dagen lagt mærke til at forældrene har snakket en del med hinanden, om hvordan det går og så videre. Dorthe siger, at de havde brug for at snakke, fordi forældrene har nok at se til. Hun siger, at der er meget at se til som forældre. Frivilligt arbejde, friskolen og aktiviteter tager tid. Sommerfesten nævnes hertil også, som er en årlig fest i Klitmøller. Dorthe fortæller, at det hovedsageligt er de samme forældre, som hjælper til dette. De snakker om næste gang de skal mødes skal Familiespejderne, så skal de på sejltur. Dette skal Jim arrangere. Dorthe spørger Susanne om hun kan komme med og overnatte. Susanne svarer, at det kan hun ikke, men hun vil gerne komme et par timer. Dorthe fortæller, at hun heller ikke kan overnatte, men hun kan muligvis komme fra 10-14. Efterfølgende snakker vi om vores uddannelse og hvilken titel vi får efter endt speciale. Meghana fortæller, at hun skal arbejde til VM i Nørre Vorupør. Dorthe fortæller, at hun er glad for, at det er kommet derud. Begge fortæller om problematik med parkering i Klitmøller, og de nyeste tilflyttere ikke vil lave noget om. De nyeste vil gerne bevare det som det er, bevare idyllen og illusionen om Klitmøller. Dorthe siger undervejs i samtalen, at Susanne bare skal tage hjem, og at hun nok skal stå for oprydningen. Vi takker af til begge leder og de ønsker os held og lykke med arbejdet.

Stemning: Afslappet, uformelt, hyggeligt.

De fleste forældre og børn var iført praktisk tøj. Børnene og lederne havde spejdertørklæder på rundt halsen.

Bilag 21-26 – Meningskondenseringer er vedhæftet separat